

SINTEZA
la proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional
al Republicii Moldova nr. 218/2008

Conținutul articolelor/punctelor din proiectul prezentat spre avizare și coordonare	Participant ul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
Avizare și consultare publică				
Art. I. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008				
	Ministerul Finanțelor	1	<p>La art. 34 alin. (2²) și (2³) după textul „de către persoana juridică” se completează cu textul „sau persoana fizică”.</p> <p>Argumente: Modificarea propusă vine în scopul diminuării caracterului discriminatoriu dintre sancțiunile aplicate agenților economici și persoanelor fizice și implementării unui mecanism de sancționare mai dur pentru comiterea repetată a contravențiilor de către persoanele fizice, similar mecanismului existent în cazul persoanelor juridice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Diferențierea regimului de sancționare între persoana fizică și persoana juridică nu constituie un act de discriminare, ci o aplicare a principiului proporționalității. Multiplicarea amenzii în cazul persoanei juridice reprezintă un mecanism necesar de descurajare a recidivei economice. În schimb, extinderea mecanismului de multiplicare a sancțiunii pecuniare, prevăzut la art. 34 alin. (2²) și (2³), asupra persoanelor fizice generează riscul aplicării unor sancțiuni disproporționate, cu caracter represiv (penal) conform standardelor CEDO, care ar putea afecta minimul de existență al contravenientului.</p> <p>Codul contravențional (art. 43 alin. (1) lit. b)) permite deja individualizarea pedepsei în funcție de antecedente, iar introducerea unei multiplicări automate elimină marja de discreție a instanței de a evalua fiecare caz individual.</p>
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	2	<p>De asemenea, Nota de fundamentare la proiectul consolidat de modificare a Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 urmează a fi ajustată, la secțiunea 3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse, 3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi, în partea ce ține de articolele cu care se propune</p>	<p>Precizare: Nota de fundamentare va fi ajustată.</p>

			de completat alin. (2) al art. 16 din Codul contravențional.	
	Avocatului Poporului (Ombudsman)	3	<p>Potrivit notei informative la proiectul de modificare al Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008, se urmărește îmbunătățirea cadrului normativ care va permite atingerea unui grad mai înalt de protecție a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, proprietății, ordinii publice și a altor valori sociale ocrotite de lege, precum și în scopul prevenirii săvârșirii de noi contravenții. Totodată, proiectul urmărește eliminarea deficiențelor identificate în practica de aplicare a cadrului normativ orientate spre atingerea scopului propus.</p> <p>Cu toate acestea, în proiectul de hotărâre se regăsesc unele propuneri de modificări, care pe de o parte nu au fost reflectate în Nota informativă la proiect prin prisma condițiilor ce au impus elaborarea proiectului, iar pe de altă parte nu este clar în ce mod vor contribui la atingerea unui grad mai înalt de protecție a drepturilor și libertăților legitime ale persoanei.</p>	Precizare: Nota de fundamentare va fi ajustată.
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	4	<p>Pe tot parcursul textului proiectului cuvântul „minor” în orice formă gramaticală se substituie cu cuvântul „copil” la forma gramaticală corespunzătoare, luând în considerație prevederile Convenției cu privire la drepturile copilului (Art. I), ale Codului Familiei (art. 51, alin. (1)), ale Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului (art. 3) și ale altor acte normative naționale și internaționale, care reglementează semnificația cuvântului copil.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>În contextul legii contravenționale, termenul „minor” definește persoana prin prisma capacității de exercițiu și a responsabilității juridice.</p> <p>Potrivit art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, terminologia utilizată trebuie să fie constantă și uniformă. Termenul „minor” este utilizat inclusiv în Codul penal și Codul de procedură penală pentru a reglementa subiecții aflați sub pragul majoratului, respectiv substituirea acestuia doar în Codul contravențional ar crea o neconcordanță terminologică în legislația punitivă a Republicii Moldova.</p> <p>Mai mult, termenul „copil” este utilizat preponderent în actele normative care vizează protecția socială și dreptul familiei, în timp ce „minor” este termenul adecvat pentru stabilirea limitelor</p>

				răspunderii juridice și a garanțiilor procedurale specifice.
	Banca Națională a Moldovei	5	13. În altă ordine de idei, la modificarea Codului contravențional, considerăm oportună luarea în considerare a faptului, că noul cadru de reglementare privind măsurile restrictive internaționale, pentru care există o decizie de aliniere a Republicii Moldova (introdus prin Legea nr. 339/2023 pentru modificarea Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale) este lacunar în privința regimului de sancționare a subiecților responsabili de aplicarea prevederilor Legii nr. 25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale. Acest fapt a fost sesizat de Banca Națională a Moldovei (și alte autorități) în cadrul procesului de avizare și consultare publică a proiectului de modificare a Legii nr. 25/2016 (scrisoarea nr. 31-002/118/5325 din 03.10.2023), iar potrivit clarificărilor din partea autorului proiectului – Ministerul Justiției, răspunderea juridică ce urmează să fie angajată pentru încălcarea prevederilor Legii nr. 25/2016 va constitui obiectul unor inițiative legislative distincte (promovate în termeni prompți) prin care se vor realiza intervenții corespunzătoare în cuprinsul Codului penal și Codului contravențional.	Precizare: Măsurile restrictive internaționale constituie obiectul de reglementare al unui proiect de lege promovat de Ministerul Justiției (nr. unic 807b/MJ/2025).
	Banca Națională a Moldovei	6	19. Propunem, pe tot parcursul textului Codului contravențional, sintagma „instituție bancară” a se substitui cu textul „bancă sau sucursală a unei bănci din alt stat” (art.443, art. 451 ² , etc). Necesitatea ajustării derivă din terminologia utilizată în cadrul normativ de domeniu, în speță, Legea nr. 202/2017 și Legea nr. 548/1995.	Nu se acceptă Argumentul BNM bazat pe Legile nr. 202/2017 și nr. 548/1995 vizează norme de drept material (substanțial) și de reglementare strictă a pieței financiare. Totuși, în plan procesual, specificul normei de la art. 443 implică doar identificarea canalului prin care se face plata amenzii de către cetățean. Pentru justițiabil și pentru agentul constatatator, relevanță are natura activității entității (bancară), nu forma ei juridică de organizare internă sau de licențiere de către BNM. Cartea a doua a Codului contravențional reglementează regulile de desfășurare a procesului contravențional,

				<p>inclusiv elementele de ordin administrativ-logic (cum ar fi locul și modalitatea de plată a amenzilor la art. 443 alin. (1) lit. h)). În această materie, terminologia trebuie să aibă un caracter general-incluziv, nu restrictiv.</p> <p>Utilizarea sintagmei „<i>instituție bancară</i>” nu reprezintă o eroare, ci o opțiune conștientă de tehnică legislativă. Ea funcționează ca un termen-gen (gen proxim) care acoperă organic toate formele de organizare și manifestare a entităților ce prestează servicii bancare, fără a fi necesară enumerarea lor exhaustivă (bănci comerciale, sucursale ale băncilor străine, subsidiare sau alte forme de reprezentare prezente sau viitoare).</p>
<p>2. La articolul 16 alineatul (2), va avea următorul cuprins: ,(2) Persoana fizică cu vârsta între 16 și 18 ani este pasibilă de răspundere contravențională pentru săvârșirea faptelor prevăzute la art. 50, art. 65⁴, art. 69 alin. (1), art. 70, art. 70¹, 70², art. 70⁴, art. 76¹, art. 77², art. 78, art. 78¹, art. 78², 85, 87, art. 88 alin. (1), art. 89, art. 90, art. 90¹, art. 91 alin. (1), art. 91¹ alin. (17) și (18), art. 104, art. 105, art. 106, art. 157 alin. (1)–(4), (6), (7) și (9)–(12), art. 203, art. 204 alin. (1), (2) și (3), art. 228–245, 336, 342, 352–357, 363, art. 364 alin. (2), (2¹), art. 365, art. 365⁵, art. 366 alin. (1), art. 367, 368, 370, art. 372 alin. (2).”.</p>	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	7	<p>La art. I, pct. 2 din proiectul de lege examinat, în partea ce ține de operarea modificărilor la art. 16, alin. (2) din Codul contravențional nr. 218/2008, textul „art. 50” se substituie cu textul „art. 50 alin. (1)”.</p> <p>Or, Ministerul consideră inacceptabilă introducerea pentru persoanele cu vârsta între 16 și 18 ani a sancțiunii prevăzute la art. 50, alin. (2), luând în considerare vârsta și educația juridică insuficientă a acestor persoane.</p> <p>Sancțiunea respectivă prevăzută de alin. (2) urmează a fi aplicată persoanelor care implică copiii în producerea, distribuirea, furnizarea și/sau difuzarea materialelor publicitare de agitație electorală care nu întrunesc condițiile Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate și ale Codului electoral nr. 325/2022 și care trebuie să asigure întrunirea condițiilor respective.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Ministerul Muncii și Protecției Sociale</p>	8	<p>La fel, textul „art. 70,” din pct. 2 al art. I din proiectul examinat se exclude, deoarece aplicarea sancțiunii respective în cazul persoanelor cu vârsta între 16 și 18 ani va descuraja copiii să denunțe infracțiunile comise față de ei (de exemplu, aplicarea diferitor forme de violență, inclusiv violența sexuală).</p> <p>Respectiv, luând în considerare vârsta acestor persoane, acestea ar putea fi ușor manipulate prin</p>	<p>Se acceptă</p>

		inocularea faptului că denunțarea oricărei infracțiuni ar putea fi considerată calomnie, deoarece nimeni nu o să le creadă, ceea ce va cauza neîncrederea de a fi auzite și renunțarea la denunțarea infracțiunilor comise față de ele. Or, aplicarea sancțiunii în astfel de cazuri, ar duce la o traumatizare repetată a victimelor.	
Ministerul Sănătății	9	1. La articolul 16 alin. (2) din pct. 2: textul „alin. (17) și (18)” se vor exclude, prevederile date sunt excluse prin proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului) nr. 280 din 22.08.2024, înregistrat în Parlamentul Republicii Moldova; textul „363,” urmează a fi exclus din motiv că a fost abrogat prin Legea nr. 159/2018 privind modificarea unor acte legislative;	Se acceptă parțial Referitor la alin. (17) și (18) ale art. 91 ¹ abrogate prin Legea nr. 125/2025 (controlul tutunului), <i>în vigoare din 24.06.2026</i> , având în vedere că norma face trimitere la articolul integral, aceasta va acoperi toate faptele aflate în vigoare la momentul constatării faptei. Abrogarea unor alineate prin alte acte normative nu afectează aplicabilitatea generală a art. 91 ¹ pentru restul alineatelor rămase în vigoare, intervenția punctuală nefiind necesară. Referitor la art. 363, se acceptă excluderea acestuia, având în vedere că a fost abrogat prin Legea nr. 159/2018.
Ministerul Afacerilor Interne	10	La punctul 2 din proiect se propune includerea integrală a art. 69 din Codul contravențional „Injuria” , astfel încât să fie posibilă și sancționarea faptelor de injurie comise prin intermediul sistemelor informaționale sau din motive de prejudecată. Explicația acestei propuneri rezidă în natura relațiilor sociale, interumane, ce se caracterizează prin folosirea în masă a sistemelor informatice de comunicare, mai ales în rândul minorilor cu vârsta de 16-18 ani. În plus, includerea integrală a art. 69 din Codul contravențional va permite sancționarea faptelor de injurie comise din motive de prejudecată, fiindcă, la moment, nu este clar de ce autorul proiectului sancționează motivele de prejudecată prin prisma art. 70 și 70 ¹ din Codul contravențional, dar refuză să le incrimineze la art. 69 din Codul contravențional.	Se acceptă
Ministerul Afacerilor Interne	11	Cu referire la modificările propuse în proiectul de lege, menționăm că Articolul 65 ⁴ Cod contravențional - Ultragierea personalului didactic, științifico-didactic sau științific, a fost inclus în lista	Se acceptă <i>Art. 400:</i> <i>alin. (4) sintagma „65², 65³” se substituie cu sintagma „65² - 65⁴”;</i>

		faptelor pentru care persoana fizică cu vârsta între 16 și 18 ani este pasibilă de răspundere contravențională, conform art. 16 alin.(2), însă nu a fost repartizată nici unei autorități competente să constate cauza contravențională.	alin. (5) sintagma „65 ² , 65 ³ ” se substituie cu sintagma „65 ² - 65 ⁴ ”. la 400 (4) contravențiile de la 63 - 65 se constată de către angajații subdiviziunilor subordonate ale MAI care execută atribuțiile poliției. alin. (5) procesele verbale referitor la art. 63 - 65 se remit spre examinare instanței la 395 instanța examinează cauzele de la 63 – 67
Ministerul Afacerilor Interne	12	Tot la punctul 2 din proiect este prevăzută fapta contravențională reglementată de art. 204 alineatele (1), (2) și (3). În acest context, se recomandă includerea și alin. (4), fapt ce va permite tragerea la răspundere a minorilor cu vârsta de 16-18 ani, care refuză să prezinte biletul de călătorie la cererea persoanei cu drept de control.	Se acceptă
Ministerul Afacerilor Interne	13	De asemenea, se recomandă excluderea art. 363 din Codul contravențional, deoarece acesta a fost abrogat prin art. II pct. 85 din Legea nr. 159/2018 privind modificarea unor acte legislative.	Se acceptă <i>A se vedea pct. 9</i>
Procuratură Generală	14	La pct. 2. cu referire la modificările propuse pentru art. 16 alin. (2): Propunem autorului a exclude art. 88 alin. (1) din categoria contravențiilor pentru care minorii între vârstele 16-18 ani pot fi trași la răspundere contravențională. Argumentare: Articolul 88 alin. (1) din Codul contravențional prevede răspunderea contravențională pentru fapta de aducerea minorului la starea de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe. Astfel, latura obiectivă a contravenției prevăzute la art. 88 alin. (1) reprezintă o acțiune sau un sistem de acțiuni intenționate de natură fizică și/sau psihică îndreptate spre conștiința și voința minorului – victimă a contravenției, cu scopul de a-l determina să consume băuturi alcoolice sau alte substanțe interzise care provoacă starea de ebrietate. Prin urmare, pentru a fi în prezența contravenției prevăzute la art. 88 alin. (1) este ineluctabilă prezența unei influențe îndreptate asupra minorului, faptă care considerăm că ar avea un caracter	Se acceptă

		prejudiciabil în cazul în care ar fi comisă de către o persoană adultă. Or, nu ar fi judicios tragerea la răspundere contravențională a contravenientului minor pentru comiterea acestei contravenții dacă acesta este de aceeași vârstă, dezvoltare fizică și psihică cu victima, or, ar putea fi cazuri în care contravenientul minor să fie de o vârstă mai mică (spre exemplu 16 ani) chiar decât victima minoră (spre exemplu 17 ani).	
Procuratur a Generală	15	Articolul 363 urmează a fi exclus având în vedere că acesta a fost abrogat prin Legea nr.158/2018 pentru modificarea unor acte legislative.	Se acceptă <i>A se vedea pct. 9.</i>
Avocatul Poporului (Ombudsman)	16	<p>1. Referitor la pct.2, prin care se completează art.16 din Codul contravențional, care reglementează răspunderea pentru persoanele fizice, stabilim că autorul proiectului prin amendamentul propus introduce un șir de articole pentru care va fi posibilă atragerea la răspundere contravențională a minorilor cu vârsta între 16-18 ani.</p> <p>Este de menționat că protecția interesului superior al copilului este asigurat de articolul 3 din Convenția ONU privind drepturile copilului. La fel, tinerii beneficiază de reabilitarea și reintegrarea socială în conformitate cu articolul 40 din Convenție.</p> <p>Din punct de vedere al respectării dreptului la un proces echitabil garantat de articolul 6 din CEDO, chiar dacă sunt minori, persoanele între 16 și 18 ani trebuie să aibă acces la o apărare adecvată, să fie informați clar despre acuzațiile aduse și să beneficieze de proceduri care țin cont de vârsta și maturitatea lor.</p> <p>Sunt necesare măsuri pentru a reduce vulnerabilitatea adolescenților, atât ca victime, cât și ca autori ai infracțiunilor. Considerăm că orice măsură luată împotriva unui minor trebuie să fie în interesul său superior. Sancționarea minorilor pentru o serie de contravenții poate ignora acest principiu dacă măsurile punitive nu suntacompaniate de programe de reabilitare și educare. Aplicarea automată a unor sancțiuni pentru anumite fapte antisociale poate neglija contextul individual al fiecărui minor, care ar trebui evaluat înainte de a fi impuse sancțiuni.</p> <p>Răspunderea contravențională pentru persoanele fizice cu vârsta între 16 și 18 ani din punct</p>	<p>Precizare: Extinderea listei contravențiilor pentru care persoanele cu vârsta între 16 și 18 ani sunt pasibile de răspundere nu constituie o înăsprire a regimului punitiv, ci reprezintă o actualizare necesară a mecanismului de intervenție a statului în raport cu noile realități sociale. Astfel, cu respectarea interesului superior al copilului, modificarea propusă urmărește crearea unui fundament legal care să permită autorităților să intervină în cazul unor comportamente antisociale moderne care, în absența unei încadrări juridice clare, ar rămâne în afara oricărei forme de reabilitare sau asistență.</p> <p>Vizavi de garanțiile solicitate față de minor în procesul contravențional, art. 16 alin. (3) din Codul contravențional obligă agentul constatator și instanța de judecată să prioritizeze aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ prevăzute de art. 104 Cod penal nr. 985/2002, precum avertismentul, cursurile de reabilitare psihologică, participarea la programe probaționale, etc. Respectiv, sancțiunea pecuniară rămâne o măsură subsidiară.</p> <p>Suplimentar, Codul contravențional interzice aplicarea arestului față de minori (art. 38 alin. (6),</p>

		<p>de vedere al drepturilor omului trebuie să fie abordată din perspectiva protejării intereselor atât ale tinerilor, cât și al întregii societăți.</p> <p>Orice modificare legislativă care introduce un nou șir de contravenții pentru care minorii între 16 și 18 ani pot fi trași la răspundere contravențională trebuie să fie atent analizată, astfel încât să respecte drepturile fundamentale ale acestora. Considerăm că accentul trebuie să fie pus pe educație, reabilitare și prevenirea recidivei, în locul unei abordări pur punitive, care poate avea efecte negative pe termen lung.</p> <p>Chiar dacă persoanele între 16 și 18 ani sunt considerate mai mature și au o capacitate crescută de a înțelege consecințele faptelor lor, ele totuși sunt încă minori și trebuie protejați în funcție de vulnerabilitățile lor. Prin urmare, consider că răspunderea contravențională poate fi justificată dacă aceasta este destinată să descurajeze comportamentele care le-ar putea dăuna și să le orienteze spre reintegrarea în societate.</p> <p>De asemenea, răspunderea contravențională trebuie să fie proporțională cu gravitatea faptelor comise și să fie concepută astfel încât să nu impună o povară nejustificată asupra persoanelor minore. Sancțiunile aplicate trebuie să fie educative și de reabilitare, pentru a proteja dezvoltarea lor sănătoasă dar nu punitive în exces.</p> <p>În concluzie, aplicarea răspunderii contravenționale pentru minorii cu vârste între 16 și 18 ani trebuie să fie ajustată astfel încât să fie respectate toate drepturile acestora, iar măsurile punitive să fie proporționale, educative și să ia în considerare interesul superior al copilului.</p> <p>În acest sens, propunem ca autorul să revadă redacția propusă în vederea excluderii/revizuirii sau justificării în mod obiectiv și rezonabil necesitatea promovării redacției propuse la art.16 alin.(2) din Codul Contravențional, ținând cont de cele menționate supra.</p>	<p>precum și recunoaște minorul ca circumstanță atenuantă la individualizarea sancțiunii (art. 42 alin. (1) lit. d)).</p> <p>Prin urmare, completarea art. 16 alin. (2) oferă instrumente necesare ca actele antisociale să nu rămână nesancționate în jurisdicția pedagogică, asigurând o tranziție de la măsurile școlare de prevenție la responsabilitatea juridică și reintegrare socială a minorului prin mecanismele de justiție restaurativă existente.</p>
<p>Avocatul Poporului (Ombudsman)</p>	<p>17</p>	<p>Totodată, din punct de vedere al tehnicii legislative atragem atenția asupra unor norme care necesită a fi excluse, deoarece ele sunt deja abrogate, a se vedea art. 363 din Codul contravențional.</p>	<p>Se acceptă <i>A se vedea pct. 9.</i></p>

	Ministerul Culturii	18	La art. 30 alin. (3) sintagma „art. 74 alin. (4) și (10)” de modificat cu sintagma „art. 74”.	Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.
	Banca Națională Moldovei	19	15. La art. 31 ¹ alin. (3) și art. 243 alin. (1) și (2) din Codul contravențional, propunem, substituirea textului „Legea nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de vehicule” cu textul „Legea nr. 106/2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule”, în contextul abrogării Legii nr. 414/2006 prin Legea nr. 106/2022 (art. 45 alin. (4)).	Se acceptă
3. La articolul 34: la alineatul (8) după cuvintele „procurorului care a examinat cauza” se completează cu cuvintele „sau al executorului judecătoresc la executarea căruia se află documentul executoriu”.	Uniunea Națională Executorilor Judecătorești	a	Modificarea operată în art. 34, prin care executorul judecătoresc este inclus în lista persoanelor care întocmesc demersul pentru înlocuirea amenzii nu are nici o justificare oferită de nota informativă. Mai mult, această intervenție în art. 34 va crea confuzii – or, se va ajunge la situația când dreptul de a înainta demersul pentru schimbarea pedepsei îl va avea atât agentul constatator, cât și executorul judecătoresc. În prezent, situația este clară – această atribuție este exercitată de agenții constatatori și motive pentru a scoate această sarcină de pe persoane salarizate și a o trece pe executorii judecătorești, cărora nu li se achită aceste activități nu întvedem – or, în esență propunerile din proiect nu au drept scop soluționarea deficiențelor sau îmbunătățirea cadrului legal. Totodată, impunerea unei astfel de atribuții executorului judecătoresc nu-și găsește argumentarea economică, or cadrul normativ actual deja prevede că această atribuție este exercitată de două categorii de subiecți, salariați din bugetul de stat. Impunerea acestor activități în sarcina executorului judecătoresc –	Se respinge Modificarea art. 34 alin. (8) asigură corelarea normativă între Codul contravențional și Codul de executare, eliminând totodată un dualism procedural nejustificat care fragmentează nefondat faza de executare silită. Potrivit art. 11 lit. c) din Codul de executare nr. 443/2004, deciziile agenților constatatori sunt documente executorii, a căror punere în sarcină revine executorului judecătoresc în calitate de persoană competentă să asigure executarea. Deși art. 479 alin. (1) din Codul contravențional recunoaște deja dreptul general al persoanei care asigură executarea de a înainta demersuri privind problemele apărute la faza de executare, redacția actuală a art. 34 alin. (8) limitează acest drept doar la agentul constatator sau procuror. Această restricție ignoră realitatea procesuală conform căreia executorul judecătoresc este singurul

			neremunerat – este o formă modernă, legiferată a sclaviei, pe care nu o putem accepta.	subiect care admintrează probatoriul nemijlocit privind capacitatea de plată a debitorului sau eschivarea acestuia de la plată. Respectiv, completarea propusă nu instituie o „sarcină nouă” pentru executor, ci îl abilitază legal să finalizeze procedura de executare începută, în virtutea art. 11 Cod de executare și art. 479 Cod contravențional, eliminând necesitatea remiterii dosarului către agentul constatator pentru formalități administrative de semnare a demersurilor, garantând totodată eliminarea riscului de prescripție a executării sancțiunii.
	Ministerul Culturii	21	În pct. 3 al proiectului, art. 34 de completat cu alin. (2 ¹⁰) cu următorul cuprins: (2 ¹⁰) Amenzile aplicate de către Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor și Agenția Națională Arheologică pentru contravențiile prevăzute la art.74 se virează în Fondul Național al Culturii.	Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.
	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	22	La art.34, alin.(2 ²) și (2 ³), după expresia „în decursul unui an” se propune completarea cu cuvântul „calendaristic”. Cele propuse, au ca scop excluderea marjei și a ambiguităților cât și interpretarea eronată a expresiei „în decursul unui an” or, norma trebuie să aibă un caracter univoc, să distingă limita de acțiune a amenzii duble/triple (ianuarie – decembrie).	Nu se acceptă Sintagma „an” nu creează confuzii de interpretare, curgerea termenului fiind determinată de momentul comiterii contravenției. Potrivit art. 387 Cod civil nr. 1107/2002, termenul „an” reprezintă o perioadă de 365 de zile, calculată de la data survenirii evenimentului (comiterea faptei), asigurând astfel un tratament egal tuturor contravenienților privind monitorizarea repetitivității pe un interval neîntrerupt de 12 luni.
	Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor	23	Cu privire la unele articole din Codul contravențional prevăzute în competența ISSPNPC de a fi constatate/examinate, menționăm următoarele. În conformitate cu prevederile alin. 1-2 ³ art. 34 Cod	Precizare: Potrivit art. 387 Cod civil nr. 1107/2002, termenul „an” reprezintă o perioadă de 365 de zile, calculată de la data survenirii

<p>Nealimentare și Protecția Consumatorilor</p>		<p>Contravențional, ” (1) Amendă este o sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de prezentul cod. Amendă se stabilește în unități convenționale. O unitate convențională este egală cu 50 lei. (2) Amendă se aplică persoanelor fizice de la una la 1500 de unități convenționale, iar persoanelor cu funcție de răspundere – de la 10 la 1500 de unități convenționale. (2¹) Amendă se aplică persoanelor juridice în limitele stabilite de articolul din partea specială a cărții întâi a prezentului cod, după caz: a) amendă de la 10 la 1500 de unități convenționale; b) amendă în mărimea valorii produsului, serviciului respectiv care constituie obiectul contravenției, dar nu mai puțin de valoarea limitei maxime în unități convenționale, în cazul în care acest fapt este prevăzut expres de norma materială din partea specială a cărții întâi. (2²) Comiterea repetată de către persoana juridică, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime dublă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi. (2³) Comiterea de către persoana juridică a treia oară și mai mult, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a cărții întâi a prezentului cod se sancționează cu amendă în mărime triplă din suma amenzii în valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a cărții întâi.”</p> <p>Reieșind din cadrul legal menționat supra, ținem să menționăm faptul că, prin an calendaristic se înțelege perioada cuprinsă între 01 ianuarie a anului de referință, pînă la 31 decembrie a anului de referință, iar prin comiterea repetată a contravenției se înțelege situația cînd după aplicarea sancțiunii contravenționale, persoana juridică în decursul anului calendaristic comite repetat o încălcare care se sancționează conform Codului Contravențional. Prin urmare, constatăm că, la articolul vizat nu este prevăzut faptul dacă Decizia asupra cauzei contravenționale a fost contestată în instanța de judecată, iar pe parcursul unui an calendaristic persoana juridică săvîrșește o nouă contravenție, or, în asemenea cazuri, se prezumă că o decizie definitivă a instanței de judecată ISSPNPC nu dispune iar</p>	<p>evenimentului (comiterea faptei). Comiterea repetată a contravenției, în decursul unui an, se raportează la momentul săvîrșirii faptei, nu la momentul rămînerii definitive a deciziei de sancționare. Condiția de bază pentru aplicarea amenzii duble sau triple este ca noua faptă contravențională să fie săvîrșită în termen de un an (365 zile) de la prima, indiferent dacă prima decizie este contestată sau nu. Astfel, agentul constatator aplică sancțiunea conform legii la momentul constatării. Dacă ulterior instanța anulează prima decizie de sancționare, pe cale de consecință, contravenientul are la îndemînă calea revizuirii pentru a doua sancțiune.</p>
--	--	---	--

		<p>examinarea acestuia durează câteodată 2-3 ani - fapt pentru care art. 34 CC devine practic inaplicabil avînd în vedere că, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an. Pe această linie de considerente, solicităm analiza minuțioasă a propunerilor înaintate de către ISSPNPC și anume modificarea/ completarea/ clarificarea articolelor propuse din Cod contravențional întru compactarea legislației naționale la un cadru suficient de protecție al persoanelor, indiferent de forma juridică de organizare, împotriva eventualelor efecte incorecte sau false aplicate, or, actualmente, legea nu stabilește criterii clare și previzibile a articolelor indicate supra pe baza cărora ISSPNPC aplică legea, iar în redarea și aplicarea acesteia, ar exista lipsa de dezacorduri.</p>	
	<p align="center">Serviciul Fiscal de Stat</p>	<p align="center">24</p> <p>Serviciul Fiscal de Stat, în vederea executării acțiunilor stabilite la pct.5.1, 5.2, 5.3 și 5.8 din Planul de integritate al Serviciului Fiscal de Stat pentru perioada ianuarie 2026 - decembrie 2027, aprobat prin Ordinul SFS nr.26 din 23.01.2026, elaborat în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale în vederea diminuării și înlăturării riscurilor de corupție consemnate în Raportul privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Serviciului Fiscal de Stat (recomandările nr.147-149 și nr.154), întocmit de Centrul Național Anticorupție, prezintă spre examinare și eventuală promovare, propunerile de modificare a Codului contravențional, conform anexei infra. Potrivit recomandărilor Centrului Național Anticorupție, autoritatea fiscală urmează să întreprindă următoarele acțiuni:</p> <p>R.147) Promovarea de comun cu Ministerul Finanțelor, a unor modificări la Codul contravențional în vederea excluderii atribuțiilor paralele la constatarea și sancționarea unor contravenții, inclusiv la aplicarea unor măsuri procesuale de constrângere care derivă din art. 263, 265, 272, 277, 282, 289 din Codul contravențional.</p> <p>R.148) Includerea expresă a atribuțiilor de constatare pentru contravențiile prevăzute la art.402 alin. (1) din Codul contravențional, astfel încât să nu</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Potrivit art. 41 Cod contravențional, aplicarea sancțiunii față de o persoană fizică nu se poate realiza în mod mecanic sau automat, ci este un act de justiție strict condiționat de evaluarea cumulativă a caracterului și gradului prejudiciabil al faptei, a caracteristicilor psihosociale ale personalității făptuitorului, precum și de analiza obligatorie a circumstanțelor atenuante și agravante. În teoria dreptului contravențional, comiterea repetată a unei fapte de către o persoană fizică nu reprezintă un temei de multiplicare aritmetică a cuantumului amenzii dincolo de limitele speciale ale normei, ci este calificată expres de art. 43 alin. (1) lit. b) drept o circumstanță agravantă. În cadrul procesului contravențional, agentul constatat sau instanța de judecată utilizează această circumstanță ca pe un criteriu de orientare spre limita maximă a amenzii deja existente în textul de incriminare din partea specială, păstrând însă marja de apreciere necesară pentru a asigura caracterul echitabil și proporțional al pedepsei.</p>

		<p>existe ambiguități care să permită interpretări abuzive sau practici neunitare.</p> <p>R.149) Excluderea sintagmelor care admit discreții, precum „sau” și „sau, după caz”, de la art. 402 alin. (1) din Codul contravențional, pentru a preveni aplicarea discreționară a legii și a reduce riscurile de corupție sau neglijența în serviciu.</p> <p>R.154) Înaintarea propunerilor de majorare a limitelor amenzii pentru activitățile economice ilicite, astfel încât sancțiunea să depășească beneficiul financiar potențial și să devină efectiv descurajantă. Introducerea unor praguri diferențiate în funcție de amploarea activității ilicite, volumul veniturilor nedeclarate sau durata desfășurării faptei. Menționăm că înaintarea propunerilor de modificare a Codului contravențional, în sensul recomandărilor Centrului Național Anticorupție este realizată inclusiv în temeiul prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, conform căruia Planul de integritate urmează a fi implementat în termen de până la 12 luni din momentul adoptării, precum și în temeiul alin. (6) al aceluiași articol, potrivit căruia entitatea publică vizată urmează să întocmească semestrial un raport cu privire la implementarea planului de integritate, pe care îl publică pe pagina sa web oficială și îl transmite Centrului Național Anticorupție.</p> <p>La alin. (2²) textul „Comiterea repetată de către persoana juridică” se înlocuiesc cu textul „Comiterea repetată de către persoana fizică sau juridică”.</p> <p>La alin. (2³) textul „Comiterea de către persoana juridică” se înlocuiește cu textul „Comiterea de către persoana fizică sau juridică”.</p> <p>Implementarea recomandării nr.154 cap. IX „Recomandări” din Raportul privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Serviciului Fiscal de Stat, întocmit de Centrul Național Anticorupție - majorarea limitelor amenzii pentru activitățile economice ilicite, astfel încât sancțiunea să depășească beneficiul financiar potențial și să devină efectiv descurajantă.</p>	<p>Cu privire la majorarea limitelor sancțiunii contravenționale, stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență.</p>
--	--	---	--

			<p>Introducerea unor praguri diferențiate în funcție de amploarea activității ilicite, volumul veniturilor nedeclarate sau durata desfășurării faptei. În condițiile în care nu întotdeauna este posibilă estimarea beneficiului financiar potențial obținut din practicarea ilicită a activității sau durata desfășurării acesteia, se propune modificarea art. 34 alin.(2²) și (2³) din Codul Contravențional, prin completarea acestora cu un subiect nou - persoană fizică, astfel încât, comiterea repetată, în decursul unui an, a încălcărilor specificate în partea specială a Cărții întii a Codului să se sancționeze cu amendă în mărime dublă sau triplă din valoarea limitei maxime, indicată în partea specială a Cărții întii și în privința persoanei fizice. Operarea modificărilor propuse ar răspunde recomandărilor Centrului Național Anticorupție și ar descuraja continuarea practicării activității ilicite de întreprinzător după prima constatare și sancționare a cazului.</p>	
	Ministerul Afacerilor Interne	25	<p>1. La art. 36 din Codul contravențional, alin. (2) va avea următorul conținut:</p> <p>„(2) Dacă aplicarea sancțiunii în modul prevăzut la alin. (1) condiționează acumularea a cel puțin 15 puncte de penalizare, agentul constator remite cauza contravențională spre examinare către persoanele responsabile prevăzute la alin. (4), care, odată cu sancțiunea principală și cu aplicarea punctelor de penalizare, aplică suspendarea exercitării dreptului special de a conduce vehicule ca sancțiune complementară.”.</p> <p>Modificările operate la alin. (2) vor permite ca cauza contravențională să fie remisă persoanelor responsabile prevăzute la art. 36 alin. (4) din Codul contravențional, pentru aplicarea sancțiunii principale, aplicarea punctelor de penalizare și suspendarea exercitării dreptului special de a conduce vehicule.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea de modificare a art. 36 alin. (2) contravine principiului autonomiei agentului constator conferit prin art. 399 alin. (1) Cod contravențional, transformând nejustificat procesul-verbal de sancționare într-un simplu act de constatare, specific procedurii de la art. 399 alin. (2) Cod contravențional.</p> <p>Redacția actuală a art. 36 alin. (2) coroborată cu alin. (4) stabilește cu claritate competența și succesiunea actelor procesuale: aplicarea sancțiunii principale (amenda) și a punctelor de penalizare este atribuit agentului constator care a stabilit fapta, asigurând celeritatea procesului. Suspendarea exercitării dreptului special de a conduce vehicule intervine ca sancțiune complementară „imediat survenirii circumstanțelor de la alin. (2)”, fiind aplicată de subiecții menționați la art. 36 alin. (4), în baza propunerii generate de agentul constator, fără a fi necesară o reexaminare a</p>

				sanctiunii principale de către o altă persoană responsabilă.
	Ministerul Afacerilor Interne	26	<p>2. La art. 36 din Codul contravențional, la alin. (5), se propune substituirea textului „constatării contravenției pentru care au fost aplicate sau de la data aplicării” cu textul „aplicării acestora”.</p> <p>Modificarea alin. (5) derivă din faptul că nu este rezonabil ca punctele de penalizare să fie anulate de la data constatării contravenției, dar de la data aplicării pedepsei contravenționale de către organul competent. Adeseori momentul constatării ilegalității nu coincide cu momentul examinării (documentării) acesteia și emiterii deciziei pe marginea cauzei contravenționale. Așadar, se optează pentru instituirea unui nou mecanism, similar aplicării sancțiunii contravenționale (privarea de dreptul de a conduce vehicule) de către instanța de judecată, și anume de la data pronunțării hotărârii judecătorești privind aplicarea pedepsei contravenționale. Respectiv, curgerea termenului în vederea anulării punctelor de penalizare va începe de la data aplicării sancțiunii contravenționale de către agentul constator, dar nu de la data constatării comiterii contravenției.</p>	Se acceptă
<p>4. Articolul 46¹ alineatul (11) va avea următorul cuprins:</p> <p>(11) Prevederile prezentului capitol se aplică pentru contravențiile prevăzute la art. 55, 55³–61, art.74–74³, art. 76¹, art. 77 alin. (1)–(7), art. 77¹, art. 79 alin. (1) și (5), art. 80, art. 81–83, art. 91¹, art. 93 alin. (1) lit. a) – f) și alin. (2), art. 94, art. 95, art. 97–98, art. 109–156, art. 157 alin. (1)–(3), (5) și (6¹), art. 158–169, art. 177, art. 180¹, art. 182 – 185, art. 189 – 191, art. 193, 195 – 196, art. 197 alin. (1)–(10) și (12) (29), art. 198–200¹, art. 204, art. 206, art. 207, art. 221¹, art. 224, art. 246–259¹, art. 263 alin. (5) și (7), art. 268, art. 269, art. 270, art. 271, art. 272¹ alin. (3), (7)–(11), (13) și (14), art. 273 pct. 4), 6), 10)–14), 17) și 18), art. 274 alin. (2)–(4), (6) și (7), art. 275, art. 276, art. 277 alin. (10), art. 277¹–279, art. 282</p>	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	27	<p>La pct.4: Art.46¹ alin.(11), atenționăm că în cuprinsul acestuia deja se regăsește textul „art.197 alin.(1)–(10) și (12)–(29)”. Totodată se propune ajustarea alin.(11) în concordanță cu textul și numerotarea alineatelor art.197, deoarece în redacția în vigoare din 07.09.2024, acest articol are doar 21 de alineate, iar normele textuale sunt altele. În acest context este necesar inițial, ajustarea art.197 și ulterior, a art.46¹ alin.(11).</p>	Precizare: Se reține obiecția privind necesitatea corelării art. 46 ¹ alin. (11) cu noua structură a art. 197, intrată în vigoare la data de 07.09.2024 (Legea nr. 136/2024), unde noua redacție a art. 197 a fost redusă de la 32 de alineate la 21 de alineate, iar natura multor fapte a fost redefinită A se vedea suplimentar pct. 29.
	Ministerul Mediului	28	<p>Conform art. 46¹ al Codului contravențional, planul de remediere reprezintă o anexă la procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmită în condițiile prezentului capitol, în care agentul constator stabilește, cu titlu de recomandare, măsuri de remediere și termenul realizării acestora în vederea conformării contravenientului cu cerințele legislației. Planul de remediere este întocmit și anexat de către agentul constator la procesul-verbal cu privire la contravenție prin care s-a constatat contravenția. În cazul în care contravenția a fost constatată în urma</p>	Se acceptă

alin. (2²) și (5), art. 283 285, art. 286 alin. (1), (2) și (5), art. 293² alin. (4) și (5), art. 330¹, art. 330³, art. 330⁵, 3 art. 344 alin. (2) lit. b) – d) și f) – j), alin. (3) lit. b) și c), art. 344¹, art. 358, art. 358¹, art. 364 alin. (3), (5¹), (6)–(8), art. 364¹.

		controlului de stat efectuat de către organele abilitate cu funcții de control, conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, planul de remediere se include în procesul-verbal de control sau se anexează la acesta. Modificările propuse în pct. 4, în special modificarea aliniatului 11 al art. 46 ¹ , include și contravențiile din domeniul protecției mediului (art. 109-156), care după conținutul său, au caracter și natură juridică materială. Astfel, este lipsit de relevanță remedierea acțiunilor ce deja au cauzat poluarea mediului și/sau folosirea ilegală a resurselor naturale.	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	29	<p>5. Referitor la prevederile art.46¹ din Cod Contravențional, acesta necesită o revizuire mai complexă, deoarece pe parcursul activității au apărut mai multe interpretări, atât din partea contravenienților cât și a agenților constatați, care au determinat contestarea mai multor decizii privind examinarea contravenției în temeiul constatării personale a agentului constator, precum și procese-verbale cu privire la contravenție, care s-au soldat cu anularea multora din ele și încetarea proceselor contravenționale.</p> <p>Conform alin. (5) același articol, agentul constator nu întocmește un plan de remediere (dar aplică sancțiuni) în cazul în care:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) contravenientul înlătură imediat încălcarea constatată; b) în termen de 3 luni de la data realizării unei măsuri de remediere din planul de remediere, contravenientul săvârșește din nou contravenția pentru care aceasta a fost stabilită; c) contravenientului i-au fost emise prescripții pentru aceleași încălcări de către organul de control, conform Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar acesta nu le-a executat în termenul stabilit; d) încălcarea este iremediabilă. <p>Astfel, cazul de neîntocmire a planului de remediere în situația descrisă la lit.a) a alin.(5) de la art.46¹ creează contravenientului premise de a acționa cu rea-credință, de a nu înlătura imediat încălcarea, cu toate că are această posibilitate, urmărind scopul</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În cazul art. 197 Cod contravențional, planul de remediere se va aplica doar asupra alineatelor (5)-(6), (15)-(16), (18) și (21).</p> <p>Se menține redacția alin. (5) al art. 46¹ care prevede un sistem echilibrat de filtre procedurale, în spiritul Legii nr. 131/2012, ținând cont de faptele ce pot fi remediate și cele iremediabile prin însăși natura lor. Modificarea acestor parametri ar transforma mecanismul de remediere într-o măsură de represiune excesivă.</p> <p>Dificultățile semnalate privind interpretarea sau aplicarea neuniformă a normei reprezintă deficiențe de ordin operațional ce pot fi remediate prin instruirea metodologică a agenților constatați.</p>

	<p>eschivării de la răspunderea contravențională, prin întocmirea planului de remediere.</p> <p>Termenul de 3 luni prevăzut la lit.b) alin.(5) al art.46¹ necesită a fi exclus, fiindcă există riscul că făptuitorul, rău intenționat, după expirarea acestui termen de trei luni, să săvârșească repetat aceiași contravenție pentru care deja a beneficiat de posibilitatea remedierii acesteia, iar prevederea actuală îi va permite să se eschiveze de la răspundere. În acest sens, la lit.b) alin.(5) al art.46¹ se propune următorul cuprins: „De la data realizării unei măsuri de remediere din planul de remediere, contravenientul săvârșește din nou contravenția pentru care aceasta a fost stabilită”.</p> <p>La fel și în cazul prevederilor lit.d) alin.(5) al art.46¹, deseori, în practică, apar incertitudini asupra calificării încălcărilor iremediabile, sau separarea lor de cele remediabile, lăsând iarăși loc de interpretări.</p> <p>Este de menționat faptul, că majoritatea contravențiilor prevăzute la art.407 alin.(1) a căror constatare și examinare ține de competența organelor de specialitate ale administrației publice în domeniul transportului rutier, se săvârșesc și se constată în trafic, urmare a supravegherii și controlul operațiunilor de transport rutier, încălcări care nu pot fi remediate, faptele constatate fiind deja consumate și iremediabile.</p> <p>În acest context, menționăm că, controlul operațiunilor de transport rutier în trafic nu cade sub incidența controlului de stat asupra activității de întreprinzător.</p> <p>De asemenea remarcăm faptul că, contravențiile din domeniul circulației rutiere prevăzute la art.228-245 din Codul Contravențional, care la fel se comit în trafic, nu se regăsesc la alin.(11) art.46¹ din Codul Contravențional și în cazul lor nu este aplicabil planul de remediere.</p> <p>Reieșind din circumstanțele redată supra, se constată că prevederile art.46¹ din Codul Contravențional necesită a fi aplicate doar în cazul în care contravenția a fost constatată în urma controlului de stat efectuat de către organele abilitate cu funcții de control, conform Legii nr.131/2012 privind controlul</p>	
--	---	--

	<p>de stat, unde planul de remediere se include în procesul-verbal de control sau se anexează la acesta.</p> <p>În aceste condiții, se propune modificarea în corpore a art.46¹ din Codul contravențional, astfel încât planul de remediere să fie aplicabil doar în cazul în care contravenția a fost constatată în urma controlului de stat efectuat de către organele abilitate cu funcții de control, conform Legii nr.131/2012 privind controlul de stat.</p> <p>Alternativ, în cazul în care propunerea de modificare în integralitate a art.46¹ din Codul contravențional, în versiunea propusă, nu este acceptată, atunci se propune restrângerea Listei contravențiilor prevăzute la alin.(11) al art.46¹, pentru care se aplică planul de remediere, prin excluderea art.200, art.200¹, art.204 și art.224, iar în cazul contravenției prevăzute la art.197, planul de remediere să fie aplicabil pentru alin.(5)-(6), (15)-(16), (18) și (21).</p> <p>Argumentele care fundamentează cele expuse sunt:</p> <p>Pentru unele contravenții prevăzute la art.200, art.197 alin.(14) și art.224 din Codul contravențional, săvârșite în trafic pe drumurile publice, inspectorii Agenției Naționale Transport Auto, cu excepția încheierii actelor de constatare procesuale contravenționale, sunt obligați să acționeze conform prevederilor art.352 alin.(6¹) din Cod fiscal nr.1163/1997 „În cazul în care, pe teritoriul țării, se depistează autovehicule a căror masă totală, sarcină masică pe axă sau ale căror dimensiuni depășesc limitele admise, care circulă fără autorizație specială, ori se constată că masa totală, sarcina masică pe axă sau dimensiunile acestor autovehicule nu coincid cu cele indicate în autorizație, Agenția Națională Transport Auto întocmește un proces-verbal privind calculul taxei pentru folosirea drumurilor în cadrul controlului masei totale, al sarcinii masice pe osii și al dimensiunilor și calculează taxa conform art.351 alin.(4), inclusiv taxa pentru cântărirea autovehiculului sau măsurarea dimensiunilor, prevăzută în anexa nr.3.”</p>	
--	--	--

		<p>Deci, prin aceste prevederi, persoana vinovată nu este scutită de răspundere, aceasta fiind oricum taxată. Fapta comisă se consideră a fi iremediabilă, iar regăsirea art.200, art.197 alin.(14) și art.224 în textul alin.(11) art.46¹ din Codul contravențional nu este justificată.</p> <p>Contravențiile prevăzute la art.200¹ „Încălcarea regulilor traficului de mărfuri periculoase și art.204 „Călătoria fără bilet de călătorie” se comit în trafic. Prima contravenție vine în asigurarea siguranței și securității rutiere, iar a doua contravenție este pentru a proteja călătorul, precum și pentru fiscalizarea veniturilor.</p> <p>Conex, și în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.854/2006 cu privire la Regulamentul transporturilor auto de călători și bagaje, bilet (bilet de călătorie) este definit ca bon de casă emis de mașina de casă și de control cu memorie fiscală sau document de strictă evidență cu preț fixat, confecționat în mod tipografic, care confirmă plata și dreptul la călătorie al pasagerului, încheierea contractului de transport între agentul transportator și călător, precum și faptul asigurării obligatorii a pasagerului.</p>	
Ministerul Sănătății	30	3. La art. 46 ¹ , alin. (11) textul ”art.77 alin.(1)-(7), art.77 ^{1”} , art. 91 ¹ și textul „, art. 364 ^{1”} se exclud.	Se acceptă parțial Textul „art.77 alin.(1)-(7), art.77 ^{1”} exclus prin Legea nr. 153/2025 cu privire la medicamente – art. 158, II, pct. 1.
Consiliul Concurenței	31	<p>Pct. 4 din proiectul de lege prevede modificarea art. 46¹ alin. (11) din Codul contravențional. Astfel, conform normei indicate, prevederile prezentului capitol se completează cu contravențiile prevăzute de art. 364 alin. (3) și alin. (5¹) Cod contravențional.</p> <p>Consiliul Concurenței notează că, Capitolul V¹ remedierea unor încălcări care constituie contravenție, și anume art. 46¹ Cod contravențional Planul de remediere, nu poate fi aplicat pentru contravențiile prevăzute la art. 330¹ , art. 330³ , art. 330⁵ și art. 364 alin. (3), (5¹), (6) Cod contravențional</p>	Se acceptă

		<p>ce țin de competența Consiliului Concurenței, deoarece reglementările privind Planul de remediere sunt specifice doar pentru contravențiile unde agentul constator este cel care aplică sancțiunea pentru contravenția constatată (art. 46¹ alin. (11) Cod contravențional). Consiliul Concurenței conform art. 404¹ alin. (3) Cod contravențional, transmite procesele-verbale cu privire la contravenții spre examinare în fond, instanței de judecată competente. Astfel, atenționăm asupra necesității excluderii textului art. 330¹, art. 330³, art. 330⁵ și art. 364 alin. (3), (5¹), (6) din art. 46¹ alin. (11) Cod contravențional.</p>	
<p>Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal</p>	32	<p>Se atrage atenția că, la art. 1 pct. 4 din proiect, se propune modificarea art. 46¹ alin. (11) cu următorul conținut: „Prevederile prezentului capitol se aplică pentru contravențiile prevăzute la art. 55, 55³ - 61, art. 74 - 74³, art. 76¹, art. 77 alin.(1)-(7), art. 77¹, art. 79 alin. (1) și (5), art. 80, art. 81-83, art. 91¹, art. 93 alin.(1) lit. a) -f) și alin. (2), art. 94, art. 96 [...]”</p> <p>Din start, se va nota că art. 46¹ din Codul contravențional prevede întocmirea planului de remediere de către agentul constator. În acord cu prevederile art. 46¹ alin. (1) din Codul contravențional, planul de remediere reprezintă o anexă la procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmită în condițiile prezentului capitol, în care agentul constator stabilește, cu titlu de recomandare, măsuri de remediere și termenul realizării acestora în vederea conformării contravenientului cu cerințele legislației.</p> <p>Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că, planul de remediere este întocmit și anexat de către agentul constator la procesul-verbal cu privire la contravenție prin care s-a constatat contravenția. În cazul în care contravenția a fost constatată în urma controlului de stat efectuat de către organele abilitate cu funcții de control, conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, planul de remediere se include în procesul-verbal de control sau se anexează la acesta.</p> <p>În acest sens, urmează a sublinia că CNPDCP nu e agent constator cu competență deplină, ordine în care va întâmpina dificultăți la aplicarea prevederilor</p>	<p>Precizare: art.74¹-74³ și art. 423⁴ din Codul contravențional se abrogă la data intrării în vigoare a Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal (23.08.2026).</p>

	<p>art. 46¹ din Codul contravențional. Această normă creează premise ca persoane asupra cărora s-au constatat încălcări să nu fie sancționate și să continue să ignore rigorile legale.</p> <p>La caz, urmează a fi reținut că, potrivit art. 27 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în urma examinării plângerii, CNPDCP emite o decizie motivată prin care constată lipsa încălcării sau încălcarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal, [...]. Decizia privind constatarea încălcării legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal și probele acumulate servesc drept temei pentru întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, în condițiile Codului contravențional al Republicii Moldova.</p> <p>Potrivit art. 423⁴ alin. (1) din Codul contravențional, contravențiile prevăzute la art. 74¹–74³ se constată de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. Totodată, alin. (3) din articolul prenotat stabilește că, procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.</p> <p>În acest context, se va sublinia că, aplicarea sancțiunii este de competența instanței de judecată și nu a agentului constator al CNPDCP. Anume instanța de judecată, prin prisma art. 395 din Codul contravențional, judecă cauzele cu privire la contravenție și stabilește sancțiunea contravențională statuată la art. 74¹ -74³ din Codul contravențional.</p> <p>În continuare, potrivit art. 448 alin. (4) din Codul contravențional, contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii, agentul constator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă. Reieșind din norma precitată, CNPDCP este obligat în termen de 5 zile de la încheierea procesului verbal cu privire la contravenție, să expedieze dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă,</p>	
--	---	--

	<p>fapt care nu se încadrează în prevederile art. 46¹ alin.(4) din Codul contravențional. Astfel, potrivit alin. (3) - în cazul întocmirii unui plan de remediere, nu se aplică sancțiuni contravenționale, inclusiv sancțiuni complementare, până la expirarea termenului de remediere.</p> <p>Corespunzător alin. (4) din articolul prenotat, termenul de remediere reprezintă o perioadă între 30 și 90 de zile lucrătoare de la data comunicării procesului-verbal cu privire la contravenție, în decursul căreia contravenientul are posibilitatea remedierii încălcărilor constatate și conformării cu cerințele legislației. Termenul de remediere se stabilește luând în considerare circumstanțele săvârșirii faptei și complexitatea acțiunilor ce urmează a fi întreprinse de către contravenient. Termenul de remediere stabilit de agentul constatator nu poate fi modificat.</p> <p>Totodată, urmează a fi luat în considerare că, potrivit art. 454 alin.(1) din Codul contravențional, cauza contravențională se judecă în termen rezonabil, dar nu mai mult de 2 luni de la data intrării dosarului în instanța de judecată. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea cauzei, comportamentul participanților la proces, conduita instanței judecătorești și a agentului constatator, importanța procesului pentru cel interesat. Respectarea termenului rezonabil de judecare a cauzei se asigură de către instanță.</p> <p>În lumina celor relatate, având în vedere că, recunoașterea vinovăției persoanei și aplicarea sancțiunii nu este de competența CNPDCP, prin obligativitatea întocmirii planului de remediere, CNPDCP se confruntă cu aspecte ce pot duce la încălcarea termenelor de înaintare instanței de judecată a proceselor verbale cu privire la contravenție, prevăzute de Codul contravențional.</p> <p>În altă ordine de idei, în acord cu prevederile art. 27 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, în urma examinării plângerii, Centrul emite o decizie motivată prin care constată lipsa încălcării sau încălcarea legislației în domeniul protecției datelor</p>	
--	---	--

	<p>cu caracter personal, cu dispunerea, după caz, a suspendării, încetării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, rectificării, blocării sau distrugerii datelor neveridice ori obținute ilicit. [...]</p> <p>Astfel, în contextul înlăturării și neadmiterii pe viitor a operațiunilor neconforme de prelucrare a datelor cu caracter personal, precum și neadmiterii încălcării drepturilor subiecților de date, prin act administrativ-decizie, CNPDCP stabilește prescripții/instrucțiuni obligatorii pentru operatorul de date, indicând un termen concret pentru înlăturarea acestora.</p> <p>Subsecvent, potrivit art. 74³ din Codul contravențional, neîndeplinirea în termenul stabilit a deciziei CNPDCP privind repunerea în drepturi a subiectului datelor cu caracter personal, inclusiv privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal, privind blocarea, distrugerea parțială ori integrală a datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal, se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>Respectiv, prescripțiile/instrucțiunile dispuse în decizie se repetă în planul de remediere, ceea ce conduce la elaborarea a două documente distincte, fiecare fiind parte a unor proceduri separate – una administrativă și alta contravențională. Această suprapunere procedurală determină obligația persoanelor vizate de a informa în mod repetat cu privire la aceleași acțiuni, atât în cadrul procedurii administrative, cât și în cea contravențională, fapt ce poate afecta eficiența și claritatea procedurilor demarate.</p> <p>Revenind la prevederile art. 46 alin. (9) din Codul contravențional, acesta prevede că, în termen de</p>	
--	--	--

	<p>10 zile lucrătoare de la data expirării termenului de remediere, agentul constatator verifică acțiunile întreprinse de contravenient și completează partea a II-a a planului de remediere, în care menționează în ce proporție au fost realizate măsurile de remediere stabilite.</p> <p>Alin. (10) al aceluiași articol stabilește că, în cazul în care, în urma verificării indicate la alin. (9), se constată neconformarea contravenientului cu cerințele legale și nerealizarea măsurilor de remediere în termenul stabilit, agentul constatator întocmește un alt proces-verbal cu privire la contravenție, prin care persoanei responsabile i se aplică sancțiunile contravenționale pentru încălcarea prevăzută inițial.</p> <p>Totodată, reiterăm că, codul prevede sancțiuni pentru neexecutarea deciziilor CNPDCP (art. 74³ Cod contravențional). În această situație, în cazul neexecutării planului de remediere și/sau a deciziei, se creează confuzie crasă privind sancțiunea care ar trebui să fie aplicată.</p> <p>În concluzie, în cazul CNPDCP și a domeniului său de competență, planul de remediere nu își găsește utilitatea practică în contextul reglementărilor existente în Codul contravențional și în Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, având în vedere că aceste acte normative deja prevăd un mecanism clar și eficient de monitorizare a prescripțiilor/instrucțiunilor stabilite în deciziile emise de către CNPDCP, precum și de sancționare pentru nerespectarea actelor administrative emise.</p> <p>Conform Codului contravențional și a Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, CNPDCP este împuternicit/obligat să emită decizii, iar pentru nerespectarea acestor decizii este deja prevăzută de lege forma de sancționare.</p> <p>Mai mult, art. 74³ din Codul contravențional stabilește amenzi și alte măsuri punitive celor care nu respectă aceste prescripții, fără a impune necesitatea unui plan de remediere care să ofere un termen suplimentar de conformare.</p>	
--	---	--

		<p>Prescripțiile/instrucțiunile stabilite în deciziile emise de către CNPDCP sunt executorii și trebuie respectate, iar nerespectarea lor este sancționată conform Codului contravențional. Acest proces deja existent este unul mai rapid și mai eficient, astfel că introducerea unui plan de remediere ar putea genera continuarea operațiunilor de prelucrare neconformă a datelor cu caracter personal, fapt ce ar duce la ingerințe și mai grave în viața privată a subiecților de date.</p> <p>În acest context, în cazul domeniului protecției datelor cu caracter personal, planul de remediere este ineficient, inutil și acțiune/act în plus, deoarece Codul contravențional și Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal prevăd deja un mecanism clar de sancționare pentru nerealizarea prescripțiilor/instrucțiunilor CNPDCP. Mai mult, prin obligarea întocmirii planului de remediere, se creează neclarități/confuzii procedurale, afectând eficiența mecanismului de protecție a datelor. Astfel, sancționarea directă și rapidă a cazurilor de nerespectare a deciziilor CNPDCP, conform Codului contravențional, este suficientă pentru astfel de constatări.</p> <p>Având în vedere situația creată, se propune excluderea sintagmei „-74³” din art. I pct. 4 din proiectul de Lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008.</p>	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	33	<p>1. La pct. 4, care modifică art. 46¹ alin. (11), propunem următoarea redacție: „(11) Prevederile prezentului capitol se aplică pentru contravențiile prevăzute la art. 55, 55³–61, art.74–74³, art. 76¹, art. 77 alin. (1)–(7), art. 77¹, art. 79 alin. (1) și (5), art. 80, art. 81–83, art. 91¹, art. 93 alin. (1) lit. a) – f) și alin. (2), art. 94, art. 95, art. 97–98, art. 109–156, art. 157 alin. (1)–(3), (5) și (6¹), art. 158–169, art. 177, art. 180¹, art. 182 – 185, art. 189 – 191, art. 193, 195 – 196, art. 197 alin. (1)–(10) și (12) (29), art. 198–200¹, art. 204, art. 206, art. 207, art. 221¹, art. 224, art. 246–259¹, art. 263 alin. (5) și (7), art. 268, art. 269, art. 270, art. 271, art. 272¹ alin. (3), (7)–(11), (13) și (14), art. 273 pct. 4), 6), 10)–14), 17) și 18), art. 274 alin. (2)–(4), (6) și (7), art. 275, art. 276, art. 277¹–279, art. 282 alin.</p>	Se acceptă parțial

		(22) și (5), art. 283-285, art. 286 alin. (1), (2) și (5), art. 293 ² alin. (4) și (5), art. 330 ¹ , art. 330 ³ , art. 330 ⁵ , art. 344 alin. (2) lit. f) – j), alin. (3) lit. b) și c), art. 344 ¹ , art. 358, art. 358 ¹ , art. 364 alin. (3), (5 ¹), (6)–(8), art. 364 ¹ .” Motivare: Excluderea art. 277 alin. (10) din prevederile art. 46 ¹ alin. (11) este condiționată de prevederile pct. 10 din Regulamentul privind modul de transportare a produselor petroliere importate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 476/2002, care prevede: „Plecarea mijlocului de transport din locul staționării este posibilă doar cu permisiunea Serviciului Vamal după efectuarea tuturor operațiilor necesare vămuirii și după prelevarea probelor de produse petroliere principale de către organismele de inspecție recunoscute de către autoritatea abilitată din Republica Moldova (în continuare – organisme de inspecție recunoscute). La importul produselor petroliere principale originare din țările membre ale Uniunii Europene (UE) nu este necesară prelevarea probelor de către organismele de inspecție recunoscute în cazul dispunerii de documentele care confirmă calitatea acestora (declarația de conformitate și raportul de inspecție/raportul de încercări eliberate de un organism de inspecție sau laborator acreditat în UE). În cazul în care produsele petroliere principale originare din țările membre UE nu sunt însoțite de declarația de conformitate și raportul de inspecție/raportul de încercări		
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	34	La art.46¹ alin.11 , se propune excluderea textului „art.284 alin. (2) – (4)”, în acest articol, sunt prevăzute încălcări grave, cum ar fi falsificarea producției alcoolice sau comercializarea lor în lipsa licenței, pentru care nu este aplicabil.	Se acceptă
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	35	La art.46¹ alin.11 - Totodată, în același sens, se propune excluderea și a art.286 alin. (1), (2) și (5).	Se acceptă
	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	36	1. Art. 46 ¹ alin. (2) al Codului contravențional, se propune expunerea într-o nouă redacție: „(2) Planul de remediere este întocmit și anexat de către agentul constatator la procesul-verbal	Se acceptă

			<p><i>cu privire la contravenție prin care s-a constatat contravenția în rezultatul controlului de stat efectuat de către organele abilitate cu funcții de control conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.”</i></p> <p>Argumentare: Prin Legea nr. 112 din 11.05.2023 pentru modificarea unor acte normative, au fost operate modificări la art. 46¹ alin. (2) al Codului contravențional. Potrivit redacției actuale, planul de remediere este întocmit și anexat de către agentul constataitor la procesul-verbal cu privire la contravenție prin care s-a constatat contravenția. De notat că prevederile Codului nu delimitează cert situațiile în care urmează a fi întocmit planul de remediere, motiv pentru care, agenții constataitori sunt obligați să întocmească respectivul plan la toate tipurile de contravenții constatate, fără a ține cont dacă acestea au fost constatate în cadrul controlului de stat. În această ordine de idei, se creează incertitudini asupra aplicabilității respectivului articol, care inițial urmărea scopul de a asigura persoanelor supuse controlului de stat, posibilitatea de a nu fi sancționate pentru încălcările depistate în urma controlului. Cu toate acestea, prin modificările operate prin Legea nr. 112 din 11.05.2023, s-a extins aria de aplicabilitate a respectivei proceduri, astfel fiind create premise pentru ca toate tipurile de contravenții stabilite la art. 46¹ alin. (11) să fie supuse procesului de remediere, fapt care complică activitatea agenților constataitori și generează ambiguități în aplicare. În acest context, pentru a exclude cazurile de aplicare defectuoasă a dispozițiilor legale, se propune revenirea la redacția anterioară a art. 46¹ alin. (2) al Codului contravențional, astfel încât planul de remediere să fie aplicabil.</p>	
	<p align="center">Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor</p>	37	<p>La art.46¹, alin.(2), se propune de a fi completat cu următoarea sintagmă: “Planul de remediere se întocmește de către agentul constataitor persoanei juridice și/sau persoanei cu funcție de răspundere. Propunerea menționată va exclude ambiguitățile cu privire la întocmirea planurilor de remediere, or norma supra menționată indică despre obligația întocmirii planurilor de mediere însă nu relevă strict cercul de subiecți în privință cărora</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea de a limita cercul subiecților beneficiari ai planului de remediere prin excluderea persoanelor fizice care desfășoară activitate de întreprinzător este neîntemeiată. Instituția remedierii este intrinsec legată de procedura controlului de stat, fiind concepută ca un instrument de conformare voluntară a subiecților verificați. Or,</p>

			<p>agentul constatator este obligat să-l întocmească. Din practica întocmirii planurilor de remediere, de către agenții constatatori au fost semnalate cazuri cu privire la necesitatea identificării subiecților pasibili de atragere la răspundere contravențională. Mai mult, legea contravențională are un caracter strict delimitat și poartă un caracter exhaustiv.</p>	<p>conform art. 2 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, noțiunea de „<i>persoană supusă controlului</i>” este definită extensiv, incluzând orice persoană fizică și/sau juridică supusă verificărilor. Introducerea unei distincții artificiale între formele de organizare juridică ar crea un tratament discriminatoriu față de persoanele fizice (întreprinzători individuali, deținători de patentă etc.), privându-le de un beneficiu procedural acordat celorlalți actori economici, contrar principiului egalității și unității controlului de stat. Claritatea normei este asigurată prin coroborarea cu definițiile din legea cadru – Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, care identifică expres subiecții în privința cărora se întocmește actul de control și, implicit, planul de remediere.</p>
	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>38</p>	<p>1. Art. 46¹ alin. (5) lit. a) se abrogă; Art. 446 se completează cu lit. f) cu următorul cuprins: „încălcarea a fost înlăturată pe parcursul controlului efectuat, conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.”. Motivare: Cu referire la art. 46¹ alin. (5) lit. a), prin care agentul constatator nu întocmește un plan de remediere în cazul în care contravenientul înlătură imediat încălcarea constatată. Astfel, printr-o interpretare rigidă și defavorabilă contravenientului, se înțelege că dacă înlătură imediat încălcarea, atunci contravenientul trebuie să execute sancțiunea, însă cei care nu înlătură imediat încălcarea vor fi scutiți de achitarea amenzii. Pentru astfel de motive, considerăm necesară abrogarea respectivei prevederi, scopul acesteia fiind transferat la art. 446 prin completarea acestuia cu lit. f) cu următorul cuprins: 6 încălcarea a fost înlăturată pe parcursul controlului efectuat, conform Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat.</p>	<p>Se acceptă A se vedea art. 5¹ din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat</p>

	<p align="center">Inspectorat ul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și protecția Consumatorilor</p>	<p align="center">39</p>	<p>Potrivit prevederilor art. 46¹ Cod contravențional, ” (1) Planul de remediere reprezintă o anexă la procesul-verbal cu privire la contravenție, întocmită în condițiile prezentului capitol, în care agentul constataitor stabilește, cu titlu de recomandare, măsuri de remediere și termenul realizării acestora în vederea conformării contravenientului cu cerințele legislației.</p> <p>(5) Agentul constataitor nu întocmește un plan de remediere în cazul în care:</p> <p>a) contravenientul înlătură imediat încălcarea constatată;</p> <p>b) în termen de 3 luni de la data realizării unei măsuri de remediere din planul de remediere, contravenientul săvârșește din nou contravenția pentru care aceasta a fost stabilită;</p> <p>c) contravenientului i-au fost emise prescripții pentru aceleași încălcări de către organul de control, conform Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, iar acesta nu le-a executat în termenul stabilit;</p> <p>d) încălcarea este iremediabilă.”</p> <p>În condițiile enunțate cît și reieșind din prevederile Codului contravențional, constatăm că există:</p> <p>1) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional;</p> <p>2) Contravenientul (persoana care săvârșește o contravenție). Astfel, art.374 Cod contravențional, ”Procesul contravențional este activitatea desfășurată de autoritatea competentă, cu participarea părților și a altor persoane titulare de drepturi și de obligații, avînd ca scop constatarea contravenției, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, constatarea cauzelor și condițiilor care au contribuit la săvîrșirea contravenției.” Totodată, conform alin. 2 art. 384 Cod contravențional, ”(2) Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional are dreptul: ...h) să ia cunoștință de materialele din dosar și să i se elibereze, la cerere, în cel mult 24 de ore, copii de pe procesul-verbal; o) să facă obiecții împotriva acțiunilor agentului constataitor și să ceară consemnarea obiecțiilor sale în procesul-verbal; p) să ia cunoștință</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Procedura de contestare a procesului-verbal este stabilită la art. 448 Cod contravențional, iar contestarea remediilor aplicate și/sau corectitudinea controlului de stat sunt reglementate de art. 30 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat.</p>
--	--	---------------------------------	--	--

			<p>de procesul-verbal încheiat de agentul constatator, să facă obiecții asupra corectitudinii lui, să ceară completarea lui cu circumstanțele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate;...” Astfel, procesul contravențional începe/este pornit din momentul sesizării sau autosesizării agentului constatator, iar termenul general de ”persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional” se referă la etapa incipientă la care se află procesul, adică de la momentul sesizării până la luarea deciziei definitive pe cauza contravențională. La caz, conform art. 46¹ se face trimitere la noțiunea de ”contravenient”, noțiune ce intervine după emiterea Deciziei asupra cauzei contravenționale. În special, putem aprecia că noțiunea este specifică persoanelor în privința cărora agentul este sesizat referitor la comiterea unei fapte contravenționale și agentul acumulează probe, însă în cazul în care persoana a remediat încălcările, ce rol îi este atribuit? Or, constatăm că totuși o încălcarea a normelor prevăzute în Codul contravențional a avut loc, respectiv este necesar de modificat/ ajustat noțiunea contravenient/persoana în privința căreia a fost pornit proces contravențional. Sau, în cazul în care noțiunea de contravenient rămâne a fi în redacția dată, se prezumă că Planul de remediere urmează să fie întocmit de către șeful ISSPNPC, adică cel ce examinează deja cauza contravențională (inclusiv verificarea acțiunilor întreprinse de contravenient și completarea părții a II-a a planului de remediere). Subsidiar, constatăm că la caz nu este specificată modalitatea de contestare a unui asemenea proces-verbal cu privire la contravenție care are ca anexă un plan de remediere. Or, în cazul în care persoana ar dori să se folosească de dreptul său de a contesta procesul-verbal cu privire la contravenție (ex: art. 443 alin. 7 sau însuși nu este de acord cu fapta contravențională) conchidem că este necesar stabilirea unei asemenea posibilități sau condiționarea aplicării art. 46¹ CC, fără careva proceduri suplimentare.</p>	
	Inspectorat ul de Stat pentru Supravegherea Produselor	40	<p>Totodată, cu referire la art. 46¹ alin. (11) Cod contravențional, considerăm necesar modificarea acestuia, și anume, excluderea sintagmei ”345; 348; 349 alin. (4)”, din următoarele raționamente. În</p>	Precizare: redacția propusă în prezentul proiect de lege nu cuprinde textul „345; 348; 349 alin. (4)”. A se vedea pct. 27-39 din sinteză.

	<p>Nealimentare și protecția Consumatorilor</p>	<p>argumentarea acestei opinii, s-a avut în vedere că în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (8) al Legii metrologiei nr. 19/2016 Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor exercită, în numele statului, supravegherea metrologică în condițiile Legii nr. 7/2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare, precum și ale Legii nr. 131/2012, este subordonată autorității centrale de metrologie și efectuează, fără a percepe tarife sau taxe, supravegherea metrologică a respectării de către persoanele fizice și juridice a prevederilor documentelor normative din domeniul metrologiei legale, ce țin de: a) utilizarea adecvată a unităților de măsură și a simbolurilor acestora în conformitate cu prezenta lege; b) obligațiile utilizatorilor mijloacelor de măsurare supuse controlului metrologic legal; c) obligațiile producătorilor și importatorilor mijloacelor de măsurare la punerea la dispoziție pe piață și darea în folosință a acestora; d) obligațiile persoanelor juridice care efectuează preambalarea produselor, producerea și/sau importul sticlelor utilizate ca recipiente de măsură; e) corectitudinea efectuării măsurărilor specificate la art.12 alin.(1). Concomitent, potrivit art. 11 alin. (1) din Legea nr. 19/2016, Controlul metrologic legal se efectuează în următoarele domenii de interes public: a) sănătatea publică; b) ordinea și siguranța publică; c) protecția mediului; d) protecția consumatorilor; e) perceperea taxelor și impozitelor; f) corectitudinea tranzacțiilor comerciale. De asemenea conform art. 12 alin. (6) al Legii nr. 105/2003, Prestatorul este obligat, la prestarea serviciilor, inclusiv a serviciilor comunale, să utilizeze mijloace de măsurare adecvate, legalizate, verificate metrologic, în modul stabilit, conform cerințelor stabilite în actele normative. Iar potrivit alin. (7) din același articol, Vânzătorul este obligat să măsoare produsele oferite consumatorilor cu mijloace de măsurare proprii, adecvate, legalizate, verificate metrologic, în modul stabilit. Indicațiile mijloacelor de măsurare trebuie să fie explicite și la vederea consumatorului. Trebuie de notat că domeniul metrologiei, emite răspunsuri despre asigurarea</p>	
--	--	--	--

		<p>conformității măsurărilor efectuate în scopul asigurării corectitudinii tranzacțiilor comerciale și a protecției consumatorilor (neadmiterea înșelării consumatorilor la stații Peco, mai cu seamă în condițiile prețurilor actuale), despre măsurările efectuate de către personalul din cadrul instituțiilor publice și autorităților abilitate în activități de supraveghere a unor mărimi importante pentru protecția muncii, siguranța anti incendiară, inclusiv monitorizarea expunerii profesionale și a populației la radiații ionizante și la alți factori nocivi, pentru asigurarea protecției mediului, pentru asigurarea perceperii taxelor și impozitelor. De asemenea, emiterea unui plan de remediere pentru comiterea faptelor contravenționale de la art. 348 Cod contravențional, nu poate fi exceptată de la aplicarea unei sancțiuni, întrucât persoanele juridice care comit asemenea fapte o fac în mod premeditat, pentru a obține mijloace financiare prin metode neconcurențiale, dar cel mai grav că din urma acestor certificate rapoarte de încercări prin care se confirmă siguranța produselor comercializate poate afecta sănătatea și viața consumatorilor. În aceeași ordine de idei, art. 349 alin.(4) nu poate fi remediat, în situația refuzului de a efectua controlul de stat, astfel desprețuind astfel caracterul practic al codului aranjat la art. 60 alin. (3) lit. e) din Legea nr. 100 din 22 decembrie 2017 „cu privire la actele normative”. În același timp, din textul alin.(6) al art. 349 Cod contravențional cuvintele „repetat și necontestate, urmează a fi excluse întrucât, aceasta afectează mersul acțiunilor administrative. Or, legiuitorul nu a prevăzut faptul că sunt anumite prescripții care se emit o singură dată, iar acestea nu pot fi emise repeta. Astfel, în aceste cazuri prescripțiile rămân neexecutate și pe cale de consecință actele administrative individuale (prescripțiile) nu au nici o valoare pentru destinatar. Pentru astfel de motive, ISSPNPC, comunică că toate aceste drepturi pot fi respectate numai dacă cei dispuși să violeze sau să eludeze norma de drept, nu vor încerca întotdeauna sa exploateze prevederile art. 46¹ Cod contravențional, fiind încurajați cu alte cuvinte pentru a comite această contravenție. Suplimentar celor relatate, Curtea</p>	
--	--	---	--

		<p>Constituțională a reținut în Hotărârea nr. 28/2018 că sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili să fie convinși că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise, împotriva lor și nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. De altfel, dacă la etapa examinării cauzei contravenționale faptele ar fi investigate în mod efectiv, iar în fața instanței de judecată nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar.</p> <p>Concomitent, considerăm oportun a exclude textului art. 277 alin. (10) din prevederile art. 46¹ alin. (11) Planul de remediere. În motivarea acestei, propuneri vă informăm că, potrivit pct. 10 din HG 476/2002 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de transportare a produselor petroliere importate „Plecarea mijlocului de transport din locul staționării este posibilă doar cu permisiunea Serviciului Vamal după efectuarea tuturor operațiilor necesare vămuirii și după prelevarea probelor de produse petroliere principale de către organismele de inspecție recunoscute de către autoritatea abilitată din Republica Moldova. La importul produselor petroliere principale originare din țările membre ale Uniunii Europene (UE) nu este necesară prelevarea probelor de către organismele de inspecție recunoscute în cazul dispunerii de documentele care confirmă calitatea acestora (declarația de conformitate și raportul de inspecție/raportul de încercări eliberate de un organism de inspecție sau laborator acreditat în UE). În cazul în care produsele petroliere principale originare din țările membre UE nu sunt însoțite de declarația de conformitate și raportul de inspecție/raportul de încercări eliberate de un laborator acreditat UE, este obligatorie obținerea unui raport de inspecție de la organisme de inspecție recunoscute. Astfel, în ipoteza în care nu se deține acte care demonstrează calitatea produselor petroliere, se prezumă că acestea la traversarea frontierei vamale nu au fost prezentate, iar o remdiere este aproape imposibilă. Or prelevarea are</p>	
--	--	---	--

		<p>loc înainte de emiterea declarație vamale și nu după introducerea produselor petroliere pe piață. De asemenea, potrivit prevederilor din conținutul art. 277 alin. (10) și alin. (11) al aceluiași articol pentru încălcarea „Importului, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere care nu corespund specificațiilor tehnice”, subiectul răspunderii contravenționale este persoana fizică și persoana juridică. În acest sens, vă informăm că potrivit practicii judiciare dar și din atribuțiile operatorilor, persoana responsabilă de importul produselor calitative este administratorul conform extrasului și nu operatorul sau șeful stației. În această situație, ISSPNPC consideră oportun eliminarea sintagmei „persoană fizică” și înlocuirea acesteia cu „persoană cu funcție de răspundere”. Or, din perspectiva persoanei fizice nu este posibil a transporta, pune pe piață spre comercializare produse petroliere în lipsa documentelor ce atestă conformitatea acestora cu cerințele aprobate de Guvern, care nu corespund specificațiilor tehnice și prin urmare apare necesitate atribuirii acestor obligații prin ordin, fișa postului, contract individual de muncă și/sau în lipsa acestora, administratorului. O atenție deosebită este necesară asupra art. 46¹ alin. (5) lit. a) Cod contravențional, prin care Agentul constatator nu întocmește un plan de remediere în cazul în care contravenientul înlătură imediat încălcarea constatată. Astfel printr-o interpretare rigidă și defavorabilă contravenientului, se înțelege că dacă a înlătură imediat încălcarea, atunci ele trebuie să execute sancțiunea, însă cei care nu înlătură imediat încălcarea vor fi scutiți de achitarea amenzii. Pentru astfel de motive, considerăm că este necesar, ca lit. a) din alin.(5) art. 46¹ Cod contravențional să fie abrogată, iar sintagma sau scopul pe care îl urmărește legiuitorul să fie transferat al art. 446 prin completarea acestuia cu lit. f) cu următorul conținut: încălcarea a fost înlăturată pe parcursul controlului efectuat, conform Legii nr. 131 din 8 iunie 2012 privind controlul de stat. La fel în viziunea ISSPNPC, prevederile art. 344 alin. (2) lit. b), lit. c) și lit. d) Cod contravențional trebuie excluse din prevederile art. 46¹ alin. (11) Planul de remediere, deoarece prin natura acțiunilor/inacțiunilor prevăzute</p>	
--	--	---	--

			în fapta contravențională, acestea nu pot fi remediate, iar o asemenea interpretare permanentă ar crea insecuritate juridică.	
	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul de Management Operațional al MAI)	41	<p>Abrogarea art. 47¹ din Codul contravențional nr. 218/2008, astfel încât să fie reglementat doar în legislația penală.</p> <p>Cu referire la lacunele normative existente în partea ce ține de subiectul prenotat, se atrage atenția la art. 47¹ din Codul contravențional nr. 218/2008, care sancționează fapta de corupere electorală pasivă.</p> <p>Per ansamblu, actele de corupție sunt incriminate în Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, or având în vedere obiectul juridic de atentare, acestea au un grad sporit de pericolozitate și constituie o amenințare pentru valorile statului de drept, democrație și drepturile și libertățile omului.</p> <p>Ținând cont de categoria relațiilor și valorilor sociale lezate, precum și de faptul că manifestările de corupție au o componentă formală, se consideră că corupția, sub orice formă (pasivă sau activă) necesită a fi reglementată exclusiv de legislația penală.</p> <p>Tangențial cu normele de drept penal comparat, se atestă că în România, Austria, Suedia, Olanda și alte state ale Uniunii Europene, legiuitorii incriminează corupția electorală exclusiv în legislația penală.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Menținerea art. 47¹ în Codul contravențional este justificată de necesitatea unei distincții clare între subiecții raportului juridic de corupere electorală. În timp ce art. 181¹ din Codul penal vizează coruperea activă desfășurată de concurenții electorali sau grupuri de inițiativă, sau oricare persoană în numele acestora, art. 47¹ din Codul contravențional reglementează răspunderea alegătorului în calitate de subiect pasiv. Fapta de pretindere, acceptare sau primire de foloase necuvenite în schimbul exercitării votului reprezintă un caz izolat cu un grad de pericolozitate diferențiat, față de fapta de corupere electorală activă. Un eventual transfer al acestei fapte în legea penală ar genera o asimetrie punitivă disproporționată între efortul de organizare a coruperii și actul individual de acceptare a beneficiului, riscând să descurajeze aplicarea autodenunțului, mecanism esențial în identificarea autorilor rețelei de corupție. De asemenea, transferul coruperii electorale pasive în legislația penală ar genera o supraîncărcare a organelor de urmărire penală și a instanțelor de judecată cu fapte de o complexitate redusă, afectând celeritatea procesului de sancționare. Acest mecanism dual de sancționare este consolidat de jurisprudența Curții Constituționale (DCC nr. 1/2025, §318-319), care a statuat că Parlamentul beneficiază de o marjă discreționară în alegerea politicii punitive, atât timp cât se respectă principiul proporționalității.</p>

	<p align="center">Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției)</p>	<p align="center">42</p>	<p>Articolul 47¹:</p> <p>Alineatul (1) se completează în final cu textul „sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile”.</p> <p>Având în vedere multitudinea de contravenții comise, se optează pentru înăsprirea sancțiunii contravenționale în vederea descurajării comiterii acesteia.</p> <p>Aplicarea amenzii se consideră inefficientă în contextul în care acesta poate fi achitată în jumătate în conformitate cu rigorile art. 34 alin. (3) din Codul contravențional nr. 218/2008, ce consemnează că contravenientul este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale.</p> <p>În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral, cu excepția cazului în care a fost contestată decizia de aplicare a sancțiunii contravenționale și contravenientul nu și-a retras cererea de contestare a deciziei, emisă asupra cauzei contravenționale, până la cercetarea judecătorească.</p> <p>Prin urmare, aplicarea amenzii nu împiedică făptașul să comită alte ilegalități raportat la beneficiile materiale/financiare de care acesta poate să beneficieze, or prin executarea pedepsei se urmărește formarea unei atitudini corecte față de ordinea de drept și față de regulile de conviețuire socială.</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Arestul contravențional ca sancțiune alternativă pentru coruperea electorală pasivă contravine caracterului excepțional al acestei măsuri, prevăzut de art. 38 Cod contravențional. Potrivit acesteia, arestul se aplică pentru fapte care pun în pericol real sănătatea ori integritatea corporală a persoanei, criteriu care nu este întrunit în cazul elementelor constitutive ale art. 47¹.</p> <p>Introducerea unei sancțiuni privative de libertate pentru o faptă cu un grad de pericol social scăzut încalcă principiul proporționalității potrivit căruia arestul reprezintă o măsură <i>ultima ratio</i>, atunci când nicio altă măsură mai blândă nu poate atinge scopul preventiv. De asemenea, statul dispune de alte mecanisme de individualizare a sancțiunii, precum aplicarea amenzii maxime sau reținerea circumstanțelor agravante în cazul recidivei (art. 43).</p> <p>Totodată, caracterul general al incriminării de la art. 47¹ ar face dificilă aplicarea arestului în practică, având în vedere lista extinsă a categoriilor de persoane scutite conform art. 38 alin. (6) Cod contravențional, ceea ce ar genera o aplicare neuniformă și discriminatorie a legii.</p>
	<p align="center">Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției)</p>	<p align="center">43</p>	<p>Articolul 47¹ se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor, de către un alegător a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini în interesul unui partid politic/bloc electoral sau a unui membru de partid orice acțiune care este interzisă de legislația electorală și/sau de alte acte normative,</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Redacția actuală a normei este formulată de o manieră extinsă și generică, care acoperă toate ipotezele de corupere electorală pasivă, inclusiv cele realizate în interesul unei formațiuni politice. Sintagma „în scopul exercitării sau neexercitării unor drepturi electorale” din alin. (1) cuprinde în mod intrinsec orice acțiune sau inacțiune interzisă de legislație care are ca finalitate influențarea procesului de vot sau a rezultatului</p>

			<p>se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale sau cu arest contravențional de la 5 la 10 zile”.</p> <p>Implementarea prevederilor art. 47¹ din Codul contravențional în perioada electorală din anul curent a denotat faptul că coruperea electorală pasivă nu a vizat doar exercitarea drepturilor electorale, dar a cuprins alte conotații cum ar fi, împlinirea în interesul unui partid politic/bloc electoral sau a unui membru de partid a acțiunilor interzise de legislația electorală și/sau de alte acte normative.</p> <p>Așadar, se necesită ajustarea cadrului legal pentru înlăturarea vidului legislativ existent și asigurarea faptului că persoanele ce se fac vinovate de încălcarea legislației sunt trași la răspundere în vederea înlăturării pericolelor pentru garantarea corectitudinii și integrității procesului contravențional.</p> <p>Scopul amendamentelor vizează prevenirea și educarea atât a oficialilor, cât și a cetățenilor, cu privire la integritatea acestora și diminuarea ricurilor de corupție.</p> <p>De asemenea, propunerile respective vor diminua cazurile de profitarea de către reprezentanții partidelor/blocurilor politice de către reprezentanții partidelor/blocurilor politice de naivitatea și nevoile, de regulă financiare, a persoanelor pentru îndeplinirea scopurilor clandestine.</p>	<p>scrutinului. Introducerea unei norme paralele care să detalieze specific „interesul unui partid politic” sau „acțiunile interzise de legislația electorală” ar genera un paralelism juridic inutil și ar crea dificultăți în procesul de calificare a faptei, transformând o problemă de interpretare și aplicare a legii într-o supraîncărcare normativă.</p>
<p>5. Articolul 49 se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: „(6) Perturbarea proceselor electorale, inclusiv a ședințelor organelor electorale, dacă aceasta nu constituie infracțiune se sancționează cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale.”.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>44</p>	<p>La punctul 5 din proiect se menționează că termenul perturbare necesită o definiție clară, având în vedere că legislația actuală, inclusiv Codul electoral, nu utilizează această noțiune. Conform Dicționarului explicativ al limbii române, perturbare înseamnă tulburare sau deranjament în starea sau mersul firesc al unui lucru sau fenomen, însă această definiție generală poate fi interpretată subiectiv, mai ales în context electoral. Astfel, se propune ca dispoziția alin. (6) să aibă următorul conținut „Întreruperea sau obstrucționarea proceselor electorale, inclusiv a ședințelor organelor electorale, dacă aceasta nu constituie o infracțiune”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform Notei de fundamentare, scopul normei de completare a art. 49 cu alineatul (6) este sancționarea nerespectării interdicțiilor prevăzute de art. 80 alin. (9) din Codul electoral nr. 325/2022, respectiv prezența nejustificată în incinta secției de votare sau în raza de 100 de metri de la locul votării. Prin noua redactare, se asigură o corelare necesară între fapta materială și impactul acesteia asupra procesului electoral, garantând că sancțiunea intervine doar în cazurile de obstrucționare reală, fapt ce respectă principiul proporționalității. Textul final:</p>

			<p>„(6) Întreruperea sau obstrucționarea proceselor electorale, inclusiv a ședințelor organelor electorale, prin rămânerea neautorizată a persoanelor în incinta secției de votare ori în raza teritorială de 100 de metri de la localul votării mai mult timp decât este necesar pentru votare, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale.”</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne (Academia „Ștefan cel Mare” a MAI)</p>	45	<p>Modificarea: Dispoziției art. 49 alin. (4) CC RM, prin introducerea modalității de fixare/înregistrare video a buletinului de vot completat</p> <p>Articolul 49. Împiedicarea activității organului electoral și periclitatea procesului de votare</p> <p>(4) Fotografiera, înregistrarea video, ori expunerea publică a buletinului de vot completat</p> <p>Se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale.</p> <p>Pedepsirea unei astfel de modalități de înregistrare și stocare a imaginii unui buletin de vot completat ar permite excluderea oricărei posibilități de presiune sau manipularea realizată din partea persoanelor ce solicită dovezi vizuale a exercitării dreptului de vot într-un fel sau altul, în urma coruperii alegătorilor.</p> <p>Fotografierea și înregistrarea video reprezintă două acțiuni diferite, realizate prin diverse procedee, fapt pentru care necesită a fi incriminate în aceeași normă juridică ca două modalități faptice distincte de comitere a contravenției.</p>	<p>Precizare: completare introdusă prin Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia) – Art. VIII, pct. 3.</p>
<p>Procuratură Generală</p>	46	<p>La pct. 5 propunem autorului a analiza textul „perturbarea proceselor electorale” având în vedere următoarele:</p> <p>-în primul rând, cuvântul „perturbare” în esență ar exprima o conduită sau latura obiectivă a contravenției propuse spre legiferare, însă care nu este clară și previzibilă, or, art. 181 alin. (1) lit. a) și b) din Codul penal sancționează în mod formal aceeași</p>	<p>A se vedea pct. 44</p>

		conduită și nu stabilește o delimitare clară între contravenție și infracțiune; - în al doilea rând, sintagma „procese electorale” are un sens prea larg și nu exprimă cu exactitate ce are în vedere autorul proiectului având în vedere că nici Codul electoral nici Codul contravențional nu oferă o definiție în acest sens, iar pe cale de consecință ar putea genera interpretări neuniforme și abuzuri;		
Comisia Electorală Centrală	47	La Articolul I, pct. 5 din proiectul de lege, care se referă la modificarea art. 49 din Codul contravențional: în alin. (6) după sintagma „organelor electorale,” de introdus textul „soldată cu întreruperea acestora,”;	A se vedea pct. 44	
Comisia Electorală Centrală	48	de completat art. 49 cu alineatul (7) cu următorul cuprins: „(7) Acțiunile de la alineatul (6) săvârșite de persoana cu funcție de răspundere se sancționează cu amendă de la 15 la 50 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a ocupa această funcție de la 3 până la 6 luni.”.	Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.	
6. Articolul 51 va avea următorul cuprins: „Articolul 51. Înscrierea în mai multe liste de candidați ori concomitent în liste de candidați și în calitate de candidat independent Acceptarea deliberată a persoanei de a fi înscrisă în mai multe liste de candidați ori concomitent în liste de candidați și în calitate de candidat independent se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale.”.	Procuratură Generală	49	La pct.6 propunem autorului a completa cu textul „ <i>pentru funcții electiv de aceeași categorie și nivel</i> ” având în vedere că potrivit art. 68 alin. (6) din Codul electoral: „În cadrul aceluiași alegeri, o persoană poate candida la mai multe funcții electiv, însă de diferite categorii/niveluri și doar din partea unui singur partid sau bloc electoral, ori în calitate de candidat independent.”.	Se acceptă <i>„Articolul 51. Înscrierea în mai multe liste de candidați ori concomitent în liste de candidați și în calitate de candidat independent</i> <i>Acceptarea deliberată a persoanei de a fi înscrisă în mai multe liste de candidați ori concomitent în liste de candidați și în calitate de candidat independent pentru funcții electiv de aceeași categorie și nivel</i> <i>se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale.”</i>
	Comisia Electorală Centrală	50	După articolul 51, se propune completarea cu articolul 51 ¹ cu următorul cuprins: Precizare: art. 51 ¹ introdus prin Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficiență	

			<p>„Articolul 51¹. Colectarea semnăturilor de către persoane neautorizate</p> <p>Colectarea semnăturilor în susținerea unui candidat la o funcție electivă de către persoane neautorizate se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicate persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia) – Art. VIII, pct. 4.
	Comisia Electorală Centrală	51	<p>La articolul 52:</p> <p>alineatul (1), după sintagma „zilei votării” de completat cu textul „,precum și în perioada electorală, până la începerea campaniei electorale”;</p> <p>alineatul (2), după cuvântul „patronate,” de completat cu sintagma „subiecți neînregistrați în calitate de competitori electorali”, iar sintagma „campaniei electorale” de înlocuit cu sintagma „perioadei electorale”;</p> <p>alineatul (3), după cuvântul „ură” de completat cu textul „ /sexist”, iar după sintagma „agitație electorală” de completat cu sintagma „sau împotriva funcționarilor electorali”.</p>	Precizare: art. 52 modificat prin Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia) – Art. VIII, pct. 5.
<p>8. La articolul 55:</p> <p>alineatul (1) se completează cu litera a¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹) solicitarea la angajare de către angajator a unor documente care nu sunt prevăzute de legislație;”;</p> <p>litera b) va avea următorul cuprins:</p> <p>„b) atragerea la muncă suplimentară, în zilele de repaus și de sărbătoare nelucrătoare în lipsa acordului scris al salariatului, cu excepția cazurilor prevăzute de alineatul (2) articolul 104 din Codul muncii nr. 154/2003;”;</p> <p>litera i) va avea următorul cuprins:</p> <p>„i) neaplicarea de către angajator a măsurilor concrete prevăzute de Codul muncii nr. 154/2003 în ceea ce ține de prevenirea și combaterea cazurilor de</p>	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	52	<p>Menționăm că Ministerul promovează proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (alinieria legislației naționale la prevederile Convenției OIM 190) (număr unic 1165/MMPS/2023), care se află la etapa de definitivare după a doua avizare a autorităților interesate.</p> <p>Astfel, în vederea asigurării coerenței cadrului normativ, la art. I, pct. 8 din proiectul de lege, cu referire la operarea modificărilor la art. 55 alin. (1) din Codul Contravențional:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lit. i) propusă spre completare, se expune în următoarea redacție: <p>„i) neaplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire și combatere a cazurilor de violență, discriminare după orice criteriu și hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală în sfera muncii;”</p> <ul style="list-style-type: none"> - norma se completează cu lit. j) cu următorul cuprins: 	Precizare: art. 55 alin. (1) completat cu lit. i) și j) prin Legea nr. 74/2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 20.05.2025 – art. V.

discriminare și hărțuire sexuală la locul de muncă;”.			„j) împiedicarea sub orice formă a sesizării cazurilor de violență, discriminare după orice criteriu și hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală în sfera muncii;”.	
	Ministerul Afacerilor Interne	53	La punctul 8 din proiect, în partea ce se referă la litera i), se recomandă excluderea cuvântului „concrete” ca fiind inutil.	A se vedea pct. 52.
	Avocatul Poporului (Ombudsman)	54	<p>2. Cu referire la pct.8, prin care se completează art.55 cu lit.i) care va avea următorul cuprins: „i) neaplicarea de către angajator a măsurilor concrete prevăzute de Codul muncii nr. 154/2003 în ceea ce ține de prevenirea și combaterea cazurilor de discriminare și hărțuire sexuală la locul de muncă;” se stabilește că prin Legea nr.74/2023, în art.V este prevăzut completarea art.55 Cod Contravențional, care prevede completarea Codului contravențional ci lit.i), care are alt cuprins: „i) neaplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire și combatere a cazurilor de discriminare și hărțuire sexuală la locul de muncă;”.</p> <p>În aceeași ordine de idei, Avocatul Poporului a primit spre consultare proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative (alinierea legislației naționale la prevederile Convenției OIM 190), nr. unic 1165/MMPS/2023 care, în Art. V. prevede următoarele: „ la articolul 55 alin. (1) din Codul Contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, 78-84 art. 100), cu modificările ulterioare, literele i) și j) (în vigoare din 20.05.2025) vor avea următorul cuprins: „ i) neaplicarea de către angajator a măsurilor de prevenire și combatere a cazurilor de violență, discriminare după orice criteriu și hărțuire, inclusiv hărțuire sexuală în sfera muncii;”.</p> <p>Având în vedere că modificările propuse în diferite acte normative prezintă divergențe esențiale, considerăm necesar coordonarea și unificarea modificărilor inițiate.</p>	Precizare: art. 55 alin. (1) completat cu lit. i) și j) prin Legea nr. 74/2023 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 20.05.2025 – art. V.
Ministerul Apărării	55	<p>1. Articolul 56² se propune a fi expus cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 56². Eschivarea sau refuzul de a îndeplini obligațiile serviciului civil (de alternativă)</p> <p>(1) Refuzul persoanei de a îndeplini obligațiile serviciului civil (de alternativă) la locul de</p>	Se acceptă parțial Art. 18 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 156/2007 cu privire la organizarea serviciului civil (de alternativă) prevede obligația cetățeanului încorporat în serviciul civil să se prezinte la angajatorul	

		<p>executare a serviciului repartizat de către comisiile de recrutare încorporare</p> <p>se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 50 de ore.</p> <p>(2) Eschivarea sau refuzul persoanei care îndeplinește serviciul civil (de alternativă) de a executa obligațiile ce îi revin în cadrul acestui serviciu prin automutilare sau simularea unei boli, prin falsificarea documentelor sau prin altă înșelăciune</p> <p>se sancționează cu amendă de până la 650 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.”</p> <p>Menționăm faptul că deși cetățenii care, din convingeri religioase, pacifiste, etice, morale, umanitare și din alte motive similare, nu pot îndeplini serviciul militar în termen, aceștia în mod abuziv refuză îndeplinirea serviciului civil la locul repartizat de către comisiile de recrutare-încorporare, realizat în temeiul art.6 al Legii nr.156/2007 cu privire la organizarea serviciului de civil (de alternativă). În acest sens, se impune aplicarea unor norme imperative ce ar atribui obligația cetățeanului de a executa/îndeplini serviciul civil (de alternativă) la locul repartizat.</p>	<p>la care a fost repartizat la data și la ora stabilită în îndreptarea la serviciul civil.</p> <p>Pornind de la norma enunțată mai sus, se propune ca textul „(1) Refuzul persoanei de a îndeplini obligațiile serviciului civil (de alternativă) la locul de executare a serviciului repartizat de către comisiile de recrutare încorporare se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 50 de ore.” să fie înlocuit cu textul „(1) <i>Neprezentarea persoanei la angajatorul la care a fost repartizat la data și la ora stabilită în îndreptarea la serviciul civil se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 50 de ore.</i>”</p> <p>Suplimentar, potrivit art. 6 din Legea nr. 156/2007, serviciul civil se îndeplinește în instituții publice sau societăți comerciale care desfășoară activități pe teritoriul național, în domenii de asistență socială și medicală, construcții industriale, edilitare, de drumuri și căi ferate, de protecție a mediului înconjurător, în asociații agricole, în întreprinderi de prelucrare a producției agricole, în gospodăria comunală, în cadrul serviciilor (posturilor) teritoriale de salvatori și pompieri, denumite în continuare angajator. Legiuitorul instituie astfel condiția ca activitatea să se desfășoare pe teritoriul național.</p> <p>Totodată, art. 16 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 156/2007 instituie dreptul executantului serviciului civil de a solicita motivat transferarea la un alt loc de serviciu. În acest context, propunerea de a sancționa persoana pentru refuzul de a îndeplini serviciul civil strict la locul de executare decis de comisia de recrutare-</p>
--	--	---	--

				încorporare reprezintă o măsură restrictivă și unilaterală. Aceasta vine în contradicție cu garanțiile acordate de lege executantului serviciului militar, dar și cu conceptul legii care permite executarea serviciului civil la oricare dintre angajatorii care își desfășoară activitatea pe teritoriul național.
<p>11. Articolul 61 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 61. Încălcarea drepturilor și garanțiilor sindicale</p> <p>(1) Împiedicarea exercitării dreptului salariaților de a întemeia sindicate și de a se afilia lor pentru a-și apăra interesele profesionale, economice și sociale, și de a se înscrie în ele se sancționează cu amendă de la 30 la 42 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice; cu amendă de la 42 la 50 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(2) Încălcarea legislației cu privire la sindicate sau constrângerea, în orice mod, având ca scop împiedicarea exercitării drepturilor sindicale ale membrilor de sindicat, garantate de legislație, de statutele organizațiilor lor, precum și de convențiile și/sau contractele colective de muncă se sancționează cu amendă de la 80 la 100 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(3) Condiționarea, constrângerea sau imixtiunea, în orice mod, având ca scop limitarea exercitării atribuțiilor funcției membrilor aleși în organele de conducere ale organizațiilor sindicale se sancționează cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale, aplicată</p>	<p>Confederați a Națională a Sindicatelor din Moldova</p>	56	<p>Decizia de modificare a art. 61 din Codul contravențional, prin care vor fi înăsprite amenzele pentru încălcarea legislației cu privire la sindicate sau împiedicarea exercitării drepturilor sindicale garantate de legislație, de statutele lor, precum și de convențiile și/sau contractele colective de muncă, reprezintă un pas important pentru protejarea drepturilor și intereselor de muncă ale salariaților membri de sindicat și consolidarea rolului sindicatelor în acest sens. Totodată, considerăm oportună includerea în articolul 61 din proiectul menționat a unui nou alineat, alin. (4), cu următorul conținut:</p> <p>„(4) Încălcările specificate la alin. (1) - (3), comise repetat în cursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție, se sancționează cu amendă de la 150 la 170 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 170 la 200 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Introducerea alin. (4) pentru contravenția repetată tinde să favorizeze contravenientul. Astfel, în loc ca acesta să răspundă pentru fiecare faptă în parte conform regulilor concursului de contravenții, faptele multiple vor fi absorbite într-o singură unitate juridică, ce va determina un tratament sancționator inechitabil. Totodată, conform art. 43 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, săvârșirea contravenției de către o persoană sancționată anterior pentru o faptă similară, aceasta constituie o circumstanță agravantă și permite individualizarea pedepsei spre limita maximă a sancțiunii prevăzută de lege.</p> <p>De asemenea, art. 34 alin. (2²) și (2³) din Codul contravențional instituie deja mecanismul dublării sau triplării amenzii în caz de repetabilitate, pentru persoanele juridice. Introducerea unei norme paralele la art. 61 ar crea un paralelism juridic și ar fragmenta unitatea de aplicare a sancțiunilor, fapt ce ar limita instanța de judecată în aplicarea agravantelor conform art. 43 alin. (1).</p>

persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere.				
	<p align="center">Ministerul Educației și Cercetării</p>	<p align="center">57</p>	<p>Ministerul Educației și Cercetării înștiințează despre faptul că a elaborat un proiect de lege pentru modificarea în principal a Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 și subsecvent a Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 care va reglementa - accesul neautorizat pe teritoriul instituțiilor de învățământ.</p> <p>Având în vedere intenția de a modifica Codul contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008, Ministerul Educației și Cercetării solicită completarea proiectului de lege cu un nou articol care va reglementa accesul neautorizat pe teritoriul instituțiilor de învățământ.</p> <p>Se completează cu art. 65⁵ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 65⁵. Accesul neautorizat pe teritoriul instituțiilor de învățământ</p> <p>(1) Accesul neautorizat pe teritoriul instituțiilor de învățământ, contrar regulilor de acces aprobate de Ministerul Educației și Cercetării</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.</p> <p>(2) Accesul neautorizat pe teritoriul instituțiilor de învățământ, dacă aceste acțiuni au perturbat desfășurarea activității didactice</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu arest contravențional de până la 15 zile.</p> <p>Argumente:</p> <p>Proiectul propune amendarea Codului Contravențional în vederea asigurării unui mediu educațional sigur și protectiv, diminuării descurajării actelor de violență în spațiile destinate educației și, implicit, protecției suplimentare a elevilor și a personalului în cadrul instituțiilor de învățământ de toate nivelurile.</p>	<p>Precizare: Se propune amânarea propunerii de completare a Codului contravențional cu textul vizat până la definitivarea și aprobarea modificărilor corespunzătoare în Codul educației, care să instituie reguli de acces sancționat pe teritoriul instituțiilor de învățământ. Introducerea unor noi sancțiuni în legislația contravențională presupune, în mod obligatoriu, existența prealabilă a unei norme materiale care să stabilească precis conduita obligatorie, permisă sau interzisă. În absența unei reglementări clare în legea cadru, sancțiunea contravențională este lipsită de obiect și suport juridic. Numai ulterior acestor modificări, va putea fi fundamentată introducerea unor noi sancțiuni în Codul contravențional nr. 118/2008, în vederea asigurării unei aplicabilități practice și proporționale a normei punitive. Sancțiunile pot fi instituite doar în raport cu norme juridice clare, previzibile și opozabile subiectului de drept, pentru a evita orice arbitrar în aplicarea legii.</p>

			<p>Totodată, se propune agravarea sancțiunii dacă accesul autorizat a avut ca și consecință perturbarea procesului didactic.</p> <p>Adoptarea acestui proiect de Lege, suplimentar prevederilor referitoare la ultragiurea cadrelor didactice va completa acțiunile concrete din partea legiuitorului pentru contracararea fenomenului violenței în instituțiile educaționale dar și în societate.</p> <p>Menționăm că, instituirea regulilor de acces pe teritoriul instituțiilor de învățământ, inclusiv sancționarea accesului neautorizat este o practică internațională menită să garanteze realizarea în siguranță a procesului educațional.</p>	
	Comisia Electorală Centrală	58	<p>Articolul 67 de completat cu alineatul (1¹) și (1²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Desfășurarea întrunirii contrar prevederilor declarației prealabile se sancționează cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale.</p> <p>(1²) Organizarea transportării, precum și transportarea la întruniri organizate de partidele politice și sau concurenții electorale în lipsa actelor de notificare privind desfășurarea întrunirii, se sancționează cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an. ”</p>	Precizare: art. 67 completat prin Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia) – Art. VIII, pct. 6.
Codul se completează cu articolul 70 ⁴ cu următorul cuprins: <p>„Articolul 70⁴. Bullying-ul Bullying-ul, adică acțiunile fizice, verbale și/sau prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, săvârșite cu intenție și în mod repetat, care implică dezechilibrul de putere în relațiile dintre copii, elevi sau studenți, bazate pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, identitate de gen, orientare sexuală,</p>	Ministerul Educației și Cercetării	59	<p>În situația în care Codul educației prevede sancțiunile disciplinare care pot fi aplicate elevilor și în același timp definește Bullying-ul în materie de violență între elevi, iar pe de altă parte există Metodologia cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului, Ministerul Educației și Cercetării consideră neîntemeiată propunerea privind completarea Codului contravențional cu articolul 70⁴.</p> <p>La fel, se consideră neîntemeiată propunerea privind completarea Codului contravențional cu articolul 70⁴, deoarece acțiunile de bullying au loc în relațiile dintre copii, elevi sau studenți, iar ca formă de sancțiune se propune amenda de la 80 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă</p>	Se acceptă

<p>caracteristici personale, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere sau pe orice alt criteriu, care au provocat prejudicii demnității umane, suferință, umilință, intimidare unei persoane sau grup de persoane</p> <p>se sancționează cu amendă de la 80 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 150 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, în ambele cazuri, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.</p>		<p>neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.</p> <p>În aceste circumstanțe, Ministerul Educației și Cercetării menționează că este neclar cum ar putea avea loc aplicarea sancțiunii citate mai sus, în condiția în care în instituțiile de educație timpurie procesul educațional se realizează pentru copiii cu vârsta cuprinsă între 0 și 6 (7) ani, învățământul primar include clasele I-IV și se realizează pentru elevii cu vârsta cuprinsă între 7 și 10 (11) ani, învățământul gimnazial include clasele V-IX și se organizează ca învățământ cu frecvență pentru elevii cu vârsta cuprinsă între 12 și 16 ani (tot la 16 ani se finalizează învățământul obligatoriu).</p> <p>Or, conform art.16 din Codul contravențional (3) În cazul minorului care a săvîrșit o faptă ce se încadrează în dispoziția normei din partea specială a cărții întîi, agentul constatator, procurorul sau instanța de judecată expediază materialele cauzei contravenționale autorității administrației publice locale pentru problemele minorilor. La demersul agentului constatator, instanța de judecată poate aplica față de minor măsuri de constrîngere cu caracter educativ conform art.104 din Codul penal.”.</p> <p>Copii care își fac studiile în instituțiile de educației timpurie, instituțiile de învățământ primar, instituțiile de învățământ gimnazial sunt minori, iar sancțiunile pentru aceștia sunt enunțate în art.104 din Codul Penal al Republicii Moldova nr. 985/2002.</p> <p>În corespundere cu prevederile art.54 din Codul Penal „(1) Persoana în vîrstă de pînă la 18 ani care a săvîrșit pentru prima oară o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală în conformitate cu prevederile procedurii penale dacă s-a constatat că corectarea ei este posibilă fără a fi supusă răspunderii penale. (2) Persoanelor liberate de răspundere penală, în conformitate cu alin.(1), li se aplică măsurile de constrîngere cu caracter educativ, prevăzute la art.104.”.</p> <p>În baza art.93 din Codul Penal, „Minorii condamnați pentru săvîrșirea unei infracțiuni ușoare, mai puțin grave sau grave sînt liberați de pedeapsă de către instanța de judecată dacă se constată că scopurile</p>	
---	--	--	--

		<p>pedepsei pot fi atinse prin aplicarea măsurilor de constrângere cu caracter educativ prevăzute la art. 104.”.</p> <p>Potrivit art.104 din Codul Penal, „(1) Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu art. 54 sau de pedeapsă penală în conformitate cu art. 93 li se aplică următoarele măsuri de constrângere cu caracter educativ:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) avertismentul; b) încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat; c) obligarea minorului să repare daunele cauzate. La aplicarea acestei măsuri se ia în considerare starea materială a minorului; d) obligarea minorului de a urma un curs de reabilitare psihologică; e) obligarea minorului de a urma cursul de învățământ obligatoriu; f) obligarea minorului de a participa la un program probațional; g) obligarea minorului de a urma un curs de calificare profesională. <p>(2) Enumerarea de la alin.(1) are un caracter exhaustiv.</p> <p>(3) Minorului îi pot fi aplicate concomitent câteva măsuri de constrângere cu caracter educativ.</p> <p>(4) În cazul eschivării sistematice a minorului de la măsurile de constrângere cu caracter educativ, la propunerea organului de stat specializat, procurorul anulează măsurile aplicate și trimite cauza în instanța de judecată, iar în cazul în care măsurile respective au fost stabilite de către instanța de judecată, aceasta le anulează și dispune trimiterea cauzei penale la procuror sau, după caz, stabilește o pedeapsă prevăzută de lege pentru fapta săvârșită.</p> <p>(5) Măsurile de constrângere cu caracter educativ se aplică minorilor pînă la atingerea majoratului, în funcție de caracterul și gradul prejudiciabil al faptei săvârșite.”.</p> <p>De asemenea, se consideră neîntemeiată și a doua formă de sancțiune prevăzută în conținutul art. 70⁴ propus pentru completarea Codului</p>	
--	--	---	--

		<p>contravențional care prevede amenda de la 150 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, în ambele cazuri, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>Ministerul Educației și Cercetării reamintește că acțiunile de bullying au loc în relațiile dintre copii, elevi sau studenți.</p> <p>Prin urmare, persoanele cu funcție de răspundere nu pot fi subiecți ai acțiunilor de bullying care au loc în relațiile dintre copii, elevi sau studenți și respectiv nu pot fi trase la răspundere pentru acțiunile de bullying.</p> <p>Având în vedere aspectele nominalizate în prezentul răspuns, Ministerul Educației și Cercetării conchide despre nesuținerea proiectului de lege pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218/2008 (număr unic 813/MJ/2024) în partea ce ține de completarea cu art.70⁴.</p>	
UNICEF	60	<p>The 2023 PISA Results for Moldova show that over 44% of students do not feel safe in their classrooms (OECD average: 7%); or at other places at school (OECD average: 10%) while 25% of girls and 22% of boys reported being the victim of bullying acts at least a few times a month (OECD average: 20% of girls and 21% of boys). The figures confirm the findings of the 2019 Study on Bullying at Schools which found that 87% of pupils from 6th to 8th grade were affected by bullying. The study pointed to a worrying lack of robust child protection policies in numerous schools, an insufficient number of school psychologists and specialized services for child victims and aggressors, and underdeveloped initial and continuous training for teachers on the prevention and response to violence.</p> <p>In 2022 the Republic of Moldova has made a leap towards expanding the protection space for children by adopting the 2022-2026 National Program for Child Protection (NPCP) and by introducing the definition of bullying in the Education Code. The</p>	A se vedea pct. 59

	<p>definition provided for in art. 3 complies with the international standards as it particularly points to its rather narrow scope – behavior affecting the relationships between children, pupils, or students. We were also pleased to learn about the recent Government’s plan to update the NPCP with a comprehensive set of actions aimed at promoting online safety, which includes cyberbullying.</p> <p>Regarding the draft law on amending the 2008 Administrative Offences Code, as per the document published registered under No. 813/MJ/2024 with the State Chancellery, UNICEF would like to share some comments and concerns.</p> <p>Without underestimating the consequences on children’s wellbeing, bullying is one of the most subtle forms of violence requiring a refined approach. In terms of accountability, it is worth referring to 2018 General Assembly document on Protecting children from bullying, which advises to develop and implement, as appropriate, measures and restorative practices to repair harm, restore relationships, avoid recidivism, promote the accountability of perpetrators and change aggressive behaviour.</p> <p>UNICEF also emphasizes the need for preventive measures, early detection, and safe referral. Prevention, relevant for cyberbullying too, aims at developing children’s social and emotional skills, challenges accepted behavior around bullying and the behavior of bystanders and improves knowledge of bullying and how children can protect themselves. Supportive services, such as counseling and educational interventions addressing underlying issues, should be integrated throughout the disciplinary process along with educational programs promoting empathy, conflict resolution, and social skills.</p> <p>UNICEF strongly encourages to avoid and replace penalizing with restorative approaches that emphasizes accountability, healing, and restoring harmony, focusing on well-being rather than punishment. Building on the 2019 Practical Handbook for School-based Violence Prevention developed jointly with the World Health Organization and UNESCO, UNICEF stands ready to provide further</p>	
--	--	--

		<p>support to all relevant Moldovan state institutions with a view to achieving a balanced and holistic approach to school discipline, incorporating restorative justice, preventive measures, and comprehensive support services that place the best interests of all children at the heart of all interventions.</p> <p>To conclude, we would like to highlight that bullying should not be regulated by the Administrative Offences Code. According to international standards and definition bullying is indeed a form of violence affecting children, pupils, and students and consequently should be the prerogative of education, social, and child protection specialists along with parents and the communities.</p>	
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	61	<p>Cât privește prevederile pct. 12 al art. I din proiect, ce reglementează instituirea art. 70⁴ în Codul contravențional și contravenția de Bullying, propunem completarea normei cu alineatul al doilea cu următorul cuprins:</p> <p>„În cazul persoanelor cu vârsta între 16 și 18 ani sancțiunile prevăzute de la alin. (1) se aplică în cazurile de bullying evaluat drept grav (viața și sănătatea copilului/ elevului sunt în pericol)”.</p> <p>În celelalte cazuri urmează a fi aplicate strategiile de lucru în activitățile de prevenire a bullying-ului și planul de acțiuni pentru toți copiii/elevii implicați în cazul de bullying, elaborat de către membrii grupului de lucru intrașcolar, în conformitate cu Metodologia cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului, aprobată prin Ordinul Ministrului Educației și Cercetării nr. 1024/2022.</p> <p>În acest mod, nu se consideră oportun a fi supuse sancționării suplimentare cazurile de bullying, care pot fi soluționate în conformitate cu strategiile de intervenție, elaborate și implementate de către grupul de lucru al instituției de învățământ, pe care le frecventează copiii/elevii/studentii, conform Metodologiei menționate.</p>	A se vedea pct. 59
Ministerul Afacerilor Interne	62	<p>La punctul 12 din proiect se menționează că textul articolului propus are un caracter ambiguu și echivoc, motiv pentru care se propune renunțarea la amendamentul înaintat. Urmare a analizei</p>	<p>A se vedea pct. 58.</p> <p>Totodată, proiectul de lege (pct. 2) prevede extinderea răspunderii persoanelor cu vârsta între 16 și 18 ani</p>

		<p>componentei contravenției propuse s-a constatat că aceasta nu reprezintă altceva decât o simbioză sau asociere dintre mai multe contravenții precum Injuria, Calomnia, Instigarea la discriminare și Hărțuirea. Literalmente, se poate observa că articolul propus încearcă să înglobeze faptele reglementate de contravențiile reglementate de articolele 69, 70, 70¹ și 70² din Codul contravențional cu unica diferență că victima bullying-ului poate fi în exclusivitate copii, elevii sau studenții. În acest context, se menționează că varianta actuală a Codului contravențional incriminează faptele oricărei persoane fizice, indiferent de faptul dacă deține sau nu o funcție de răspundere, dacă acțiunile acestora au provocat prejudicii demnității umane, suferință, umilință, intimidare unei persoane sau unui grup de persoane. Prin urmare, nu este necesară incriminarea unificată a unor fapte care deja sunt reglementate de Codul contravențional, numai pentru că victima reprezintă copii, elevii sau studenții. După caz, se sugerează analiza opțiunii de reglementare a unor fapte tip agravante la contravențiile, precum Injuria, Calomnia, Instigarea la discriminare și Hărțuirea, care să pornească de la specificitățile fenomenului de bullying.</p>	<p>pentru faptele prevăzute la art. 70, 70¹ și art. 70² din Cod contravențional.</p>
<p>Consiliul pentru Egalitate</p>	<p>63</p>	<p>1. Potrivit pct. 12 al proiectului, Codul Contravențional nr. 218/2008 se completează cu art. 70⁴ cu următorul cuprins „Bullying-ul, adică acțiunile fizice, verbale și/sau prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, săvârșite cu intenție și în mod repetat, care implică dezechilibru de putere în relațiile dintre copii, elevi sau studenți, bazate pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, identitate de gen, orientare sexuală, caracteristici personale, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere sau pe orice alt criteriu, care au provocat prejudicii demnității umane, suferință, umilință, intimidare unei persoane sau grup de persoane se sancționează cu amendă de la 80 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea pct. 59.</p>

	<p>ore, cu amendă de la 150 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, în ambele cazuri, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.</p> <p>În acest sens, Consiliul propune excluderea textului „bazate pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, identitate de gen, orientare sexuală, caracteristici personale, vîrstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere sau pe orice alt criteriu”, deoarece acesta conferă normei un caracter limitativ, având în vedere că permite sancționarea contravențională doar a acelor acțiuni fizice, verbale și/sau prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice care sunt determinate de un criteriu protejat. În același context, menționăm că manifestarea unui comportament fizic, verbal, nonverbal sau a altor acțiuni care conduc la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator, având drept scop sau efect lezarea demnității unei persoane pe baza unuia din criteriile protejate constituie hărțuire în sensul art. 70² al Codului Contravențional. Totodată, Consiliul menționează că prin Legea nr. 36/2022 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 a fost introdusă noțiunea de bullying, care potrivit art. 3 reprezintă „o formă de agresivitate care se manifestă în mod intenționat, repetat și prin dezechilibru de putere în relațiile dintre copii, elevi sau studenți și care se referă la acele comportamente prin care un copil, un elev, un student ori un grup rănește, dăunează, provoacă suferință, neputință sau aduce prejudicii demnității umane. Acest tip de agresivitate se desfășoară, în principal, în instituțiile de învățământ și în spațiile destinate educației și formării profesionale”. În acest sens, Consiliul relevă că în conformitate cu Codul educației, bullying-ul se referă în esență la un comportament agresiv manifestat în mod intenționat și repetat în relațiile dintre copii, elevi sau studenți. Respectiv, Consiliul notează că noțiunea bullying-ului care prevede comportamentul care urmează a fi sancționat</p>	
--	--	--

	<p>potrivit art. 704 din Codul Contravențional nr. 218/2008 trebuie să fie în concordanță cu definiția bullying-ului din Codul educației nr. 152/2014, care nu stabilește condiția prezenței unui criteriu protejat drept element care să determine acțiunile de bullying.</p> <p>În continuare, Consiliul notează că potrivit pct. 2 al Metodologiei cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1024/2022, autor al acțiunilor de bullying este copil sau elev care inițiază, planifică, realizează și/sau participă la desfășurarea, în mod sistematic, a acțiunilor de bullying față de alt copil/elev sau grup de copii/elevi. Respectiv, potrivit prevederilor menționate supra, subiect al acțiunii de bullying pot fi doar copiii, elevii sau studenții. În acest sens, Consiliul a observat că proiectul conține modificări privind art. 16 alin. (2) din Codul nominalizat supra, pentru a face posibilă atragerea la răspundere contravențională a persoanei fizice care au atins vârsta de 16 ani, respectiv pentru a sancționa copiii, elevii și studenții care comit acțiuni de bullying.</p> <p>Pe de altă parte, Consiliul notează că acțiunile care constituie bullying se sancționează, potrivit art. 70⁴ în redacția proiectului, cu amendă de la 80 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 150 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, în ambele cazuri, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. În această privință, notăm că din textul normei art. 70⁴ în redacția proiectului nu rezultă cu claritate căror persoane cu funcție de răspundere urmează a le fi aplicate sancțiuni în cazul săvârșirii acțiunii de bullying, având în vedere că potrivit prevederilor menționate mai sus, subiect al contravenției respective pot fi doar copiii, elevii sau studenții care au atins vârsta de 16 ani. Respectiv, Consiliul relevă că în cazul în care scopul modificărilor propuse este de a sancționa inclusiv personalul de conducere al instituției educaționale care a încălcat obligațiile de</p>	
--	--	--

		<p>prevenire și combatere a cazurilor de bullying, norma prevăzută la art. 70⁴ necesită a fi completată cu un nou alineat, care să sancționeze nerealizarea de către directorul instituției educaționale sau de către cadrele didactice a obligațiilor de prevenire și combatere a cazurilor de bullying prevăzute în cadrul Metodologiei cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1024/2022. Astfel, Consiliul atrage atenția că în acest caz, în cadrul art. 70⁴ din Codul Contravențional urmează a fi delimitată răspunderea contravențională care survine în cazul subiecților diferiți responsabili de acțiuni diferite, în prima situație - în cazul copiilor, elevilor și studenților care au atins vârsta de 16 ani și au comis acțiuni de bullying și în a doua situație - a persoanelor cu funcții de răspundere și altor persoane responsabile care nu și-au îndeplinit obligațiile de prevenire și combatere a cazurilor de bullying.</p>	
Avocatul Poporului (Ombudsman)	64	<p>3. Considerăm că, atât argumentele din nota informativă, cât și definiția propusă a bullying-ului, însoțită de modalitățile de sancționare contravențională, denotă înțelegerea conceptuală eronată a bullying-ului și a protecției copilului față de orice formă de violență.</p> <p>În acest sens, atragem atenție la modificarea propusă în pct. 12 din proiect, care vine să introducă articolul 70⁴ cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 70⁴. Bullying-ul.</p> <p>Bullying-ul, adică acțiunile fizice, verbale și/sau prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, săvârșite cu intenție și în mod repetat, care implică dezechilibru de putere în relațiile dintre copii, elevi sau studenți, bazate pe criteriu de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie sau convingeri, sex, identitate de gen, orientare sexuală, caracteristici personale, vârstă, dizabilitate, opinie, apartenență politică, avere sau pe orice alt criteriu, care au provocat prejudicii demnității umane, suferință, umilință, intimidare unei persoane sau grup de persoane</p>	A se vedea pct. 59

		<p>se sancționează cu amendă de la 80 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 150 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, în ambele cazuri, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”</p> <p>Conceptual, bullying-ul are loc doar între semenii, contrar prevederilor care ar sancționa persoanele cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate. Notăm că în definiție este vorba, pe bună dreptate, doar de copii, elevi sau studenți, dar sancțiunile introduc alți subiecți adulți - persoanele cu funcție de răspundere. Menționăm că atât codul contravențional, cât și cel penal, conțin deja sancțiuni și pedepse pentru violența aplicată de către adulți asupra copiilor, cât și pentru violența între adulți.</p> <p>Potrivit Notei informative, argumentul sancționării contravenționale a bullying-ului este următorul: „ținând cont că acest fenomen este deja reglementat în Codul Educației al RM, neavând acoperire în legislația contravențională și luând în considerare amploarea pe care o capătă fenomenul de la un an la altul, considerăm oportună includerea unei componente contravenționale în textul proiectului Codului contravențional, care să stabilească subiecții asupra cărora sunt îndreptate acțiunile violente discriminatorii, obiectul asupra căruia se atentează la momentul comiterii acestor acțiuni, cercul subiecților care se fac vinovați de manifestarea acestor forme de violență psihologică precum și sancțiunile contravenționale.”</p> <p>Totodată, coroborând prevederile art. 70⁴ cu modificările din pct. 2. „La art. 16 alin. (2), va avea următorul cuprins: „(2) Persoana fizică cu vârsta între 16 și 18 ani este pasibilă de răspundere contravențională pentru săvârșirea faptelor prevăzute la art. 50, art. 65⁴, art. 69 alin.(1), art. 70, art. 70¹, art. 70², art. 70⁴...””, stabilim că se intenționează atragerea</p>	
--	--	---	--

		<p>la răspundere contravențională a copiilor pentru contravenția de bullying.</p> <p>Menționăm că combaterea fenomenului de bullying este acțiune necesară, totuși mijloacele și procedeele de luptă cu acest fenomen urmează a fi particularizate, ținând cont de subiecții acestui fenomen - copiii.</p> <p>Atragem atenția că art. 3 din CDC stabilește expres că statul urmează să țină cont de interesul superior al copilului la luarea unor decizii în care sunt vizați copiii.</p> <p>Ombudsmanul copilului accentuează necesitatea existenței regulilor în instituția de învățământ, elaborate împreună cu copiii, și reiterează poziția privind stabilirea de consecințe logice urmare a nerespectării lor, cu respect față de demnitatea umană a fiecărui copil (art. 28 din CDC), în spiritul Metodologiei cu privire la prevenirea și combaterea bullying-ului, aprobată prin Ordinul Ministerului Educației și Cercetării nr. 1024/2022.</p> <p>În Anexa nr. 9, Metodologia reglementează particularitățile folosirii consecințelor în gestionarea situațiilor de bullying. Metodologia menționează că ”Există mai multe strategii prin care putem sancționa comportamentele problematice ale copiilor/ elevilor pentru a descuraja pe viitor manifestarea lor. În practica instituțională se folosesc pedepsele și consecințele logice. Pentru a verifica dacă ceea ce ați aplicat are efect de pedeapsă sau de consecință logică, puneți-vă întrebarea: „Ce l-am învățat pe copil/ elev să facă reacționând așa?”.</p> <p>Constatăm că sancțiunile contravenționale propuse nu se încadrează în acele consecințe logice reglementate pentru comportamentul agresiv al copiilor împotriva semenilor.</p> <p>Metodologia mai prevede că ”Dezvoltarea abilității de a interacționa pozitiv cu colegii și de a se gândi la urmările pe care le poate avea comportamentul lui asupra altcuiva este posibilă atunci când disciplinarea capătă sens în mintea copiilor/ elevilor (pot identifica o legătură logică între ceea ce primesc în rezultatul unui comportament neadecvat și comportamentul manifestat). De exemplu, dacă râd de</p>	
--	--	--	--

		<p>un coleg care poartă ochelari și îl numesc, asta o să îl facă să se simtă trist.”</p> <p>Suplimentar, atragem atenția și la alte acte normative care reglementează acțiunile profesioniștilor care lucrează cu și pentru copii în cazul acțiunilor de bullying (Codul Educației, Legea 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți; HG 270/2014 cu privire la aprobarea Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistență și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului; Ordinul Ministerului Educației 77/2013 cu privire la procedura de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului; Ordinul Ministerului Educației 858/2013 cu privire la Metodologia de aplicare a Procedurii de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituțiilor de învățământ preuniversitar în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului; Metodologia de prevenire și combatere a bullying-ului).</p> <p>Considerăm că nu mai este nevoie de încă o sancțiune/pedeapsă care ar putea fi aplicată copiilor peste 16 ani, existând deja suficiente sancțiuni disciplinare (art. 1371 din Codul Educației), sancțiuni contravenționale (de ex.: Codul contravențional, art. 69 – Injuria; art. 78 – Vătămarea integrității corporale; art. 70² – Hărțuirea) sau pedepse penale (de ex.: Codul penal, art. 151-152 – Vătămarea intenționată medie/gravă a integrității corporale sau a sănătății; art. 173 – Hărțuirea sexuală).</p> <p>Sanționarea excesivă a comportamentelor agresive ale copiilor, fără a aborda nevoile nesatisfăcute care stau în spatele acestor comportamente, nu ajută la schimbarea comportamentelor. Doar o intervenție multidiscplinară, în baza unui plan individualizat de asistență, revizuit după necesitate, poate aduce rezultatele dorite, poate dezvolta copilului competențe sociale și emoționale (precum cele de cooperare,</p>	
--	--	--	--

		<p>empatie, rezolvare nonviolentă a conflictelor etc.) și adoptarea de comportamente prosociale.</p> <p>Sanționarea sau pedepsirea excesivă a copiilor ar compromite, în esență, protecția copiilor față de violență prin aplicarea mecanismului intersectorial de cooperare. De multe ori, în spatele unui comportament sfidător, furios sau agresiv al unui copil, în special dacă comportamentul este cronic, se află o suferință determinată de expunerea la violență², neglijare, sărăcie extremă, sau copilul este victima unor infracțiuni acasă, la școală sau altundeva (lit. a), b) și j) din art. 8, Legea 140/2013). Cercetările au arătat că expunerea copiilor la adversități, experiențe traumatice, modifică creierul și cauzează daune sociale, emoționale, comportamentale și academice. Acești elevi pot fi furioși, deprimați, necooperanți sau distrași³. Comentariul General nr. 13/2011 al Comitetului ONU pentru Drepturile Copilului privind dreptul copiilor la protecție față de orice formă de violență prevede că pentru copiii cu comportament antisocial e nevoie de măsuri educaționale și terapeutice (pct. 41, lit. d)), nicidecum punitive. Deci, elevii care se comportă în moduri problematice sau violente, au nevoie, cât mai urgent, de înțelegere și ajutor.</p> <p>Suntem conștienți că actualmente nu există suficiente servicii sociale de sprijin al familiilor cu copii aflate în dificultate, suficiente servicii specializate pentru copiii cu probleme de comportament/ cu necesități emoționale complexe, suficienți profesioniști capacitați. Lipsa sau insuficiența acestor și altor servicii, programe, profesioniști, nu poate fi compensată prin pedepsirea copiilor.</p> <p>Suplimentar, Metodologia de prevenire și combatere a bullying-ului prevede că ”Utilizarea pe scară largă a pedepsei are la bază convingerea eronată că „pedeapsa este un instrument eficient de control comportamental”. Această percepție este alimentată de impactul imediat al pedepsei, care constă în stoparea rapidă a comportamentului nepotrivit.</p>	
--	--	---	--

		<p>Dincolo de această reacție imediată, există o serie de efecte secundare ale folosirii pedepselor care mențin și amplifică comportamentele nepotrivite:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ca personalități în formare, copiii/elevii învață să folosească abuzul de putere în relațiile cu ceilalți prin observarea și imitarea adulților, - minciuna pentru a-și ascunde greșelile sau eschivarea ca să evite pedeapsa, - îndeplinirea solicitărilor adulților doar dacă se simt amenințați, - încetarea comportamentelor de bullying la școală, dar transferarea lor în mediul online etc.” <p>Deci, pedeapsa nu creează responsabilitate, ci doar frică, și are efect pe termen scurt. Disciplinarea pozitivă îi responsabilizează și îi susține pe copii să-și formeze competențele de care au nevoie pe termen lung.</p> <p>Luând în considerare argumentele aduse, considerăm inoportună includerea art.70⁴. Bullying-ul în Codul contravențional.</p>		
	Avocatul Poporului (Ombudsman)	65	<p>6. Suplimentar la propunerile din proiect considerăm oportun de modificat și articolul 71 din Codul contravențional (Încălcarea legislației privind accesul la informație și cu privire la petiționare) în contextul în care atât din denumire, cât și din conținutul normei se deduce că acesta s-ar referi la prevederile Legii nr. 982/2000 cu privire la accesul la informație și Legea nr.190/1994 cu privire la petiționare, care au fost abrogate prin Legea nr.148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și Codul administrativ. Astfel, pentru a aduce în concordanță prevederile Codului contravențional cu cadrul normativ în vigoare și la acest aspect, inclusiv pentru a asigura previzibilitatea legii și asigurarea aplicării corecte de către agentul constator a prevederilor art.71 din Codul contravențional, propunem de modificat și acest articol.</p>	<p>Se acceptă</p> <p><i>Denumirea art. și alin. (1) după textul „accesul la informație” se completează cu textul „de interes public”. Totodată, textul „cu amendă de la 9 la 15 unități convenționale aplicată persoanei fizice,” de la articolul 71 alin. (1) se exclude. Modificarea componentei contravenționale de la art. 71, astfel încât răspunderea contravențională pentru încălcarea legislației privind accesul la informație și petiționare să fie atribuită exclusiv persoanei cu funcție de răspundere, care este nemijlocit responsabilă de examinarea și soluționarea petițiilor, în sensul Codului administrativ nr. 116/2018 și Legii nr. 148/2023.</i></p>
	Ministerul Apărării	66	<p>2. La art. 71² se propune excluderea cuvintelor „și recomandărilor”.</p> <p>Operarea modificărilor este judicioasă în contextul în care „recomandările” nu implică un caracter obligatoriu. Astfel, „recomandările” rămân la</p>	<p>Se acceptă</p>

			latitudinea subiectului de a le aplica sau nu. În acest context, constatăm că deși „recomandările” Consiliului pentru egalitate ipotetic nu ar implica un caracter obligatoriu, totuși Consiliul dispune de dreptul de atragere la răspundere contravențională a subiecților pentru care a fost emisă o asemenea recomandare, ceea ce nu este echitabil și ar permite/delega Consiliului de egalitate o prerogativă extinsă de a face uz de dispozițiile normei menționate.	
13. La articolul 74: denumirea articolului va avea următorul cuprins: „Articolul 74. Încălcarea legislației cu privire la patrimoniul cultural, arheologic, istoric și arhitectural, de for public și comemorativ de război”; alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Proiectarea, verificarea, autorizarea, expertizarea sau realizarea de către persoanele responsabile, a intervențiilor la monumentele istorice sau zonele de protecție ale acestora fără avizul Consiliului Național al Monumentelor Istorice sau a Consiliului al Monumentelor Istorice sau a Consiliului Național pentru Monumente de For Public, dacă fapta nu constituie infracțiune, se sancționează cu amendă de la 750 la 900 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”; se completează cu alineatul (4 ¹) cu următorul cuprins: „(4 ¹) Neprezentarea spre avizare la Consiliul Național al Monumentelor	Ministerul Culturii	67	În pct. 13, la art. 74 alin. (4) Cod contravențional, sancțiunea de expus în următoarea redacție: „se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate”.	Precizare: În condițiile în care propunerea nu este însoțită de o argumentare tehnico-juridică, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, inclusiv prin prisma subiectului răspunderii contravenționale, deoarece sancțiunea propusă nu se corelează cu categoria specială a „persoanei responsabile” introdusă în textul alin. (4) art. 74 Cod contravențional, or art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.
	Ministerul Culturii	68	Art. 74 alin. (5) de expus în următoarea redacție: „Neîntreținerea sau abandonarea obiectelor de patrimoniu cultural, împiedicarea luării măsurilor de conservare sau de salvare, precum și înlăturarea măsurilor luate, modificarea modului de utilizare a monumentelor, dacă fapta nu constituie infracțiune. se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”	Nu se acceptă Redacția actuală face referire la atribuțiile prevăzute de lege, care sunt cuprinse de Legea nr. 192/211 privind monumentele de for public, respectiv norma contravențională este una de trimitere care urmărește să înglobeze regulile de ocrotire a monumentelor stabilite în Legea nr. 192/2011. Redacția propusă nu va face decât să îngusteze faptele pentru care va fi atrasă răspunderea contravențională pentru acțiuni.

<p>Istorice a regulamentelor, indicațiilor metodologice, instrucțiunilor și normativelor din domeniul ocrotirii monumentelor, secțiunilor referitoare la ocrotirea patrimoniului cultural imobil din documentațiile de urbanism și amenajare a teritoriului și a proiectelor zonelor de protecție ale monumentelor până la aprobarea acestora, se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an.”;</p> <p>alineatul (6) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(6) Nerespectarea de președinții de raioane, de către primari sau de către alte persoane responsabile din cadrul autorităților publice locale a obligației notificării Agenției Naționale Arheologice referitor la nerespectarea legislației privind protejarea patrimoniului arheologic sau a obligației notificării Agenției de Inspectare a Monumentelor referitor la nerespectarea legislației în domeniul ocrotirii monumentelor, se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an.”;</p> <p>alineatul (9) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(9) Înstrăinarea de către proprietarii privați a terenurilor cu patrimoniu arheologic sau a monumentelor înscrise în Registrul monumentelor fără notificarea prealabilă a organului central de specialitate în domeniul patrimoniului cultural se</p>	<p>Ministerul Culturii</p>	<p>69</p>	<p>Art. 74 alin. (6) de completat cu următoarea sintagmă: „or neinformarea despre autorizarea lucrărilor de construire asupra monumentelor sau în zonele de protecție a monumentelor”,</p> <p>sancțiunea de expus în următoarea redacție:</p> <p>„se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>„(6) Nerespectarea de către autoritatea publică locală a obligației notificării Agenției Naționale Arheologice referitor la încălcarea nerespectarea legislației privind protejarea patrimoniului arheologic, sau a obligației notificării Agenției de Inspectare a Monumentelor referitor la nerespectarea legislației în domeniul ocrotirii monumentelor sau despre autorizarea lucrărilor de construcție asupra monumentelor ori în zonele de protecție a acestora</p> <p>se sancționează cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an.”;</p>
<p>„(9) Înstrăinarea de către proprietarii privați a terenurilor cu patrimoniu arheologic sau a monumentelor înscrise în Registrul monumentelor fără notificarea prealabilă a organului central de specialitate în domeniul patrimoniului cultural se</p>	<p>Ministerul Culturii</p>	<p>70</p>	<p>La art. 74 alin. (9) sancțiunea de expus în următoarea redacție:</p> <p>„se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”</p>	<p>Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva argumente în susținerea propunerii sale corespunzător art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care ar demonstra necesitatea modificării.</p>
<p>„(9) Înstrăinarea de către proprietarii privați a terenurilor cu patrimoniu arheologic sau a monumentelor înscrise în Registrul monumentelor fără notificarea prealabilă a organului central de specialitate în domeniul patrimoniului cultural se</p>	<p>Ministerul Culturii</p>	<p>71</p>	<p>Art. 74 alin. (12) de expus în următoarea redacție:</p> <p>„(12) Neexecutarea prescripției emisă de organul de stat pentru protejarea monumentelor, investit cu funcția de constatare a contravențiilor</p> <p>se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Calitatea de a emite o prescripție este distinctă de calitatea procesuală de agent constatator. Invocarea atribuțiilor de constatare a contravențiilor în interiorul normei materiale care sancționează neexecutarea unei prescripții creează o confuzie de competențe și limitează aplicabilitatea articolului, contrar ierarhiei</p>

<p>sanctionează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”;</p>		<p>privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”;</p>	<p>stabilite la art. 399 și art. 423⁸ Cod contravențional.</p> <p>Referitor la propunerea de majorare a sancțiunilor în raport cu cele prevăzute la pct. 13 din proiectul de lege, se menționează că stabilirea sancțiunilor pentru norme noi nu trebuie să fie un proces arbitrar, ci trebuie să rezulte dintr-o abordare sistemică, evitând discrepanțele majore față de alte contravenții de o gravitate similară din același cod.</p>
<p>se completează cu alineatul (12) cu următorul cuprins:</p> <p>„(12) Neexecutarea prescripției emisă de organul de stat pentru protejarea monumentelor, se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”;</p> <p>se completează cu alineatul (13) cu următorul cuprins:</p> <p>„(13) Neefectuarea controlului și/sau a măsurilor prevăzute de lege în privința respectării regimului de protecție a monumentelor de către președinții de raioane, primari sau de către alte persoane responsabile din cadrul autorităților publice locale se sancționează cu amendă de la 750 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an.”;</p> <p>se completează cu alineatul (14) cu următorul cuprins:</p>	<p>Ministerul Culturii</p> <p>72</p>	<p>Articolul 74 alineatele (13) – (16) din proiect de expus în următoarea redacție:</p> <p>„(13) Neexecutarea prescripției emisă repetat de organul de stat pentru protejarea monumentelor, investit cu funcția de constatare a contravențiilor, se sancționează cu amendă de la 1350 la 1800 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 2000 la 2500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 2500 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate”</p> <p>„(14) Autentificarea contractului de vânzare-cumpărare, a contractului de donație sau a altui act care implică înstrăinarea monumentului proprietate privată, fără ca contractul/actul autentificat să conțină obligația noului proprietar de a respecta prevederile legale în materia protejării monumentelor se sancționează cu amendă de la 1350 la 1850 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau desfășura o anumită activitate pe un termen de la 9 luni la un an”</p> <p>„(15) Neefectuarea controlului și/sau a măsurilor prevăzute de lege în privința respectării regimului de protecție a monumentelor de către președinții de raioane, primari sau de către alte persoane responsabile din cadrul autorităților publice locale se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a</p>	<p>Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p> <p>De asemenea, premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări în raport cu legea materială prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare.</p>

<p>„(14) Nerespectarea obligației de a dispune suspendarea autorizației de construcție, de a sista lucrările în caz de descoperire a vestigiilor arheologice sau a obligației de informare, în termen de 48 de ore de la descoperirea vestigiilor arheologice, de către organul central de specialitate în domeniul patrimoniului cultural și a autorității publice locale, pe a cărui teritoriu se află vestigiile se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”;</p> <p>se completează cu alineatul (15) cu următorul cuprins:</p> <p>„(15) Nerespectarea obligației de a pune la dispoziția savanților a monumentelor în scop de cercetare, 7 se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”;</p> <p>se completează cu alineatul (16) cu următorul cuprins:</p> <p>„(16) Faptele specificate la alin. (4)-(7), (12) care au dus la mutilarea monumentului sau la modificarea mediului istorico-arhitectural al</p>			<p>deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an”</p> <p>„(16) Nerespectarea obligației de a sista lucrările în caz de descoperire a vestigiilor arheologice sau a obligației de informare, în termen de 48 de ore de la descoperirea vestigiilor arheologice, a organului central de specialitate în domeniul patrimoniului cultural și a autorității publice locale, pe a cărui teritoriu se află vestigiile se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”</p>	
<p>se completează cu alineatul (15) cu următorul cuprins:</p> <p>„(15) Nerespectarea obligației de a pune la dispoziția savanților a monumentelor în scop de cercetare, 7 se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”;</p> <p>se completează cu alineatul (16) cu următorul cuprins:</p> <p>„(16) Faptele specificate la alin. (4)-(7), (12) care au dus la mutilarea monumentului sau la modificarea mediului istorico-arhitectural al</p>	<p>Ministerul Culturii</p>	<p>73</p>	<p>Articolul 74 de completat cu alineatele (17) – (20) în următoarea redacție.</p> <p>(17) Proiectarea sau executarea lucrărilor de intervenții la monumente, de către persoane necalificate conform cadrului legal în domeniul de referință, dacă fapta nu constituie infracțiune se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”</p> <p>(18) Nerespectarea obligației de a pune la dispoziția savanților sau Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, a monumentelor în scop de inspectare sau cercetare, se sancționează cu amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu sau fără privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1300 la</p>	<p>Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p> <p>De asemenea, premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări în raport cu legea materială prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare.</p>

<p>monumentului, se sancționează cu amendă de la 750 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 1500 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”.</p>			<p>1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.”.</p> <p>(19) Faptele contravenționale prevăzute la art. 74 alin. (4), (5)-(7), (11), (12), (14), (16), care au condus la mutilarea monumentului sau la modificarea mediului istorico-arhitectural al monumentului,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 1350 la 1850 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 2000 la 2500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an, cu amendă de la 2500 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate.</p> <p>(20) Înregistrarea în Registrul bunurilor imobile de către organele cadastrale teritoriale a proceselor verbale de recepție finală a construcțiilor înscrise în Registrul monumentelor sau a construcțiilor situate în zonele de protecție a monumentelor, sau înregistrarea acestor construcții în calitate de construcții nefinalizate, fără avizul sau coordonarea Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, dacă fapta nu constituie infracțiune,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 1350 la 1850 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 2000 la 2500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții pe un termen de la 9 luni la un an.</p>	
<p>14. La alineatul (3) al articolului 77 cuvintele „neautorizate de Ministerul Sănătății” se substituie cu cuvintele „locuri neindicate în licență”.</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>74</p>	<p>4. Articolul 77 va avea următorul cuprins: „Articolul 77. Practicarea ilicită a activității farmaceutice</p> <p>(1) Desfășurarea de studii clinice cu medicamente de uz uman fără autorizarea prealabilă de către Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, conform legislației aplicabile și a regulamentului privind studiile clinice cu medicamente de uz uman, se sancționează cu amendă de la 1000 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p>	<p>Precizare: Art. 77 completat prin Legea nr. 153/2025 cu privire la medicamente – art. 158, II, pct. 2</p>

		<p>(2) Încălcarea regulilor generale pentru protecția subiecților implicați în studii clinice se sancționează cu amendă de la 1000 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(3) Desfășurarea activității farmaceutice în locuri neautorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(4) Păstrarea neconformă a medicamentelor, stocarea și comercializarea medicamentelor neautorizate de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, stocarea și comercializarea medicamentelor cu termenul de valabilitate expirat, precum și a celor fără documentele de proveniență se sancționează cu amendă de la 200 la 500 de convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(5) Prepararea, fabricarea, oferirea, expunerea spre vânzare, vânzării, distribuirii, livrării cu orice titlu, importului, exportului ori altor operațiuni privind circulația medicamentelor, inclusiv vânzarea la distanță prin intermediul serviciilor societății informaționale, fără a deține licență/autorizație emisă de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale se sancționează cu amendă de la 1000 la 2000 de convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 2000 la 5000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(6) Încălcarea regulilor de evidență și eliberare a medicamentelor cu conținut de substanțe stupefiante, psihotrope/precursori se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție</p>	
--	--	---	--

		<p>de răspundere, cu amendă de la 1500 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(7) Activitate farmaceutică în lipsa certificatului privind conformitatea cu buna practică fabricație a medicamentelor de uz uman, certificatului privind conformitatea cu buna practică de distribuție a medicamentelor de uz uman sau certificatul privind conformitatea cu buna practică de farmacie pe parcursul suspendării sau retragerii acestuia se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în ambele cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>(8) Funcționarea unității de fabricație/distribuție angro de medicamente fără autorizație de fabricație și import/distribuție angro emisă de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, precum și cu autorizația de fabricație și import/distribuție angro suspendată se sancționează cu amendă de la 1000 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 3000 la 5000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(9) Practicarea de către fabricantul/importatorul/distribuitorul angro a altor activități decât cele prevăzute în autorizația de fabricație și import/distribuție angro emisă de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale se sancționează cu amendă de la 1000 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 3000 la 5000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(10) Eliberarea seriei pe piață a unui medicament contrar prevederilor legale se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 de convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p>	
--	--	--	--

		<p>(11) Practicarea ca profesie a activității farmaceutice de către o persoană ce nu deține studii farmaceutice corespunzătoare se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 de convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(12) Practicarea de către persoana autorizată să desfășoare activități farmaceutice a unor genuri de activitate neindicate în licența pentru activitate farmaceutică, se sancționează cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1000 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(13) Încălcarea regulilor de prescriere a rețetelor și de eliberare a medicamentelor se sancționează cu amendă de la 200 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(14) Nerespectarea de către deținătorul autorizației de punere pe piață a condițiilor de „etichetare și prospect” prevăzute în legislație se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 1500 la 2500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(15) Încălcarea modului și condițiilor de promovare a medicamentelor de uz uman se sancționează cu amendă de la 250 la 1000 de convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 2000 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(16) Modificarea condițiilor fabricare și control sau oricăror alte informații prevăzute în dosarul de autorizare de punere pe piață fără aprobarea Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale se sancționează cu amendă de la 2000 la 3000 de</p>	
--	--	--	--

		<p>unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 3000 la 5000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(17) Plasarea pe piață sau promovarea produselor ca având proprietăți terapeutice sau profilactice în tratarea unei afecțiuni, fără ca aceste produse să fie încadrate legal drept medicamente conform prevederilor legale, se sancționează cu amendă de la 1000 la 2000 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere cu amendă de la 2000 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(18) Încălcarea atribuțiilor deținătorului autorizației de punere pe piață în domeniul farmacovigilenței se sancționează, cu amendă de la 1000 la 2500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 2500 la 3500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(19) Practicarea activității farmaceutice fără utilizarea sistemului informațional de evidență a circulației medicamentelor sau utilizarea acestui sistem cu încălcarea cerințelor stabilite se sancționează cu amendă de la 250 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei fizice cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 2000 la 3000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>(20) Neinformarea Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale de către deținătorii autorizației de punere pe piață cu privire la data de plasare pe piață a unui medicament, la neajunsurile sau întreruperile neprevăzute în aprovizionare, precum și la orice risc sau suspiciune de risc legate de un medicament, se sancționează cu amendă de la 10000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 2500 la 4500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(21) Nerespectarea obligației de raportare a stocurilor și a operațiunilor comerciale de medicamente, inclusiv distribuția în afara teritoriului</p>	
--	--	--	--

			Republicii Moldova, efectuate cu medicamentele de uz uman din stocul propriu de către fabricantul/importatorul/ distribuitorul angro și a farmaciilor cu circuit închis și deschis se sancționează, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 2500 la 3500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;	
	Ministerul Sănătății	75	<p>5. Se completează cu articolul 77³ cu următorul conținut:</p> <p>„ Articolul 77³. Practicarea ilicită a activității medicale</p> <p>(1) Îndeletnicirea cu medicina populară fără autorizație specială, eliberată în modul stabilit de lege, se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate de la 3 luni la un an.</p> <p>(2) Practicarea ca profesie a activității medicale de către o persoană ce nu deține studii medicale corespunzătoare, se sancționează cu amendă de la 50-100 unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100-150 unități contravenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150-200 unități contravenționale aplicată persoanei juridice.”;</p>	Precizare: Art. 77 ³ introdus prin Legea nr. 153/2025 cu privire la medicamente – art. 158, II, pct. 3
	Centrul de Drept al Femeilor	76	Reieșind din analiza inclusă în Raportul de Compatibilitate și așa cum am menționat în demersul nostru Nr. 24 din 26.02.2024 privind oportunitatea modificării Codului Contravențional, reiterăm poziția noastră, susținută de Recomandările GREVIO, privind excluderea art.78¹ ”Violența în familie” din Codul Contravențional, și incriminarea în totalitate a faptelor de violență în familie în componența infracțională de ”violență în familie” în Codul Penal la art.201 ¹ .	Nu se acceptă Menținerea art. 78 ¹ Cod Contravențional asigură o diferențiere necesară între contravenție și infracțiune, bazată pe gradul de pericol social și intensitatea vătămării. În timp ce art. 201 ¹ Cod Penal sancționează faptele ce provoacă vătămări ușoare, medii sau grave, ori suferințe psihice/fizice prin metode complexe (izolare, privare economică), art. 78 ¹ Ccod Contravențional vizează episoadele de violență cu vătămare neînsemnată. Incriminarea penală universală a faptei de violență în familie, fără un prag minim de gravitate, ar încălca caracterul de <i>ultima ratio</i> al dreptului

				<p>penal și ar atrage consecințe juridice disproporționate (antecedente penale) pentru incidente u un grad de pericol social redus.</p> <p>Totodată, urmează a fi reținută și Legea nr. 252/2025 pentru modificarea unor acte normative prin care a fost reevaluat și ajustat mecanismul de protecție a femeilor împotriva violenței domestice prin extinderea duratei măsurilor de protecție, incriminarea persecuției și a femicidului, utilizarea dimensiunii digitale în fapta de violență în familie asisugrând astfel un răspuns complex în raport cu evoluția acestui fenomen.</p>
	Centrul de Drept al Femeilor	77	Raportul de Compatibilitate la fel propune excluderea art.78 ² "Acte de persecuție" și completarea Codului Penal la norma Art. 177 ¹ acte de persecutare. La fel, introducerea unei norme noi în Codul Contravențional, și anume Art.70/4 "Utilizarea abuzivă a rețelelor de comunicații electronice" și alte propuneri.	Precizare: acțiune realizată prin Legea nr. 252/2025 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 14.02.2026.
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	78	<p>Cu referire la art.80 alin. (2¹):</p> <p>a) cuvântul „angajatorilor” se propune a se substitui cu cuvântul „angajaților” iar cuvântul „personae” cu cuvântul „persoane”;</p> <p>b) ce ține de atribuirea competențelor pentru constatarea, examinarea și aplicarea sancțiunilor contravenționale, Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, se consideră a fi una improprie or, în temeiul Hotărârii de Guvern nr.14/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, entitatea are misiunea de a asigura implementarea politicilor statului în domeniile orientate spre garantarea siguranței alimentelor și a calității produselor alimentare, inclusiv a alcoolului etilic, a producției alcoolice și a produselor vitivinicole, întreținerea unui sistem de măsuri publice menite să asigure sănătatea animală și protecția plantelor, inofensivitatea produselor alimentare și a</p>	Se acceptă <i>Art. 400 alin. (1) se completează cu sintagma „art. 80 alin. (2¹)”.</i>

			<p>materiei prime, precum și protecția consumatorilor în domeniul alimentar.</p> <p>Cât ține de fapta de neîndeplinire a obligației angajaților stațiilor de alimentare cu produse petroliere privind asigurarea la grupul sanitar pentru persoane, necesitate vitală pentru cetățeni, în virtutea pct. 6 sbp.1) (ordinea și securitatea publică) din Hotărârea Guvernului nr.693/2017 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Interne, se consideră oportun, atribuirea competenței de constatare, examinare și aplicare a sancțiunilor contravenționale Ministerului Afacerilor Interne.</p>	
	Consiliul pentru Egalitate	79	<p>Avizul consultativ din 13.03.2025 cauza nr. 204/24². Consiliul recomandă Parlamentului Republicii Moldova să abroge sintagma „și consumul de droguri fără prescripția medicului” din alin.(1) art. 85 din Cod Contravențional, în vederea armonizării legislației naționale cu standardele internaționale și europene privind drepturile omului și în vederea eliminării practicilor discriminatorii care împiedică accesul la îngrijiri medicale esențiale.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea de abrogare a sancționării consumului de droguri fără prescripția medicului (art. 85 alin. (1)) necesită o analiză mult mai profundă și nu poate fi realizată prin intervenții punctuale asupra legislației contravenționale. Consumul de substanțe psihoactive reprezintă un fenomen cu un impact social negativ major, fiind adesea anticamera criminalității de orice natură și generând costuri uriașe pentru sistemul de sănătate și ordinea publică. Menținerea caracterului ilicit al consumului are un rol de descurajare (preventiv), esențial în contextul creșterii numărului de consumatori în rândul tinerilor. Trecerea de la modelul represiv la cel medical trebuie să fie fundamentată pe un studiu minuțios privind impactul de reglementare, unde să evalueze capacitatea sistemului medical de a prelua un număr sporit de pacienți în absența presiunii legale și riscurile de securitate publică pe care le-ar putea genera percepția de „legalizare implicită” a consumului în spațiul public.</p>

² https://egalitate.md/wp-content/uploads/2021/01/204_24_Aviz_consultativ_constatare_votat.pdf

	Ministerul Sănătății	80	Pe tot parcursul articolelor 85, 86, 87 cuvântul „analogilor” se substituie cu cuvântul „substitutelor” la forma gramaticală corespunzătoare. Modificarea prevederii care utilizează ”substituit” în loc de ”analog”, va asigura o mai bună claritate, coerență și actualitate a legislației, fără a schimba obiectivul inițial al reglementării.	Precizare: Art. 85, 86 și 87 modificate prin Legea 201/2025 cu privire la circulația substanțelor stupefiante, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, a percursorilor, a substanțelor psihoactive noi și a substanțelor de droguri, în vigoare din 28.08.2026.
15. Alineatul (21) al articolului 91 ¹ se abrogă.	Ministerul Sănătății	81	6. Alineatul (21) al articolul 91 ¹ din punctul 15 se exclude, prevederile sunt la moment incluse în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului) nr. 280 din 22.08.2024, înregistrat în Parlamentul Republicii Moldova și este expus în redacție nouă.	Precizare: Redacția alin. (21) al art. 91 ¹ modificat prin Legea nr. 125/2025 pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului) – art. III, pct. 2.
	Ministerul Afacerilor Interne	82	La punctul 15 din proiect se propune renunțarea la amendamentul propus, fiindcă aceste modificări au fost consemnate în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 34/2024 – număr unic 1173/MS/2023.	A se vedea pct. 81.
	Ministerul Educației și Cercetării	83	Ministerul Educației și Cercetării solicită respectuos suportul Dvs. în vederea promovării proiectului de completare a Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100) prin introducerea unei sancțiuni contravenționale pentru faptele de cumpărare, vânzare, ofertare sau punere la dispoziția persoanelor fizice, cu orice titlu (oneros sau gratuit), a lucrărilor academice destinate utilizării în cadrul procesului educațional și de cercetare. Propunem modificarea Codului contravențional după cum urmează: ,1. Codul se completează cu articolul 96 ² cu următorul cuprins: „,Articolul 96 ² . Cumpărarea sau vânzarea lucrărilor academice (1) Cumpărarea, oferta de vânzare, vânzarea sau punerea la dispoziția persoanelor fizice, cu titlu oneros sau gratuit, a lucrărilor științifice, referatelor, tezelor de an, proiectelor, lucrărilor sau tezelor de absolvire, pentru a fi utilizate ca produse academice proprii, se sancționează cu amendă de la 10 la 40 de unități convenționale. (2) Cumpărarea, oferta de vânzare, vânzarea sau punerea la dispoziția	Nu se acceptă Prin Legea nr. 21/2026 pentru modificarea Codului educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, în vigoare din 1 ianuarie 2027, legiuitorul a stabilit o interdicție de ordin material cu referire la integritatea academică. Conform art. 107 ¹ alin. (4) din Codul educației nr. 152/2014, este expres interzisă cumpărarea, oferta de vânzare, vânzarea sau punerea la dispoziția persoanelor fizice, cu orice titlu, a unor lucrări cu scopul de a fi folosite ca lucrări științifice, referate, teze de an, proiecte, teze de licență, de master sau de doctorat. Introducerea unor noi sancțiuni în legislația contravențională presupune, în mod obligatoriu, existența unei norme materiale care să stabilească conduita interzisă. Sancțiunile pot fi instituite doar în raport cu norme juridice clare și opozabile subiectului de drept. Astfel,

		<p>persoanelor fizice, cu titlu oneros sau gratuit, a lucrărilor științifice cu scopul de a fi folosite ca teze/ lucrări de licență, de master, de doctorat sau de doctor habilitat, pentru a fi utilizate ca produse academice proprii, se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale. 2. La articolul 400 alineatul (1), după textul „,96,” se introduce textul„,962,..</p> <p>Argumentăm că, fenomenul comercializării lucrărilor academice constituie o practică nocivă, care subminează principiile integrității academice și afectează credibilitatea diplomelor și a titlurilor obținute în sistemul de învățământ și de cercetare. Un studiu național privind integritatea academică în universitățile din Republica Moldova, realizat în anul 2025 arată că atât studenții, cât și cadrele didactice consideră drept foarte grave practicile precum prezentarea unor lucrări realizate de alte persoane ca fiind proprii, asumarea autoratului asupra lucrărilor generate integral de inteligența artificială, mita pentru note sau promovarea și hărțuirea sexuală. Conform rezultatelor studiului, 9% dintre studenți cunosc cazuri de cumpărare de teze de licență sau master. În prezent, legislația națională nu consacră în mod expres răspunderea contravențională pentru asemenea fapte, ceea ce favorizează perpetuarea unor practici contrare valorilor fundamentale ale educației și cercetării. Reglementarea propusă stabilește sancțiuni diferențiate, în funcție de tipul lucrării vizate: pentru referate, proiecte sau teze de an amenda este mai redusă, iar pentru teze de licență, master sau doctorat sancțiunea este mai severă, reflectând importanța și consecințele sociale ale acestor titluri academice. Această diferențiere asigură proporționalitatea măsurii și respectarea principiului echității sancționării. Considerăm că, adoptarea amendamentului va contribui la consolidarea cadrului normativ privind integritatea academică, la prevenirea fraudelor educaționale și la protejarea valorii diplomelor și titlurilor obținute în Republica Moldova. În același timp, modificarea va sprijini instituțiile de învățământ superior în menținerea standardelor de calitate și în combaterea fenomenului plagiatului și al substituției nelegitime a activității academice. Totodată,</p>	<p>potrivit art. 107¹ alin. (7) din Codul educației nr. 152/2014, Guvernul urmează să aprobe un Regulament-cadru privind integritatea academică în instituțiile de învățământ superior. Acest act normativ va constitui pilonul procedural care va detalia normele de etică și mecanismele de constatare a abaterilor, oferind claritatea necesară subiecților vizați. Prin urmare, instituirea răspunderii contravenționale este dependentă de intrarea în vigoare a acestui Regulament-cadru, asigurându-se astfel că orice sancțiune este aplicată în baza unor standarde de conduită bine definite și aduse la cunoștința publicului în prealabil.</p>
--	--	---	---

			argumentăm că introducerea noii fapte contravenționale nu are scop exclusiv sancționarea, ci mai ales prevenirea unor comportamente care afectează valori sociale fundamentale. În cazul de față, fenomenul comercializării lucrărilor academice subminează integritatea procesului educațional și credibilitatea titlurilor obținute, ceea ce justifică intervenția legislativă. Astfel, contravenția propusă are rolul de a transmite un mesaj clar că asemenea practici sunt incompatibile cu principiile de corectitudine academică și cu valorile sistemului educațional. Prin urmare, introducerea art. 96 ² în Codul contravențional răspunde unei necesități reale, apreciate prin filtrul proporționalității și al utilității sociale, și care va contribui la consolidarea încrederii publice în sistemul educațional și în diplomele emise de instituțiile de învățământ din Republica Moldova.	
	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	84	La art.98 alin.(1), se va exclude, pe motiv că se referă la etichetarea produselor alimentare, ceea ce este menționat la art.269.	Nu se acceptă Sunt 2 componente distincte. Art. 98 sancționează acțiunea de utilizare a unor indicații false sau înșelătoare la marcarea produselor cu scopul de a induce în eroare consumatorul cu privire la calitatea, originea sau valoarea produsului. Art. 269 sancționează inacțiunea manifestată prin nerespectarea cerințelor de informare, și anume prin lipsa datelor obligatorii de pe etichetă, conform standardelor stabilite de Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor și Legea nr. 279/2017 privind informarea consumatorului cu privire la produsele alimentare. În acest caz, sancțiunea se aplică pentru neîndeplinirea unei obligații de raportare, indiferent de existența unui scop de inducere în eroare.
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	85	Dorim să menționăm că, Codul funciar nr.22/2024 stabilește obligații și responsabilități în domeniul funciar pentru deținătorii de terenuri, iar în Codul contravențional nr. 218/2008, sunt stabilite unele contravenții în acest sens, însă sancțiunile sunt	Nu se acceptă Componenta de contravenție de la art. 116 sancționează nu doar decopertarea stratului de sol fertil prevăzute de art. 72 din Codul funciar nr. 22/2024, ci și folosirea terenurilor contrar

			<p>foarte mici și pe cale de consecință nu demotivează deținătorii de terenuri să săvârșească încălcări.</p> <p>Necesitatea înăsprii sancțiunilor contravenționale se explică prin faptul că, în ultimii ani, se constată că degradarea solului este influențată atât de acțiunea factorilor naturali cât și cei antropici, generând un impact negativ asupra funcțiilor solului care conduc la micșorarea fertilității acestuia.</p> <p>Astfel, persoanele fizice și juridice în cazul decopertării/depozitării ilegale a stratului de sol fertil aduc prejudicii enorme solului.</p> <p>În scopul de a respecta obligațiunile prevăzute la art. 22 din Codul funciar nr.22/2024 de către deținătorii de terenuri, considerăm necesare următoarele modificări ale Codul contravențional, în special:</p> <p>1. La articolul 116 alineatul (1), textul „6 la 18” să fie substituit cu textul „20 la 100”, textul „120 la 180”, se fie substituit cu textul „150 la 200”;</p>	<p>destinației pentru care au fost repartizate, pentru ocuparea nelegitimă a terenurilor, îngrădirea lor. Creșterea amenzilor ar genera sancțiuni disproporționate pentru încălcări cu un grad de pericol social redus, care nu vizează degradarea solului</p> <p>Totodată, pe lângă contravenția prevăzută la art. 116, art. 72 alin. (5) din Codul funciar prevede modul de calculare a plății pentru prejudiciul cauzat resurselor de sol conform instrucțiunii aprobate de organul central de specialitate al statului responsabil de gestiunea resurselor naturale și protecția mediului – Instrucțiunea Ministerului Mediului nr. 383/2004 privind evaluarea prejudiciului cauzat resurselor de sol.</p> <p>Respectiv, pe lângă amenda prevăzută la art. 116, persoana poate fi obligată la achitarea prejudiciului material ca urmare a acțiunilor de prejudiciere aduse solului – a se vedea art. 78 alin. (2) din Codul funciar nr. 22/2024.</p>
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	86	<p>Dorim să menționăm că, Codul funciar nr.22/2024 stabilește obligații și responsabilități în domeniul funciar pentru deținătorii de terenuri, iar în Codul contravențional nr. 218/2008, sunt stabilite unele contravenții în acest sens, însă sancțiunile sunt foarte mici și pe cale de consecință nu demotivează deținătorii de terenuri să săvârșească încălcări.</p> <p>Necesitatea înăsprii sancțiunilor contravenționale se explică prin faptul că, în ultimii ani, se constată că degradarea solului este influențată atât de acțiunea factorilor naturali cât și cei antropici, generând un impact negativ asupra funcțiilor solului care conduc la micșorarea fertilității acestuia.</p> <p>Astfel, persoanele fizice și juridice în cazul decopertării/depozitării ilegale a stratului de sol fertil aduc prejudicii enorme solului.</p> <p>În scopul de a respecta obligațiunile prevăzute la art. 22 din Codul funciar nr.22/2024 de către deținătorii de terenuri, considerăm necesare</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea de majorare a sancțiunilor pentru fapta prevăzută la art. 116 alin. (2) Cod contravențional este fundamentată pe o argumentare străină naturii juridice a acestor încălcări. Astfel, autorul avizului solicită înăsprirea pedepsei pentru impact negativ asupra fertilității solului, deși alin. (2) sancționează strict încălcarea dreptului de posesie și folosință. Descurajarea ocupării nelegitime se realizează nu doar prin amendă, ci prin obligația legală de eliberare a terenului și de restabilire a situației anterioare pe cheltuiala contravenientului. Astfel, protecția deplină a dreptului de proprietate este asigurată prin coroborarea sancțiunii cu acțiunea civilă de repunere în posesie.</p>

			următoarele modificări ale Codul contravențional, în special: 2. Articolul 116, alineatul (2) textul „24 la 30” să fie substituit cu textul „60 la 100”, iar textul „180 la 240” se fie substituit cu textul „200 la 250”;	
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	87	3. De asemenea, se propune completarea articolului 118, cu trei alineate prin care să fie expres calificate ca contravenții următoarele fapte: (2) Neefectuarea măsurilor de preîntâmpinare a degradării și distrugerii învelișului de sol, a altor urmări negative cauzate de factorul natural, precum și de cel antropic se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”; (3) Neaplicarea măsurilor de prevenire și combatere a degradării fizice, salinizării și a solonetzării secundare a solului se sancționează cu amendă de la 12 la 24 unități convenționale aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”; (4) neaplicarea măsurilor de protecție a solului împotriva poluării se sancționează cu amendă de la 20 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 120 la 180 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”. Intervențiile menționate sunt necesare în vederea responsabilizării deținătorilor de terenuri pentru respectarea obligațiilor prevăzute la art.22 din Codul Funciar nr.22/2024, în scopul efectuării măsurilor de protecție a solului în cadrul practicilor agricole prietenoase mediului și a măsurilor reglementate în capitolul X, ce țin de ameliorarea solului și amenajarea terenurilor.	Nu se acceptă Redacția articolului 118 are un caracter generic și cuprinzător ce sancționează neîntreprinderea oricăror măsuri obligatorii de ameliorare și protecție a solului. Această formulare acoperă integral spectrul obligațiilor stabilite în Capitolul X și la art. 22 alin. (1) lit. e)-i) din Codul funciar nr. 22/2024, oferind o protecție juridică extinsă împotriva oricărui proces de deteriorare a stării solului. O individualizare excesivă a unor fapte specifice în alineate separate riscă să limiteze câmpul de aplicare a normei prin omiterea altor forme de degradare ce pot surveni în practică. De menționat că unele procese de ameliorare a terenurilor sau de înlăturare a eroziunii sunt determinate de un concurs de acțiuni întreprinse de proprietarul (posesorul de teren) și autoritatea publică locală sau organul special de monitorizare a calității solului.
21. La articolul 119: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Folosirea neautorizată a subsolului în lipsa actului de confirmare a perimetrului geologic pentru explorarea	Ministerul Mediului	88	La pct. 21 cu referire la art. 119, alin. (1) autorul concretizează/enumeră în lipsa căror acte se secționează folosirea neautorizată a subsolului. În cazul dat recomandăm enumerarea tuturor actelor, cum ar fi contractul, autorizația de folosință specială a apei,	Se acceptă <i>Se menține redacția actuală a art. 119 alin. (1) și (2) din Cod contravențional.</i>

<p>subsolului și/sau actului de confirmare a perimetrului minier pentru extragerea substanțelor minerale utile, extragerea apelor subterane, construcția și exploatarea construcțiilor subterane nelegate de extragerea substanțelor minerale utile se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”;</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Studierea și cercetarea subsolului fără respectarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului se sancționează cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.</p>			<p>proiectele tehnice (tehnologice) etc. sau păstrarea formulei actuale, adică „folosirea neautorizată a subsolului”. Referitor la art. 119, alin. (2), menționăm că studierea și cercetarea subsolului se face fără evaluarea impactului asupra mediului (în conformitate cu Legea 86/2014). Respectiv propunerea este inconsistentă. Totodată, va comunicăm că formula actuală din Codul Contravențional nr.2018/2008, menționează „studierea și cercetarea subsolului fără proiecte speciale, precum și studierea și cercetarea incompletă și nerațională a subsolului”, având are la bază alin. (2), art.23 al Codului Subsolului nr.3/2009, care stipulează că „efectuarea prospecțiunilor și explorărilor substanțelor minerale utile fără coordonarea și aprobarea în modul stabilit a proiectului tehnico-geologic se interzice. Reducerea volumului de cercetări geologice ale subsolului în procesul efectuării lucrărilor trebuie argumentată.”</p>	
	<p>Asociația Producătorilor de Carne de Porc din Moldova</p>	<p>89</p>	<p>Art. 126¹ Pășunatul ilegal al animalelor, care va avea următorul cuprins:</p> <p>(1) Pășunatul animalelor pe terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale în altă perioadă a anului decât în cea stabilită de către autoritatea administrației publice locale, pășunatul în comun al grupurilor de animale de diferite specii, pășunatul animalelor pasibile de boli oficiale notificabile</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>În caz de repetare a faptei, sancțiunea se majorează cu 50%.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea vizează de fapt majorarea sancțiunilor care nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator.</p> <p>Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în</p>

				<p>asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p> <p>Cu privire la textul de completare cu alineatul (2), acesta contravine art. 43 Cod contravențional, potrivit căruia, caracterul reocstat al faptei constituie o circumstanță agravantă la individualizarea sancțiunii în limitele existente.</p>
	Ministerul Mediului	90	<p>Reieșind din faptul că prin încălcarea legislației privind fondul cinegetic pot fi aduse mari daune mediului, adesea irecuperabile, în scopul descurajării săvârșirii contravențiilor prevăzute de art. 128-129 se propun următoarele modificări:</p> <p>La art. 128 alin. (1) sintagma „de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240” a fi substituită cu sintagma „de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300”;</p> <p>La art. 128 alin. (2) textul „30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240” a fi substituit cu textul „60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300”;</p> <p>La art. 129 sintagma „de la 12 la 30” a fi substituită cu sintagma „de la 25 la 50”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea de majorare a sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator.</p> <p>Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de</p>

				coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.
	Asociația Producătorilor de Carne de Porc din Moldova	91	<p>Alineatele (1) și (3) al art. 128 să fie expuse în următoarea redacție:</p> <p>(1) Încălcarea prevederilor actelor normative privind folosirea și protecția fondului cinegetic, privind vânatul și alte feluri de folosire a resurselor cinegetice</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 unități convenționale aplicată persoanei juridice și cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;</p> <p>(2) Încălcarea prevederilor actelor normative privind cerințele de biosecuritate indispensabile profilaxiei și controlului peștei porcine africane la mistreți</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice și cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>	Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare contrar art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.
22. La articolul 131: alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Neînregistrarea în sistemul informațional a adresei stupinei în staționar și a numărului familiilor de albine, neînregistrarea în sistemul informațional a informațiilor referitoare la amplasarea stupinei în pastoral, lipsa pașaportului stupinei, amplasarea stupinei fără acordul deținătorilor de teren, sau neactualizarea informațiilor aferente activității stupinei cu încălcarea legislației	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	92	<p>Cu referire la pct. 22 din proiect, cât ține de art.131:</p> <p>La alin. alin.(1), cifra „700” se propune a se substitui cu cifra „100”.</p> <p>Se presupune că indicarea cifrei „700”, este urmarea strecurării unei erori, or sancțiunea de 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice, nu este proporțională în raport cu fapta contravențională.</p>	Se acceptă <i>Se va indica limita maximă „100”</i>

<p>de mediu și sanitar veterinar. se sancționează cu amendă de la 25 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 700 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Refuzul nejustificat al persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul autorităților administrației publice locale de ambele niveluri de a atribui terenuri pentru amplasarea stupinelor, reținerea, de către persoanele abilitate, a vehiculelor, ce efectuează transportarea familiilor de albine, pe un timp ce depășește normele în vigoare (15 minute), se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale.”;</p> <p>se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Falsificarea produselor apicole de către producător și/sau comercianți, producerea pentru comercializare, precum și comercializarea materialului biologic de prăsilă [regină (matcă) și roi] la stupinele nerecunoscute în categoria de prăsilă 10 se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;</p> <p>se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:</p> <p>„(7) Comercializarea familiilor de albine de prăsilă fără certificate de rasă al mătcii de albine sau întocmirea necorespunzătoare a acestuia, disponibile spre vânzare, se sancționează cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale</p>				
--	--	--	--	--

aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.				
	<p align="center">Ministerul Afacerilor Interne (Academia „Ștefan cel Mare” a MAI)</p>	<p align="center">93</p>	<p>De completat cu:</p> <p>Art. 134²⁶ Activități de război hibrid Activitățile de război hibrid ale grupurilor statale și nestatale reprezintă un pericol deosebit de grav și acut, incluzând atacurile cibernetice asupra infrastructurii critice, obstrucționarea proceselor democratice de luare a deciziilor prin campanii masive de dezinformare sau utilizarea rezelelor sociale pentru a influența narațiunea politică sau pentru a radicaliza, recruta și controla reprezentanți.</p> <p>Art. 141¹. Activități de război hibrid Săvârșirea de atacuri cibernetice asupra infrastructurii critice, obstrucționarea proceselor democratice de luare a deciziilor prin campanii masive de dezinformare sau utilizarea rețelelor sociale pentru a influența narațiunea politică sau pentru a radicaliza, recruta și controla reprezentanți</p> <p>Se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 1500 unități contravenționale sau cu închisoare de la 1 la 3 ani aplicată persoanei fizice, persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 10000 la 13000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea ei.</p> <p>În scenariile de conflict moderne, atacatorii se bazează pe o combinație de operațiuni militare clasice, presiune economică, atacuri informatice și chiar propagandă în mass-media și rețele sociale. Această abordare este cunoscută și sub denumirea de „tactici hibride” sau „război hibrid”.</p> <p>Scopul atacatorilor nu este doar de a provoca pagube, ci și de a destabiliza societățile și de a influența opinia publică. Societățile deschise, pluraliste și democratice oferă multe zone de atac și, prin urmare, sunt ușor vulnerabile. Lucrul special despre război hibrid este tactica de ascundere. Făptuitorii fie operează în mod anonim, fie neagă implicarea în incidente și conflicte. Aceștia procedează</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Termenul de „război hibrid” are un caracter doctrinar-politic și nu întrunește condițiile de claritate și predictibilitate ale unei norme de incriminare penală. Acțiunile vizate (atacuri cibernetice, dezinformare subversivă) sunt deja acoperite de capitolele privind infracțiunile informatice și infracțiunile contra securității statului. Totodată, formularea propusă este ambiguă, riscând să afecteze libertatea de exprimare și să permită interpretări arbitrare.</p>

			<p>într-o manieră extrem de creativă și coordonată, fără a trece pragul unui război oficial.</p> <p>Acesta este exact ceea ce face apărarea împotriva unor astfel de atacuri atât de dificilă: dacă nu există un atac sau un atacator clar, este dificil să te aperi. Imprevizibilitatea devine o armă. Locul popular al crimei: spațiul cibernetic. Din acest motiv, spațiul cibernetic este un spațiu de operare preferat pentru subiecții „războiului hibrid”. Atacurile pe internet sunt ușor de deghizat. Accentul atacurilor cibernetică este de obicei pe influența opiniei publice: de la controlul direcționat al discuțiilor din rețelele sociale până la manipularea informațiilor de pe portalurile de știri.</p> <p>Tocmai aici constă cea mai mare diferență între războiul hibrid și cel tradițional: cu ajutorul internetului și mai ales al rețelelor sociale, un agresor poate provoca o confuzie mai mare într-un mod care nu a fost posibil până acum sub această formă.</p>	
<p>23. La articolului 147, la alineatul (1) textul „autorității publice abilitate, dacă obținerea unei astfel de autorizații este necesară conform legislației” se substituie cu textul „pentru emisia în atmosferă a poluanților de la surse fixe de poluare”.</p>	<p>Ministerul Mediului</p>	<p>94</p>	<p>Modificarea propusă în punct. 23, care se referă la articolul 147 al Codului contravențional, necesită a fi ajustată, dat fiind faptul că la intrarea în vigoare a Legii nr. 227/2022 privind emisiile industriale (21.10.2024), prevederile ce se referă la autorizația pentru emisia în atmosferă a poluanților de la surse fixe de poluare emisă în baza Legii nr. 1422/1993 privind protecția aerului atmosferic vor fi abrogate. Astfel, articolului 147 alin. (1) din Codrul Contravențional se propune a fi modificat după cum urmează: textul „atmosferă fără autorizația autorității publice abilitate” va fi substituit cu textul „apă, aer și sol, fără autorizația de mediu corespunzătoare” și ulterior după text.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>25. La alineatul (1¹) al articolului 154 cuvântul „Nerespectarea” se substituie cu textul „Nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor în procesul de gestionare a deșeurilor, precum și a”.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>95</p>	<p>10. Se propune modificarea art. 154 alin. (1¹) din Codul contravențional, după cum urmează: „ Articolul 154. Încălcarea regulilor de gestionare a deșeurilor (1¹) Nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor precum și modului stabilit de ardere a deșeurilor industriale, de construcție, a biodeșeurilor, a deșeurilor municipale și de altă natură, care au condus la incendierea acestora</p>	<p>Nu se acceptă Obiectul juridic al art. 154 este protecția mediului prin gestionarea corectă a deșeurilor. Încălcarea reglementărilor de asigurare a apărării împotriva incendiilor este sancționată prin art. 358 din Codul contravențional nr. 218/2008, care se aplică indiferent de locul producerii incendiului.</p>

			<p>se sancționează cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore, cu amendă de la 600 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”</p> <p>Modificarea propusă vine în contextul majorării numărului de intervenții la lichidarea incendiilor produse la poligoanele de deșeuri în anul 2023, ca urmare a nerespectării regulilor de apărare împotriva incendiilor și factorului uman, precum și în scopul minimalizării riscului de producere a acestora.</p>	<p>Totodată, art. 296 al Codului penal nr. 985/2002 incriminează fapta de neîndeplinire a dispozițiilor organelor de stat de supraveghere antiincendiară, precum și încălcarea cu rea-voință a regulilor de protecție contra incendiilor, dacă acestea au pus în pericol viața sau sănătatea populației ori dacă a existat pericolul cauzării unor daune în proporții mari, fapt pentru care se aplică amenda în mărime de la 550 la 850 u.c. sau cu închisoare de până la 2 ani. Astfel, modificarea art. 154 în redacția propusă prin aviz ar genera un paralelism juridic ce ar crea dificultăți organului constator în delimitarea corectă a obiectului contravenției pentru sancționarea nerespectării normelor de siguranță antiincendiară.</p>
	Ministerul Mediului	96	<p>Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice se propune completarea Codului contravențional cu art. 155³ : „Încălcarea regulilor de gestionare a substanțelor și produselor chimice (1) Nerespectarea, de către producători sau importatori, a cerințelor privind completarea fișei cu date de securitate prevăzută de art. 13, alin. (2) și alin. (2¹) din Legea nr. 277/2018 privind substanțele chimice</p> <p>se sancționează cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Fapta descrisă este deja absorbită de norma generală de la art. 155 alin. (1) Cod contravențional. Fișa cu date de securitate (reglementată de art. 13 din Legea nr. 277/2018) reprezintă instrumentul principal de evidență și instruire privind proprietățile periculoase ale substanțelor. Prin urmare, lipsa sau completarea necorespunzătoare a acesteia constituie, în esență, o încălcare a regulilor de evidență și utilizare a preparatelor chimice, faptă deja sancționată.</p>
<p>27. Articolul 156 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 156 Neîndeplinirea prevederilor legislației privind evaluarea de mediu</p> <p>Neîndeplinirea prevederilor legislației privind evaluarea impactului asupra mediului, evaluarea strategică de mediu și evaluarea biodiversității implementarea sau executarea</p>	Ministerul Mediului	97	<p>La pct. 27 textul „evaluarea strategică de mediu și evaluarea biodiversității implementarea sau executarea documentelor de politici și planificare precum și al activităților planificate care nu au fost supuse în prealabil procedurilor de evaluare strategică de mediu, evaluare a impactului asupra mediului și/sau evaluarea biodiversității” va fi substituit cu textul „la realizarea unor activități planificate publice și private care nu au fost supuse în prealabil procedurii de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>„Neîndeplinirea prevederilor legislației privind evaluarea impactului asupra mediului la realizarea unor activități planificate publice și private care nu au fost supuse în prealabil procedurii de evaluare a impactului asupra mediului”</p>

<p>documentelor de politici și planificare precum și al activităților planificate care nu au fost supuse în prealabil procedurilor de evaluare strategică de mediu, evaluare a impactului asupra mediului și/sau evaluarea biodiversității,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”.</p>			<p>evaluare a impactului asupra mediului,” în continuare după text.</p>	
	<p align="center">Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor</p>	<p align="center">98</p>	<p>La art.157 alin.(6), Deplasarea liberă a câinilor agresivi sau a celor periculoși în raza localității sau transportarea acestora în transportul public fără lesă și botniță, se propune substituirea textului „de la 24 la 30” cu textul „de la 60 la 90”.</p> <p>Motivul majorării sancțiunii, are ca scop responsabilizarea stăpânilor de câini, întrucât, câinii agresivi și periculoși, pot aplica mușcături, traume si creează situații de criză pentru oameni maturi și în deosebi la copii. Astfel, animalele sus specificate, în majoritatea cazurilor, nu sunt vaccinate contra rabiei și prezintă pericol pentru populație.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea privind majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul</p>

				unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	99	<p>Art.158: la alin.(1), textul „de la 6 la 12” se substituie cu textul „de la 30 la 50”, iar textul „de la 24 la 48” se substituie cu textul „de la 50 la 90”; la alin.(2), textul „de la 6 la 12” se substituie cu textul „de la 30 la 50”.</p> <p>Motivul majorării, rezidă în faptul că plimbarea animalelor de companie în locuri publice, este categoric interzisă în locuri, unde se plimbă copii, cetățenii, în piețe, zone comerciale, magazine alimentare și nu e exclus faptul înregistrării cazurilor de mușcăături la oameni, în deosebi la copii, înregistrarea cazurilor de omitere a colectării deșeurilor, provenite de la animalul plimbat în spațiu public, refuzul de a elimina animalul de companie mort în locuri publice.</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea privind majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator. Totodată, necolectarea deșeurilor din spațiul public din urma animalelor de companie, refuzul de a elimina animalul de companie mort în locuri publice se sancționează de art. 157 alin. (7) și (8) din Codul contravențional.</p>
	Agencia Națională pentru	100	<p>Art.158¹: 1) la alin.4, textul „cu amendă de la 6 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de</p>	<p>Nu se acceptă Mecanismul de stabilire a amenzii „pentru fiecare animal</p>

	Siguranța Alimentelor		<p>răspundere.” se propune a se substitui cu textul „cu amendă de la 3 la 12 unități convenționale aplicată persoanei juridice pentru fiecare animal neidentificat sau neînregistrat”.</p> <p>Argumentele modificării, sunt cazurile multiple de practici ilicite și tenebre a colectorii de animale. Astfel, contravențiile prevăzute în prezent sunt insuficiente și nu își ating scopul de a descuraja fenomenul de achiziționare ilicită a animalelor neidentificate și neînregistrate ceea ce poate avea drept consecință interzicerea exportului de animale vii și a produselor obținute de la acestea precum și izbucnirea vehicularea necontrolată a bolilor înalt contagioase. (rabia, pesta porcină africană, pesta micilor rumegătoare, antrax.</p>	neidentificat sau neînregistrat” contravine modului de aplicare a sancțiunilor prevăzut de art. 34 Cod contravențional. Astfel, potrivit art. 34, amenda se stabilește în unități convenționale între limita minimă și maximă prevăzute de articolul din partea specială a cărții întâi a Codului contravențional.
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	101	<p>Art. 158¹:</p> <p>2) alin.(10) va avea următorul conținut: „(10) Neînscrisura intenționată, neactualizarea informațiilor în evidențele zootehnice ori în certificatele privind calitatea materialului de reproducție a unor date eronate privind originea, vârsta, performanțele productive și indicii de calitate ai materialului seminal brut, diluat, refrigerat sau congelat.</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, și cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale persoanei juridice.</p> <p>Necesitatea intervenției derivă din faptul modificării legislație din domeniul zootehniei, abrogării Legii zootehniei nr.412/1999 prin aprobarea Legii zootehniei nr.213/2022 (referință la art.7 alin.2).</p>	Nu se acceptă Componenta de contravenție propusă este acoperită de redacția actuală a art. 158 ¹ alin. (10) Cod contravențional.
28. La articolul 159: în denumirea articolului cuvintele „ documentelor normativ-tehnice” se substituie cu cuvintele „normelor și regulilor în domeniul securității industriale”; alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Încălcarea prevederilor actelor normative, ale normelor și	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică	102	<p>1) La art.159, propunem: - alin.(4) se propune în următoare redacție: ”Încălcarea sau omiterea regulilor privind protecția rețelelor de gaze naturale de către operatorii, deținători de obiectiv industrial ori al unei instalații tehnice, care are ca efect reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale și/sau prin care sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul, se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de</p>	Nu se acceptă Prin includerea cuvântului „omiterea” la alin. (4) se creează o suprapunere și o concurență de norme cu alin. (4 ¹), contrar rigorilor de claritate și previzibilitate a normei juridice. Cu referire la propunerea de majorare a sancțiunii, prezentul proiect de lege nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea

<p>regulilor de securitate în domeniul securității industriale prin:</p> <p>a) neînregistrarea în Registrul de stat al obiectivelor industriale și instalațiilor tehnice potențial periculoase a obiectivului industrial și a instalațiilor tehnice/sistemelor tehnologice și ne comunicarea modificărilor intervenite în situația juridică sau starea tehnică a acestora;</p> <p>b) exploatarea instalațiilor tehnice/sistemelor tehnologice cu defecte sau nerespectarea cerințelor de funcționare în condiții de siguranță stabilite în actele normative din domeniul securității industriale;</p> <p>c) admiterea expirării termenului de exploatarea sau verificării tehnice ordinare stabilite de producător a instalațiilor tehnice/sistemelor tehnologice;</p> <p>d) admiterea, pentru executarea lucrărilor la obiectivul industrial sau instalația tehnică/sistemul tehnologic, a personalului neatestat;</p>			<p>răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p>	<p>cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
<p>e) neasigurarea pentru personal a disponibilității actelor normative în domeniul securității industriale, precum și a documentației tehnice specifice obiectivului industrial sau instalației tehnice/sistemului tehnologic;</p> <p>g) neîntreprinderea măsurilor de a opri din funcționare instalația și ne anunțarea imediată și în modul stabilit despre producerea avariei;</p> <p>se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>alineatul (2) va avea următorul cuprins:</p>	<p>Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică</p> <p>103</p>		<p>Se propune redactarea art. 159 alin. (4¹) după cum urmează:</p> <p>„(4¹) Nerespectarea prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor de gaze naturale care prevăd interzicerea efectuării lucrărilor și întreprinderea acțiunilor care pot determina perturbarea funcționării normale a:</p> <p>1) rețelelor transport de gaze naturale sau care pot duce la deteriorarea lor prin:</p> <p>a) permutarea, acoperirea, deteriorarea pilonilor de identificare a amplasării conductei de gaze naturale, a posturilor de control și măsurare;</p> <p>b) efectuarea oricăror lucrări de construcții și montare, chiar și a celor cu caracter provizoriu, cu excepția celor aferente conductelor sau instalațiilor respective;</p> <p>c) plantarea arborilor, arbuștilor și viilor la o distanță mai mică de 3 m de la axa conductei, din fiecare parte;</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Art. 159 se completează cu alin. (4²) cu următorul text: „(4²) <i>Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor de gaze naturale prin efectuarea lucrărilor și întreprinderea acțiunilor interzise care pot determina perturbarea funcționării normale sau deteriorarea rețelelor de transport al gazelor naturale sau rețelelor de distribuție a gazelor naturale</i></p> <p><i>se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</i></p>

„(2) Încălcarea cerințelor stabilite privind prezentarea informațiilor în Registrul de stat al obiectivelor industriale și instalațiilor tehnice potențial periculoase prin:

a) neprezentarea informațiilor privind deținerea sau administrarea obiectivelor industriale și/sau a instalațiilor tehnice din cadrul acestora sau a instalațiilor tehnice din cadrul obiectelor social-comunale;

b) neprezentarea informațiilor necesare pentru înregistrarea în Registrul de stat al obiectivelor industriale și instalațiilor tehnice potențial periculoase a operatorilor, a centrelor specializate de instruire și a persoanele juridice specializate care desfășoară activități în domeniul securității industriale, precum și netransmiterea informațiilor despre orice modificări ale datelor aferente fiecărei persoane și activității acesteia, care se reflectă în Registrul de stat al obiectivelor industriale și instalațiilor tehnice potențial periculoase;

c) netransmiterea, de către operator pentru a fi incluse în Registrul de stat al obiectivelor industriale și instalațiilor tehnice potențial periculoase, a informațiilor cu privire la evenimentele ce au loc în cadrul obiectivului industrial imediat după survenirea acestora însă nu mai târziu de 3 zile lucrătoare de la începerea evenimentului;

d) netransmiterea, de către organismele de inspecție, pentru a fi incluse în Registrul de stat, a informațiilor cu privire la toate lucrările de inspecție efectuate în cel mult 5 zile lucrătoare după finalizarea inspecției și întocmirea raportului de inspecție, cu anexarea copiei simple a raportului de inspecție;

d) efectuarea lucrărilor agricole de afânare a solului la o adâncime mai mare de 0,5 m

se sancționează cu amendă de la 24 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;

e) pătrunderea neautorizată pe teritoriul obiectelor rețelelor de transport de gaze naturale sau deschiderea trapelor, porțiței și ușii punctelor nedeservite de amplificare a legăturii prin cablu, boxelor de blocare ale sistemelor de telemecanică, îngrădirilor ansamblurilor armăturii liniare, stațiilor de radioreleu, stațiilor de protecție catodică și de drenaj, căminelor traseelor liniare și de control, altor instalații liniare, clădiri și construcții aferente

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;

f) închiderea și deschiderea robinetelor și vanelor, deconectarea sau conectarea mijloacelor de alimentare cu energie electrică și de telemecanică a conductelor de gaze naturale;

g) stocarea deșeurilor, deversarea soluțiilor acide și de săruri, substanțelor alcaline, blocarea cu diverse articole de construcții;

h) distrugerea construcțiilor de fortificare a malurilor, instalațiilor de evacuare a apei, terasamentelor și altor construcții (instalații), care protejează conductele de gaze naturale de deteriorare, iar teritoriul adiacent și mediul înconjurător – de scurgerea accidentală a produsului transportat;

i) aruncarea ancorelor, navigarea cu ancora aruncată, lanțuri, sonde de măsurat adâncimea, plase de pescuit și instalații de dragare lăsate, executarea lucrărilor de dragare și excavare;

j) aprinderea focului și depozitarea surselor de foc deschis sau închis;

k) construirea barajelor, construirea dispozitivelor de evacuare a apei din lacuri și iazuri, a dispozitivelor de drenare a apelor pluviale și a apelor uzate

e) netransmiterea, de către persoanele juridice specializate, a informațiilor cu privire la lucrările efectuate la obiectivele industriale sau la instalațiile tehnice (existente sau viitoare), pentru a fi incluse în Registrul de stat, în cel mult 3 zile lucrătoare de la finalizarea lucrării respective

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 48 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

la alineatul (3) textul „obiectelor industriale periculoase a prescripțiilor” se substituie cu textul „obiectivelor industriale și/sau a instalațiilor tehnice din cadrul acestora sau a instalațiilor tehnice din cadrul obiectivelor social-comunale a prescripțiilor necontestate”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) Exploatare obiectivului industrial și/sau a instalațiilor tehnice din cadrul acestuia sau a instalațiilor tehnice din cadrul obiectivelor social-comunale, cu excepția dării în exploatare a acestora, fără a deține contract de asigurare obligatorie de răspundere pentru prejudiciile cauzate în procesul de exploatare obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase,

se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 48 la 60 de unități contravenționale aplicată persoanei juridice.”.

se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.

2) a rețelelor de distribuție a gazelor naturale sau deteriorarea lor prin:

a) permutarea, acoperirea, distrugerea indicatoarelor de identificare a amplasării rețelelor de gaze naturale, posturilor de control și măsurare;

b) depozitarea articolelor de construcții, a solului și altor materiale sau deșeuri;

c) îngrădirea și blocarea zonelor de protecție, reținerea accesului personalului operatorului sistemului de distribuție către rețele și a procesului de deservire și de înlăturare a deteriorărilor la rețelele de distribuție a gazelor naturale;

d) excavarea beciurilor, săparea și prelucrarea solului cu utilaje și mecanisme agricole la o adâncime mai mare de 0,3 m

se sancționează cu amendă de la 24 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”

e) pătrunderea neautorizată pe teritoriul și deschiderea ușilor și porților stațiilor de reglare a presiunii gazelor naturale, posturilor de reglare a presiunii gazelor naturale, posturilor de reglare-măsurare, instalațiilor de protecție împotriva coroziunii, capacelor căminelor de gaze naturale;

se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;

f) fixarea, sprijinirea de conductele supraterane de gaze naturale, de pilonii lor, îngrădirile și clădirile rețelelor de distribuție a gazelor naturale, precum și aruncarea pe acestea a obiectelor străine, cablurilor, scărilor, urcarea pe ele;

g) manipularea robinetelor de închidere, a mijloacelor de alimentare cu energie electrică și telemecanică a conductelor;

h) deversarea soluțiilor acide și de săruri, a substanțelor alcaline;

		<p>i) distrugerea construcțiilor de fortificare a malurilor, instalațiilor de evacuare a apei, terasamentelor și altor construcții (instalații), ce protejează conductele de gaze naturale de distrugere;</p> <p>j) aruncarea ancorelor, navigarea cu ancore, lanțuri, sonde de măsurat adâncimea, plaselor de pescuit și instalațiilor de dragare lăsate, executarea lucrărilor de dragare și excavare;</p> <p>k) aprinderea focului și a surselor de foc deschis sau închis;</p> <p>l) efectuarea neautorizată a săpăturilor și altor lucrări de terasament, necoordonate cu operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	
Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică	104	<p>24. Cu referire la redacția actuală a art. 159 alin. (4) și alin. (4¹) al Codului contravențional, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică susține avizul Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică nr. 5073/24 din 01.10.2024 (se anexează), potrivit căruia se propun modificări redacționale cât și de competență a autorităților responsabile de constatarea și examinarea respectivelor fapte contravenționale. În acest sens, informăm că, urmare a unor ședințe comune organizate de către MDED, MIDR, INST și ANRE, s-a concluzionat asupra necesității excluderii competenței ANRE de la constatarea contravenției prevăzute la art. 159 alin. 4¹ al Codului contravențional și modificarea conținutului acesteia.</p>	A se vedea pct. 103.
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	105	<p>2. La pct. 28 prin care se modifică articolul 159, se propune următoarele completări:</p> <p>„alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Încălcarea sau omiterea regulilor privind protecția rețelelor de gaze naturale de către operatorii, deținători de obiective industriale ori de instalații tehnice, care are ca efect reducerea fiabilității furnizării de gaze naturale și/sau prin care sunt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul, se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități</p>	A se vedea pct. 103

		<p>convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>alineatul (4¹) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4¹) Nerespectarea prevederilor Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor de gaze naturale care prevăd interzicerea efectuării lucrărilor și întreprinderea acțiunilor care pot determina perturbarea funcționării normale:</p> <p>1) a rețelelor transport de gaze naturale sau care pot duce la deteriorarea lor prin:</p> <p>a) permutarea, acoperirea, deteriorarea pilonilor de identificare a amplasării conductei de gaze naturale, a posturilor de control și măsurare;</p> <p>b) efectuarea oricăror lucrări de construcții și montare, chiar și a celor cu caracter provizoriu, cu excepția celor aferente conductelor sau instalațiilor respective;</p> <p>c) plantarea arborilor, arbuștilor și viilor la o distanță mai mică de 3 m de la axa conductei, din fiecare parte;</p> <p>d) efectuarea lucrărilor agricole de afânare a solului la o adâncime mai mare de 0,5 m se sancționează cu amendă de la 24 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;</p> <p>e) pătrunderea neautorizată pe teritoriul obiectelor rețelelor de transport de gaze naturale sau deschiderea trapelor, porțiței și ușii punctelor nedeservite de amplificare a legăturii prin cablu, boxelor de blocare ale sistemelor de telemecanică, îngrădirilor ansamblurilor armăturii liniare, stațiilor de radioreleu, stațiilor de protecție catodică și de drenaj, căminelor traseelor liniare și de control, altor instalații liniare, clădiri și construcții aferente se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;</p> <p>f) închiderea și deschiderea robinetelor și vanelor, deconectarea sau conectarea mijloacelor de alimentare cu energie electrică și de telemecanică a</p>	
--	--	--	--

		<p>conductelor de gaze naturale; g) stocarea deșeurilor, deversarea soluțiilor acide și de săruri, substanțelor alcaline, blocarea cu diverse articole de construcții;</p> <p>h) distrugerea construcțiilor de fortificare a malurilor, instalațiilor de evacuare a apei, terasamentelor și altor construcții (instalații), care protejează conductele de gaze naturale de deteriorare, iar teritoriul adiacent și mediul înconjurător – de scurgerea accidentală a produsului transportat;</p> <p>i) aruncarea ancorelor, navigarea cu ancora aruncată, lanțuri, sonde de măsurat adâncimea, plase de pescuit și instalații de dragare lăsate, executarea lucrărilor de dragare și excavare;</p> <p>j) aprinderea focului și depozitarea surselor de foc deschis sau închis;</p> <p>k) construirea barajelor, construirea dispozitivelor de evacuare a apei din lacuri și iazuri, a dispozitivelor de drenare a apelor pluviale și a apelor uzate se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>2) a rețelelor de distribuție a gazelor naturale sau deteriorarea lor prin:</p> <p>a) permutarea, acoperirea, distrugerea indicatoarelor de identificare a amplasării rețelelor de gaze naturale, posturilor de control și măsurare;</p> <p>b) depozitarea articolelor de construcții, a solului și altor materiale sau deșeuri;</p> <p>c) îngrădirea și blocarea zonelor de protecție, reținerea accesului personalului operatorului sistemului de distribuție către rețele și a procesului de deservire și de înlăturare a deteriorărilor la rețelele de distribuție a gazelor naturale;</p> <p>d) excavarea beciurilor, săparea și prelucrarea solului cu utilaje și mecanisme agricole la o adâncime mai mare de 0,3 m se sancționează cu amendă de la 24 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p> <p>e) pătrunderea neautorizată pe teritoriul și deschiderea ușilor și porților stațiilor de reglare a presiunii gazelor naturale, posturilor de reglare a</p>	
--	--	---	--

		<p>presiunii gazelor naturale, posturilor de reglare-măsurare, instalațiilor de protecție împotriva coroziunii, capacelor căminelor de gaze naturale; se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;</p> <p>f) fixarea, sprijinirea de conductele supraterane de gaze naturale, de pilonii lor, îngrădirile și clădirile rețelelor de distribuție a gazelor naturale, precum și aruncarea pe acestea a obiectelor străine, cablurilor, scărilor, urcarea pe ele;</p> <p>g) manipularea robinetelor de închidere, a mijloacelor de alimentare cu energie electrică și telemecanică a conductelor;</p> <p>h) deversarea soluțiilor acide și de săruri, a substanțelor alcaline; i) distrugerea construcțiilor de fortificare a malurilor, instalațiilor de evacuare a apei, terasamentelor și altor construcții (instalații), ce protejează conductele de gaze naturale de distrugere;</p> <p>j) aruncarea ancorelor, navigarea cu ancore, lanțuri, sonde de măsurat adâncimea, plaselor de pescuit și instalațiilor de dragare lăsate, executarea lucrărilor de dragare și excavare;</p> <p>k) aprinderea focului și a surselor de foc deschis sau închis;</p> <p>l) efectuarea neautorizată a săpăturilor și altor lucrări de terasament, necoordonate cu operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale 4 se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>		
	<p>Agencia Națională pentru Reglementarea în Energetică</p>	<p>106</p>	<p>2. La sancțiunea art. 161, se propune o nouă redacție, după cum urmează:</p> <p><i>„se sancționează cu amendă de la 30 la 60 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</i></p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerile de majorare a sancțiunilor, nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată,</p>

			<p>Argumentare: Propunerea respectivă rezultă din faptul că energia electrică, energia termică și gazele naturale fac parte din utilitățile esențiale pentru bunul trai al cetățenilor. Faptul deconectării neautorizate a utilităților în cauză, poate crea atât disconfortul consumatorilor afectați cât și pericole eminente asupra securității bunurilor sau a persoanelor. În acest sens, legislația prevede exhaustiv faptul că deconectarea poate fi efectuată doar de către reprezentanții operatorului de sistem, care dispun de personal calificat, capabil să efectueze deconectarea în condiții de siguranță (art. 66 alin. (8) al Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.09.2016; art. 83 alin. (7) al Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.09.2016). Corespunzător, pentru evitarea pericolelor menționate, este imperios ca sancțiunile art. 161 să fie înăsprite, întrucât acestea sunt depășite și nu realizează scopul urmărit de legiuitor</p>	<p>luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
	<p>Agencia Națională pentru Reglementarea în Energetică</p>	<p>107</p>	<p>3. Codul se completează cu un nou articol, în următoarea redacție: Art. 161¹ Neexecutarea obligației de a transmite rețelele electrice aferente imobilului edificat Neexecutarea obligației de către executant de a transmite rețelele electrice aferente imobilului edificat investitorului, asociației de proprietari din condominiu sau altor persoane îndreptățite, dacă contractul civil nu prevede altfel, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Argumentare: Necesitatea instituirii sancțiunii menționate rezultă din existența în practică a unui fenomen în care, companiile care edifică bunuri imobile, refuză transmiterea rețelelor electrice interne la balanța asociației de coproprietari în condominiu, deși acestea reprezintă bunuri accesorii a imobilului și</p>	<p>Se acceptă „Art. 161¹ Neexecutarea obligației de a transmite rețelele electrice aferente imobilului edificat Neexecutarea de către antreprenor sau investitor a obligației de a transmite rețelele și instalațiile electrice aferente imobilului edificat operatorului sistemului de distribuție și/sau asociației de proprietari din condominiu, conform proiectului unic coordonat se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.” Textul art. 161¹ revăzut conform art. 73 alin. (7) Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică.</p>

			<p>fac parte integrantă din proprietatea comună a investitorilor sau coproprietarilor. Această obligație derivă din necesitatea de a asigura o exploatare eficientă a rețelelor și de a permite utilizatorilor legali de a gestiona rețelele sau de a le transmite la balanța operatorului sistemului de distribuție conform art. 48 alin. (9) al Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016, care prevede că persoanele fizice și persoanele juridice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, care au în proprietate instalații electrice, linii electrice și posturi de transformare sînt în drept să le transmită, cu titlu gratuit, în proprietatea operatorului de sistem. Totuși, în cazul în care dezvoltatorul refuză sau amână transmiterea rețelelor electrice în proprietatea asociației de coproprietari în condominiu, ultimii sunt în imposibilitate de a încheia contracte de furnizare a energiei electrice, întrucît instalațiile electrice ale acestora nu sunt racordate la rețelele electrice ale distribuitorului, nefiind îndeplinite condițiile impuse de pct. 14 al Regulamentului privind furnizarea energiei electrice, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 169/2019 din 31.05.2019 (orice persoană fizică sau juridică, instalațiile electrice ale căreia sunt racordate la rețeaua electrică sau care a depus cerere de racordare la rețeaua electrică și a îndeplinit condițiile și lucrările prevăzute în Regulamentul privind racordarea, este în drept să solicite furnizorului încheierea contractului de furnizare a energiei electrice.)</p>	
	<p>Agencia Națională pentru Reglementarea în Energetică</p>	<p>108</p>	<p>4. Articolul 162 se expune într-o redacție nouă, după cum urmează: Articolul 162. Provocarea unui deranjament în instalațiile sau rețelele electrice (1) Provocarea din imprudență a unui deranjament în rețelele electrice (la liniile aeriene, subterane și subacvatice de transport de energie electrică, la instalațiile de racord și de distribuție), avînd drept urmare o pană de curent în asigurarea consumatorilor cu energie electrică, se sancționează cu amendă de la 30 la 45 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 45 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>	<p>Se acceptă parțial <i>„Art. 162 Provocarea unui deranjament în instalațiile sau rețelele electrice (1) Provocarea din imprudență a unui deranjament în rețelele electrice (la liniile aeriene, subterane și subacvatice de transport de energie electrică, la instalațiile de racord și de distribuție), avînd drept urmare o pană de curent în asigurarea consumatorilor cu energie electrică, se sancționează cu amendă de la 10 la 15 unități convenționale aplicată</i></p>

			<p>(2) Provocarea intenționată a unui deranjament în rețelele electrice (la liniile aeriene, subterane și subacvatice de transport de energie electrică, la instalațiile de racord și de distribuție), având drept urmare o pană de curent în asigurarea consumatorilor cu energie electrică,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Argumentare: Necesitatea operării modificărilor propuse, rezultă din faptul că redacția actuală a normei este una limitativă, întrucât aceasta sancționează provocarea deranjamentelor în rețelele electrice cu tensiunea până la 1000 de volți. În acest context, rețelele electrice care depășesc limita indicată în normă, nu vor constitui obiectul contravenției prevăzute la art. 162, fapt ce va exclude răspunderea contravențională a persoanelor care, din intenție sau imprudență, vor produce deranjamente în rețelele electrice.</p> <p>Totodată, se propune excluderea sancțiunii sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității și mărirea cuantumul sancțiunilor sub formă de amendă, în legătură cu faptul că acestea sunt depășite în timp și nu sunt echitabile în coraport cu fapta prejudiciabilă.</p>	<p><i>persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 30 de ore, cu amendă de la 30 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</i></p> <p><i>(2) Provocarea intenționată a unui deranjament în rețelele electrice (la liniile aeriene, subterane și subacvatice de transport de energie electrică, la instalațiile de racord și de distribuție), având drept urmare o pană de curent în asigurarea consumatorilor cu energie electrică,</i></p> <p><i>se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de până la 60 de ore, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</i></p>
<p>29. Se completează cu articolul 162¹, cu următorul cuprins: „Articolul 162¹. Încălcarea documentelor normativ-tehnice de către electricienii autorizați</p> <p>Încălcarea de către titularii autorizațiilor de electrician autorizat a prevederilor documentelor normativ-tehnice care reglementează activitatea acestora, manifestată prin:</p> <p>a) executarea lucrărilor, manevrelor sau intervenția sub orice formă în rețelele electrice sau instalații electrice, dacă nu a fost autorizat în modul stabilit pentru aceste activități; b)</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>109</p>	<p>La pct. 29 din proiect, art. 162¹ lit. a) și la pct. 30 din proiect, art. 162² lit. a), după cuvântul „rețelele”, propunem completarea cu cuvintele „centralele”, deoarece aceasta se aplică și în cazul centralelor electrice.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Textul „în rețelele electrice sau instalații electrice” se modifică în „în rețelele, centralele sau instalațiile electrice”</p>
		<p>110</p>	<p>La pct. 29 din proiect, art. 162¹ lit. b) după cuvântul „proiect” de completat cu următorul alineat „care poate avea drept urmare provocarea de avarii, incendii, explozii sau punerea în pericol a vieții oamenilor;”, este oportun de completat cu textul respectiv, deoarece sancționarea unei persoane urmează a fi în rezultatul unei acțiuni săvârșite ce poate avea un rezultat nefast, după cum este prevăzut la art. 163¹ alineat (1) și (2).</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Textul pentru art. 162¹ lit. b) sancționează execuția tehnică defectuoasă. Astfel, executarea unei instalații cu abateri de la proiect constituie, prin ea însăși, o stare de pericol. Pornind de la caracterul preventiv al normei contravenționale, rolul acesteia este de a sancționa nerespectarea standardelor tehnice înainte de suverinirea consecințelor.</p>

<p>executarea instalației electrice cu abateri de la documentația de proiect; c) antrenarea de către electricianul autorizat, la executarea lucrărilor de amenajare a instalațiilor electrice, a persoanelor fără grupă de securitate electric; d) neprezentarea în termen a datelor, a informațiilor solicitate de organul supravegherii energetice de stat sau furnizarea de date, informații incorecte sau incomplete; e) necorespunderea declarației electricianului autorizat documentației de predare-primire pentru lucrările executate; f) lipsa nemotivată de la controlul tehnic al instalației/centralei electrice în procesul eliberării actului de corespundere și/sau de la punerea sub tensiune a instalației de utilizare și/sau a centralei electrice; g) executarea instalației de utilizare și depunerea declarației de către electricianului autorizat, care este angajat la un operator de sistem, pentru instalația 15 de utilizare sau centrala electric, ce urmează a fi conectată la rețeaua electrică a operatorilor de sistem respectiv se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”</p>		111	<p>La pct. 29 din proiect, art. 162¹ lit. g), cuvântul „conectată” a se substitui cu cuvântul „racordată”, deoarece Legea nr. 107/2016 cu privire la energia electrică, Legea nr. 108/2016 cu privire la gaze naturale și Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării prevăd utilizarea termenului „racordare”. Tot la acest subpunct, propunem cuvintele „persoană fizică” de substituit cu cuvintele „electrician autorizat”, din motiv că, autorizația de electrician autorizat se eliberează doar persoanelor fizice și în denumirea articolului se indică că, încălcarea este comisă de electricienii autorizați.</p>	Se acceptă
<p>30. Se completează cu articolul 162², cu următorul cuprins: „Articolul 162². Încălcarea documentelor normativ-tehnice de către laboratoarele electrotehnice Încălcarea de către laboratoarele electrotehnice a documentelor normativ-tehnice care reglementează activitatea acestora, manifestată prin: a) executarea lucrărilor, manevrelor sau intervenția sub orice formă în rețelele electrice sau instalații electrice, dacă personalul</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	112	<p>La pct. 29 din proiect, art. 162¹ lit. a) și la pct. 30 din proiect, art. 162² lit. a) , după cuvântul „rețelele”, propunem completarea cu cuvintele „centralele”, deoarece aceasta se aplică și în cazul centralelor electrice.</p>	Se acceptă Textul „în rețelele electrice sau instalații electrice” se modifică în „în rețelele, centralele sau instalațiile electrice”
		1113	<p>La pct. 30 din proiect, art. 162² lit. b) după cuvintele „în instalațiile electrice” de completat cu cuvintele „centralele electrice”.</p>	Se acceptă
				Se acceptă

<p>laboratorului electrotehnic nu a fost autorizat în modul stabilit pentru aceste activități;</p> <p>b) nerespectarea prevederilor normelor de securitate la executarea măsurărilor și încercărilor în instalațiile electrice noi sau reconstruite sau cele aflate în exploatare;</p> <p>c) efectuarea măsurărilor și încercărilor cu abateri de la documentele normativ-tehnice și/sau concluzii incorecte referitor la starea tehnică a instalației electrice;</p> <p>d) refuzul de a permite efectuarea verificărilor dispuse de organul supravegherii energetice de stat sau obstrucționarea acestei autorități în efectuarea acestora;</p> <p>e) neprezentarea în termen a datelor, a informalilor solicitate de organul supravegherii energetice de stat sau furnizarea de date, informații incorecte sau incomplete;</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p>		114		
<p>31. Articolul 163¹ va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 163¹. Neîndeplinirea prescripțiilor și deciziilor emise de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică în calitate de organ al supravegherii energetice de stat, precum și obstrucționarea activității acesteia</p> <p>(1) Neîndeplinirea în termen de către proprietarii și gestionarii instalațiilor electrice a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și a încălcărilor</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	1115	<p>La articolele 163¹ și 163², considerăm oportun de examinat suplimentar promovarea acestor norme, deoarece sancțiuni pentru unele fapte indicate la articole menționate sunt prevăzute deja în Regulamentul cu privire la autorizația de electrician autorizat aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 413/2021 și în Regulamentul cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 476/2021, iar sancționarea dublă pentru aceeași faptă urmează a fi exclusă.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Sancțiunile prevăzute de regulamentele precitate (HANRE 413/2021 și HANRE nr. 476/2021) reprezintă măsuri de ordin administrativ, iar amenda contravențională aplicată conform Codului contravențional reprezintă o sancțiune a statului pentru o faptă ce prezintă pericol social.</p> <p>Textul „în rețelele electrice sau instalații electrice” se modifică în „în</p>

<p>documentelor normativ-tehnice de amenajare și de exploatare a instalațiilor electrice care poate avea drept urmare provocarea de avarii, incendii, explozii sau punerea în pericol a vieții oamenilor,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(2) Neîndeplinirea în termen de către operatorii de sistem a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și a încălcărilor documentelor normativ-tehnice de amenajare și de exploatare a instalațiilor electrice, rețelelor electrice, care poate avea drept urmare provocarea de avarii, incendii, explozii sau punerea în pericol a vieții oamenilor,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(3) Neîndeplinirea în termen de către proprietarii și de către gestionarii instalațiilor termice a prescripțiilor în vederea excluderii abaterilor și a încălcărilor normelor de construcție, de întreținere, de deservire și de exploatare, care pot provoca avarii, incendii, explozii sau pot pune în pericol viața oamenilor,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(4) Neîndeplinirea deciziei de sistare a producerii, montării, exploatarei</p>		<p>La pct. 30 din proiect, la art. art. 163¹, alin. (1), după cuvântul instalațiilor electrice, de completat cu cuvintele „centralele electrice”.</p>	<p>rețelele, centralele sau instalațiile electrice”.</p>
---	--	--	--

<p>centralelor electrice și termice, rețelelor electrice și termice, instalațiilor electrice și termice,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(5) Refuzul de a permite efectuarea controalelor, a verificărilor și a inspecțiilor dispuse de organul supravegherii energetice de stat sau obstrucționarea acestei autorități în efectuarea acestora,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(6) Neprezentarea în termen a informațiilor și actelor solicitate de către organul supravegherii energetice de stat,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(7) Refuzul deconectării centralelor electrice și termice, rețelelor electrice și termice, instalațiilor electrice și termice dispuse de către organul supravegherii energetice de stat,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu</p>				
---	--	--	--	--

amendă de la 120 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.				
	Ministerul Energiei	1117	La articolele 163 ¹ și 163 ² , considerăm oportun de examinat suplimentar promovarea acestor norme, deoarece sancțiuni pentru unele fapte indicate la articole menționate sunt prevăzute deja în Regulamentul cu privire la autorizația de electrician autorizat aprobat prin Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 413/2021 și în Regulamentul cu privire la autorizarea laboratoarelor electrotehnice Hotărârea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 476/2021, iar sancționarea dublă pentru aceeași faptă urmează a fi exclusă.	Precizare: proiectul de lege nu prevede completarea Codului contravențional cu prevederile art. 163 ² .
	Ministerul Energiei	1118	La art. 164 din Codul contravențional, propunem completarea cu un nou alineat „(4)” cu următorul conținut: „(4) Săvârșirea repetată a contravenției prevăzute la alin.(3) pe parcursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată anterior pentru această contravenție se sancționează cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 480 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.” Reieșind din practica de combatere a fenomenului reconectărilor neautorizate, rezultă că cele mai problematice cazuri sunt cele în care consumatorii repetă comportamentul lor ilegal. Prin urmare, pentru disciplinarea acestora și descurajarea unei atitudini samavolnice sau prin combaterea răspândirii fenomenului, se impune sancționarea mai drastică a comportamentului recidivant.	Nu se acceptă Introducerea alin. (4) pentru contravenția repetată tinde să favorizeze contravenientul. Astfel, în loc ca acesta să răspundă pentru fiecare faptă în parte conform regulilor concursului de contravenții, faptele multiple vor fi absorbite într-o singură unitate juridică, ce va determina un tratament sancționator inechitabil. Totodată, conform art. 43 alin. (1) lit. b) Cod contravențional, săvârșirea contravenției de către o persoană sancționată anterior pentru o faptă similară, aceasta constituie o circumstanță agravantă și permite individualizarea pedepsei spre limita maximă a sancțiunii prevăzută de lege. De asemenea, art. 34 alin. (2 ²) și (2 ³) din Codul contravențional instituie deja mecanismul dublării sau triplării amenzi în caz de repetabilitate, pentru persoanele juridice. Introducerea unei norme paralele la art. 164 ar crea un paralelism juridic și ar fragmenta unitatea de aplicare a sancțiunilor, fapt ce ar limita agentul constator/instanța de judecată în

				aplicarea agravantelor conform art. 43 alin. (1).
	Agencia Națională pentru Reglementarea în Energetică	1119	<p>5. La articolul 165, textul „proprietatea consumatorului final” se substituie cu textul „proprietate privată”. Totodată, sancțiunea prevăzută la art. 165 se expune într-o nouă redacție, după cum urmează: „se sancționează cu amendă de la 20 la 30 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Argumentare: Necesitatea operării modificărilor propuse rezultă din faptul existenței cazurilor în care, proprietarii terenurilor private care nu au calitatea de consumator final, refuză accesul operatorilor pe respectivele terenuri pentru efectuarea lucrărilor sau pentru înlăturarea cazurilor de avarie. În acest sens, propunem extinderea ariei de aplicabilitate a articolului inclusiv în privința proprietarilor/posesorilor de teren, care nu au calitatea de consumator final. Menționăm faptul că obligația proprietarului de teren de a oferi acces reprezentanților operatorilor pe teritoriul său rezultă din art. 74 alin. (2) lit. e) al Legii cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.09.2016; art. 57 alin. (1) lit. e) al Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016; art. 28 alin. (6) al Legii cu privire la energia termică nr. 92 din 29.05.2014.</p> <p>Totodată, propunem modificarea sancțiunilor existente, întrucât acestea sunt depășite și nu au un rol descurajator pentru persoanele care refuză nemotivat accesul operatorului de sistem, astfel generând imposibilitatea acestuia de a colecta indicii reali pentru resursele energetice consumate. Totodată, refuzul de a oferi acces la instalațiile operatorului aflate pe proprietatea privată poate împiedica operatorul de a efectua deconectarea locului de consum în cazurile de acumulare a datoriilor sau de existență a unor pericole iminente, precum și pentru a lichida situațiilor de avarie (scurgeri de gaze naturale, ruperea conductorilor electrici, etc.)</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cu privire la majorarea sancțiunii, prezentul proiect de lege nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>

	<p align="center">Ministerul Energiei</p>	<p align="center">1120</p>	<p>La art. 168 din Codul contravențional, propunem examinarea posibilității de majorarea sancțiunii prevăzute pentru încălcarea regulilor cu privire la protecția rețelelor termice, având în vedere importanța considerabilă a integrității rețelelor termice în vederea procesului de furnizare a energiei termice și/sau asigurarea securității persoanelor, bunurilor ori mediului în raport cu sancțiunea prevăzută la art. 168¹.</p> <p>Totodată, la art. 168 și art. 168¹, propunem completarea cu textul: „și cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”, necesitatea propunerii se datorează pentru asigurării caracterului preventiv al normei, acesta urmează să aibă un caracter similar art. 163 din redacția actuală a Codului contravențional, care prevede răspunderea contravențională pentru încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, întrucât în practică, se întâlnesc situații în care fapta de încălcare a regulilor cu privire la protecția rețelelor termice, se săvârșește în interesul/de către persoana juridică.</p>	<p align="center">Se acceptă parțial</p> <p>Sancțiunea de la art. 168 se completează cu textul „și cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Cu privire la majorarea sancțiunii, prezentul proiect de lege nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
<p>32. Se completează cu articolul 168¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 168¹ . Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor termice</p> <p>Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor termice, care poate avea ca efect reducerea fiabilității furnizării energiei termice și/sau prin care sunt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul,</p>	<p align="center">Ministerul Energiei</p>	<p align="center">121</p>	<p>Totodată, la art. 168 și art. 168¹, propunem completarea cu textul: „și cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”, necesitatea propunerii se datorează pentru asigurării caracterului preventiv al normei, acesta urmează să aibă un caracter similar art. 163 din redacția actuală a Codului contravențional, care prevede răspunderea contravențională pentru încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice, întrucât în practică, se întâlnesc situații în care fapta de încălcare</p>	<p align="center">Precizare: art. 168¹ se integrează în art. 168 prevăzut de Codul contravențional:</p> <p align="center"><i>„Articolul 168. Încălcarea regulilor cu privire la protecția rețelelor termice și a zonelor de protecție</i></p> <p align="center"><i>Încălcarea regulilor cu privire la protecția rețelelor termice sau a regulilor privind zonele de protecție a acestora, care are ca efect reducerea fiabilității furnizării energiei termice și/sau prin care</i></p>

<p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”</p>			<p>a regulilor cu privire la protecția rețelelor termice, se săvârșește în interesul/de către persoana juridică.</p>	<p><i>sunt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul,</i> <i>se sancționează cu amendă de la 24 la 36 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</i></p>
	<p>Agencia Națională pentru Reglementarea în Energetică</p>	<p>122</p>	<p>6. La pct. 32 din proiect, nu se susține propunerea instituirii unui articol nou (168¹) și menținerea redacției actuale a art. 168 Cod contravențional. Or, prevederile normei propuse (art. 168¹) dublează pe cea a normei existente (art. 168). Respectiv, propunem modificarea art. 168 în următoarea redacție:</p> <p>Încălcarea Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor termice, care poate avea ca efect reducerea fiabilității furnizării energiei termice și/sau prin care sînt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Argumentare: Necesitatea modificării redacției art. 168 se impune ca urmare a intrării în vigoare a Hotărârii de Guvern nr. 876 din 14.12.2022 prin care a fost aprobat Regulamentul privind zonele de protecție a rețelelor termice. Astfel, Regulamentul stabilește reglementări privind asigurarea protecției și funcționării fiabile a rețelelor termice, în vederea evitării punerii în pericol a persoanelor, bunurilor și mediului, prin identificarea și stabilirea zonelor de protecție a rețelelor termice și a regulilor ce trebuie respectate în aceste zone, inclusiv prin reglementarea unor interdicții și restricții privind regimul construcțiilor, efectuarea lucrărilor și accesul persoanelor în zonele de protecție a rețelelor termice. Prin urmare, pentru evitarea echivocului, considerăm</p>	<p>Se acceptă A se vedea pct. 121.</p>

		<p>oportun ca norma art. 168 Cod contravențional să facă referire expresă la actul normativ care reglementează regulile de protecție a rețelelor termice. Totodată, pentru asigurarea caracterului preventiv al normei, acesta urmează să aibă un caracter formal, similar art. 163 Cod contravențional, care prevede răspunderea contravențională pentru încălcarea Regulamentului cu privire la protecția rețelelor electrice.</p> <p>În același timp, considerăm că sancțiunile prevăzute de art. 168 sunt depășite și nu realizează scopul legii contravenționale de prevenire a săvârșirii de noi contravenții, motiv pentru care se impune înăsprirea acestora. La fel, se propune includerea persoanei juridice în calitate de subiect al faptei contravenționale prevăzute de art. 168, întrucât în practică, se întâlnesc situații în care fapta prejudiciabilă de încălcare a regulilor cu privire la protecția rețelelor termice, se săvârșește în interesul persoanei juridice.</p>	
	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>123</p> <p>Propunem completarea cu art. 168², cu următorul cuprins: „Art. 168². Încălcarea regulilor de emiteră a autorizațiilor de construire în zonele de protecție a rețelelor termice, rețelelor electrice și de gaze naturale</p> <p>Emiterea autorizației de construire în zonele de protecție a rețelelor termice, rețelelor electrice și de gaze naturale, fără acordul în scris al operatorului care exploatează respectivele rețele,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 45 la 60 unități convenționale aplicate persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 148 alin. (1) lit. f) din Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023 stabilește imperativ condiția obținerii acordului scris al operatorilor de sistem în cazul lucrărilor planificate în zonele de protecție, iar conform alin. (5) al aceluiași articol, emitentul este obligat să refuze recepționarea documentației dacă acest acord lipsește. Mai mult, alin. (20) și (23) al aceluiași articol statuează nulitatea autorizației eliberate cu încălcarea acestor condiții și prevăd expres răspunderea contravențională sau penală a persoanei responsabile. Prin urmare, fapta de eliberare a autorizației de construire în afara cadrului legal se încadrează deja în normele generale privind abuzul de putere sau excesul de putere, prevăzute de art. 312 și 313 din Codul contravențional sau, după caz, de art. 370 din Codul penal, în dependență de gravitatea consecințelor.</p>

<p>33. Articolul 169 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 169. Încălcarea normelor de desfășurare a activității de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale, sau a normelor de producere, distribuție și/sau furnizare a energiei termice</p> <p>Încălcarea de către participanții la piața energiei electrice, la piața gazelor naturale, sau a normelor de producere, distribuție și/sau furnizare a energiei termice a normelor de desfășurare a activităților, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin:</p> <p>a) refuzul de a permite efectuarea controalelor, a verificărilor și a inspecțiilor dispuse de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei sau obstrucționarea acestei autorități în efectuarea acestora;</p> <p>b) neprezentarea în termen a datelor, a informațiilor solicitate de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei sau furnizarea de date și informații incorecte sau incomplete;</p> <p>c) întârzierea nejustificată în racordarea instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali potențiali la rețelele electrice, la rețelele de gaze naturale, la rețelele de distribuție și/sau furnizare a energiei termice sau în reconectarea instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale sau energie termică ale consumatorilor finali la rețelele electrice, la rețelele de gaze naturale;</p> <p>d) depășirea termenului de coordonare a documentației de proiect de</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>124</p>	<p>La pct. 33 din proiect, art. 169, textul „sau a normelor de producere, distribuție și/sau furnizare a energiei termice” de substituit cu textul „și de unitățile termoeenergetice”, este oportun de modificat și de prevăzut expres că, se încalcă normele de către unitățile termoeenergetice. Noțiunea unitate termoeenergetică este prevăzută de Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea art. 5 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării – <i>noțiunea unității termoeenergetice.</i></p>
	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>125</p>	<p>La același punct, în lit. a), b) e) și m) de exclus sintagma „și de control de stat” în conformitate cu prevederile art. 8 din Legea nr. 174/2017 cu privire la energetică.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Art. 9 din Legea nr. 164/2025 cu privire la energia electrică</p>
	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>126</p>	<p>La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. c), propunem substituirea cuvintelor „la rețelele de distribuție și/sau furnizare a energiei termice” cu cuvintele „la rețelele termice”, conform noțiunii utilizate în legile sectoriale.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea art. 5 din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării – <i>noțiunea rețea termică.</i></p>
	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>127</p>	<p>La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. f), propunem din textul „de distribuție și/sau furnizare a energiei termice” de exclus cuvintele „de distribuție și/sau”, având în vedere că, la moment unitățile termoeenergetice încheie doar contracte de furnizare a energiei termice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Capitolul VII din Legea nr. 92/2014 privind energia termică și promovarea cogenerării prevede posibilitatea încheierii, inclusiv, a contractelor de distribuție. Astfel, art. 36 din lege stabilește obligații clare și distincte pentru distribuitor și pentru furnizor. Restrângerea normei contravenționale doar la contracte de furnizare determină nesancționarea refuzului nejustificat al unui operator de a presta serviciul de distribuție.</p>
	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>128</p>	<p>La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. i), lit. j) după cuvintele „operatorii sistemelor de distribuție” propunem completarea cu cuvintele „și distribuitorii de energie termică”, este oportun de completat, odată ce se indică că se va aplica și în cazul nerespectării prevederilor Regulamentului cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice.</p> <p>Tot, la lit. j) este oportun de exclus cuvântul „public”, deoarece distribuirea energiei termice nu este</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>În partea ce ține de propunerea „la lit. j) este oportun de exclus cuvântul „public”, deoarece distribuirea energiei termice nu este serviciu public, potrivit Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării” nu se acceptă – a se vedea art. 2 alin. (2) Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.</p>

<p>către emitenții avizelor de racordare și/sau operatorii de sistem;</p> <p>e) aplicarea incorectă a tarifelor reglementate, a prețurilor reglementate la energia electrică, la gazele naturale, la energia termică sau aplicarea tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate care nu au fost avizate sau aprobate de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei;</p> <p>f) refuzul nejustificat al furnizorilor care îndeplinesc obligații de serviciu public de a încheia contract de furnizare a energiei electrice, a gazelor naturale, de distribuție și/sau furnizare a energiei termice;</p> <p>g) refuzul nejustificat al operatorilor sistemelor de transport sau al operatorilor sistemelor de distribuție de a încheia contract pentru prestarea serviciului de transport al energiei electrice, al gazelor naturale sau contract pentru prestarea serviciului de distribuție a energiei electrice, a gazelor naturale, de distribuție și/sau furnizare a energiei termice;</p>		<p>serviciu public, potrivit Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.</p> <p>La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. j), propunem substituirea textului „a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici” cu textul „a echipamentelor de măsurare instalate la consumatorii casnici”, conform prevederilor Hotărârii Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 23/2017 cu privire la aprobarea Regulamentului privind furnizarea energiei termice, Legii nr. 92/2014 cu privire la energia termică și cogenerare și Legii nr. 174/2017 cu privire la energetică, distribuitorii/furnizorii/unitățile termoelectrice suportă cheltuielile pentru achiziția, instalarea, exploatarea, întreținerea și verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare instalate la consumatorii casnici, prin urmare acestea sunt proprietatea distribuitorilor/furnizorilor.</p>	
<p>h) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a prevederilor actelor normative de reglementare privind extinderea rețelelor electrice, a rețelelor de gaze aprobate de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei;</p>	<p>129</p>	<p>9. La pct. 33 din proiect, la art. 169 lit. j) al Codului contravențional, textul „cu care au încheiat” se substituie cu textul „care au încheiate”.</p> <p>Argumentare: Potrivit art. 70 al Legii cu privire la energia electrică nr. 107 din 27.05.2016, contractul de furnizare se încheie între furnizor și consumatorul final (prevederi similare se regăsesc și în Legea cu privire la gazele naturale nr. 108 din 27.05.2016). Prin urmare, operatorul sistemului de distribuție nu furnizează energie electrică sau gaze naturale, respectiv nu poate încheia contracte de furnizare cu consumatorii finali. În acest context, în vederea evitării interpretărilor eronate se impune ajustarea normei cu textul propus.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>i) nerespectarea de către operatorii sistemelor de transport, de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind anunțarea consumatorilor finali despre întreruperile programate în livrarea energiei electrice, a gazelor naturale, a energiei termice în termenele și în condițiile stabilite în</p>	<p>130</p>	<p>La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. k) de expus în următoarea redacție: „deconectarea nejustificată a instalațiilor de utilizare a energiei electrice, a gazelor naturale și a energiei termice ale consumatorilor de la rețeaua electrică, de la rețeaua de gaze naturale, de la rețeaua de distribuție a energiei termice sau limitarea, întreruperea nejustificată a livrării energiei electrice, a gazelor naturale, a energiei termice către consumatori;”</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, în Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, în Regulamentul cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice;</p> <p>j) nerespectarea de către operatorii sistemelor de distribuție a obligației privind verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici cu care au încheiat contracte de furnizare a serviciului public nominalizat;</p> <p>k) deconectarea nejustificată a instalațiilor electrice, a instalațiilor de gaze naturale ale consumatorilor finali de la rețeaua electrică, de la rețeaua de gaze naturale, de la rețeaua de distribuție a energiei termice sau limitarea, întreruperea nejustificată a livrării energiei electrice, a gazelor naturale, a energiei termice către consumatori;</p> <p>l) refuzul nejustificat al operatorilor sistemelor de transport, al operatorilor sistemelor de distribuție privind eliberarea avizului de racordare la rețeaua electrică, la rețeaua de gaze naturale, la rețeaua de energie termică;</p> <p>l) practicarea fără licență, fără autorizație a genurilor de activitate licențiate, autorizate în conformitate cu actele normative care reglementează piața energiei electrice și piața gazelor naturale, producerea, distribuția și furnizarea energiei termice sau delegarea atribuțiilor și a funcțiilor licențiate, autorizate către un terț care nu deține licență, autorizație pentru desfășurarea genului de activitate respectiv;</p> <p>m) neexecutarea în termen a măsurilor dispuse, prin decizii sau prin</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	131	<p>La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. o), este oportun de utilizat doar o singură sintagmă: autoritatea de reglementare în domeniul energetic și nu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Ministerul Energiei</p>	132	<p>La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. l), propunem substituirea cuvintelor „la rețeaua de energie termică” cu cuvintele „la rețelele termice”, potrivit noțiunii utilizate în legile sectoriale. Atragem atenția că, următorul alineat este la fel denumit sub litera „l”, astfel este necesar de substituit „l)” cu „m)” și în continuare de ordonat alfabetic alineatele succesive până la sfârșitul articolului;</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică</p>	133	<p>7. La pct. 33 din proiect, art. 169 litera l) se completează cu următorul text: „sau includerea în avizul de racordare a unor prevederi contrare actelor normative”.</p> <p>Argumentare: Necesitatea completării articolului cu respectiva prevedere rezultă din existența multiplelor cazuri practice în care operatorii de sistem includ în avizele de racordare prevederi abuzive sau contrare prevederilor Legii cu privire la energia electrică (art.47) sau Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice (pct. 24-53), respectiv Legii cu privire la gazele naturale (art. 61) sau Regulamentului privind racordarea la rețelele de gaze naturale și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale (pct. 17-27).</p> <p>Având în vedere faptul că Agenția este în imposibilitate de a supune verificării toate avizele de racordare emise, și pentru a preveni abuzurile din partea operatorilor de sistem la eliberarea acestora, considerăm oportun de a completa Codul contravențional cu o prevedere expresă care ar sancționa astfel de fapte și ar servi temei pentru descurajarea includerii în avizele de racordare a unor prevederi contrare actelor normative care ar prejudicia solicitanții/consumatorii finali.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică</p>	134	<p>8. La pct. 33 din proiect, la art. 169 litera q), textul „la furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare” se exclude, întrucât o</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>hotărâri, de autoritatea de reglementare și control de stat în domeniul energiei ori neîndeplinirea în termen a prevederilor prescripției privind lichidarea încălcărilor constatate de această autoritate;</p> <p>n) nerespectarea normelor tehnice de exploatare a rețelelor electrice, a rețelelor de gaze naturale, a centralelor electrice, a instalațiilor de producere a gazelor naturale și a combustibilului, a instalațiilor de stocare și de depozitare a combustibilului, care poate avea drept rezultat diminuarea fiabilității și a calității livrării energiei electrice, a gazelor naturale sau a combustibilului către consumatori;</p> <p>o) nerespectarea prevederilor legale la planificarea extinderii rețelelor termice, precum și încălcarea Normelor tehnice ale rețelelor termice, elaborate și aprobate de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, privind extinderea, exploatarea, reparația și întreținerea rețelelor termice;</p> <p>p) nerespectarea de către operatorii de sistem a prevederilor Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale, ale Regulamentului cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, ale Regulamentului cu privire la indicatorii de calitate a serviciilor de distribuție și furnizare a energiei termice;</p> <p>q) nerespectarea altor condiții stabilite în licențele, în autorizațiile eliberate pentru desfășurarea activităților de pe piața energiei electrice sau a gazelor naturale, la furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare și la producerea, distribuția și/sau furnizarea energiei termice;</p>			prevedere similară se regăsește la 169 ² lit. n) din Proiect.		
	Ministerul Energiei	135		La pct. 33 din proiect, art. 169 lit. r), cuvântul „Cod” a se reda la forma plurală „Codurilor”, deoarece vor fi mai multe coduri ale rețelelor electrice.	Se acceptă
	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	136		Totodată, la pct. 33 din art. I al proiectului de lege, cu referire la modificarea art. 169 din Codul contravențional, textul „s)” se exclude, întrucât textul sancțiunii pentru încălcarea dispozițiilor propuse la lit. a) – r), în redacție nouă nu poate fi enumerat de rând cu dispozițiile respective.	Se acceptă
	 Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică	137		<p>10. La pct. 33 din proiect, art. 169 se completează cu două prevederi, după cum urmează:</p> <p>„lit. s) încălcarea de către operatorii de sistem sau de către furnizorii de energie electrică a Regulamentului privind racordarea la rețelele electrice și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice sau a Regulamentului cu privire la furnizarea energiei electrice. ”</p> <p>„lit. ss) „încălcarea de către operatorii de sistem sau de către furnizorii de gaze naturale a Regulamentului privind racordarea la rețelele de gaze naturale și prestarea serviciilor de transport și de distribuție a gazelor naturale sau a Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale.”</p> <p>Argumentare: Potrivit art. 7 alin. (4) lit. d) al Legii cu privire la energia electrică, Agenția monitorizează respectarea de către titularii de licențe a drepturilor consumatorilor finali stabilite în prezenta lege și în Regulamentul privind furnizarea energiei electrice, Regulamentul privind racordarea, Regulamentul cu privire la calitatea serviciilor de transport și de distribuție a energiei electrice, Regulamentul privind procedura de schimbare a furnizorului, prevederi similare fiind stabilite și la art. 7 alin. (4) lit. d) a Legii cu privire la gazele naturale.</p>	Se acceptă
	 Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică	138		<p>9. La pct. 33 din proiect, sancțiune prevăzută la art. 169 se expune în redacție nouă, după cum urmează:</p> <p>„se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 450 de unități convenționale</p>	Precizare: Propunerea privind majorarea sancțiunilor nu poate fi acceptată în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului

<p>r) nerespectarea prevederilor Codului rețelelor electrice, a Codului rețelelor de gaze naturale, a Regulilor pieței gazelor naturale, a Regulilor pieței energiei electrice</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p>		<p>aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Argumentare: Necesitatea stabilirii unor sancțiuni mai aspre pentru încălcările stabilite la art. 169 Cod contravențional, rezultă din gravitatea încălcărilor și subiecții contravențiilor respective. Or, potrivit art. 169 Cod contravențional, respectivul articol se aplică față de întreprinderile energetice din sectoarele energiei electrice, gaze naturale și energie termică, fiind exclusă răspunderea contravențională a întreprinderilor care prestează serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare. Prin urmare, având în vedere faptul că întreprinderile energetice care sunt subiecți ai contravenției prevăzute de art. 169 reprezintă persoane juridice a căror activitate are impact direct asupra drepturilor consumatorilor finali cât și a funcționalității piețelor de energie electrică și de gaze naturale, considerăm oportun ca abaterile de la normele legale să fie pasibile sancționării prompte din partea statului, prin amenzi care să descurajeze comportamentele ilicite pentru viitor. De notat că cuantumul actual al amenzilor contravenționale aplicate în baza art. 169 Cod contravențional nu sunt proporționale încălcărilor admise de către subiecți, motiv pentru care, se propune stabilirea unor sancțiuni mai aspre. Mai mult ca atât, reieșind din acceptarea de către autor a instituirii unui articol separat pentru întreprinderile care prestează/furnizează serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, se impune necesitatea diferențierii sancțiunilor pentru cele articole.</p>	<p>sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
<p>34. La articolul 169¹ lit. d) textul „tip standard” se exclude;</p>	<p>Agencia Națională pentru Reglementarea în Energetică</p>	<p>139</p> <p>10. La pct. 34 din proiect, articolul 169¹ lit. d) se expune în redacție nouă, după cum urmează:</p> <p>„d) refuzul nejustificat al participanților la piața produselor petroliere de a vinde produse petroliere consumatorilor sau vânzarea altor produse în lipsa produselor petroliere principale de tip standard.</p> <p>Argumentare: În scopul implementării raționamentului reținut de către autorul proiectului de a stabili sancțiuni pentru refuzul de comercializare și a altor tipuri de produse petroliere decât cele de tip standard, se impune concretizarea unor aspecte din</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>norma propusă. În acest sens, se propune excluderea textului „tip standard” doar după textul „de a vinde produse petroliere”, și menținerea acestuia la finalul normei. Excluderea textului „tip standard” după textul „în lipsa produselor petroliere principale” ar crea incertitudini în aplicarea normei și ar schimba sensul inițial propus pentru modificare.</p> <p>De notat faptul că, potrivit pct. 13 din Metodologia de calcul și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 446 din 12.10.2021, în cazul lipsei unuia din produsele petroliere de tip standard la stația de alimentare, agentul economic sistează imediat comercializarea celorlalte tipuri de produse din aceeași categorie, informează consumatorii prin excluderea prețurilor de pe panoul stației de alimentare și întocmește un Raport privind lipsa produselor petroliere principale de tip standard, conform anexei nr.1, o copie electronică al căruia este expediată în adresa Agenției în decursul a cel mult o zi lucrătoare. Totodată, art. 4 alin. (2) din Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere stabilește că, se permite comercializarea cu amănuntul a altor tipuri de produse petroliere principale decât cele pentru care sunt stabilite prețurile maxime doar cu condiția vânzării la aceeași stație de alimentare și a produselor petroliere principale de tip standard.</p>		
<p>35. Se completează cu articolul 169² cu următorul cuprins: „Articolul 169² . Încălcarea normelor de desfășurare a activității de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare Încălcarea normele de desfășurare a activității de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau canalizare, stabilite în actele normative în domeniu, manifestată prin: a) refuzul de a permite efectuarea controalelor, a verificărilor și a</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>140</p>	<p>La pct. 35 din proiect, art. 169² lit. c) propunem excluderea cuvintelor „sau energie termică”, având în vedere că articolul se refera doar la încălcarea normelor de desfășurare a activității de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau canalizare, iar sancțiunea pentru întârziere la branșarea la rețelele termice este prevăzută în alt articol.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	<p>141</p>	<p>11. La pct. 35 din proiect, prin care se propune completarea cu Articolul 169². Încălcarea normelor de desfășurare a activității de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare, se propun următoarele modificări: 1) lit. c) se propune în următoarea redacție:</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>inspecțiilor dispuse de autoritatea de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>b) neprezentarea în termen a datelor, a informațiilor solicitate de autoritatea de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sau furnizarea de date și informații incorecte sau incomplete;</p> <p>c) întârzierea nejustificată la executarea branșamentelor de apă/racordurilor de canalizare la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare, sau în reconectarea instalațiilor de alimentare cu apă și/sau de canalizare la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau energie termică;</p> <p>d) aplicarea incorectă a prețurilor reglementate la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau aplicarea tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate care nu au fost avizate sau aprobate de autoritatea de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>e) refuzul nejustificat al operatorului de a încheia contract de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare;</p> <p>f) nerespectarea de către operatori a obligației privind anunțarea consumatorilor despre întreruperile programate în alimentare cu apă în termenele și în condițiile stabilite în Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>g) nerespectarea de către operatori a obligației privind verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici cu</p>		<p>„c) întârzierea nejustificată la executarea branșamentelor de apă/racordurilor de canalizare la rețeaua publică de alimentare cu apă și/sau de canalizare, sau la reconectarea instalațiilor de alimentare cu apă și/sau de canalizare la rețeaua publică de alimentare cu apă și/sau de canalizare;”</p> <p>Argumentare: Propunerea dată este în concordanță cu prevederile art. 4 din Legea nr. 303/2013 care definește noțiunea de branșare/racordare la rețelele publice de alimentare cu apă și de canalizare.</p>	
<p>d) aplicarea incorectă a prețurilor reglementate la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau aplicarea tarifelor pentru serviciile auxiliare prestate care nu au fost avizate sau aprobate de autoritatea de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>e) refuzul nejustificat al operatorului de a încheia contract de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare;</p> <p>f) nerespectarea de către operatori a obligației privind anunțarea consumatorilor despre întreruperile programate în alimentare cu apă în termenele și în condițiile stabilite în Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;</p> <p>g) nerespectarea de către operatori a obligației privind verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici cu</p>	<p>142</p>	<p>2) lit. d) se propune în următoarea redacție:</p> <p>„d) aplicarea incorectă a tarifelor reglementate la serviciul public de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau aplicarea altor tarife care nu au fost aprobate de autoritatea de reglementare;”</p> <p>Argumentare: Conform noilor prevederi ale Legii nr. 303/2013, modificată prin Legea nr. 133/2024 în vigoare la 13.01.2025, Agenția va aproba tarifele pentru titularii de licențe, fiind exclusă avizarea acestora. Astfel, conform noilor modificări la art. 7 lit. j) din Legea nr. 303/2013, ANRE aprobă cheltuielile de bază și tarifele pentru serviciul public de alimentare cu apă potabilă, pentru serviciul public de alimentare cu apă tehnologică, pentru serviciul public de canalizare și de epurare a apelor uzate, pentru producerea și/sau transportarea apei în vederea redistribuirii, precum și pentru serviciile auxiliare, furnizate/prestate de titularii de licențe, determinate și justificate de către operator în conformitate cu metodologiile aprobate de Agenție.</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>operatori a obligației privind anunțarea consumatorilor despre întreruperile programate în alimentare cu apă în termenele și în condițiile stabilite în Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;</p>	<p>143</p>	<p>3) la lit. e) după cuvântul „furnizare” se propune completarea cu textul „/prestare”, în conformitate cu prevederile Legii nr. 303/2013</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>operatori a obligației privind verificarea metrologică periodică a echipamentelor de măsurare ale consumatorilor casnici cu</p>	<p>144</p>	<p>4) lit. f) se propune în următoarea redacție:</p> <p>„f) nerespectarea de către operatori a obligației privind informarea consumatorilor despre întreruperile de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în termenele și în condițiile stabilite în Indicatorii de performanță ai serviciului public aprobați de către autoritatea</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea pct. 23 din HANRE nr. 249/2025 pentru aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și canalizare.</p>

<p>care au încheiat contracte de furnizare a serviciului public nominalizat;</p> <p>h) deconectarea nejustificată de la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare sau întreruperea nejustificată a livrării apei către consumatori;</p> <p>i) refuzul nejustificat al operatorilor de a elibera avizul de branșare/racordare la rețeaua de alimentare cu apă și/sau de canalizare;</p> <p>j) practicarea fără licență a genurilor de activitate licențiate, autorizate în conformitate cu actele normative care reglementează furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare;</p> <p>k) neexecutarea în termen a măsurilor dispuse, prin decizii sau prin hotărâri, de autoritatea de reglementare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare ori neîndeplinirea în termen a prevederilor prescripției privind lichidarea încălcărilor constatate de această autoritate;</p> <p>l) nerespectarea de către operator a prevederilor Legii nr.303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, a contractelor încheiate, a Regulamentului privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare la exploatarea, întreținerea, reparația, dezvoltarea sau modificarea rețelelor publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare, precum și a rețelelor interne de alimentare cu apă și/sau de canalizare din blocurile locative;</p> <p>m) nerespectarea de către operatorii a prevederilor Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;</p>		<p>administrației publice locale sau în Regulamentul-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;”</p> <p>Argumentare: Legea nr. 303/2013, operează cu noțiunea de „întreruperi de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare”. Totodată, conform Regulamentului-cadru privind indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 356/2019, întreruperile în furnizarea/prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sunt de două tipuri: planificate și neplanificate, pentru care sunt stabilite termene diferite de remediere. Totodată, conform prevederilor art. 8 alin. (1) lit. n) din Legea 303/2013, autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi aprobă indicatorii de performanță ai serviciului în conformitate cu Regulamentul-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, elaborat și aprobat de Agenție. În cazul în care autoritățile administrației publice locale nu au aprobat indicatori de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, în baza Regulamentului-cadru cu privire la indicatorii de performanță ai serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sau în cazul în care indicatorii de performanță aprobați de către acestea nu corespund regulamentului-cadru indicat, se aplică prevederile regulamentului-cadru aprobat de Agenție.</p>	
<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	<p>145</p>	<p>5) la lit. g): după cuvântul furnizare să se completeze cu textul „,/prestare”; cuvântul „nominalizat” să se substituie cu textul „de alimentare cu apă și de canalizare”;</p>	<p>Se acceptă</p>
<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	<p>146</p>	<p>6) la lit. h): după cuvântul „rețeaua” să se completeze cu cuvântul „publică”; după cuvântul „întreruperea” să se completeze cu textul „/limitarea”; cuvintele „livrării apei” să se substituie cu textul „furnizării/prestării serviciului public”</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>n) nerespectarea altor condiții stabilite în licențele pentru desfășurarea activităților la furnizarea serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	147	<p>7) la lit. i) după cuvântul „rețeaua” să se completeze cu cuvântul „publică”;</p>	Se acceptă
	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	1148	<p>8) la lit. j) se propune în următoarea redacție: „j) practicarea fără licență a activității de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în condițiile Legii nr. 303/2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare;” Argumentare: Norma a fost ajustată conform prevederilor art. 32 din Legea nr. 303/2013.</p>	Se acceptă
	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	149	<p>9) la lit. l) se propune ca textul „ , Regulamentului privind exploatarea tehnică a sistemelor și instalațiilor publice de alimentare cu apă și de canalizare la exploatarea, întreținerea, reparația, dezvoltarea sau modificarea rețelelor publice de alimentare cu apă și/sau de canalizare, precum și a rețelelor interne de alimentare cu apă și/sau de canalizare din blocurile locative” să se substituie cu textul „și a Regulamentelor de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare sau a Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare;” Argumentare: Conform art. 7 alin. (2) lit q) din Legea nr. 303/2013, ANRE în calitate de autoritate de reglementare monitorizează și controlează, în modul și în limitele stabilite de lege, activitatea operatorilor titulari de licențe care furnizează/prestează serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, inclusiv respectarea de către aceștia a obligațiilor stabilite prin lege, licențe, regulamente și metodologii aprobate de Agenție. Totodată, conform art. 8 alin. (1) lit. e) autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi elaborează și aprobă Caietul de sarcini al serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și Regulamentul de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare. În cazul în care autoritățile administrației publice locale nu au aprobat regulamente proprii de organizare</p>	Se acceptă

		și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare în baza Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare, sau în cazul în care regulamentele aprobate de către acestea contravin regulamentului-cadru indicat, se aplică prevederile regulamentului-cadru aprobat de Agenție.	
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	150	10) la lit. m) se propune ca textul „operatorii a prevederilor” să se substituie cu textul „operatori a Indicatorilor de performanță ai serviciului public, aprobați de către autoritatea administrației publice locale sau a”, iar în continuare după text. Argumentare: Propunerea dată este în conformitate prevederile art. art. 8 alin. (1) lit. n) din Legea nr. 303/2013.	Se acceptă
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	151	11) lit. n) se propune în următoarea redacție: „n) nerespectarea condițiilor stabilite în licența pentru desfășurarea activității de furnizare/prestare a serviciului public de alimentare cu apă și/sau de canalizare. Argumentare: Redacția propusă este în conformitate cu prevederile Legii nr. 303/2013.	Se acceptă
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	152	La art.177 și art.178: - prevederile alin. (3) lit. b), c), d), e), h) și alin.(4) lit. d) se vor exclude de la art.177 și se vor transfera la art.178 , care se vor examina conform competențelor de către administrația publică locală. - respectiv, art.178 va avea următorul cuprins: „ Articolul 178. Încălcarea regulilor de construire a caselor de locuit și anexelor acestora, a căsuțelor de livadă în întovărășirile pomicole și intervențiile la blocurile locative. Încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor manifestată prin: a) extinderea neautorizată a încăperilor din contul balcoanelor și al logiilor în blocurile locative, precum și extinderea balcoanelor și logiilor existente; b) extinderea și reamplasarea neautorizată a bucătăriilor și a blocurilor sanitare din contul încăperilor locuibile în blocurile locative; c) reamplasarea neautorizată a rețelelor de apă și canalizare;	Nu se acceptă Faptele contravenționale prevăzute de art. 177 alin. (1) – (5) sunt în responsabilitatea INST să le soluționeze. Faptele contravenționale prevăzute la art. 177 alin. (7) – (8) sunt în competența Centrului Național Anticorupție. Totodată, art. 439 ⁶ prevede că în cazurile prevăzute la art. 177 alin. (3) și (4) lit. c) și d), demolarea construcției neautorizate se va realiza de către contravenient sau de către APL din contul proprietarului. Potrivit HG nr. 582/2022, construcția neautorizată reprezintă construcțiile de orice categorie, lucrările de modificare, reamenajare, consolidare și reparație capitală a clădirilor și edificiilor, indiferent de tipul de proprietate și de destinație, executate ilegal, fără autorizație

		<p>d) intervenții neautorizate la canalele de ventilare și canale de fum;</p> <p>e) comasarea apartamentelor pe orizontală fără afectarea structurii de rezistență a construcțiilor;</p> <p>f) modificarea sistemelor de încălzire prin instalarea agregatelor la balcoane și logii în blocurile locative, cu excepția sistemelor de încălzire autonomă instalate conform proiectului și normativelor în vigoare;</p> <p>g) construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, transformarea acoperișurilor sau extinderea celor existente, care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative;</p> <p>h) instalarea neautorizată a barierelor de acces și construcția neautorizată a gardurilor și împrejmuirilor;</p> <p>i) construirea caselor cu un nivel pentru o familie sau două și a anexelor gospodărești la ele, precum și a construcțiilor provizorii cu suprafețe mai mici de 150 m², a căsuțelor de livadă în întovărașirile pomicole cu încălcarea legislației și a normelor în vigoare privind autorizarea și executarea acestor construcții.”</p> <p>Cu titlu de argumentare, menționăm că, potrivit prevederilor art.56 alin.(1) din Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, „controlul respectării proiectului de reconstrucție și a condițiilor prevăzute în autorizația pentru executarea lucrărilor de reconstrucție este pus în sarcina proprietarilor și administratorului/gestionarului, precum și a autorităților administrației publice locale și a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică”.</p> <p>Respectiv, controlul asupra intervențiilor la blocurile locative care afectează structura de rezistență a construcțiilor va constitui competența Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, celelalte intervenții constituind competența administrației publice locale, astfel cum rezidă inclusiv din prevederile art.36 din Legea nr.835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, art.29 alin.(1) din Legea nr.436/2006 privind</p>	<p>de construire sau cu încălcarea condițiilor prevăzute în aceasta.</p> <p>Adiacent, art. 8 din Codul locuințelor nr. 75/2015 stabilește competența APL de nivelul întâi în gestionarea fondului locativ, indiferent de tipul de proprietate, printre care efectuează controlul în domeniul administrării, exploatării, utilizării conform destinației și asigurării integrității bunurilor cu destinație de locuințe, indiferent de forma de proprietate. Art. 55 din Cod stabilește restricțiile la reconstrucția încăperilor și la executarea lucrărilor de reconstrucție, printre care interzice: extinderea încăperilor din contul balcoanelor și al loggiilor în blocul locativ, precum și extinderea balcoanelor și loggiilor existente, extinderea și reamplasarea bucătăriilor și blocurilor sanitare din contul încăperilor locuibile în blocul locativ; reamplasarea rețelelor de apă și canalizare (în interiorul încăperilor /apartamentelor); intervenții la canalele de ventilare și la coșurile de fum (în interiorul încăperilor /apartamentelor); modificarea sistemelor de încălzire cu instalarea agregatelor la balcoane și logii în blocuri locative (în interiorul încăperilor/apartamentelor); acțiuni care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative (construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, bovindourilor, transformarea în bovindouri a loggiilor și balcoanelor existente și altele), cu excepția aspectului acoperișurilor. Potrivit art. 57 din Codul locuințelor, atribuția de constatare a lucrărilor de reconstrucției neautorizate este în sarcina APL, iar în cazul în care lucrările de reconstrucție neautorizate afectează structura de rezistență a construcției, constatarea se realizează de</p>
--	--	--	---

			<p>administrația publică locală, precum și art.27 din Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții.</p>	<p>către INST, la solicitarea APL (a se vedea art. 56 alin. (2) din același cod). Din cele arătate supra, rezultă că constatarea faptelor contravenționale de (re)construcție a locuințelor este în competența APL și a INST, în cazul în care lucrările de construcție neautorizată afectează rezistența locuinței. Din acest considerent, se consideră oportun ca faptele prevăzute la art. 177 alin. (3) lit. b), c), d), e), h), și alin. (4) lit. d) să fie sancționate de art. 179 din Codul contravențional, iar la acest aspect art. 408² și art. 423¹⁰ delimitează competența dintre autoritățile competente, fapt pentru care nu implică modificări.</p> <p>Totodată, conform art. 55 alin. (1) din Codul locuințelor nr. 75/2015, faptele prevăzute la art. 177 alin. (3) lit. b), c), d), e), h), și alin. (4) lit. d) se califică ca lucrări de reconstrucție.</p>
	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică	153	<p>3) La art.177 și art.178: - prevederile alin. (3) lit. b), c), d), e), h) și alin.(4) lit. d) se vor exclude de la art.177 și se vor transfera la art.178, care se vor examina conform competențelor de către administrația publică locală.</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea pct. 152.</p>
	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică	154	<p>- respectiv, art.178 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 178. Încălcarea regulilor de construire a caselor de locuit și anexelor acestora, a căsuțelor de livadă în întovărășirile pomicole și intervențiile la blocurile locative.</p> <p>Încălcarea legislației la reconstrucția încăperilor manifestată prin:</p> <p>a) extinderea neautorizată a încăperilor din contul balcoanelor și al logiilor în blocurile locative, precum și extinderea balcoanelor și logiilor existente;</p> <p>b) extinderea și reamplasarea neautorizată a bucătăriilor și a blocurilor sanitare din contul încăperilor locuibile în blocurile locative;</p> <p>c) reamplasarea neautorizată a rețelelor de apă și canalizare;</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea pct. 152.</p> <p>Totodată, acțiunile de reconstrucție sunt sancționate de art. 179 din Codul contravențional.</p> <p>De remarcat că prin propunerea formulată de INST, se propune transferarea la art. 178 a prevederilor art. 177 alin. (3) lit. b), c), d), e), h), și alin. (4) lit. d), care prevăd următoarele:</p> <p>Art. 177 alin. (3) lit. b) extinderea neautorizată a încăperilor din contul balcoanelor și al logiilor în blocurile locative, precum și extinderea balcoanelor și logiilor existente;</p>

		<p>d) intervenții neautorizate la canalele de ventilare;</p> <p>e) comasarea apartamentelor pe orizontală fără afectarea structurii de rezistență a construcțiilor;</p> <p>f) modificarea sistemelor de încălzire prin instalarea agregatelor la balcoane și logii în blocurile locative, cu excepția sistemelor de încălzire autonomă instalate conform proiectului și normativelor în vigoare;</p> <p>g) construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, transformarea acoperișurilor sau extinderea celor existente, care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative;</p> <p>h) instalarea neautorizată a barierelor de acces și construcția neautorizată a gardurilor și împrejmuirilor;</p> <p>i) construirea caselor cu un nivel pentru o familie sau două și a anexelor gospodărești la ele, precum și a construcțiilor provizorii cu suprafețe mai mici de 150 m², a căsuțelor de livadă în întovărășirile pomicole cu încălcarea legislației și a normelor în vigoare privind autorizarea și executarea acestor construcții.”</p> <p>Cu titlu de argumentare, menționăm că, potrivit prevederilor art.56 alin.(1) din Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, „controlul respectării proiectului de reconstrucție și a condițiilor prevăzute în autorizația pentru executarea lucrărilor de reconstrucție este pus în sarcina proprietarilor și administratorului/gestionarului, precum și a autorităților administrației publice locale și a Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică”.</p> <p>Respectiv, controlul asupra intervențiilor la blocurile locative care afectează structura de rezistență a construcțiilor va constitui competența Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică, celelalte intervenții constituind competența administrației publice locale, astfel cum rezidă inclusiv din prevederile art.36 din Legea nr.835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, art.29 alin.(1) din Legea nr.436/2006 privind</p>	<p>Art. 177 alin. (3) lit. c) extinderea și reamplasarea neautorizată a bucătăriilor și a blocurilor sanitare din contul încăperilor locuibile în blocurile locative;</p> <p>Art. 177 alin. (3) lit. d) reamplasarea neautorizată a rețelelor de apă și canalizare;</p> <p>Art. 177 alin. (3) lit. e) intervenții neautorizate la canalele de ventilare;</p> <p>Art. 177 alin. (3) lit. h) modificarea sistemelor de încălzire prin instalarea agregatelor la balcoane și logii în blocurile locative, cu excepția sistemelor de încălzire autonomă instalate conform proiectului și normativelor în vigoare;</p> <p>Art. 177 alin. (4) lit. d) construcția anexelor, balcoanelor, copertinelor, transformarea acoperișurilor sau extinderea celor existente, care afectează aspectul arhitectural al blocurilor locative.</p> <p>Însă, în redacția nouă a art. 178 din Codul contravențional se propune de a fi inclusă fapta de comasarea apartamentelor pe orizontală fără afectarea structurii de rezistență a construcțiilor – se regăsește la art. 177 alin. (3) lit. f); instalarea neautorizată a barierelor de acces și construcția neautorizată a gardurilor și împrejmuirilor – se regăsește la art. 116 alin. (2) din Codul contravențional.</p>
--	--	---	--

			administrația publică locală, precum și art.27 din Legea nr.721/1996 privind calitatea în construcții.	
	Ministerul Energiei	155	<p>La art. 180 din Codul contravențional, propunem completarea cu alin. (20) în următoarea redacție: „(20) Neîndeplinirea prescripției eliberate de administratorul asociației/gestionarul condominiului și/sau unitatea termooenergetică privind restabilirea conectării instalațiilor de utilizare a energiei termice ale consumatorilor deconectate neautorizat de la sistemul de alimentare centralizată cu energie termică sau sistemul colectiv de alimentare cu energie termică se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale, aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice”.</p> <p>Considerăm că, este oportună completarea propusă, în contextul în care la moment este în procedură proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative (promovarea cogenerării și sistemelor de alimentare centralizate cu energie termică, număr unic 580/MEn/2023) care urmează a fi supus spre aprobare până la sfârșitul anului 2024.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea art. 6² din Legea nr. 92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, introdus prin Legea nr. 63/2025 pentru modificarea unor acte normative (promovarea cogenerării și a sistemelor de alimentare centralizată cu energie termică) – Art. III, pct. 5.</p>
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	156	<p>La art.183 alin.(4), după textul „în alte scopuri decât cele pentru care au fost înregistrate”, se propune completarea cu textul „sau la alte culturi agricole decât la cele pentru care au fost omologate” în continuare, după text.</p> <p>Propunerea menționată supra, se desprinde din necesitatea reglementării clare pentru care culturi agricole se utilizează produsul de uz fitosanitar dat, care, în multe cazuri se utilizează pentru alte culturi, de cât pentru cele care a fost omologat.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 3 din Legea nr. 119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar și la fertilizanți, omologare reprezintă procedura prin care autoritățile competente recunosc oficial și aprobă utilizarea pe teritoriul RM a produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, pe baza datelor științifice care atestă eficiența și inofensivitatea lor pentru om, animale și mediu.</p> <p>Prin înregistrare, conform aceluiași articol, se înțelege procedura de eliberare a certificatului de omologare a produsului de uz fitosanitar sau a fertilizantului și înscriere a acestuia în Registrul de stat al produselor de uz</p>

				<p>fitosanitar și al fertilizanților, în urma cărora se permit introducerea pe piață și utilizarea conform destinației.</p> <p>Art. 10 alin. (5) din Legea nr. 119/2004 prevede că produsele omologate spre utilizare pe teritoriul Republicii Moldova sînt înscrise în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților, care se elaborează, se actualizează și se publică de organul de resort.</p> <p>Astfel, procedura de înregistrare se realizează la etapa de omologare a produsului de uz fitosanitar sau a fertilizantului, dar și la etapa de înscriere în Registrul de stat.</p> <p>Prin urmare, procedura de omologare nu este una distinctă și independentă de procedura de înregistrare, aceasta fiind interdependentă și precede procedura de înregistrare în Registrul de stat al produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților.</p> <p>De asemenea, propunerea de completare cu textul „sau la alte culturi agricole decât la cele pentru care au fost omologate” semnifică utilizarea produsului de uz fitosanitar sau fertilizantului în alte condiții decât celor pentru care a fost omologat, fapt care deja este prevăzută în fapta contravențională de la alin. (4) al art. 183 Cod contravențional – alte condiții; contrar cerințelor stabilite.</p>
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	157	<p>Directivile UE în domeniul comercializării semințelor și materialului săditor transpuse în legislația națională înaintea cerințe de instituire a unor sancțiuni eficiente, proporționale și de descurajare a celor care încalcă normele de producere și comercializare (Spre exemplu, art.2 alin. (3) partea B lit. (f) din Directiva Consiliului din 14 iunie 1966 privind comercializarea semințelor de cereale (66/402/CEE). Norme similare se regăsesc și în alte directive ce reglementează domeniul semințelor și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Legea nr. 68/2013 despre semințe reglementează condițiile de producere, prelucrare, păstrare și comercializare, precum și <i>de ambalare și de etichetare, importul semințelor</i>. De remarcat că activitatea de ambalare și de etichetare este precondiție a activității de comercializare, astfel că se consumă la etapa de punere în</p>

			<p>materialului săditor Directivelor 66/401/CEE, 2002/53/CE, 2002/54/CE, 2002/55/CE, 2002/56/CE, 2002/57/CE, 2008/72/CE și 2008/90/CE).</p> <p>În context, Codul contravențional va prevedea sancțiuni mai dure pentru persoanele care încalcă normele de comercializare a semințelor, or sancțiunile prevăzute în prezent nu pot fi considerate proporționale și descurajante. De aceea este necesară expunerea într-o redacție nouă a art.184, după cum urmează:</p> <p>„Articolul 184. Încălcarea actelor normative cu privire la producerea și comercializarea semințelor</p> <p>Producerea, examinarea oficială sau examinarea sub control oficial, certificarea, prelucrarea, ambalarea, etichetarea, păstrarea și comercializarea semințelor cu încălcarea prevederilor actelor normative</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 450 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privire, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la 3 ani.”.</p>	<p>comerț a semințelor cu încălcarea regulilor de ambalare și de etichetare.</p> <p>Potrivit art. 18 din Legea nr. 68/2013, în cazul încălcării prevederilor legii, agenții economici și persoanele cu funcții de răspundere poartă răspundere în conformitate cu prevederile Codului contravențional.</p> <p>Însă, reieșind din prevederile art. 17 alin. (3) din Legea nr. 68/2013, răspunderea contravențională este subsidiară unui mecanism de remediere.</p> <p>Totodată, sancționarea „examinării oficiale” sau a „certificării” care constituie activități ce țin de competența ANSA, se creează confuzie asupra subiectului contravenției.</p>
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	158	<p>Se propune completarea cu articolul 184¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 184¹. Introducerea pe teritoriul țării, producerea, prelucrarea, reambalarea, păstrarea, comercializarea și promovarea semințelor, materialului de înmulțire și săditor viticol și pomicol, modificate genetic.</p> <p>Introducerea pe teritoriul țării, producerea, prelucrarea, reambalarea, păstrarea, comercializarea și promovarea semințelor, materialului de înmulțire și săditor viticol și pomicol, modificate genetic, fără autorizare în conformitate cu Legea nr.152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic</p> <p>se sancționează cu amendă de la 6 la 15 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 15 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 42 la 90 de</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea art. 35 din Legea nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic</p>

			<p>unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”</p> <p>Necesitatea completării derivă din prevederile Legii nr.152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic (OMG) (în vigoare din 15.07.2024), prin care este interzisă cultivarea în scop comercial a soiurilor de plante modificate genetic pentru o perioadă de 20 de ani de la data adoptării prezentei legi.</p> <p>Totodată, este de menționat că, în ultimii 2 ani au fost depistate loturi de semințe cu un conținut sporit de OMG. Actualmente, în cadrul legal existent, nu sunt prevederi, în baza cărora agenții economici pot fi sancționați pentru introducerea pe teritoriul țării, producerea, prelucrarea, reambalarea, păstrarea, comercializarea și promovarea semințelor, materialului de înmulțire și săditor viticol și pomicol, modificate genetic, fără autorizare, în conformitate cu prevederile Legii nr.152/2022.</p>	
<p>37. Articolul 189¹ se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) Producerea, importul, comercializarea, reambalarea și utilizarea produselor fitosanitare neautorizate, precum și a celor cu termenul de valabilitate expirat se sancționează cu amendă de la 30 la 42 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor</p>	159	<p>La art.189¹ alin.(3), după sintagma „prin intermediul aviației” se propune completarea cu textul „sau dronelor, sau de către utilizatorii, care nu au frecventat un curs de instruire de minimum 20 de ore și nu dețin un certificat de perfecționare eliberat de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”.</p> <p>Propunerea de modificare rezidă din necesitatea reglementării utilizării dronelor în agricultură, care tot mai des sunt utilizate la stropirea culturilor agricole cu produse fitosanitare a produselor din categoriile de pericol 1 și 2 de toxicitate.</p> <p>În conformitate cu art.17 alin.(4) din Legea nr.119/2004 cu privire la produsele de uz fitosanitar la fertilizanți, produsele de uz fitosanitar din categoriile de pericol 1 și 2 de toxicitate acută orală/dermală au regimul produselor strict reglementat. Tratamentele fitosanitare cu produse de uz fitosanitar din categoriile de pericol 1 și 2 de toxicitate acută orală/dermală se efectuează de către utilizatorii profesioniști care au frecventat un curs de instruire de minimum 20 de ore, fapt confirmat prin certificatul de perfecționare</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Autorul avizului invocă art. 17 alin. (3) din Legea nr. 119/2004. Totodată, art. 20 alin. (1) lit. a) din aceeași lege instituie o interdicție absolută de utilizare a aviației pentru produsele din grupele I și II de toxicitate. Propunerea din aviz, prin condiționarea sancțiunii de deținerea unui certificat de instruire, creează o normă „permisivă” indirectă, sugerând că utilizarea aeriană (inclusiv prin drone) ar fi legală dacă operatorul este instruit. Aceasta ar constitui o depășire a limitelor legii materiale, Codul contravențional neputând legaliza o conduită pe care legea specială o interzice expres.</p>

			eliberat gratuit pe un termen de 36 de luni de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor care, anual, de comun cu Ministerul Sănătății, organizează astfel de instruiri.	
<p>38. Se completează cu articolul 189⁸ cu următorul cuprins: „Articolul 189⁸. Încălcarea normelor privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice (1) Utilizarea ilegală a termenilor de „ecologic”, „biologic”, „organic”, a cuvintelor derivate și a diminutivelor acestora, precum „bio” și „eco”, singure sau în combinație, în denumiri comerciale sau practici de utilizare în producția, procesarea, ambalarea, transportul, depozitarea și distribuția produselor, inclusiv pe eticheta produsului, materiale publicitare și documentele comerciale care pot induce în eroare consumatorul și care nu sunt obținute în conformitate cu normele de producție ecologică și nu respectă prevederile art. 20, 22 și 23 din Legea nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, se sancționează cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (2) Comercializarea produselor ecologice în lipsa documentelor operatorului, respectiv a înregistrărilor obligatorii prin care se poate identifica trasabilitatea produsului în toate etapele de producție, procesare și distribuție, se sancționează cu amendă de la 150 la 200 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (3) Nerespectarea de către operatori/grupurile de operatori a</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>160</p>	<p>La pct. 38, alineatul (1) din art. 189⁸, după sintagma „în denumiri comerciale,” să fie completat cu textul „în denumiri de întreprinderi, în mărci”.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>normelor privind producția, pregătirea, distribuția, depozitarea, importul, exportul, introducerea pe piață a produselor ecologice sau în conversie prevăzute în Legea nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, și în actele normative de punere în aplicare a acestora, se sancționează cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(4) Nerespectarea de către organismele de control a obligațiilor instituite în temeiul prevederilor actelor normative referitoare la informare, conform art. 32 alin. (2) și (4) din Legea nr. 237/2023 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice, și a cerințelor în materie de informare prevăzute în actele normative de punere în aplicare a Legii nr. 237/2023, precum și a obligației de comunicare a sancțiunilor majore aplicate operatorilor în baza catalogului de măsuri elaborat în temeiul art. 30 alin. (4) din Legea menționată, se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(5) Nerespectarea de către organismele de control a obligației de a interzice provizoriu atât introducerea pe piață ca produse ecologice sau în conversie, cât și utilizarea în producția ecologică a produselor pentru care există o suspiciune de nerespectare a normelor de producție ecologică, o nerespectare constatată, sau în cazurile de prezență a unor produse sau substanțe neautorizate, și de a efectua imediat o anchetă oficială, conform prevederilor art. 19 alin. (1) și art. 30 alin. (1) din Legea nr. 237/2023, se</p>				
---	--	--	--	--

<p>sanctionează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(6) Nerespectarea de către organismele de control a obligației de a interzice comercializarea ca produs ecologic sau în conversie, utilizarea în producția ecologică, când se constată că sunt îndeplinite prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 237/2023, se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>				
	<p align="center">Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor</p>	<p align="center">161</p>	<p>Art.192 se propune a se expune în următoarea redacție: „Articolul 192. Încălcarea modului stabilit de încercare și raionare a soiurilor de culturi agricole și horticole. Încălcarea modului stabilit de încercare și raionare a soiurilor de culturi agricole și horticole se sancționează cu amendă de la 6 la 15 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 15 la 42 unități convenționale aplicată persoanei juridice.” Propunerea menționată supra, se înaintează ca urmare a recepționării Raportului de evaluare ex-post juridică elaborat de secretariatul Parlamentului asupra executării Legii nr. 68/2013 despre semințe (demersul Cancelariei de Stat nr. 25-76-11111 din 04.10.2024), prin care se sesizează despre măsurile ce urmează a fi întreprinse de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în partea ce ține de executarea legii respective. În speță, la art.7 alin.(1) lit.(a). Soiurile de plante se radiază din Catalogul soiurilor dacă la depunerea cererii pentru înregistrarea soiului sau în timpul examinării acesteia au fost furnizate date false în a căror bază a fost înregistrat soiul. Semințele soiurilor în cauză (dacă acestea nu au fost comercializate) vor fi retrase imediat de pe piață, iar persoanele vinovate vor purta răspundere în conformitate cu Codul Contravențional. Astfel, ca urmare a analizei, s-a constatat că, Codul</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Art. 192 sancționează acțiunile de încălcare a modului stabilit de testare a soiurilor de viță de vie și de distribuire diferențiată a soiurilor de viță de vie – art. 7 și 10 din Legea viei și vinului nr. 57/2006. Prezentarea informației false în scopul înscrierii în Catalogul de soiuri se sancționează de art. 185 din Codul contravențional.</p>

			Contravențional, nu stabilește reglementări referitoare la răspunderea persoanelor care la depunerea cererii pentru înregistrarea soiurilor sau în timpul examinării acesteia au furnizat date false în a căror bază a fost înregistrat soiul.	
39. Articolul 196: în denumirea articolului, după cuvintele „sanitar veterinar” se completează cu cuvintele „și pentru siguranța alimentelor”;	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	162	<p>La art.196: la alin.(9), textul „de la 20 la 60” se substituie cu textul „de la 50 la 90”, iar textul „de la 50 la 10” se substituie cu textul „de la 100 la 150”;</p> <p>Motivul modificării art.196 alin. (9) constă în faptul că, pârghiile existente în prezent sunt insuficiente pentru a determina persoanele care practică activități neautorizate de creștere și întreținere a animalelor să-și autorizeze sanitar veterinar activitatea pe care o desfășoară.</p> <p>Totodată, aceste activități clandestine pot avea consecințe grave asupra sănătății și bunăstării animalelor, dar și un impact major asupra sănătății publice veterinare, ca urmare a comerțului ilicit stradal cu produse obținute de la aceste animale al căror statut de sănătate este unul necunoscut.</p> <p>alin.(10) se propune divizarea acestuia și prezentarea într-o redacție nouă:</p> <p>a) „producerea și/sau introducerea pe piață a produselor alimentare, a materialelor care vin în contact cu produsele alimentare sau a hranei pentru animale care sunt neconforme reglementărilor aplicate în domeniul alimentar sau în domeniul hranei pentru animale;</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>b) Importul, producerea și introducerea pe piață a produselor alimentare falsificate astfel încât acestea ar putea prezenta riscuri pentru sănătatea umană, ar putea leza interesele consumatorului sau l-ar putea informa greșit, și ale căror componentă, caracteristici și proprietăți nu corespund celor stipulate în reglementările din domeniul alimentar, dar care,</p>	<p>Precizare: Popunerile privind majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p> <p>În partea ce ține de completarea cu alin. (16) – (19), premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau</p>

		<p>prin aspect, etichetare, prezentare și publicitate, pretind a fi astfel de produse;</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 600 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.</p> <p>Modificările propuse, inclusiv termenii utilizați, vin în concordanță cu art.7 alin.(6) și (7), (13) și (30) din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor, având în vedere riscurile pentru sănătate pe care le prezintă produsele alimentare neconforme reglementărilor din domeniul alimentar, inclusiv cele falsificate.</p> <p>Concomitent se propune de a completa cu alin.16)-19) cu următorul conținut:</p> <p>”16) Nerespectarea fluxului tehnologic de produsele alimentare și delimitarea zonelor curate de cele murdare astfel încât ar putea avea loc contaminarea încrucișată a produselor</p> <p>se sancționează cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>17) nepăstrarea probelor sau a contraprobelor din fiecare lot, pe perioada prevăzută de legislația în vigoare</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>18) lipsa spațiului special amenajat destinat pentru depozitarea produselor deteriorate, expirate, neconforme reglementărilor aplicabile din domeniul alimentar sau retrase de pe piață, precum și evidența strictă a acestora</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.</p> <p>19) Neelaborarea și neimplementarea planurilor de autocontrol al siguranței și al calității produselor alimentare în procesul de producție</p>	<p>cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicarecontrar art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p> <p>Adițional, Suplimentar a se vedea și pct. 208 din sinteză.</p>
--	--	--	--

		<p>se sancționează cu amendă de la 80 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Modificările propuse, inclusiv termenii utilizați, vin în concordanță cu art.7 alin.(6), (7), (13) și (30) din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor, având în vedere riscurile pentru sănătate pe care le prezintă produsele alimentare neconforme legislației din domeniul alimentar, inclusiv cele falsificate.</p>	
Asociația Producătorilor de Carne de Porc din Moldova	163	<p>Art. 196 să fie expus în următoarea redacție: „Articolul 196. Încălcarea normelor sanitare veterinare”, la pct. 2, după cuvântul „zootehnice” de adăugat sintagma „exploatațiile non-profesionale de porcine și exploatațiile de porcine de capacitate mică”. Conform HG nr. 1368/2016 privind norma sanitar-veterinară, Capitolul II, CERINȚE MINIME DE BIOSECURITATE ÎN EXPLOATAȚIILE DE PORCINE, exploatațiile non-profesionale de porcine trebuie să îndeplinească cerințele minime de biosecuritate obligatorie. Reieșind din aceste prevederi, deținătorii casnici de porcine la fel sunt pasibili de sancțiuni și amenzi privind nerespectarea acestor cerințe obligatorii.</p> <p>Deci, pct. (2) va avea următorul conținut: -pct. (2) Nerespectarea măsurilor de biosecuritate privind împrejmuirea, amenajarea, utilizarea, la îngrijirea porcilor, a hainelor și a încălțăminte special destinate acestui scop în exploatații non-profesionale de porcine, întreținerea și funcționarea dezinfectoarelor, vestiarelor și filtrelor-vestiar în exploatații zootehnice, în locurile de aglomerare a animalelor și în unitățile care produc, prelucrează, depozitează produse alimentare, precum și dezinfecția, dezinfecția și deratizarea cu substanțe interzise, efectuarea acestor lucrări în alt mod decât cel stabilit de autoritatea veterinară competent,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 100 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 unități convenționale aplicată persoanei</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Cuantumul amenzilor cuprinse de art. 196 implică necesitatea actualizării acestora, în contextul riscurilor epidemiologice, totodată însă cuantumul propus urmează a fi revizuit pentru a asigura respectarea principiului proporționalității. Or, sancționarea cu amenda de 2500 – 5000 lei a unui deținător de animale casnic pentru lipsa hainelor și a încălțăminte este o măsură disproporțională care transformă sancțiunea dintr-un instrument de reeducare și prevenție într-unul de presiune economică excesivă. O asemenea majorare a amenzilor va descuraja deținătorii casnici să raporteze suspiciunile de boală, compromițând astfel întregul efort de eradicare a focarelor.</p> <p>Răspunderea contravențională are scop de reeducare și prevenție, iar înăsprirea sancțiunilor contravenționale nu va înlătura riscurile în locul mecanismelor de control existente (Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, HG nr. 73/2025 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind prevenirea, controlul și eradicarea bolilor transmisibile la animale). Mai mult, controlul și eradicarea bolilor transmisibile trebuie să se bazeze pe</p>

		<p>juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 2 la 6 luni.</p> <p>-pct. (4) Nerespectarea măsurilor de craantină în exploatațiile zootehnice și în exploatațiile non profesionale în ce privește termenele și condițiile prevăzute de normele sanitar-veterinare, precum și în cazul bolilor oficial notificabile incluse în lista publicată de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 2 luni la 6 luni.</p> <p>-pct. (5) Transportul, scoaterea sau introducerea, fără acordul autorităților sanitar-veterinare competente ori cu încălcarea măsurilor stabilite de acestea, din/în exploatațiile zootehnice și din/în exploatațiile non profesionale a unor animale, a unor produse și materiale de orice fel, care pot fi contagioase, din sau în zonele ori obiectivele aflate în carantină,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>-pct. (6) Tăierea pentru consumul public a animalelor bolnave, suspectate de boli infectocontagioase sau parazitare, comercializarea cărnii și a subproduselor obținute în alte condiții decât cele stabilite în actele normative ce reglementează normele sanitar-veterinare,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă</p>	<p>aplicarea riguroasă a normelor de biosecuritate de către autoritățile de profil.</p>
--	--	---	---

		<p>de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>-pct. (7) Neanunțarea autorității sanitar-veterinare competente și a autorității administrației publice locale de către proprietarii ori de către deținătorii de animale despre suspiciunea de îmbolnăvire a animalelor sau despre îmbolnăvirea acestora de o boală transmisibilă a animalelor, precum și despre cazurile de sacrificări de necesitate sau de moarte a animalelor,</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>-pct. (8) Refuzul sau împiedicarea de către proprietarii ori de către deținătorii de animale a sacrificării sau a uciderii animalelor bolnave ori suspecte de boli transmisibile ale animalelor, a distrugerii produselor și subproduselor provenite de la acestea sau a altor obiecte contaminate, în scopul lichidării focarelor și prevenirii difuzării bolilor transmisibile supuse măsurilor oficiale de delcarare și craantină,</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>-pct. (9) Desfășurarea activității sanitar-veterinare neautorizate ori fără certificate sanitar-veterinare cu privire la sănătatea animalelor, la inofensivitatea produselor alimentare, la mișcarea animalelor și transportarea produselor alimentare, la utilizarea metodelor și a mijloacelor care pot influența starea animalelor, inofensivitatea produselor ori indemnitatea mediului, la utilizarea vehiculelor pentru transportul animalelor și al produselor alimentare,</p>	
--	--	--	--

		<p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, u amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>-pct. (10) Punerea la dispoziție pe piață a produselor alimentare ce nu sunt conforme reglementărilor în domeniul alimentar,</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Eliberarea de către operatorii din domeniul alimentar a documentelor privind conformitatea calității, siguranța și igiena produselor alimentare, a produselor sau a subproduselor de origine animală destinate consumului uman fără buletin de analiză, eliberat de laboratorul propriu autorizat sau de alte laboratoare autorizate,</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă e la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>De adăugat pct. (10¹) cu următorul cuprins:</p> <p>10¹ „Transportarea animalelor vii și comercializarea produselor de origine alimentare de către producătorii casnici în piețe agro alimentare, iarmaroace, târguri (sau alte spații aautorizate similar) sau direct din propria gospodărie, locuri publice (la periferiile piețelor) sau pe platformele online de comerț, în lipsa carnetului de sănătate pentru animalele întreținute în exploatațiile non profesionale eliberat și vizat periodic de subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și utilizarea transportului neautorizat sanitar-veterinar sau care nu prezintă dovada efectuării operațiunii de dezinfecție,</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.”.</p>	
--	--	---	--

		<p>Este foarte important de introdus termenul de comerț online, deoarece, în spațiul online sunt o sumedenie de canale (magazine onlone, platforme de marketplace (999.md), platforme de social media (Facebook, Instagram, ș.a.), aplicații mobile (viber, telegrame)) platforme unde sunt tranzacționate activități ilegale de animale și produse din carne deoarece acestea sunt accesibile, destul de comode și cu costuri reduse de promovare dar care sunt foarte greu de gestionat și contracarat. În momentul ce în aceste anunțuri, sunt clar indicate numele, datele de contact, localitatea persoanelor care efectuează tranzacționarea considerăm că există toate premisele de identificat și de sancționat aceste persoane.</p> <p>În contextul situației alarmante actuale, înăsprirea amenzilor reprezintă o măsură esențială pentru limitarea răspândirii virusului PPA și a altor boli contagioase, cu efecte directe asupra sănătății publice și stabilității economice. Sancțiunile contravenționale existente, având valori reduse, nu au un efect real de descurajare, ci mai degrabă tolerează și perpetuează încălcările. Într-un stat precum Republica Moldova, aflat într-o sonă cu risc epidemiologic ridicat, aplicarea unor amenzi subsanțiale, care să depășească avantajele obținute prin încălcarea legii, poate genera un efect imediat de prevenție și conformare.</p>	
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	164	<p>În 2025, Republica Moldova s-a confruntat cu numeroase focare de pestă porcină africană (PPA), atât la porcii domestici, cât și la mistreți. Răspândirea bolii a fost puternic influențată de nerespectarea normelor sanitar-veterinare. Încălcarea normelor sanitar-veterinare accelerează direct apariția și răspândirea bolilor la animale - practic, transformă focare izolate în epidemii. Este de menționat că, înăsprirea amenzilor reprezintă una dintre principalele măsuri de control și oprire a răspândirii virusului pestei porcine africane (PPA) și a altor boli contagioase, cu impact atât financiar dar și pentru sănătatea publică. Nerespectarea normelor sanitar-veterinare este un factor-cheie în apariția și răspândirea bolilor la animale. În cazul PPA, aceasta a dus la pierderi economice majore și la destabilizarea sectorului porcin. Mărimea redusă a</p>	<p>Precizare: Propunerile privind majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității</p>

		<p>sanctiunilor si amenzilor actuale este o dovada clara ca ilegalitatile pot continua fara consecinte grave. Aceasta se datoreaza situatia prezenta a Republicii Moldova care, se afla intr-o situatie complicata privind controlul animalelor cu risc sporit de raspandire a virusului PPA. Anume, aplicarea sanctiunilor care rezulta cu pierderi in valoare baneasca mai mari decat beneficiile obtinute in urma actiunilor ilegale, vor genera efecte imediate in lupta cu persoanele care activeaza contrar legii. Statistica oficiala indica faptul ca, pana in 1 octombrie 2025, efectivul porcilor din Moldova a scazut la ~296 000 de capete - cu aproape 30% mai puțin decât în anul precedent(2024). Producția de carne de porc a scăzut cu aproximativ 15% în 2025 comparativ cu anul anterior, ca urmare directă a focarelor și sacrificărilor de animale. Conform rapoartelor, fermieri din Moldova solicită despăgubiri de peste 194 de milioane lei (—9,8 milioane EUR) pentru pierderile provocate de PPA în sectorul porcilor. Aceste focare au redus semnificativ efectivul de porcine și producția de carne de porc, ceea ce a condus la pierderi financiare importante pentru fermieri și la prețuri mai mari în piață. Controlul și eradicarea PPA rămân priorități pentru autorități, întrucât afectează nu doar economia națională, ci și perspectivele de acces pe piețele externe, de aceea este necesar de înăspriț amenzile pentru încălcarea normelor sanitar-veterinare. Autoritățile au intensificat controalele veterinare, carantinele și restricțiile de mișcare a animalelor pentru limitarea răspândirii PPA, ceea ce implică costuri administrative suplimentare. Impact economic și financiar: - reducerea efectivului de porci cu ~30% - scăderea producției de carne de porc cu ~15% - pierderi financiare directe estimate la peste 194 milioane lei (despăgubiri solicitate) - impact total estimativ (pierderi directe + producție): -340 milioane lei - creșterea prețurilor la carnea de porc pe piața internă - costuri suplimentare pentru stat (carantină, controale, biosecuritate) - afectarea perspectivelor de export și creșterea dependenței de importuri. Astfel, ca urmare a multiplelor solicitări ale Asociației Producătorilor de Carne de Porc din Moldova, precum și în urma ședinței de lucru</p>	<p>comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
--	--	--	---

		<p>desfășurate la data de 02.02.2026, pe platforma Comisiei parlamentare pentru agricultură și industrie alimentară, propunem următoarele modificări la Codul contravențional al Republicii Moldova. 1. la articolul 196: 1.1 în sancțiunea de la alin. (1), textul „6 la 12” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „100 la 200” se substituie cu textul „150 la 250”, și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”; 1.2 în sancțiunea de la alin. (2) , textul „3 la 6” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „9 la 18” se substituie cu textul „200 la 300”, și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”; 1.3 în sancțiunea de alin. (4), textul „9 la 18” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „18 la 30” se substituie cu textul „100 la 150”, și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” ; 1.4 în sancțiunea de la alin. (5), textul „18 la 30” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „30 la 60” se substituie cu textul „200 la 300” și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” ; 1.5 în sancțiunea de la alin. (6), textul „12 la 24” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „30 la 60” se substituie cu textul „200 la 300” și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” ; 1.6 în sancțiunea de la alin. (7), textul „9 la 21” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „42 la 60” se substituie cu textul „200 la 300” , și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” ; 1.7 în sancțiunea de la</p>	
--	--	---	--

			alin. (8), textul „9 la 21” se substituie cu textul „100 la 200”, iar textul „42 la 60” se substituie cu textul „200 la 300”, și se completează cu textul „, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” ; 1.8 în sancțiunea de la alin. (9), textul „20 la 60” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „50 la 100” se substituie cu textul „200 la 300”, și se completează cu textul „, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” ; 1.9 în sancțiunea de la alin. (10), textul „9 la 18” se substituie cu textul „100 la 150”, iar textul „60 la 150” se substituie CU textul „200 la 300”, și se completează cu textul „, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an” ; 1.10 în sancțiunea de la alin. (11), textul „30 la 42” se substituie cu textul „100 la 150”, textul „36 la 60” se substituie cu textul „200 la 300”, textul „, 36 la 60” se substituie cu textul „1000 la 1500”.	
40. Articolul 196 ¹ : la alineatul (3) textul „în locuri neautorizate” se substituie cu textul „și a asistenței medicale veterinare în locuri neautorizate sanitar veterinar de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”; alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Lipsa documentelor care atestă proveniența și calitatea medicamentelor de uz veterinar se sancționează cu avertisment la prima abatere, iar pentru următoarele abateri cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 110 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;	Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor	165	La art.196 ¹ : alin.(10) va avea următorul cuprins: ”(10) Reambalarea medicamentelor de uz veterinar, distribuirea și/sau comercializarea medicamentelor de uz veterinar reambalate se sancționează, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.” La alin.11, după cuvântul „fabricare” se prepune a se completa cu cuvântul „depozitare” iar la sfârșitul enunțului, se va completa cu textul „, și/sau produselor biocide (tip de produs 3, 4, 14-20, 22) neînregistrate”.	Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate. De asemenea, premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări în raport cu

<p>se completează cu alineatul (4¹) cu următorul cuprins: „(4¹) Administrarea medicamentelor de uz veterinar în alte scopuri decât cele pentru care au fost înregistrate se sancționează cu amendă de la 10 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 80 la 110 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”; la alineatul (5) după textul „animalele tratate,” se completează cu textul „medicamentele de uz veterinar administrate”.</p>				<p>legea materială prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare.</p>
<p>41. Se completează cu articolul 196² cu următorul cuprins: „Articolul 196² Împiedicarea inspectorilor din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în exercitarea atribuțiilor de supraveghere și control (1) Neadmiterea sau împiedicarea în orice mod a inspectorilor din cadrul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor de a-și exercita funcțiile/atribuțiile de supraveghere și control se sancționează cu amendă de 18 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere (2) Neexecutarea în termen sau executarea necorespunzătoare a prescripțiilor emise de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în vederea aplicării legislației din domeniul siguranței alimentelor, se sancționează cu amendă de la 15 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată</p>	<p>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor</p>	<p>166</p>	<p>Cu referire la pct.41 din proiectul propus spre avizare, în partea ce ține de articolul 196² la alin.(2) se propune de a se completa cu textul „sanitar-veterinar, controlul fabricării și circulației alcoolului etilic, al produselor vitivinicole și al producției alcoolice, protecția consumatorului în domeniul alimentar, fitosanitar, respectării condițiilor de licențiere conform domeniului aferent”.</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>persoanei juridice cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”</p>				
<p>42. La articolului 197: la alineatul (3) la sfârșit se completează cu textul „(neadmiterea controlului fizic al mijlocului de transport, neprezentarea documentelor, neexecutarea prescripțiilor și a altor cerințe legitime)”;</p> <p>la alineatul (4) la sfârșit se completează cu textul „(neadmiterea controlului, neprezentarea documentelor, neexecutarea prescripțiilor și a altor cerințe legitime)”;</p> <p>la alineatul (8) după textul „art. 81 alin. (1) și (2)” se completează cu textul „art. 82 alin.(2), art. 84 alin.(2), (3) și (3¹)”;</p> <p>la alineatul (9) cuvântul „platformelor” se substituie cu textul „sistemelor (platformelor)”;</p> <p>la alineatul (17) textul „art. 31²⁶ alin. (4), art. 31³⁶ alin. (5), art. 31⁴² alin. (3), art. 62² alin. (1)” se substituie cu textul „art. 31²⁶ alin. (4), art. 31³⁶ alin. (5), art. 31⁴² alin. (3), art. 62² alin. (1)”.</p>	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>167</p>	<p>La pct.42: La art.197 sunt propuse mai multe modificări, însă acestea nu remediază toate lacunele identificate, după intrarea în vigoare din 07.09.2024, și anume:</p> <p>- Prevederea alin.(9) se dublează cu alin.(20), iar alin.(10) se dublează cu alin.(19), circumstanțe care condiționează excluderea unora din ele. La fel se impune necesitatea ca cuvintele „platformelor” să se substituie cu textul „sistemelor (platformelor)”, pentru a corespunde cu prevederile art.81 alin.(3) și (4) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014.</p> <p>- Tot la alin.(9), și anume textul „prevederilor art.81 alin.(3), (4) și (7)” este diferit de textul alin.(20), iar art.81 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 are doar 5 alineate și nu 7.</p> <p>- Alin.(21) stabilește sancțiuni numai „pentru prezentarea întârziată sau intenționat eronată a informațiilor specificate la art.81 alin.(5) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014”, însă semnalăm că, pentru neprezentarea acestor informații, răspundere contravențională lipsește. Respectiv, se propune la alin.(21) următorul cuprins: „Neprezentarea, prezentarea întârziată sau intenționat eronată a informațiilor specificate la art.81 alin.(5) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014.”.</p>	<p>Se acceptă parțial <i>Alin. (19) și (20) se abrogă;</i> <i>La alin. (9) sintagma „art. 81 alin. (3), (4) și (7)” se substituie cu „art. 81 alin. (3) și (4)”;</i> <i>La alin. (21) textul „prezentarea întârziată” se substituie cu „neprezentarea în termen”</i></p>
	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>168</p>	<p>6. Contextual, semnalăm și necesitatea înăsprii sancțiunilor, prin dublarea lor, pentru comiterea contravenției prevăzute de art.197 alin.(1) din Codul Contravențional.</p> <p>Subiecții contravenției prevăzute de art.197 alin.(1) din Codul Contravențional, de regulă, sunt operatorii de transport rutier și angajații săi, care odată cu modificările din 07.09.2024 operate asupra Codului, au manifestat posibilitatea de a admite abateri de la prevederile legale și a suporta consecințe mult mai blânde în raport cu respectarea cadrului legal.</p> <p>Astfel, reieșind din numeroasele petiții</p>	<p>Se acceptă parțial În partea ce vizează art. 197 alin. (2) se completează cu textul „din stațiile publice/autogările aflate pe traseu”.</p> <p>În partea ce vizează art. 197 alin. (1), în condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății</p>

		<p>recepționate și examinate de Agenția Națională Transport Auto, pe domeniul încălcării drepturilor consumatorilor de acces la servicii de calitate și confort în transportul rutier de persoane pe rute regulate, și anume, nerespectarea de către operatorii de transport rutier a orelor de sosire/plecare stabilite în graficul de circulație, pentru stațiile intermediare, este absolut necesară modificarea art.197 alin.(2) din Codul Contravențional.</p> <p>În această ordine exprimată supra, la art.197 alin.(2) din Codul Contravențional, propunem următorul cuprins: „(2) Efectuarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate la alte ore de pornire din capetele de rută, din stațiile publice/autogările aflate pe traseu, sau pe alt itinerar decât cel prevăzut în graficul de circulație, conform actului permisiv, cu excepția efectuării curselor suplimentare în conformitate cu prevederile art.90 alin.(4) și (5) din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014 și în continuare sancțiunile stabilite în Cod.</p>	<p>civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p> <p>De asemenea, premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări în raport cu legea materială prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare.</p>
<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>169</p>	<p>7. Totodată, începând cu 07.09.2024, prin modificarea art.197 din Codul Contravențional și excluderea prevederii prevăzute la alin.(22), Agenția Națională Transport Auto a fost lipsită de posibilitatea impunerii operatorilor de transport rutier, respectarea obligațiilor prevăzute de art.49 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, în partea ce ține de asigurarea stării tehnice corespunzătoare a vehiculelor rutiere în punctele de plecare inițiale, precum și de asigurare a transportării persoanelor în condiții de siguranță și confort.</p> <p>Reieșind din cele menționate, se propune completarea (restabilirea) art.197 din Cod, cu un alineat nou cu textul „Efectuarea transportului rutier cu un vehicul rutier cu o deficiență gravă ce ține de sistemul de frânare, de mecanismul de direcție, de roți/pneuri, de sistemul de suspensie sau de șasiu, creând un risc imediat pentru siguranța circulației rutiere, fapt constatat în modul corespunzător la o stație de inspecție tehnică sau de către un expert tehnic în domeniu</p> <p>se sancționează cu amendă de la 72 la 84 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Alineatul (22) al art. 197 a fost exclus prin Legea nr. 136/2024 deoarece acesta se dubla cu prevederile art. 228 din cod, care reglementează regulile de exploatare a vehiculelor.</p> <p>Totodată, referitor la obligațiile impuse operatorilor de transport rutier/întreprinderilor care efectuează operațiuni de transport rutier prin art. 49 din Codul transporturilor nr. 150/2014, Codul contravențional sancționează deja nerespectarea acestor obligații prin art. 197 alin. (17).</p>

		amendă de la 240 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.	
Ministerul Afacerilor Interne	170	La punctul 42 din proiect se propune substituirea textului „la alineatul (3) la sfârșit” cu textul „alineatul (3)”, conform normelor de tehnică legislativă. Obiecția este valabilă și pentru propunerea de completare a alin. (4). Totodată, la alin. (17) a art. 197, se atenționează despre necesitatea expunerii corecte a articolelor, de exemplu art. 3166 în loc de art. 3136.	Se acceptă parțial Se exclude textul „la sfârșit”
Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI)	171	Art. 197 de completat cu un alineat nou cu următorul cuprins: La săvârșirea repetată a aceleiași contravenții prevăzute la alin. (1), (2), (6)-(8), (15), (17) pe parcursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată anterior, printr-o hotărâre/decizie definitivă, pentru această contravenție, se aplică suplimentar măsura procesuală de constrângere suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier prin reținerea plăcuțelor cu numărul de înmatriculare și certificatului de înmatriculare al acestuia pe un termen de la 3 la 6 luni. Considerăm că încălcarea repetată pe parcursul unui an calendaristic a normelor de efectuare a transportului rutier de persoane ar urma să fie ridicate plăcuțele cu numărul de înmatriculare a mijlocului de transport, fapt ce va pune persoana în imposibilitate de a-l utiliza în circulație rutieră internă, cât și internațională, pentru naumite perioade stabilite de agentul constator care va examina cauza contravențională.	Nu se acceptă Deși autorul numește reținerea plăcuțelor cu numărul de înmatriculare și a certificatului de înmatriculare drept măsură de constrângere, suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului constituie în esență o sancțiune complementară. Instituirea unor sancțiuni nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul

			unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.
	Agencia Navala	172	<p>Considerăm rațional ca art. 199 să fie expus în redacție nouă, deoarece în redacția actuală încorporează prea multe cerințe din diferite domenii al sectorului naval (ex. transport naval intern sau maritime/reguli de navigație/construcții hidrotehnice/permisiuni de activități sau lucrări acvatice). Totodată, gravitatea încălcărilor este diferită și respectiv mărimea amenzilor trebuie să fie în dependență de gravitatea acestora. Drept urmare, art. 199 se expune în redacție nouă:</p> <p>”Art. 199 Încălcarea regulilor de navigație</p> <p>(1) Încălcarea regulilor de navigație în apele interioare al Republicii Moldova se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(2) Încălcarea normelor de capacitate a navelor de pasager, transportarea pasagerilor cu nave nedestinate unui astfel de transport, nerespectarea regulilor de securitate și/sau de siguranță a pasagerilor la îmbarcare/debarcare de către operatorul navei se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(3) Încălcarea normelor de capacitate a navelor de pasager, transportarea pasagerilor cu nave nedestinate unui astfel de transport, nerespectarea regulilor de securitate și/sau de siguranță a pasagerilor la îmbarcare/debarcare de către operatorul cheului se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p>

Nu se acceptă
Propunerea va fi reținută pentru o examinare ulterioară, în cadrul unui proiect de lege dedicat exclusiv revizuirii regimului sancționator în domeniul transportului naval, după realizarea unei evaluări de impact și asigurarea unei corelări riguroase cu legislația materială primară (Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999 și Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova).

		<p>(4) Lipsa la bordul navei a actelor de bord se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(5) Exploatarea navelor maritime în stare tehnică necorespunzătoare, a căror exploatare este interzisă, sau a navelor maritime reutilate fără autorizație se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 700 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(6) Exploatarea navelor de navigație interioară în stare tehnică necorespunzătoare, a căror exploatare este interzisă, sau a navelor de navigație interioară reutilate fără autorizație se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(7) Exploatarea ambarcațiunilor de agrement în stare tehnică necorespunzătoare, a căror exploatare este interzisă, sau a ambarcațiunilor de agrement reutilate fără autorizație se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(8) Încălcarea regulilor de încărcare și descărcare, de arimare și stivuire a încărcăturilor la bordul navelor aflate în porturi de către operatorul navei se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 700 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(9) Deteriorarea intenționată a construcțiilor hidrotehnice, instalațiilor cu semne de navigație (de zi și de noapte), mutarea intenționată a semnelor de navigație plutitoare și riverane fără permisiunea organului de specialitate al administrației publice în domeniul transportului naval se sancționează cu</p>	
--	--	--	--

		<p>amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 700 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(10) Încălcarea regulilor de intrare și de ieșire din port, de trafic și de staționare a navelor în rada portului se sancționează cu amendă cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(11) Efectuarea fără permisiunea organului de specialitate al administrației publice în domeniul transportului naval a lucrărilor de scafandrier, de dragaj și de foraj în apele interioare, inclusiv în cele portuare, ranfluarea bunurilor scufundate, efectuarea altor lucrări care pot afecta securitatea navigației, precum și nerespectarea regulilor de semnalizare în timpul unor astfel de lucrări se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 700 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(12) Conducerea navelor de către persoane aflate în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Temei legal pentru alin. (1): art. 31 alin. (1) din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova. Modificările respective se înaintează pentru asigurarea siguranței navigației pe căile navigabile interne al Republicii Moldova.</p> <p>Temei legal pentru alin. (2) și (3): art. 89 din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999. Modificările respective se înaintează pentru îmbunătățirea cerințelor față de siguranța pasagerilor în porturile Republicii Moldova.</p>	
--	--	--	--

		<p>Temei legal pentru alin. (4): art. 39 din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999, și art.12 alin. (1)-(3) din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova. Modificările respective se înaintează pentru ca navele ce au dreptul de a naviga sub pavilionul Republicii Moldova să corespundă cu cerințele convențiilor internaționale la care suntem parte.</p> <p>Temei legal pentru alin. (5): art. 194, 200, 210, 221 din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999. Modificările respective se înaintează pentru ca navele ce au dreptul de a naviga sub pavilionul Republicii Moldova să corespundă cu cerințele convențiilor internaționale la care suntem parte.</p> <p>Temei legal pentru alin. (6): art. 89 din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999 și art. 66-69 din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova. Modificările respective se înaintează pentru creșterea siguranței în timpul lucrărilor de descărcare/încărcare precum și obligațiile părților implicate în acest proces.</p> <p>Temei legal pentru alin. (7): art. 7 alin. (2) din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova. Modificările respective se înaintează pentru a spori obligațiile operatorilor portuari în materie de siguranță portuară și prevenirea coliziunilor în porturile și căile navigabile al Republicii Moldova.</p> <p>Temei legal pentru alin. (8): art. 89 și 95 din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999 și art. 35 din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova. Modificările respective se înaintează pentru a spori siguranță portuară și prevenirea coliziunilor în porturile și căile navigabile al Republicii Moldova.</p> <p>Temei legal pentru alin. (9): art. 19 din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova. Modificările respective se înaintează pentru a diminua exploatarea mijloacelor de</p>	
--	--	---	--

			<p>transport naval neînregistrate în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>Temei legal pentru alin. (10): art. 89 și 127 din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999. Modificările respective se înaintează pentru a garanta un control de stat în incinta porturilor, sporirea nivelului de siguranță portuară.</p> <p>Temei legal pentru alin. (11): art.92 lit. k) și Capitolul 6 din Codul navigației maritime comerciale al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr.599/1999, precum și Capitolul VIII din Legea nr. 176/2013 privind transportul naval intern al Republicii Moldova. Modificările respective se înaintează pentru a garanta un control de stat privind lucrările de scafandrier și ranfluarea bunurilor scufundate, dragare sau foraj. Prezentele lucrări țin de siguranța navigației, respectiv ele trebuie semnalizate, aduse la cunoștință navigatorilor și supravegheate, drept urmare sporirea nivelului de siguranță pe căile navigabile interne și în raza portuară.</p> <p>Temei legal pentru alin. (12): pct. 10 al Regulilor de utilizare a ambarcațiunilor și a bazelor (construcțiilor speciale) pentru soluționarea acestora în Moldova, aprobate prin ordinul DCDT nr. 111/2004.</p> <p>Modificările respective se înaintează pentru a discursa posesori de drept de a conduce nave în stare de ebrietate produsă de alcool sau de alte substanțe care pot cauza leziuni corporale și chiar pierderea de viați omenești.</p>	
	Agencia Navală	173	<p>5. Se propune majorarea amenzilor prevăzute în art.199² alin. (1), (2) și (3), Articolul 199³ alin. (1), (3) și (4), 199⁵ alin. (1), (3), (4) și (8), art. 199⁷ alin. (6), art.199¹⁰ alin. (1) și (2), după cum urmează:</p> <p>”Articolul 199² Încălcarea regulilor de identificare a navei</p> <p>(1) Exploatarea navei fără inscripția denumirii și/sau a numărului de înregistrare, inclusiv pe echipamentul de salvare a navei, se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea privind majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și</p>

		<p>convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de până la 12 luni</p> <p>(2) Omiterea arborării pavilionului în apele teritoriale ale Republicii Moldova, la sosirea în port, în staționare și la plecare, arborarea în stare necorespunzătoare a pavilionului, precum și refuzul de ridicare a pavoazului la dispoziția dată de căpitania portului se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(3) Scoaterea din funcțiune a sistemului automat de identificare a navei se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>Articolul 199³ Exploatarea navei cu încălcarea prevederilor legislației privind echipajul navei</p> <p>(1) Exploatarea navei cu încălcarea prevederilor legislației privind echipajul minim de siguranță se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice în caz în care încălcarea a dus la reținerea navei</p> <p>(3) Nerespectarea la bordul navei a regimului de muncă și de odihnă al echipajului navei se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(4) Lipsa la bordul navei a documentelor care atestă pregătirea, instruirea, starea de sănătate și competența membrilor echipajului navei se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p>	<p>economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p> <p>Adiacent, art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiectii și propuneri motivate.</p>
--	--	---	--

		<p>Articolul 199⁵ Încălcarea normelor de siguranță și de securitate la exploatarea navelor</p> <p>(1) Intrarea în, ieșirea din și deplasarea în acvatoriul portuar a navelor pentru executarea manevrelor, a operațiunilor de acostare sau de altă natură fără utilizarea remorcherelor, în cazul în care utilizarea acestora este obligatorie, se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(3) Utilizarea scărilor sau a schelelor de acces la bordul navei în stare tehnică necorespunzătoare se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(4) Încălcarea regulilor privind transportarea, transbordarea, păstrarea sau manipularea mărfurilor periculoase în apele teritoriale ale Republicii Moldova, la sosirea în port, în staționare sau la plecarea din port se sancționează cu amendă de la 200 la 300 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an</p> <p>(8) Încălcarea măsurilor de asigurare a funcționării sistemului de iluminare a navei, a mijloacelor de comunicare, precum și a echipamentelor și instalațiilor de siguranță ale navei se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Articolul 199⁷ . Încălcarea normelor de securitate și de siguranță în port</p> <p>(6) Încălcarea de către operatorul portului/terminalului a cerințelor și/sau a procedurilor privind încărcarea și/sau descărcarea în siguranță a navei se sancționează cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 700 de unități</p>	
--	--	--	--

			<p>convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>Articolul 199¹⁰ Încălcarea regimului de construcții pe căile navigabile interne</p> <p>(1) Instalarea sau construcția podurilor, instalarea conductelor sau a altor rețele de comunicare sau de curent electric peste ori sub apele navigabile în lipsa autorizației autorității din domeniul transportului naval, precum și omiterea semnalizării acestor locuri se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(2) Omiterea semnalizării locurilor pe căile navigabile interne în care se desfășoară lucrări de construcție se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. ”.</p> <p>Propunerea de majorare a amenzilor se bazează pe faptul că, pedepsele principale sub forma de amendă, sunt nejustificat de mici ceea ce face imposibilă atingerea scopului de prevenție a legii contravenționale, precum și corelarea sancțiunilor la pericolul social enorm al faptei comise.</p> <p>Urmare a celor expuse, proiectul înaintat spre avizare urmează a fi revizuit/completat prin prisma celor menționate.</p>	
	Agencia Navală	174	<p>2. Se completează cu Articolul 199¹⁴ cu următorul cuprins:</p> <p>”Articol 199¹⁴ Încălcarea cerințelor stabilite de sistemul de informare și monitorizare a traficului navelor maritime</p> <p>(1) Omiterea transmiterii sau transmiterea cu întârziere de către comandant, operator sau agentul navei către ANRM a informațiilor privind sosirea navelor în porturile RM conform pct. 9 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime, după cum urmează:</p> <p>(i) informațiile privind sosirea navei într-un port de destinație RM nu sunt transmise sau sunt</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Textul contravine normelor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017 privind actele normative (art. 54-55). Totodată, fapta contravențională propusă este incriminată prin art. 199² alin. (3), art. 199⁵ alin. (4) și art. 199⁷ alin. (5) din Codul contravențional.</p>

		<p>transmise cu mai puțin de 24 de ore înainte de timpul estimat de sosire a navei, în situația în care voiajul spre RM durează mai mult de 24 de ore se sancționează cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(ii) informațiile privind sosirea navei într-un port al RM nu sunt transmise sau sunt transmise după părăsirea portului sau a zonei de ancoraj anterioare, în situație în care voiajul spre portul din RM durează mai puțin de 24 de ore se sancționează cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 unități convenționale la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(2) Exploatarea navei maritime fără un echipament AIS (Automatic identification system) la bord, în conformitate cu prevederilor pct. 15-17 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(3) Exploatarea navei maritime fără un echipament LRIT (Long-range identification and tracking) la bord în conformitate cu prevederilor pct. 20 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(4) Exploatarea navei maritime fără un echipament VDR (Voyage Data Recorder) la bord în conformitate cu prevederilor pct.27-28 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(5) Încălcarea cerințelor cu privire la transportul de mărfuri periculoase conform pct.32,</p>	
--	--	--	--

			<p>pct.33 și pct. 34 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată cu funcție de răspundere cu amendă de la 500 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(6) Încălcarea cerințelor cu privire la transportul de mărfuri periculoase conform pct.42 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(7) Încălcarea cerințelor de informare cu privire la transportul de mărfuri periculoase conform pct.44 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p> <p>Temei legal: art. 84 al Regulamentului privind stabilirea Sistemului de informare și monitorizare a traficului navelor maritime, aprobat prin hotărârea Guvernului nr. 413/2021 Modificările respective se înaintează pentru a garanta că navele care fac escală în porturile din Republica Moldova respectă cerințele de informare privind sosire/plecarea în/din port, îmbunătățirea traficului și siguranței în port, monitorizarea traficului de mărfuri periculoase, prevenirea poluării.</p>	
	Agencia Navală	175	<p>3. Se completează cu Articolul 199¹⁵ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 199¹⁵. Încălcarea normelor internaționale privind managementul pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării (Codului ISM) se sancționează cu amendă de la 300 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(2) Exploatarea navei/lor maritime sub</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Textul propus contravine normelor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017 privind actele normative (art. 54-55). În virtutea principiului de previzibilitate a normei, norma materială trebuie să descrie clar fapta contravențională, fiind interzisă</p>

		<p>pavilionul RM de către o companie în lipsa unei Politici în domeniul siguranței și al protecției mediului în conformitate cu pct.5 al Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM) se sancționează cu amendă de la 300 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(3) Nerespectarea responsabilităților impuse proprietarului și companiei de exploatare a navei maritime conform pct.6 al Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM), se sancționează cu amendă de la 300 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(4) Exploatarea navei/lor maritime sub pavilionul RM de către o companie în lipsa unei persoane desemnate conform pct.7 al Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM), se sancționează cu amendă de la 300 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(5) Nerespectarea prevederilor impuse companiei privind exploatare a navei maritime sub pavilionul Republicii Moldova conform pct.8 al Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM), se sancționează cu amendă de la 300 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(6) Nerespectarea prevederilor impuse companiei privind echipajul navei sub pavilionul Republicii Moldova conform pct.9 al Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM), se sancționează cu amendă de la 300 la 700 unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(7) Nerespectarea prevederilor impuse companiei privind întreținerea navei sub pavilionul Republicii Moldova și a echipamentelor de la bord conform pct.13 al Codul internațional de management pentru siguranța exploatării navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM), se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă</p>	<p>substituirea descrierii elementului material cu trimiteri la elemente structurale dintr-un act normativ de nivel inferior.</p> <p>Totodată, faptele vizate sunt incriminate prin art. 199, art. 199¹, art. 199³ și art. 199⁵ din Codul contravențional.</p>
--	--	--	---

			<p>de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice</p> <p>(8) Exploatarea navei maritime sub pavilionul Republicii Moldova cu încălcarea cerințelor de certificare și verificarea periodică în conformitate cu pct.16 al Codul internațional de management pentru siguranța exploatarea navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM), se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Temei legal: pct. 7 al Regulamentului de implementare a Codului internațional de management pentru siguranța exploatarea navelor și pentru prevenirea poluării (Codul ISM), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 76/2020. Modificările respective se înaintează pentru a garanta siguranța pe mare, prevenirea vătămării persoanelor sau pierderea de vieți omenești, precum și evitarea producerii de daune mediului, în special mediului marin, cât și producerea de pagube material la bordul navelor sub pavilionul Republicii Moldova, că companiile ce operează nave vor prevedea practici sigure de exploatare a navei și un mediu de lucru sigur, vor stabili măsurile de siguranță pentru toate riscurile identificate, se va îmbunătăți în permanență abilitățile de management al siguranței ale personalului de bord și de la țarm, inclusiv pregătirea pentru situațiile de urgență cu privire atât la siguranță, cât și la protecția mediului.”</p>	
	Agenția Navală	176	<p>4. Se completează cu articolul 199¹⁶ cu următorul cuprins:</p> <p>”Articol 199¹⁶. Împiedicarea exercitării atribuțiilor de serviciu a reprezentanților organului de specialitate în domeniul transportului naval</p> <p>Împiedicarea exercitării atribuțiilor de serviciu în conformitate cu prevederilor pct.13 al Regulament cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Navale a Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 706/2018, se sancționează cu amendă de la 100 la 300 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 300 unități convenționale la 700 unități convenționale aplicată</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Textul propus contravine normelor de tehnică legislativă prevăzute de Legea nr. 100/2017 privind actele normative (art. 54-55). În virtutea principiului de previzibilitate a normei, norma materială trebuie să descrie clar fapta contravențională, fiind interzisă substituirea descrierii elementului material cu trimiteri la elemente structurale dintr-un act normativ de nivel inferior.</p> <p>Totodată, fapta de împiedicare a exercitării atribuțiilor de către</p>

			<p>persoanei juridice.”.</p> <p>Temei legal: pct. 10 sbp. 8) și pct. 13 Regulament cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Navale a Republicii Moldova aprobat prin hotărârea Guvernului nr.706/2018.</p> <p>Modificările respective se înaintează pentru a demotiva agenții economici să împiedice inspectorii din cadrul ANRM să-și exercite atribuțiile de serviciu.</p>	<p>reprezentantul autorității din domeniul transportului naval este sancționată prin art. 199¹² din Codul contravențional.</p>
	Primăria mun. Bălți	177	<p>Articolul 204 alin. (1) „Călătoria fără bilet de călătorie cu transportul urban în comun se sancționează cu amendă de la una la 3 unități convenționale”, în partea ce ține de sancțiune mărirea acesteia de la 5 unități convenționale la 10 unități convenționale. Călătoria fără bilet de călătorie în transportul urban, cu amenzi mici, pare a fi tentantă pentru unii. Unul dintre principalele motive pentru care oamenii aleg să călătorească fără bilet este economisirea banilor. Dacă amenda este mică și nu ești prins des, costul amenzilor poate părea mai mic decât costul unui bilet de călătorie regulat. Unii oameni consideră că amenzile sunt mici, iar aceasta este un risc acceptabil și atunci ei devin dispuși să riște, mai ales dacă percep că șansele de a fi prinși sunt scăzute sau că amenda este ușor de plătit. Pentru alții dacă nu cumperi un bilet, ai libertatea de a alege rutele și mijloacele de transport fără a fi limitat de o anumită opțiune de bilet. În acest caz, călătoria poate părea mai flexibilă din punct de vedere al planificării și al costurilor. Aceasta este o problemă abordată strict, deoarece nu doar că se încalcă reglementările, dar se pune și problema corectitudinii față de ceilalți călători și susținerea financiară a sistemului de transport.</p>	<p>Precizare: Propunerile privind majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator.</p> <p>Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale.</p> <p>O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	178	<p>La fel, se propune completarea Codului Contravențional cu un articol nou, art.220⁷, care are drept scop responsabilizarea agenților aeronautici de a prezenta Autorității Aeronautice Civile, în contextul</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Denumirea art. 220³ va avea următorul cuprins „<i>Împiedicarea exercitării atribuțiilor de control și</i></p>

			<p>supravegherii economice, informații prevăzute la art.11 alin.(5) din Codul aerian nr.301/2017 și de Regulamentul de stabilire a cerințelor tehnice și a procedurilor administrative referitoare la operațiunile aeriene, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 612/2022, după cum urmează:</p> <p>„Art.220⁷. Omiterea respectării cerințelor actelor normative privind supravegherea economică în domeniul aviației civile</p> <p>Omiterea prezentării în termenul legal stabilit ori prezentarea incompletă Autorității Aeronautice Civile a informațiilor economico-financiare (trimestriale și anuale) necesare realizării atribuțiilor de supraveghere economică</p> <p>se sancționează cu amendă de la 90 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p><i>supraveghere aeronautică” iar alineatul (2) se completează cu textul „precum și neprezentarea în termen ori prezentarea incompletă a informațiilor economico-financiare necesare realizării atribuțiilor de supraveghere.”.</i></p>
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	179	<p>8. Referitor la art. 224 din Codul Contravențional ce vizează încălcarea regulilor de folosire a drumurilor la circulația vehiculelor, în cazul comiterii contravenției prevăzută la alin.(6) al acestui articol, legiuitorul a prevăzut ca sancțiune și suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier pe un termen de 6 luni. În acest sens, se propune excluderea textului „cu suspendarea, în ambele cazuri, a dreptului de utilizare a vehiculului rutier pe un termen de 6 luni, deoarece contravine prevederilor art.439¹ alin.(3) din Codul Contravențional, care statuează că suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier se aplică pe termen de 3 luni și pentru contravenția prevăzută de art. 224 alin. (6) din același Cod.</p> <p>Mai mult ca atât suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier nu se regăsește ca sancțiune contravențională la art.32 din Codul Contravențional, dar este o măsură procesuală de constrângere prevăzută la art.432 din același Cod.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Excluderea textului referitor la suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului din conținutul art. 224 alin. (6) se acceptă, deoarece această măsură are natură procesuală, fiind reglementată de art. 439¹, și nu poate fi inclusă în sancțiunea materială a normei contravenționale fără a fi enumerată la art. 32. Această modificare elimină conflictul de termene (6 luni vs. 3 luni) și asigură respectarea principiului legalității sancțiunilor contravenționale</p>
	Ministerul Afacerilor Interne	180	<p>5. Prin prisma rigorilor art. 40 din Legea nr. 67/2022 cu privire la publicitate, se recomandă următoarele modificări:</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Articolul 364 de completat cu alineatul (5²):</p> <p>„ (5²) Afișarea pe/în vehicule</p>

			<p>La art. 228 alin. (2) din Codul contravențional, textul „ , precum și amplasarea neautorizată pe vehicule a publicității” se exclude.</p> <p>Completarea Codului contravențional cu un nou articol, cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 228². Afișarea ilegală a imaginilor publicitare pe/în vehiculele</p> <p>(1) Afișarea fără actele prevăzute la art. 40 alin. (1) sau (2) din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, a imaginilor publicitare pe/în vehiculele aflate în trafic interraional sau internațional, de pasageri sau de mărfuri, taximetre sau vehiculele destinate publicității,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 35 la 65 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(2) Încălcarea restricțiilor privind afișarea imaginilor publicitare pe/în vehicule stabilite la art. 40 alin. (3) și (4) din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 18 la 46 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 35 la 65 de unități convenționale aplicată persoanei.</p>	<p>aflate în trafic interraional sau internațional, de pasageri sau de mărfuri, taximetre sau vehiculele destinate publicității a imaginilor publicitare care nu întrunește condițiile cu privire la Legea cu privire la publicitate,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 45 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 25 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 35 la 65 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Art. 228 alin. (2) din Codul contravențional reglementează încălcările privind siguranța circulației rutiere, pe când amplasarea publicității pe autovehicule cade sub incidența regulilor de distribuire a publicității prevăzute de Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate.</p>
<p>45. Articolul 233 se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(3¹) Refuzul, eschivarea sau împotrivirea de a trece testarea alcoolică sau examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, în cazul în care admiterea la trafic a conducătorului de vehicul nu prevede obligația de a deține dreptul de a conduce vehicule, se sancționează cu amendă de la 350 la 450 de unități convenționale.”.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>181</p>	<p>La punctul 45 din proiect se propune renunțarea la amendamentul propus, cu completarea Codului contravențional cu o nouă contravenție, cu următorul conținut: „Refuzul, eschivarea sau împotrivirea de a efectua testarea alcoolică, testarea antidrog sau examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei, în modul stabilit de legislație, de către persoanele bănuite de consum de alcool, consum de droguri, etnobotanice, analogi ai acestora și de alte substanțe ce provoacă ebrietate sau care încalcă ordinea publică și/sau care manifestă comportament agresiv și violent, dacă fapta nu constituie o infracțiune,</p>	<p>Precizare: se renunță la pct. 45 din proiect. Art. 132 Cod Penal prevede că „mijloc de transport” sunt și „alte mijloace de transport mecanice”, în care se includ inclusiv cele pentru care nu este prevăzută obligația de a deține dreptul de a conduce vehicule. Respectiv, completarea Codului contravențional art. 233 cu alin. (3¹) se dublează cu infracțiunea de la 264¹ Cod Penal, care prevede refuzul conducătorului <u>mijlocului de transport</u> la testarea alcoolică.</p>

			<p>se sancționează cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 40 la 60 de ore.”</p> <p>Această formulă păstrează intenția autorului proiectului de lege de atragere la răspundere contravențională a tuturor persoanele în privința cărora a fost început un proces contravențional și care nu execută obligația reglementată la art. 384 alin. (4) lit. c) din Codul contravențional (Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional este obligată: c) să accepte necondiționat, la cererea autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională, testarea alcoolsopică, testarea antidrog, examenul medical, dactiloscopia, prelevarea de sânge și de secreții ale corpului pentru analiză;). Pe de altă parte, contravenția propusă abordează restul situațiilor neacoperite de art. 264¹ alin. (3) din Codul penal și anume sancționarea participanților traficului rutier, care refuză, se împotrivesc sau se eschivează de la testarea alcoolsopică și/sau testarea antidrog, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice. În practică sunt întâlnite o serie de cazuri când participantul la treficul rutier, de exemplu căruțașul, biciclistul, călărețul, aflat în stare de ebrietate, refuză testarea alcooscopică, iar agentul constatator se află în imposibilitatea sancționării unor astfel de cazuri. Așadar, existența unei astfel de fapte contravenționale va duce la responsabilizarea cetățenilor și va permite executarea nestingherită a atribuțiilor agentului constatator în vederea acumulării probelor necesare soluționării cauzei contravenționale. Totodată, se propune includerea contravenției respective la art. 16 alin. (2) din Codul contravențional în scopul stabilirii răspunderii contravenționale pentru minorii cu vârsta între 16 și 18 ani.</p>	
	Ministerul Afacerilor Interne	182	La art. 240 alin. (1 ¹) din Codul contravențional, se propune excluderea textului „privind depășirea vehiculelor”.	Se acceptă A se vedea pct. 183.

	<p align="center">Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p align="center">183</p>	<p>4. Se propune completarea Codului contravențional cu un nou articol, cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 240¹. Încălcarea regulilor de efectuare a manevrei de depășire și trecere în sensuri opuse.</p> <p>(1) Nerespectarea regulilor de circulație privind depășirea vehiculelor și trecerea în sensuri opuse, se sancționează cu amendă de la 30 la 70 unități convenționale cu aplicarea a 3 puncte de penalizare.</p> <p>(2) Încălcarea de către conducătorul de vehicul a dispozițiilor prevăzute la alin. (1) care a generat o situație de accident în traficul rutier, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 unități convenționale cu suspendarea exercitării dreptului special de a conduce vehicule pe un termen de la 90 la 120 zile.”</p> <p>Potrivit datelor din Sistemul automatizat „Registrul accidentelor rutiere”, pe parcursul a șapte luni ale anului 2024 s-au înregistrat 1105 accidente în traficul rutier, în rezultatul cărora 111 persoane au decedat, iar altele 1334 au fost traumatizate. În acest context, comparând datele actuale, cu datele din perioada analogică a anului precedent, se observă o scădere de -0,18% în numărul accidentelor înregistrate, dar o creștere de + 9,9% în numărul persoanelor decedate și de +1,68% în numărul persoanelor traumatizate. În urma analizei accidentelor rutiere din luna august a acestui an, soldate cu persoane decedate și traumatizate, au fost stabilite cauzele producerii accidentelor rutiere și anume efectuarea manevrei de depășire și trecere în sensuri opuse fără respectarea prevederilor Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357/2009. Astfel, intervențiile normative indicate supra vor contribui la prevenirea accidentelor rutiere cauzate de efectuarea manevrei de depășire în mod necorespunzător, și respectiv cu înăsprirea sancțiunilor pentru nerespectarea prevederilor Regulamentului circulației rutiere, ce se referă la efectuarea manevrei de depășire și trecere în sensuri opuse.</p>	<p align="center">Se acceptă</p> <p align="center">Pct. 51-55 din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin HG nr. 357/2009.</p>
--	--	----------------------------------	--	--

	<p align="center">Banca Națională Moldovei</p>	<p align="center">184</p>	<p>15. La art. 31¹ alin. (3) și art. 243 alin. (1) și (2) din Codul contravențional, propunem, substituirea textului „Legea nr. 414/2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de vehicule” cu textul „Legea nr. 106/2022 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru pagube produse de vehicule”, în contextul abrogării Legii nr. 414/2006 prin Legea nr. 106/2022 (art. 45 alin. (4)).</p>	<p align="center">Se acceptă</p>
	<p align="center">Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației</p>	<p align="center">185</p>	<p>1. Se propune de a modifica prevederile alin. (2) din art. 247, alin. (2) din art. 249 și alin. (2) din art. 250¹ din Cod contravențional în sensul de a reformula sancțiunea complementară de privare de drepturi a contravenientului, prin următoarea redactare:</p> <p>La din art. 247:</p> <p>(2) Nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării obligațiilor stabilite în condițiile de autorizare generală</p> <p>se sancționează [...] aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.</p> <p>La din art. 249:</p> <p>(2) Nerespectarea prescripției privind remedierea încălcării obligațiilor stabilite în condițiile licenței</p> <p>se sancționează [...] aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.</p> <p>La din art. 250¹:</p> <p>(2) Refuzul neîntemeiat de a presta un serviciu public [...],</p> <p>se sancționează [...] cu sau fără privarea de dreptul de a deține o anumită funcție sau de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la 1 an.</p> <p>Explicație</p> <p>Pentru o redactare unitară a sancțiunii complementare de privare de drepturi, prevăzută în Capitolul XIV „Contravenții în domeniul comunicațiilor electronice și al comunicațiilor poștale”, se propune o de a utiliza aceeași formă</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Transformarea sancțiunii complementare din una obligatorie „cu privarea” în una facultativă „cu sau fără privarea” va diminua autoritatea prescripțiilor administrative, lăsând loc de interpretări subiective în procesul de aplicare a legii. Nerespectarea unei prescripții reprezintă o conduită de re-credință continuă. Furnizorul a beneficiat deja de o etapă de prevenție (prescripția de remediere), iar ignorarea acesteia denotă un pericol social ridicat care justifică caracterul imperativ al sancțiunii complementare.</p>

			redacțională precum este, deja, consacrată, în art. 261 și art. 262 din același capitol.	
	Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației	186	<p>3. Se propune de a modifica – art. 249¹ – din Cod contravențional, prin completarea cu alineatele (4)-(9)</p> <p>”(4) Netransmiterea copiei hotărârii judecătorești autorității de reglementare în cazul în care dreptul de acces asupra unui imobil proprietate publică se exercită în temeiul acesteia</p> <p>se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(5) Necomunicarea de către operatorul de rețea, furnizorului de rețele publice de comunicații electronice solicitant, a motivelor care au determinat respingerea cererii în termenul stabilit de legislație</p> <p>se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(6) Necomunicarea de către operatorii de rețea a motivelor care au determinat refuzul de acordare a accesului la informațiile privind amplasarea, traseul, tipul și utilizarea actuală a infrastructurii fizice, precum și un punct de contact</p> <p>se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(7) Necomunicarea în termenul stabilit de legislație de către operatorii de rețea a motivelor care au determinat refuzul solicitării de autorizare a inspecției</p> <p>se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(8) Acordarea unor drepturi exclusive sau drepturi speciale privind construirea (instalarea) ori furnizarea de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice ori a elementelor de infrastructură asociate acestor rețele</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Deși nu e motivată în sensul art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, se acceptă parțial.</p> <p>Alin. (4) – nu se acceptă, se regăsește la alin. (3)</p> <p>Textul de la alin. (5) și alin. (9) se comasează, astfel art. 249¹ se completează cu un alineat nou:</p> <p>„(4) Refuzul nemotivat de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice</p> <p>se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Alin. (6) – nu se acceptă, se regăsește la art. 259² din Codul contravențional</p> <p>Alin. (7) – nu se acceptă. Nesoluționarea în termen a cererii de acces fie se acceptă tacit, în condițiile art. 10 alin. (6) din Legea nr. 28/2016 privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, sau se contestă în condițiile art. 7 alin. (3) sau art. 10 alin. (10) din Legea nr. 28/2016. Iar necomunicarea motivelor refuzului se încadrează în componența contravenției de refuz nemotivat de acces pe proprietăți și/sau de utilizare partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice, propunere de completare a art. 249¹ cu alineatul (4).</p> <p>Alin. (8) – nu se acceptă. Potrivit art. 12 alin. (1) și art. 14 alin. (6) din Legea nr. 28/2016, acordarea de drepturi</p>

			<p>se sancționează cu amendă de la 42 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(9) Împiedicarea/restricționarea/neasigurarea sub orice formă sau refuzul nemotivat, de către titularul dreptului de proprietate sau de folosință (operatorului de rețea) a accesului furnizorului de rețele publice de comunicații electronice (reprezentantului acestuia) pe proprietăți și la infrastructura fizică, conform legislației și/sau contractului/act administrativ individual,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Explicație: Se referă la stabilirea încălcărilor și a sancțiunilor cu caracter contravențional ale prevederilor Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice nr. 28/2016, care va contribui la buna executare a dispozițiilor Legii nr. 28/2016, precum și a deciziilor dispuse de ANRCETI, iar sistemul de sancționare contravențională va descuraja neaplicarea, de către destinatari, a Legii nr. 28/2016, precum și a măsurilor corective dispuse de ANRCETI.</p>	<p>exclusive sau speciale este interzisă, iar clauzele incluse care acordă drepturi exclusive sau speciale sunt lovite de nulitate.</p> <p>Mențiune: Legea comunicațiilor electronice nr. 72/2025 nu definește titularul dreptului de proprietate sau de folosință în calitate de operator de rețea, precum nu definește noțiunea de operator de rețea în general.</p> <p>Legea nr. 72/2025 și Legea nr. 28/2016 identifică furnizor de rețele publice de comunicații electronice și titularul dreptului de proprietate sau de folosință a bunurilor proprietate privată sau publică.</p>
	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației</p>	187	<p>2. Este oportun de fi modificat (prin completare) art. 250 din Cod contravențional cu un alineat nou – (10) – cu următorul cuprins:</p> <p>„(10) Nerespectarea reglementărilor din domeniul comunicațiilor electronice și poștale</p> <p>se sancționează cu avertisment sau cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Explicație: Conform titlului articolului 250, se sancționează inclusiv și „încălcarea reglementărilor”, or, în textul articolului, aceste fapte ilicite nu își găsesc consacrate. Astfel, pentru a asigura o mai bună aplicare a reglementărilor din domeniul comunicațiilor electronice și poștale, dar și pentru un spor de rigoarea normativă, stabilirea drept</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea are un caracter generic care vizează întreaga reglementare cu privire la comunicațiile electronice și poștale. Respectiv, prin completarea art. 250 cu alineatul propus s-ar substitui încălcărilor în domeniul comunicațiilor electronice și poștale sancționate de Codul contravențional.</p>

			contravenție a „nerespectării reglementărilor” în domeniile specifice ar trebui prevăzute în cuprinsul respectivului articol.	
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	188	<p>2. Se propune completarea Codului Contravențional cu articolul 252¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 252¹ Activități în scopuri comerciale cu dispozitive ilicite care permit un acces neautorizat la un serviciu protejat</p> <p>(1) Fabricarea, importul, distribuția, vânzarea, închirierea sau deținerea dispozitivelor ilicite în scopuri comerciale se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 36 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.</p> <p>(2) Instalarea, întreținerea sau înlocuirea unui dispozitiv ilicit în scopuri comerciale se sancționează cu amendă de la 24 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(3) Recurgerea la comunicații comerciale pentru promovarea dispozitivelor ilicite se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 36 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”</p> <p>Cuquantumul amenzilor a fost stabilit similar celor din articolele 252 și 261, reieșind din natura similară a contravențiilor.</p> <p>Motivare: Completarea Codului Contravențional cu art. 252¹ are scopul de a transpune în legislația națională prevederile Directivei 98/84/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20</p>	Precizare: Art. 252 ¹ introdus prin Legea nr. 30/2026 pentru modificarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (activități comerciale cu dispozitive ilicite), în vigoare din 13.05.2027.

			noiembrie 1998 privind protecția juridică a serviciilor cu acces condiționat sau întemeiate pe aceste servicii.	
<p>47. Se completează cu articolul 259⁴ cu următorul cuprins: „Articolul 259⁴. Încălcarea legislației în domeniul securității cibernetice</p> <p>(1) Neexecutarea obligațiilor prevăzute de articolul 11 alineatele (1) – (3) sau articolul 12 alineatele (1), (3), (4), (6) sau (8) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică de către furnizorii de servicii, persoane juridice de drept privat, care se califică drept întreprinderi mijlocii, potrivit clasificării prevăzute de legislația cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(2) Aceleași încălcări, săvârșite de către furnizorii de servicii, persoane juridice de drept privat, care depășesc criteriile pentru întreprinderile mijlocii, potrivit clasificării prevăzute de legislația cu privire la întreprinderile mici și mijlocii, se sancționează cu amendă de la 60 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 480 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(4) Neexecutarea obligației prevăzute de articolul 17 alin. (4) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică, se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 80 la 120 de</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>189</p>	<p>3. La pct. 48, reiterăm necesitatea includerii în textul articolului 259⁴ a alineatului (3), care va avea următorul conținut:</p> <p>”(3) Neexecutarea obligațiilor prevăzute de articolul 11 alineatele (1) – (3) sau articolul 12 alineatele (1), (3), (4), (6), (8) sau (11) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică de către furnizorii de servicii – persoane juridice de drept public se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Motivarea: Propunerea dată este importantă în contextul în care furnizorii de servicii sunt atât persoanele juridice de drept privat, identificate de către Agenția pentru Securitate Cibernetică ca furnizori de servicii, cât și persoanele juridice de drept public în sensul Legii nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică. Astfel, pentru a acoperi tot cercul de subiecți vizați de legea menționată, se propune introducerea alineatului respectiv.</p>	<p>Nu se acceptă Contravine art. 17 alin. (1) Cod contravențional</p>

unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.				
48. Se completează cu articolul 259 ⁵ cu următorul cuprins: „Articolul 259 ⁵ . Împiedicarea activității Agenției pentru Securitate Cibernetică (1) Neadmiterea sau împiedicarea în orice mod a accesului pentru personalul abilitat cu funcții de control al Agenției pentru Securitate Cibernetică în locurile unde sunt amplasate rețele sau sisteme informatice pentru efectuarea controlului se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (2) Refuzul neîntemeiat de a prezenta informațiile sau documentele solicitate de Agenția pentru Securitate Cibernetică în procesul exercitării atribuțiilor, prezentarea informației neautentice sau incomplete, precum și împiedicarea, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.	Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică	190	La pct. 48 aferent art. 259 ⁵ alin. (1) textul „în locurile unde sunt amplasate” se va substitui cu textul „la”. La pct. 48 aferent art. 259 ⁵ alin. (2) textul „prezentarea informației neautentice sau incomplete precum și împiedicarea” se va substitui cu textul „precum și prezentarea informației neautentice sau incomplete”.	Se acceptă
	Banca Națională Moldovei	191	16. La pct. 48 cu referire la contravențiile prevăzute la art. 259 ⁵ din Codul contravențional, și anume la alin. (1): „Neadmiterea sau împiedicarea în orice mod a accesului pentru personalul abilitat cu funcții de control al Agenției pentru Securitate Cibernetică în locurile unde sunt amplasate rețele sau sisteme informatice pentru efectuarea controlului”, pentru claritate și aplicare echitabilă propunem o reformulare a expresiei „în orice mod” pentru a descrie mai precis acțiunile care urmează a fi sancționate. De asemenea, propunem substituirea cuvintelor „pentru efectuarea controlului” cu cuvintele „necesar realizării obiectivelor controlului”, în corespundere cu prevederile art. 19 alin. (3) din Legea nr. 48/2023 privind securitatea cibernetică.	Se acceptă parțial Nu pot fi anticipate modurile în care personalul abilitat poate fi împiedicat sau i se poate restricționa accesul la locurile menționate. Legea 48/2023 prevede că autoritatea competentă este în drept să beneficieze de acces la încăperi în scopul efectuării controlului de stat. Textul de la alin. (1) se completează cu textul „de stat”.
	Ministerul Finanțelor	192	La art. 263 alin. (1) , sintagma „de la 30 la 90 de unități convenționale” se substituie cu textul „de la 50 la 100 de unități convenționale” Argumente: Dat fiind faptul că se atestă o creștere a activității ilicite în perioada A/2022-2024 pe segmentul activităților de comerț/prestări servicii, inclusiv prin intermediul platformelor online, evaluat	Precizare: Referitor la propunerile privind majorarea sancțiunilor, menționăm că acestea nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea

			de către Serviciul Fiscal de Stat cu un nivel sporit de risc de neconformare fiscală. Acest fapt este specific nu doar pentru Republica Moldova, dar și restul administrațiilor fiscale, fapt pentru care se consideră oportun majorarea sancțiunilor contravenționale.	<p>cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale.</p> <p>O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	193	<p>9. În conformitate cu art. 263³ alin.(5) din Codul Contravențional sunt stabilite sancțiuni pentru efectuarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate speciale, ocazionale și/sau în cont propriu cu încălcarea condițiilor specifice prevăzute la art.71, 74, 75, 77, art.78 alin.(2) și art.79 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014.</p> <p>La prima vedere se pare că respectarea reglementărilor în domeniul transportului rutier de persoane prin servicii regulate speciale, ocazionale și/sau în cont propriu este asigurată prin această contravenție, însă nu este așa, fiindcă expunerea exhaustivă a art.71, 74, 75, 77, art.78 alin.(2) și art.79 din Codul transporturilor rutiere nr.150/2014, limitează agentul constatatator în îndeplinirea atribuțiilor funcționale pentru aceste activități în domeniul transportului rutier, în conformitate cu prevederile Codului transporturilor rutiere nr.150/2014.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Transportul rutier de persoane prin servicii regulate speciale, ocazionale și/sau în cont propriu sunt reglementate de art. 71-79 din Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 care reglementează condițiile de realizare a tipurilor de transport menționate.</p>

			<p>Respectiv, se propune la alin.(5) al art.263³ din Codul Contravențional următorul cuprins: „Efectuarea transportului rutier de persoane prin servicii regulate, regulate speciale, ocazionale și/sau în cont propriu cu încălcarea condițiilor specifice prevăzute de Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 (și în continuare sancțiunile prevăzute).</p>	
	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	194	<p>10. În ceea ce privește art.263³ alin.(9) din Codul Contravențional, acesta stabilește sancțiuni pentru acțiunile prevăzute la alin.(1)–(8) săvârșite repetat în cursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție.</p> <p>Conform alin.(3) al art.439¹ din Codul Contravențional, pentru comiterea contravenției prevăzute de art.263³ alin.(9) se aplică măsura procesuală de constrângere de suspendare a dreptului de utilizare a vehiculului rutier pe un termen de 3 luni.</p> <p>Acest alineat se referă la acțiunile prevăzute la alin.(1)–(8) ale art.263³ din Codul Contravențional, săvârșite repetat în cursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție, însă legiuitorul nu a ținut cont de faptul că pentru contravențiile prevăzute la alin.(1), (3) și (6) sunt aplicabile prevederile alin.(3) privind suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier, care se aplică pe termen de 3 luni, iar prevederile alin.(4) al art.439¹ din Cod, sunt aplicabile în caz de săvârșire repetată în cursul aceluiași an calendaristic, fapt ce atrage după sine suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier pe un termen de 6 luni. Prin urmare, aceste prevederi lasă loc de interpretări și dispute judiciare.</p> <p>La fel, se impune necesitatea de înlocuire a sintagmei „în cursul aceluiași an calendaristic” cu sintagma „pe parcursul a 12 luni”.</p> <p>În acest context, se propune norma dispozitivă a alin.(9) art.263³ din Codul Contravențional, cu următorul cuprins: „Acțiunile prevăzute la alin.(2), (4)–(5) și (7) săvârșite repetat pe parcursul a 12 luni de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție.</p>	<p>Precizare</p> <p>Pentru excluderea interpretării ambigue a art. 263³ în coroborare cu art. 439¹ privind aplicarea măsurii procesuale de constrângere de suspendare a dreptului de utilizare a vehiculului rutier, se propune corectarea erorii tehnice prin introducerea următoarelor modificări la art. 439¹:</p> <ul style="list-style-type: none"> - la alin. (1), textul „art. 263³ alin. (1)–(3), (6), (7), (9) și 10” se înlocuiește cu textul „art. 263³ alin. (1)–(3), (6), (7), (8) și 10”; - la alin. (3), textul „art. 263³ alin. (1), (3), (6), (9) și (10)” se substituie cu textul „art. 263³ alin. (1), (3), (6), (8) și 10”.

	Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	195	Menționăm că în textul Codului contravențional nu este prevăzut agentul constatator pentru constatarea contravenției prevăzute de art. 265¹ (de curând introdusă) – în opinia UNEJ agentul constatator pe astfel de cauze ar urma să fie procurorul, or, aceste acțiuni atentează la valori sociale esențiale - cum ar fi ordinea de drept, autoritatea actului judecătoresc etc.	Precizare: Propunere de completare decăzută – a se vedea Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia), Art. VIII, pct. 11.
50. Se completează cu articolul 266 ³ cu următorul cuprins: „Articolul 266 ³ . Încălcarea legislației în domeniul activității legate de plasare în câmpul muncii a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate Desfășurarea activității de plasare în câmpul muncii a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate de către o agenție privată de ocupare a forței de muncă, cu încălcarea prevederilor legislației cu privire la procedura de intermediere a muncii, se sancționează cu amendă de la 100 la 200 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 400 unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.	Ministerul Afacerilor Interne	196	La punctul 50 din proiect, în vederea respectării normelor de tehnică legislativă, se propune comasarea propunerilor de excludere a textului „pe suport de hârtie și/sau electronic”, dar și a celor de abrogare a unor alineate într-un singur enunț.	Precizare: redacția art. 266 ³ nu cuprinde textul menționat în aviz.
51. La articolul 269: În cuprinsul articolului cuvintele „plasarea pe piață”, la orice formă gramaticală se va substitui cu cuvintele „introducerea pe piață”, la forma gramaticală corespunzătoare; la litera a) după cuvintele „manifestată prin lipsa informației” se completează cu cuvintele „ sau informației înșelătoare/neautentică ce poate duce în eroare consumatorul cu privire la:”; se completează cu litera c) cu următorul cuprins: „c) prezentarea de informații incomplete despre caracteristicile	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	197	Art.269 se propune de a se completa cu literele c) - f) cu următorul conținut: „c) prezentarea de informații incomplete despre caracteristicile produselor alimentare și ale serviciilor din domeniul alimentar la etapa introducerii pe piață și/sau comercializării, inclusiv oferite spre vânzare prin mijloace de comunicare la distanță, trecerea sub tăcere a informațiilor obligatorii despre produsele alimentare menționate la lit.a) d) comercializarea produselor alimentare de origine animală cu adaos de substituenți de origine vegetală, grăsimi vegetale și proteine vegetale în aceeași zonă ale raftului cu produsele fără adaos; e) comercializarea produselor culinare gata pentru consum cu încălcarea cerințelor esențiale privind protecția consumatorului prin neinformarea	Se acceptă parțial lit. c) va fi integrată în litera a) și va avea următorul cuprins: „a) producerea, importul, depozitarea, plasarea pe piață sau comercializarea produselor alimentare, prestarea serviciilor, inclusiv prin mijloace de comunicare la distanță cu încălcarea cerințelor esențiale (cerințe privind asigurarea inofensivității produselor și serviciilor pentru viața și sănătatea oamenilor) și/sau cu încălcarea cerințelor privind protecția intereselor consumatorilor, manifestată prin utilizarea unor indicații false sau înșelătoare, prezentarea informației incomplete, sau

<p>produselor alimentare și ale serviciilor din domeniul alimentar la etapa introducerii pe piață și/sau comercializării, inclusiv oferite spre vânzare prin mijloace de comunicare la distanță, trecerea sub tăcere a informațiilor obligatorii despre produsele alimentare menționate la lit.a) se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.</p>			<p>despre denumirea produsului, compoziția, data și ora fabricării, termenul de valabilitate, lista ingredientelor, orice ingredient sau adjuvant tehnologic ori substanță care provoacă alergii sau intoleranță, utilizată la fabricarea sau prepararea unui produs alimentar și încă prezentă în produsul finit;</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Propunerile de completare vin în scopul aplicării prevederilor pct.28, Anexa nr.4 din Hotărârea Guvernului nr.206/2023 cu privire la aprobarea Regulamentelor și a regulilor din comerțul interior și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului și art.12 din Legea nr.279/2017 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare.</p>	<p>lipsa informației cu privire la:”</p> <p>lit. d) se acceptă.</p> <p>lit. e) nu se regăsește astfel de obligație în HG 206/2023. Totodată, se dublează cu lit. a) deoarece produsele alimentare cuprinde și produsele culinare.</p>
<p>52. Articolul 272¹: la alineatul (1) cuvintele „pe suport de hârtie și/sau electronic” se exclud;</p> <p>la alineatul (2) cuvintele „pe suport de hârtie și/sau electronic” se exclud; alineatul (4) se abrogă.</p> <p>la alin. (7) cuvintele „pe suport de hârtie și/sau electronic” se exclud.</p> <p>alineatul (9) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(9) Efectuarea operațiunilor de debitare a tichetelor de masă pe suport electronic în vederea eliberării contravalorii sub formă de bani se sancționează cu amenda de la 100 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau juridice ce practică activitate de întreprinzător - unitate comercială/de alimentație publică.”.</p> <p>alineatul (12) se abrogă.</p>	<p>Procuratur a Generală</p>	<p>198</p>	<p>La pct.52 al proiectului se propune abrogarea alin.(4) al art.272¹ Cod contravențional și anume pentru contravenția de neasigurare a distrugerii de către operator a tichetelor de masă pe suport de hârtie, după expirarea a 6 luni de la primirea acestora.</p> <p>Remarcăm că, în nota informativă ce însoțește proiectul actului normativ, nu este argumentată și motivată necesitatea operării modificărilor cu privire la tichetele de masă.</p> <p>La elaborarea proiectului de act normativ, precum și cu referire la întocmirea notei informative, urmează a se ține cont de prevederile art.30 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, or, potrivit art. 30 alin.(1) lit. b) din legea prenotată, concomitent cu elaborarea proiectului actului normativ se întocmește nota informativă la proiect, conform modelului indicat în anexa nr.1, care va cuprinde condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite.</p> <p>Prin urmare, nota informativă urmează a fi completată suplimentar cu argumente plauzibile prin prisma prevederilor enunțate.</p> <p>Legea nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă la art.16 alin.(2) indică că obligația operatorului de a distruge tichetele de masă după expirarea a 6 luni de la primirea acestora.</p>	<p>Precizare: Obligația de a distruge tichetele de masă prevăzută de art. 16 alin. (2) din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă a fost abrogată prin Legea nr. 224/2025 pentru modificarea Legii nr. 66/2017 cu privire la tichetele de masă, în vigoare din 12.09.2025.</p>

			<p>Respectiv, în cazul nerespectării obligației operatorului de a distruge urmează să survină niște consecințe ce se vor materializa sub formă de răspundere contravențională a acestora, iar abrogarea alin.(4) al art.272¹ Cod contravențional este inoportună și va duce la o lacună legislativă</p>	
	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>199</p>	<p>Pct.52, în partea ce prevede modificarea alineatului (7) al art. 272¹, textul urmează a fi completat cu textul „iar textul „a băuturilor alcoolice, a vinului, a berii” se substituie cu cuvintele «a producției alcoolice»”.</p> <p>Noțiunea de „producție alcoolică”, conform art.1 din Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, semnifică produsele alimentare destinate consumului uman, având concentrația alcoolică mai mare de 1,2 % în volum.</p> <p>În prezent, reieșind din noțiunile prevăzute de actele normative din domeniu, unitățile comerciale/de alimentație publică ar putea comercializa, contra tichetelor de masă, produse care nu se includ în cele trei categorii specificate în redacția actuală.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă, utilizează la art. 6 alin. (3) lit. c) sintagma „a băuturilor alcoolice, a vinului, a berii”. Pentru a opera această modificare în Codul contravențional, este necesară uniformizarea Legii nr. 166/2017 privind tichetele de masă cu Legea nr. 1100/2000 privind fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice.</p>
<p>53. La articolul 273: punctul 13) se abrogă; se completează cu pct. 14¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„14¹) Neexecutarea prescripțiilor Agenției Naționale pentru Sănătate Publică în vederea respectării normativelor admise de emitere a zgomotului și a vibrației,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 80 la 160 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de șase luni până la un an.”;</p> <p>punctul 17) dispoziția va avea următorul cuprins: „17) utilizarea/comercializarea pungilor din plastic, indiferent de grosimea peretelui,</p>	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>200</p>	<p>Având în vedere că se propune la art. 273 abrogarea pct. 13 și abrogarea art. 280, se propune revizuirea alin. (1) al art. 407, prin excluderea textului „pct. 13” și modificarea textului „278-281” prin excluderea art. 280.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>201</p>	<p>7. Articolul 273 se completează cu pct. 14¹) cu următorul cuprins:</p> <p>”14¹) Neexecutarea prescripțiilor organelor abilitate cu drept de control în vederea respectării normativelor admise de emitere a zgomotului și a vibrației, se sancționează cu amendă de la 80 la 160 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de șase luni până la un an.”</p> <p>Actualmente, componența de contravenție prevăzută la art. 273 alin. (14) este atribuită doar Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (art.406 CC), deși conform alin. (4) art. 216 al Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior măsurarea</p>	<p>Se acceptă</p>

cu excepția celor care sunt utilizate ca ambalaj,”;
punctul 18) cuvintele „încălcarea regulilor cu privire la” se exclud.

nivelului de zgomot și al vibrației poate fi efectuată, la cerere și de către alte autorități/instituții și laboratoare acreditate.

Menționăm că în cazul petițiilor, la cererea persoanele fizice și juridice care desfășoară activități în domeniul comerțului interior și în vederea respectării normativelor admise, aceștia sunt obligați să solicite măsurări la prescrierea autorităților cu drept de control.

Din considerentul că supravegherea și controlul operatorilor din domeniul alimentar se efectuează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor; supravegherea obiectivelor industriale, construcțiilor și a instalațiilor tehnice potențial periculoase se efectuează de Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică și că majoritatea petițiilor parvenite de la cetățeni invocă zgomotul de la obiectivele de comerț și alimentație publică, construcții și obiective industriale, este necesară investirea ANSA și INST cu competențe de efectuare a măsurărilor zgomotului și stabilire a depășirilor la obiectivele care le sunt date în supraveghere conform domeniului de competență. De asemenea, este necesară acordarea dreptului de sancționare instituțiilor cu drept de control a persoanelor juridice ce nu întreprind măsurile impuse de autorități cu privire la protecția populației împotriva zgomotului și a vibrației.

Informăm că specialiștii din cadrul laboratorului Agenției Naționale pentru Sănătate Publică pot efectua la cerere măsurări ale zgomotului însă nu sunt în drept să inițieze controale, să înainteze prescripții și să aplice sancțiuni la obiectivele care nu sunt atribuite în competența sa conform Metodologiei privind realizarea controlului de stat și anexei la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Raționamentul prevederilor citate, duc la evidența lipsă a posibilității și prevederilor legale în aspectul inițierii controalelor, examinării ample a petițiilor și mai cu seamă a aplicării sancțiunilor contravenționale de către ANSP.

Or, în condițiile în care legiuitorul va

		<p>completa art. 273 Cod Contravențional cu un alineat nou, organele cu drept de control (Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică) vor putea să intervină prin act administrativ (prescripția propusă conform proiectului) ce va obliga operatorul economic referitor la măsurarea nivelului de zgomot și al vibrației cu ulterioara izolație fonică în vederea respectării normativelor admise de emiteră a zgomotului și a vibrației. Concomitent este obligatorie și sancționarea subiecților de drept (persoanelor juridice) ce se vor opune privitor la întreprinderea măsurilor ce se referă la izolarea fonică.</p> <p>Suplimentar, se atrage atenția că, Codul contravențional urmează să conțină și o sancțiune complementară (ce se referă la suspendarea activității pe o anumită perioadă de timp) în partea ce se referă la aplicabilitatea sancțiunii expuse la art. 273 alin. (14¹), în eventualitatea în care contravenientul, cu rea credință, nu execută actele administrative individuale emise de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.</p> <p>Necesitatea intervenției derivă din faptul că instrumentele juridice coercitive ale statutului (prin intermediul organelor de control) trebuie să asigure apărarea drepturilor și intereselor cetățenilor ce sunt afectați de zgomotul și vibrația derivată din activității de comerț/alimentație publică/prestări servicii/construcții și instalații.</p>	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	202	<p>3. La articolul 273 pct. 1): La pct. 1) după textul „de la 15 la 30 de unități convenționale” se completează cu textul „aplicată persoanei fizice și de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”. Ajustările în partea ce vizează amenzile aplicabile înșelării cumpărătorilor au drept scop descurajarea comportamentului neonest al vânzătorilor.</p>	<p>Nu se acceptă Sancțiunea prevăzută la art. 273 pct. 1) este aplicabilă atât persoanei fizice, cât și persoanei juridice, iar autorul avizului nu a argumentat propunerea sa în partea ce vizează majorarea amenzii în cazul persoanei juridice, sau necesitatea de a delimita sancțiunile în dependență de subiect, contrar art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
Ministerul Dezvoltării Economice și	203	<p>4. Art. 273 pct. 10) se expune în următoarea redacție: „10) comercializarea unui produs neprevăzut</p>	<p>Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a</p>

Digitalizării		<p>în contract, precum și refuzul nejustificat de a vinde un produs sau de a presta un serviciu se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;”</p> <p>Motivare: Excluderea textului „prin înșelăciune a” din versiunea actuală a articolului, este necesară deoarece în condiții practice, contravenția supra menționată poate fi săvârșită și din imprudența comerciantului, cauzând consumatorului un anumit prejudiciu, nefiind o acțiune obligatorie de pregătire a contravenției.</p>	<p>relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicarecontrar art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p>
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	204	<p>La art. 273: alin.(2) se propune de a se substitui cuvântul „comercializarea” cu sintagma ”introducerea pe piață,” în continuare după context, conform art.7 alin.(6) lit.f) din Legea nr.306/2018 privind siguranța alimentelor, „<u>Introducerea pe piață - cuprinde mai multe etape... deținerea produselor alimentare, oferirea... comercializarea, și distribuirea produselor alimentare.</u></p>	<p>Se acceptă parțial Cuvântul „comercializarea” se substituie cu sintagma „<i>plasarea pe piață</i>” în conformitate cu art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	205	<p>De asemenea se propune de a completa cu pct.(2¹) cu următorul conținut: „2¹) comercializarea produselor alimentare periculoase/neconforme legislației din domeniul alimentar în pofida restricției prescrise de către autoritatea competentă se sancționează cu amendă cu amendă de la 600 la 800 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu sau fără sistarea activității pentru o perioadă de 3 luni până la 1 an.</p>	<p>Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate. De asemenea, premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze deficiențele și impedimente întâlnite precum și necesitatea completării</p>

			Codului contravențional.
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	206	Totodată, se propune revizuirea numerotării punctelor din art.273, deoarece, conform art.414 pct. (1) ”contravențiile prevăzute la: ..., art. 273 pct.12),... se constată și se examinează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”, dar de fapt pct.12) la articolul 273 lipsește.	Nu se acceptă A se vedea art. 62 alin. (3) Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Art. 273 pct. 12) abrogat prin Legea nr. 91/2020 pentru modificarea unor acte normative – Art. III, pct. 1. Prin urmare, la art. 414 alin. (1) și (2) sintagma „art. 273 pct. 1), 2), 4), 6), 10), 12), 13),” se substituie cu sintagma „art. 273 pct. 1), 2), 4), 6), 10), 13),”.
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	207	Subsecvent, se propune completarea art. 273 cu două puncte noi 6 ¹) și 6 ²) după cum urmează: ”6 ¹) Neindicarea în meniu a listei preparatelor culinare și a băuturilor, denumirea preparatului și compoziția (în limba română), gramajul și prețul pentru o porție, orice ingredient sau adjuvant tehnologic care provoacă alergii sau intoleranță, utilizat la fabricarea sau prepararea unui produs alimentar și încă prezent în produsul finit, chiar și într-o formă modificată se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 180 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei juridice; 6 ²) Neasigurarea consumatorilor cu un număr suficient de exemplare de meniuri și/sau a cataloagelor pe suport de hârtie în unitățile de alimentație publică. se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.	Precizare: În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate, or art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate. De asemenea, premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze deficiențele și impedimente întâlnite precum și necesitatea completării Codului contravențional.
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	208	5) cu referire la pct.53 din proiect, în partea ce ține de completarea articolului 273 cu pct.14 ¹ , se propune substituirea textului „Agenției Naționale pentru Sănătate Publică” cu textul „autorităților competente”. Propunerea menționată, rezidă în recepționarea mai multor petiții în adresa Agenției prin care se invocă zgomotul emis de aparatele de aer	Se acceptă A se vedea pct. 201

		<p>condiționat de la frizerii, magazine non-alimentare, situații care excedă domeniile de activitate ale entităților.</p> <p>Pe această cale, se atrage atenția că Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este autoritate competentă ce constată și aplică sancțiuni pe întreg lanțul alimentar în conformitate cu legislația de profil.</p>	
<p>Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor</p>	209	<p>De asemenea, ISSPNPC recomandă modificarea prevederilor art. 273 pct. 10) Cod contravențional „comercializarea prin înșelăciune a unui produs neprevăzut în contract, precum și refuzul nejustificat de a vinde un produs sau de a presta un serviciu” și anume eliminarea sintagmei „înșelăciune” deoarece în condiții practice, contravenția supra menționată poate fi săvârșită și din imprudența comerciantului, cauzând consumatorului un prejudiciu de oricare tip, ea nefiind o acțiune de pregătire a contravenției.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Noțiunea de „înșelăciune” presupune un element intenționat, adică o acțiune conștientă a comerciantului de a induce în eroare consumatorul prin oferirea unui produs diferit față de cel convenit. Eliminarea sintagmei „înșelăciune” ar permite sancționarea și în cazul unor simple erori de gestiune sau neglijență minoră a comerciantului, ceea ce ar sancționa situații în care problema poate fi remediată prin mecanisme ce nu necesită sancționarea contravențională în comparație cu o situație de comportament fraudulos.</p>
<p>Primăria mun. Bălți</p>	210	<p>În calitate de primar al municipiului Bălți, exercitând atribuțiile de control asupra respectării legislației în domeniul comerțului, în conformitate cu prevederile art.29 din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, constat cu regret practicarea activităților comerciale ilegale de către întreprinzătorii individuali – persoane fizice pe teritoriul aflat în jurisdicția mea, în domeniul comerțului cu amănuntul. Astfel, în ultimii ani, numărul întreprinzătorilor individuali care desfășoară activitate comercială ilegală în pavilioane, tarabe, chioșcuri, tonete, cărucioare, fără înregistrarea de stat a activității și notificarea organului administrației publice locale, nu se reduce, ceea ce duce la pierderi de venituri atât pentru bugetul local, cât și pentru bugetul asigurărilor sociale de stat (nu se efectuează calcularea și plata taxei pentru obiectele de comerț, prevăzute de Titlul VII a Codului Fiscal al Republicii Moldova, precum și nici contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale de stat). Notificările, avertismentele și cerințele agenților constatatori de regulă, sunt ignorate de persoanele fizice, iar o normă</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Comerțul stradal neautorizat, desfășurat într-un loc interzis de autoritatea locală cade sub incidența art. 263 alin. (1) sau art. 273 alin. (15) din Codul contravențional nr. 218/2008. Referitor la propunerile privind majorarea sancțiunilor, acestea nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității</p>

		<p>legislativă care conferă organelor administrației publice locale dreptul de a aplica sancțiuni contravenționale pentru desfășurarea activității comerciale fără notificarea organului administrației publice locale - nu este prevăzută expres. În acest sens, solicit examinarea chestiunii privind operarea de modificări și completări la art.273 pct.9 din Codul Contravențional al Republicii Moldova (Legea nr.218-XVI din 24.10.2008), prin completarea sintagmei „se sancționează cu aplicarea persoanei cu funcție de răspundere” cu sintagma „și persoanelor fizice”, cu următoarele amenzi în unități ale comerțului ambulant, de la 30 la 60 de unități convenționale. Ținând cont de faptul că situația menționată mai sus este tipică pentru toate municipiile și orașele din țară, solicit extinderea competențelor organelor administrației publice locale în acest domeniu și susținerea inițiativei noastre.</p>	<p>comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
	<p>Asociația Producătorilor de Carne de Porc din Moldova</p>	<p>211</p> <p>Articolul 274 Comercializarea ilicită a produselor alimentare, cu următorul alineat: Punctele (3) și (4) Comercializarea produselor alimentare în lipsa documentelor ce confirmă proveniența, siguranța și calitatea acestora și nerespectarea condițiilor de păstrare, transportare în lipsa condițiilor sanitare-veterinare și pentru siguranța alimentelor, constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 100 la 150 unități convenționale, cu confiscarea produselor și mijloacelor utilizate. Impactul: Majorarea sancțiunilor protejează comunitățile prin reducerea riscului de boli și va asigura consumatorilor carne sigură, va descuraja comerțul ilicit și va întări încrederea oamenilor în instituțiile publice.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Majorarea sancțiunilor nu poate fi acceptată în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul</p>

				unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator. Subsecvent, sancțiunea reprezintă un mecanism de reeducare și prevenție, iar rolul normei contravenționale în general rezidă în asigurarea comportamentului ilicit și de a evita recidiva, fără a deveni o sarcină financiară excesivă sau disproporțională cu fapta ilicită în sine.
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	212	<p>la articolul 274:</p> <p>2.1 în sancțiunea de la alin. (3), textul „30 la 42” se substituie cu textul „ 100 la 150”, textul „60 la 120” se substituie cu textul „200 la 300”, și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;</p> <p>2.2 în sancțiunea de la alin. (4), textul „42 la 60” se substituie cu textul „100 la 150”, textul „120 la 180” se substituie cu textul „200 la 300”, și se completează cu textul „,cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”;</p>	Nu se acceptă A se vedea pct. 211
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	213	<p>La articolul 274:</p> <p>2.3 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:</p> <p>„Comercializarea produselor de origine animală de către producătorii casnici în piețe agro alimentare, iarmaroace (sau alte spații autorizate similar), sau direct din propria gospodărie sau pe platforme online de comerț, în lipsa carnetului de sănătate pentru animalele întreținute în exploatațiile nonprofesionale eliberat și vizat periodic de subdiviziunile teritoriale ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și utilizarea mijloacelor de transport neautorizate sanitarveterinar sau care nu prezintă dovada efectuării operațiunii de dezinfecție, se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.</p>	Nu se acceptă Condiția privind existența carnetului de sănătate sau a avizelor ANSA este absorbită de fapta de comercializare a produselor alimentare în lipsa documentelor ce confirmă proveniența, siguranța și calitatea, sancționată la art. 274 alin. (3), iar utilizarea mijloacelor de transport neautorizate sau nerespectarea normelor de dezinfecție se încadrează la art. 274 alin. (4) Cod contravențional. În partea ce vizează comercializarea din propria gospodărie sau pe platformele online de comerț excedează obiectul de reglementare al art. 274 „Încălcarea regulilor de comerț în piață”. Totodată, orice încălcare legată de prestarea serviciilor, comercializarea bunurilor prin mijloace electronice trebuie să fie corelată cu noțiunile și obligațiile

				furnizorului prevăzute de Legea nr. 284/2004 privind serviciile societății informaționale. Sub aspect tehnico-legislativ, completarea art. 274 cu alienatul (5) contravine art. 62 alin. (3) din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, întrucât norma respectivă a fost abrogată prin Legea nr. 208/2016 pentru modificarea și completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24.10.2008, în vigoare din 16.03.2017 (a se vedea Art. I, pct. 280).
55. La articolul 277: alineatul (10) va avea următorul cuprins: „(10) Importul, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere în lipsa documentelor ce atestă conformitatea acestora cu cerințele aprobate de Guvern se sancționează cu amendă de la 100 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 900 la 1200 de unități convenționale sau cu amendă în mărimea valorii produsului respectiv, dar nu mai puțin de 1200 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.” se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins: (11) Importul, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere care nu corespund specificațiilor tehnice se sancționează cu amendă de la 100 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 900 la 1200 de unități convenționale sau cu amendă în mărimea valorii produsului respectiv, dar nu mai puțin de 1200 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.”	Procuratură Generală	214	La pct. 55 se propune de facto divizarea conținutului art.277 în două aliniate separate și anume alin.(10) care va indica importul, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere în lipsa documentelor ce atestă conformitatea, iar la alin.(11) care va reglementa importul, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere care nu corespund specificațiilor. Considerăm că, acest fapt contravine Indicațiilor metodologice privind regulile de tehnică legislativă adoptate de Ministerul Justiției, și anume la pct.26, care stabilește că, „în cazul în care se exclude integral textul unei părți (cărți), unui titlu, capitol, unei secțiuni, unui articol/punct, alineat/subpunct sau al subdiviziunii acestuia, numerotarea lor nu se transmite altor elemente structurale. Renumerotarea nu se admite nici în cazul completării actului normativ cu noi elemente structurale, caz în care noile elemente structurale preiau numărul articolului, alineatului, punctului, subpunctului, capitolului, etc după care acesta urmează, cu atribuirea indicilor numerici corespunzători”. Mai mult ca atât, nota informativă nu conține argumentele și motivele necesității operării modificărilor în art.277 al Codului contravențional.	Precizare: Scopul divizării reiese din posibilitatea aplicării planului de remediere conform art. 46 ¹ din cod pentru fapta de ”Importul, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere <u>în lipsa documentelor ce atestă conformitatea</u> acestora cu cerințele aprobate de Guvern”. Lipsa documentelor la import este încălcare ce poate fi remediată și necesită a fi inclusă în art.46 ¹ . Astfel articolul se divizează în aliniatul (10) și aliniatul (11), unde aliniatul (10) să se refere doar la lipsa documentației necesare, și va fi inclus în lista contravenției pentru care se face plan de remediere. Iar corespunzător, alin.(11) să expună o contravenție mai periculoasă „Importul, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere <u>care nu corespund specificațiilor tehnice</u> ” și pentru care nu se va putea aplica planul de remediere. Suplimentar, a se vedea pct. 210.
	Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	215	4. Pct. 55, care modifică art. 277 alin. (10) și completează cu alin. (11), se va expune în următoarea redacție: „alineatul (10) va avea următorul cuprins: „(10) Importul, punerea la dispoziție pe piață	Se acceptă

		<p>a produselor petroliere în lipsa documentelor ce atestă conformitatea acestora se sancționează cu amendă de la 100 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 900 la 1200 de unități convenționale sau cu amendă în mărimea valorii produsului respectiv, dar nu mai puțin de 1200 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.”</p> <p>se completează cu alineatul (11) cu următorul cuprins:</p> <p>„(11) Importul, punerea la dispoziție pe piață a produselor petroliere care nu corespund specificațiilor tehnice se sancționează cu amendă de la 100 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 900 la 1200 de unități convenționale sau cu amendă în mărimea valorii produsului respectiv, dar nu mai puțin de 1200 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Motivare: Potrivit practicii judiciare a Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, persoana responsabilă de importul produselor calitative este administratorul persoanei juridice conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice și nu operatorul sau șeful stației. În această situație, se impune substituirea sintagmei „persoană fizică” cu „persoană cu funcție de răspundere”. Or, din perspectiva persoanei fizice nu este posibil a transporta, pune pe piață spre comercializare produse petroliere în lipsa documentelor ce atestă conformitatea acestora cu cerințele aprobate de Guvern, care nu corespund specificațiilor tehnice și prin urmare apare necesitate atribuirii acestor obligații prin ordin, fișa postului, contract individual de muncă și/sau în lipsa acestora, administratorului.</p>		
<p>56. Articolul 277¹ alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) Neasigurarea măsurilor de restricționare a accesului la jocurile de noroc cu risc social sporit al persoanelor cu vârsta de până la 21 de ani și accesului la jocurile de noroc cu risc social scăzut al persoanelor cu vârsta de până la 18 ani și</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>216</p>	<p>5. La pct. 56 din proiect, care propune o redacție nouă pentru articolul 277¹ alin. (3), după textul „se află în stare de ebrietate” se va completa cu textul „ori din alte cauze, vădit nu sunt conștiente de acțiunile lor”. Completarea este preluată din redacția actuală a articolului, și este necesară în contextul protecției drepturilor și intereselor persoanelor cu dizabilități.</p>	<p>Se acceptă</p> <p><i>„Neasigurarea măsurilor de restricționare a accesului la jocurile de noroc cu risc social sporit al persoanelor cu vârsta de până la 21 de ani și accesului la jocurile de noroc cu risc social scăzut al persoanelor cu vârsta de până la 18 ani și a persoanelor aflate sub influența</i></p>

<p>a persoanelor care vădit se află în stare de ebrietate se sancționează cu amendă de la 48 la 72 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea, în ambele cazuri, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 5 luni la un an.”.</p>				<p><i>alcoolului, a substanțelor stupefiante sau a altor substanțe cu efect puternic, precum și a persoanelor care, din alte cauze, vădit nu sunt conștiente de acțiunile lor, inclusiv permiterea accesului acestor persoane în localul de joc,,</i></p>
<p>57. Articolul 278: la alineatul (3) după cuvintele „produselor alimentare”, se completează cu cuvintele „de calitate neadecvată, dacă deficiențele au fost depistate în limita termenului de valabilitate,”;</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>217</p>	<p>5. Articolul 278 se modifică după cum urmează: „la alin. (1) și (2) după cuvântul „produs” se completează cu textul „inclusiv la un produs cu elemente digitale,”; la alin. (4) textul „, în condițiile legii,” se exclude; în alin. (5) textul „al produsului, serviciului pentru perioada de timp” se substituie cu textul „pentru produsul, inclusiv produsul cu elemente digitale sau pentru serviciul prestat, corespunzător perioadei de timp” în sancțiune cuvintele „persoanei fizice” se substituie cu cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere” se completează cu alin. (6) cu următorul cuprins: „(6) Încălcarea cerințelor de către vânzător privind furnizarea continuă de conținut digital sau de servicii digitale în cadrul unui produs cu elemente digitale, precum și refuzul privind remedierea neconformităților conținutului digital sau a serviciului digital care intervine sau este constatată pe parcursul perioadei de furnizare conform contractului de vânzare-cumpărare se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.” Motivare: Principiul răspunderii vânzătorului pentru daune este un element esențial al contractelor de vânzare-cumpărare. Prin urmare, consumatorii ar trebui să aibă dreptul de a solicita despăgubiri pentru prejudiciul cauzat de o încălcare de către vânzător, inclusiv pentru prejudiciul suferit ca urmare a unei neconformități. Recent, prin Legea nr.</p>	<p>Se acceptă parțial Propunerea de la alin. (1) și (2) nu se acceptă. Art. 1 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor explică noțiunea de <i>produs</i>, iar în corespundere cu art. 54 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative - <i>terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația UE și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi.</i> Cu privire la propunerea de la alin. (4) – nu se acceptă. Legiuitorul indică produsele care se admit la returnare ori care nu se admit, cerințele care trebuie să le îndeplinească produsele de calitate corespunzătoare pentru a fi returnate – art. 26 din Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorului. Respectiv, returnarea produsului se realizează în condițiile prevăzute de Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorului. Cu privire la propunerea de la alin. (5) nu se acceptă în partea ce vizează modificarea textului „al produsului, serviciului pentru perioada de timp” cu textul „pentru produsul, inclusiv produsul cu elemente digitale sau pentru serviciul prestat, corespunzător perioadei de timp”. Termenul <i>produs</i> de la alin. (5) cuprinde și produsele cu conținut digital sau serviciu digital, în conformitate cu art. 1 din Legea</p>

		342/2023 pentru modificarea Legii nr. 105/2003 privind protecția consumatorilor, noțiunea de produs a fost extinsă, astfel încât produs este considerat inclusiv orice obiect corporal mobil care include un conținut digital sau un serviciu digital ori este interconectat cu acesta, astfel încât, în absența respectivului conținut digital sau serviciu digital, bunul nu și-ar putea îndeplini funcțiile („bunuri cu elemente digitale”). În context, propunerile de completare sunt orientate spre creșterea nivelului de claritate privind aplicabilitatea sancțiunilor inclusiv în cazul produselor care conțin componente digitale, or progresul tehnologic și multitudinea de produse inteligente impun sporirea securității juridice a consumatorului.	nr. 105/2003 privind protecția consumatorului. <i>În partea ce vizează înlocuirea în textul sancțiunii cuvintele „persoanei fizice” cu cuvintele „persoanei cu funcție de răspundere” - se acceptă.</i> Cu privire la propunerea de la alin. (6), aceasta nu se acceptă deoarece refuzul înlăturării neconformităților cade sub incidența alin. (1) și (2) al art. 278 din Codul contravențional. Se precizează că dreptul de a cere despăgubiri cade sub incidența Codului civil nr. 1107/2002 în coroborare cu Legea nr. 105/2003 privind protecția consumatorului, ori scopul legii contravenționale constă în apărarea drepturilor și libertăților legitime ale persoanei, apărarea proprietății, ordinii publice, a altor valori ocrotite de lege, în soluționarea cauzelor contravenționale, un mijloc de corectare și reeducare a persoanei care a săvârșit o contravenție, precum și în prevenirea săvârșirii de noi contravenții – art. 2 și 32 din Codul contravențional nr. 218/2008.
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	218	3. În conformitate cu art.278 alin.(2) din Codul contravențional, refuzul vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului privind remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită a acestuia sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în condițiile stabilite de legislație se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. În cele mai multe cazuri, operatorii aeriени refuză neîntemeiat să achite pasagerilor compensațiile prevăzute la pct.18 din Regulamentul privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.836/2012, sau nu prezintă refuzul în	Se acceptă parțial La art. 278 alineatul (2) dispoziția se completează cu textul „sau neprezentarea refuzului în termenul stabilit de legislație” în corespundere cu pct. 37-39 HG 836/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor. În partea ce vizează majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o

		<p>termenul de 14 zile calendaristice, stabilit de Legea nr.105/2003 privind protecția consumatorilor.</p> <p>Astfel, se impune modificarea normei respective în sensul prevenirii comportamentului abuziv și a responsabilizării prestatorilor de servicii de a răspunde la toate reclamațiile. În contextul respectiv, agentul constator va avea mai multe pârghii de a asigura dreptul la informare și dreptul la compensații pentru pasagerii care au avut de suferit. Totodată, amenzile actuale aplicabile operatorilor aerieni (de la 4500 până la 6000 lei), stabilite la art.278 alin.(2) Cod contravențional, sunt derizorii în raport cu prejudiciile cauzate pasagerilor. Luând în considerare impactul financiar al modificării ce urmează, se prezumă că operatorii aerieni vor acționa cu diligență sporită pentru a nu admite întârzieri sau anulări de zboruri și, respectiv, în cazul în care, totuși, acestea vor fi admise, vor răspunde în termenul legal la toate reclamațiile înaintate. Prin urmare, se propune majorarea cuantumului acestora atât pentru personalul cu funcții de răspundere a operatorilor aerieni, cât și pentru operatorii aerieni propriu-zisi, după cum urmează: „(2) Refuzul vânzătorului, prestatorului de a satisface reclamația consumatorului privind remedierea gratuită a deficiențelor apărute la produs, serviciu, înlocuirea gratuită a acestuia sau restituirea contravalorii produsului, serviciului necorespunzător în condițiile stabilite de legislații sau neprezentarea refuzului în termenul stabilit de legislație se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p>abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>	
58. Articolul 280 se abrogă.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	219	<p>Având în vedere că se propune la art. 273 abrogarea pct. 13 și abrogarea art. 280, se propune revizuirea alin. (1) al art. 407, prin excluderea textului „pct. 13” și modificarea textului „278-281” prin excluderea art. 280.</p>	Se acceptă A se vedea pct. 200
	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	220	<p>Modificarea art. 284, după cum urmează: 1. reieșind din prevederile art. 18 din Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, la alin. (3), cuvintele „alcoolului etilic și a băuturilor alcoolice” să</p>	Se acceptă parțial La art. 284 alineatul (3) textul „alcoolului etilic și a băuturilor alcoolice” se substituie cu textul „alcoolului etilic și a băuturilor spirtoase cu concentrația

			<p>fie substituite cu textul „alcoolului etilic, băuturilor alcoolice și băuturilor spirtoase cu concentrația alcoolică de minimum 25 % în volum”;</p>	<p>alcoolică de minimum 25% în volum”.</p> <p>Conform art. 18 alin. (1) din Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, utilaj tehnologic dotat cu aparate pentru măsurarea cantității producției fabricate și cu aparate pentru măsurarea concentrației alcoolice se utilizează doar la fabricarea alcoolului etilic și a băuturilor spirtoase cu concentrația alcoolică de minimum 25%. Utilizarea termenului generic de „băuturi alcoolice” extinde sancțiunea și asupra producătorilor de băuturi cu o concentrație alcoolică mai mică pentru care legea specială nu prevede obligativitatea dotării cu astfel de aparate de măsură specifice.</p>
	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	221	<p>Modificarea art. 284, după cum urmează: 2. la alin. (6) cuvintele „ori a reglementărilor tehnice” să fie excluse, ca fiind inutile, iar cuvântul „legislației” să fie substituit cu cuvintele „actelor normative”;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>La alin. (6) textul „ori a reglementărilor tehnice” se substituie cu textul „ori a documentației normative”, în corespundere cu art. 1 și art. 6 din Legea nr. 1100/2000.</p> <p>Cu privire la substituirea cuvântului „legislației” cu cuvântul „actelor normative” a se reține prevederile art. 54 alin. (1) lit. c) Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.</p>
	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	222	<p>Modificarea art. 284, după cum urmează: 3. alin. (9), primul enunț, să fie expus în următoarea redacție: „Comercializarea alcoolului etilic agenților economici care practică o altă activitate decât cea în domeniul fabricării producției alcoolice, dar care, în procesul de producere, utilizează alcool etilic, contrar prevederilor Legii nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice”.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Pomind de la prevederile art. 4 alin. (2) și (3) din Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, se propune următorul conținut la alin. (9) al art. 284: „(9) Comercializarea alcoolului etilic agenților economici care nu dețin licența respectivă sau care nu dispun de avizul autorității competente, precum și comercializarea către agenții economici care utilizează alcoolul etilic în procesul de producere fără notificarea prealabilă a autorității competente ori cu devieri de la datele indicate în notificare</p>

			se sancționează cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”	
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	221	<p>La art. 284:</p> <p>1) la alin.(1) după cuvântul „nerespectarea” se propune a se completa cu cuvintele „actelor normative și”;</p> <p>2) la alin.(2) cuvintele „și, după caz, cu marcă de calitate” și cuvintele „și cu marcă de calitate”, se exclud;</p> <p>3) la alin.(3) cuvântul „alcoolice” se va substitui cu sintagma „spirtoase cu concentrația alcoolică de minimum 25% în volum”;</p> <p>4) la alin.(4) după cuvântul „falsificate” se va completa cu cuvântul „,substituite”;</p> <p>5) la alin.(6) după cuvintele „indicație geografică protejată” se va completa cu cuvintele „sau a mențiunilor tradiționale”, iar cuvintele „legislației ori a reglementărilor tehnice” se va substitui cu cuvintele „legii, altor acte normative și a caietului de sarcini respectiv”</p> <p>6) la alin.(9) cuvintele „Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare” se va substitui cu cuvintele „prealabil pentru dreptul de import al alcoolului etilic, eliberat de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor”;</p> <p>7) se propune a se completa cu alineatul (12) cu următorul conținut:</p> <p>„(12) Producerea produselor vitivinicole din strugurii recoltați de pe plantațiile viticole neînregistrate în Registrul Vitivinicol,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 120 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La alineatul (1) după cuvântul „nerespectarea” se va completa cu cuvintele „legislației și”. Introducerea cuvântului legislație în loc de acte normative conform propunerii în vederea asigurării utilizării uniforme a terminologiei în întreg actul normativ.</p> <p>La alineatul (2) se acceptă ca urmare a abrogării prin HG nr. 3/2016 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Producției Alcoolice, Structurii și efectivului-limită ale acestuia a HG nr. 249/2001 pentru punerea în aplicare a Legii cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice, precum și excluderea noțiunii „marcă de calitate” din Legea nr. 1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice prin Legea nr. 77/2022 pentru modificarea unor acte normative (în vigoare din 20.04.2023).</p> <p>La alineatul (3) se acceptă – a se vedea pct. 215 din sinteză.</p> <p>La alin. (4) se respinge. Art. 1 din Legea nr. 1100/2000 explică noțiunea de produs falsificat (contrafăcut). Totodată art. 283 din Codul contravențional sancționează acțiunea de falsificare și contrafacere a produselor, fapt ce demonstrează că acțiunea de falsificare poate exista independent de acțiunea de contrafacere, ori acțiunea de falsificare nu implică în toate cazurile și utilizarea unui obiect de proprietate intelectuală protejat.</p> <p>La alin. (6) în partea ce vizează</p>

				<p>completarea cu textul „sau a mențiunilor tradiționale” se relevă că premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva argumente în susținerea propunerii sale corespunzător art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care ar demonstra necesitatea modificării.</p> <p>Cu referire la propunerea ca cuvintele „legislației ori a reglementărilor tehnice” să fie substituite cu cuvintele „legii, altor acte normative și a caietului de sarcini respectiv” se respinge, iar textul „reglementărilor tehnice” de înlocuit cu „documentației normative”, noțiune explicată la art. 1 din Legea nr. 1100/2000.</p> <p>Cu privire la propunerea de la alin. (9) – a se vedea pct. 217 din sinteză.</p> <p>Cu privire la propunerea de completare a art. 284 cu alin. (12) se precizează că premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva argumente în susținerea propunerii sale corespunzător art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care ar demonstra necesitatea modificării.</p>
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	222	<p>La art.285:</p> <p>1) la alin.(1) cuvântul „produselor” se va substitui cu cuvântul „producției”;</p> <p>2) alineatul (2) de expus în următoarea</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Cu privire la propunerea de la alin. (1), înlocuirea cuvântului „produselor” cu cuvântul „producției” este</p>

		<p>redacție:</p> <p>„(2) Completarea eronată a registrelor de evidență, nerespectarea trasabilității la toate etapele procesului tehnologic de producere, omiterea prezentării sau prezentarea cu depășirea termenelor stabilite de legislație a declarațiilor prevăzute de actele normative”;</p> <p>3) Alineatul (3) va avea următorul conținut:</p> <p>„(3) Falsificarea, neprezentarea sau nedeținerea evidenței documentelor ce atestă calitatea și siguranța producției alcoolice, dacă aceste acțiuni au lezat neînsemnat drepturile și interesele consumatorilor.”</p> <p>Iar după cuvintele „ persoanei cu funcție de răspundere” se completează cu cuvintele „cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”</p>	<p>determinată de armonizarea terminologiei în corespundere cu Legea nr. 100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice. Astfel, potrivit art. 1 din legea menționată, noțiunea de producție alcoolică cuprinde produsele alimentare destinate consumului uman, având concentrația alcoolică mai mare de 1,2 în volum.</p> <p>Suplimentar, titlul articolului 285 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 285. Încălcarea legislației cu privire la documentele privind alcoolul etilic, producția alcoolică și/sau produsele vitivinicole”.</p> <p>Propunerea de la alin. (2) se respinge – a se vedea Capitolul III¹ „Trasabilitatea producției vitivinicole” din Legea viei și vinului nr. 57/2006.</p> <p>Totodată, art. 285 se completează cu un alineat nou:</p> <p>(2¹) Completarea eronată a registrelor de evidență, lipsa sau neprezentarea în termen a declarațiilor prevăzute de actele normative privind fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice</p> <p>se sancționează cu amendă de la 42 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Propunerea de completare cu alin. (2¹) rezidă din obligația agentului economic care desfășoară activități în domeniul fabricării și circulației alcoolului etilic și a producției alcoolice de a întocmi și de a depune declarațiile de fabricare și/sau de circulație a alcoolului etilic, a distilatoarelor de origine agricolă și a producției alcoolice în conformitate cu art. 7 și 7¹ din Legea nr. 1100/2000, ori alin. (2) al art. 285 sancționează încălcările care</p>
--	--	--	---

				<p>cad sub incidența Legii viei și vinului nr. 57/2006.</p> <p>Referitor la propunerea pentru alin. (3) se precizează că premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva argumente în susținerea propunerii sale corespunzător art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care ar demonstra necesitatea modificării.</p>
<p>59. Articolul 286: se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins: 28 „(6) Comercializarea băuturilor alcoolice în magazinele alimentare și în alte puncte de comerț cu amănuntul, între orele 22.00–08.00, cu excepția magazinelor aflate în punctele internaționale de trecere a frontierei de stat se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>223</p>	<p>Pct.59, sintagma „băuturilor alcoolice” urmează a fi substituită cu sintagma „producției alcoolice”, întru interzicerea comercializării tuturor produselor ce au o concentrație alcoolică mai mare de 1,2 % în volum, deoarece „băuturile alcoolice” includ produsele o concentrație alcoolică de până la 15 % în volum.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare</p>	<p>224</p>	<p>Modificarea art. 286, după cum urmează: 1. în denumirea articolului, cuvintele „băuturilor alcoolice” să fie substituite cu cuvintele „alcoholului etilic și a producției alcoolice”; 2. alin. (1), primul enunț, să fie expus în următoarea redacție: „Comercializarea de produse în rețeaua de comerț cu amănuntul, contrar prevederilor art. 5 alin. (2) lit. a) și a¹) din Legea nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoholului etilic și a producției alcoolice.”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor</p>	<p>225</p>	<p>Art.286: 1) în denumirea articolului cât și pe textul acestuia, cuvântul „alcoolice” se propune a se substitui cu cuvântul „spirtoase” la forma gramaticală corespunzătoare. 2) alineatul (1) se va expune în următoarea</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea pct. 224</p>

		redacție: „(1) Comercializarea băuturilor ce conțin alcool, interzise în rețeaua de comerț cu amănuntul: alcool etilic, alcool etilic de origine agricolă rectificat, alcool etilic tehnic, produse farmaceutice alcoolizate, băuturi pe bază de vin, altă producție alcoolică fermentată” în continuare după text.		
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	226	La pct.59 din proiectul propus spre avizare, în partea ce ține de art.286 alin.(6), se propune substituirea expresiei „băuturile alcoolice” cu expresia „producție alcoolică”. Această propunere este în concordanță cu prevederile Legii nr.1100/2000 cu privire la fabricarea și circulația alcoolului etilic și a producției alcoolice*, care prin Legea nr.407/23 pentru modificarea unor acte normative (prevederi aferente domeniului producției alcoolice), noțiunea de „băuturi alcoolice” a fost exclusă.	Se acceptă A se vedea pct. 223
60. Articolul 290 va avea următorul cuprins: „ Articolul 290. Activitatea bancară fără licență Desfășurarea activităților permise exclusiv băncilor fără înregistrare sau fără licență, ori cu încălcarea condițiilor de licențiere, dacă aceste acțiuni au cauzat pagube persoanei fizice sau juridice ori statului sau dacă sunt însoțite de însușirea unui venit, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.	Ministerul Finanțelor	227	La art. 290 , denumirea articolului de completat cu textul: „dacă fapta nu constituie infracțiune” Argumente: Propunerea înaintată survine în contextul în care art. 241 ¹ din Codul penal deja prevede răspunderea penală pentru activitatea în cauză, cu stabilirea unui plafon al daunelor în proporții mari și deosebit de mari.	Se acceptă Dispoziția se completează cu textul „ , iar fapta nu constituie infracțiune”.
	Procuratură Generală	228	La pct.60 cu referire la Articolul 290 Activitatea bancară fără licență este necesar de menționat că, art.18 Cod contravențional reglementează și definește proporțiile și daunele cauzate prin comiterea contravenției. Astfel, conform normei prenotate „se consideră de mici proporții valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală sau valoarea pagubei pricinuite care, la momentul săvârșirii contravenției, nu depășește 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei”. Subsecvent, menționăm că, răspunderea pentru practicarea ilegală a activității financiare este, la fel, reglementată și de legislația penală.	Nu se acceptă În baza salariului lunar mediu pe economie prognozat pentru anul 2025, art. 241 ¹ alin.(1) din CP sancționează practicarea ilegală a activității financiare care a cauzat daune ce depășește suma de 322 000 lei (proporții mari), iar alin. (2) care a cauzat daune ce depășește suma de 644 000 lei (proporții deosebit de mari). În cazul în care reglementăm în codul contravențional practicarea ilegală a activității financiare care a cauzat daune în proporții mici, adică până la 3 220 lei (20% din salariul lunar mediu pe economie), ar rămâne nesancționate faptele care cauzează daune între 3 220 lei și 322 000 lei, adică cele care depășesc proporțiile

		<p>În context, potrivit art. 241¹ Cod penal ”(1) Practicarea activității financiare fără înregistrare și/sau fără autorizare (licențiere), în modul prevăzut de legislație, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari [...] (2) Aceeași acțiune care a cauzat daune în proporții deosebit de mari [...]”</p> <p>Pe cale de consecință, în vederea excluderii unei incertitudini juridice privind delimitarea acțiunilor ilicite și încadrarea juridică corectă a acestora, normele de drept urmează să corespundă principiilor de claritate și previzibilitate.</p> <p>În această ordine de idei, în scopul asigurării clarității privind valoarea pagubei aduse persoanelor fizice sau juridice ori statului în rezultatul desfășurării activităților permissive exclusive băncilor fără înregistrare sau fără licență, opinăm la Articolul 290 substituirea sintagmei ”pagube” cu sintagma „daune în proporții mici”.</p>	<p>mici, dar nu ating pragul pentru a fi încadrate ca infracțiune. Această lacună legislativă ar crea o zonă de impunitate pentru fapte cu un impact financiar semnificativ.</p>	
	<p>Banca Națională a Moldovei</p>	<p>229</p>	<p>5. La art. 290¹ din Codul contravențional, propunem majorarea cuantumului amenzii pentru practicarea activităților profesionale pe piața financiară nebanară, reglementate și supravegheate de Banca Națională a Moldovei, fără act permisiv sau fără îndeplinirea condiției de înregistrare stabilite de lege pentru desfășurarea activităților respective. Activitățile profesionale pe piața financiară nebanară cuprind o varietate de genuri de activitate, reglementate separat, cu cerințe specifice de licențiere/autorizare. Practicarea activităților date fără act permisiv sau fără îndeplinirea condiției de înregistrare, are un impact negativ atât asupra participanților pe piața financiară nebanară (care ar trebui să beneficieze de un mediu concurențial adecvat), cât și asupra consumatorilor (care ar trebui să beneficieze de servicii de calitate și de reducerea riscurilor de fraudă financiară). În aceeași ordine de idei, măsurile de descurajare a practicării activității neautorizate pe piața financiară nebanară urmează a fi corelate inclusiv cu efortul de aliniere la cerințele normative a unui participant pe piața financiară nebanară. În contextul dat și pe baza raționamentelor similare, propunem, de asemenea, majorarea cuantumului amenzii stabilite pentru faptele</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Sanctiunea de la art. 290¹ va avea următorul cuprins:</p> <p>„se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 210 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an”.</p>

			contravenționale prevăzute la art. 290 „Activitatea bancară fără licență” din Codul contravențional.	
61. Articolul 291 va avea următorul cuprins: „Articolul 291. Încălcarea legislației valutare (1) Încălcarea regulilor privind operațiunile valutare, stabilite de legislația valutară, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 210 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an. (2) Refuzul nejustificat al unității de schimb valutar de revocare a operațiunii de schimb valutar, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (3) Încălcarea termenului de restituire a mijloacelor bănești primite în cadrul operațiunii de schimb valutar revocate, se sancționează cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (4) Încălcarea cerințelor de la art. 421 alin. (3) din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară la efectuarea operațiunilor de schimb valutar prin intermediul aparatului de schimb valutar, se sancționează cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 100 la 150 de unități	Banca Națională Moldova a	230	1. Potrivit pct. 61 din proiectul de lege, se propune modificarea cuprinsului art. 291 „Încălcarea legislației valutare”, prin completarea acestuia cu noile alineate (2)-(7), ceea ce va permite impunerea sancțiunilor în cazul încălcării obligațiilor stabilite în Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară. În acest context, remarcăm că prin pct. 87 din proiectul de lege, se completează prevederile art. 404 alin. (1) din Codul contravențional, cu privire la extinderea competenței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), de constatare și examinare a contravențiilor prevăzute la art. 291 alin. (2)-(7) din Codul contravențional. Precizăm că în prezent, potrivit prevederilor art. 402 alin. (1) din Codul contravențional, competența de examinare a contravențiilor prevăzute la art. 291 este atribuită autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor (Agenția Achiziții Publice, Autoritatea de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, Serviciul Fiscal de Stat). În această privință, observăm că, prin proiectul de lege propus, nu au fost operate modificări la art. 402 alin. (1) din Codul contravențional, trimiterea la art. 291 în integralitate fiind aplicabilă în continuare. Reieșind din modificările aduse art. 291 și art. 404 din Codul contravențional, propunem revizuirea proiectului de lege pentru a evita ambiguitatea interpretării referitor la aplicarea prevederilor art. 291, în particular, cu privire la partajarea competențelor în contextul examinării contravențiilor prevăzute la alin. (1) și separat alin. (2) – (7).	Se acceptă La art. 402 se pune 291 alin.(1), iar la art. 404 se introduce cu art. 291 alin.(2)-(7).
	Banca Națională Moldova a	231	2. La pct. 61 din proiectul de lege, remarcăm că în cazul contravențiilor prevăzute la art. 291 alin. (2), (3), (5) și (7) din Codul contravențional, este stabilită răspunderea contravențională a persoanei fizice. În contextul alineatelor examinate, includerea răspunderii contravenționale a persoanei fizice la unele din ele, pare a fi improprie, dat fiind faptul că, acțiunile descrise în alineatele menționate, sunt specifice activității categoriilor de rezidenți prevăzuți la art. 41 alin. (2) din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea	Se acceptă

<p>convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(5) Modificarea, în decursul programului de lucru a cursurilor de cumpărare și/sau vânzare pentru operațiunile de schimb valutar în numerar cu consumatorii, fără asigurarea informării consumatorilor prin afișarea informației respective, până la începerea efectuării operațiunilor cu aplicarea cursurilor noi stabilite, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(6) Nerespectarea condițiilor de afișare pe panoul de reclamă și pe ecranul aparatului de schimb valutar a informației privind cursurile de cumpărare și vânzare stabilite de către unitatea de schimb valutar, se sancționează cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(7) Afișarea incorectă prin utilizarea altor tipuri de caractere la informația privind comisioanele pe panoul de reclamă și pe ecranul aparatului de schimb valutar, decât cele utilizate la cursurile de cumpărare și vânzare, se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>		<p>valutară, denumiți în sensul legii, unități de schimb valutar (persoane juridice). Prin urmare, răspunderea contravențională pentru astfel de încălcări ar trebui să fie a persoanei juridice în sine sau a persoanei cu funcție de răspundere din cadrul acesteia. Aplicarea sancțiunilor unei persoane fizice care nu deține funcție de răspundere ar putea fi nejustificată, întrucât acțiunile, cum ar fi, cele prevăzute la art. 291 alin. (2) și (3), sunt atribuțiile unității de schimb valutar (persoana juridică) și a responsabililor din cadrul acesteia. În considerarea aspectelor relatate supra, propunem revizuirea cuprinsului art. 291 alin. (2), (3), (5) și (7) prin prisma prevederilor art. 16 din Codul contravențional cu privire la răspunderea contravențională a persoanei fizice.</p>	
<p>Banca Națională Moldova</p>	<p>a</p> <p>232</p>	<p>3. În contextul modificărilor operate la art. 291 alin. (2)–(7) din Codul contravențional, considerăm necesară revizuirea faptelor calificate ca fiind contravenții, având în vedere prevederile din Legea nr. 62/2008, referitoare la condițiile de activitate a unităților de schimb valutar, astfel cum sunt prevăzute la art. 42, întrucât aceste unități pot comite și alte încălcări în relațiile cu persoanele fizice decât cele menționate la art. 291, în redacția propusă prin proiectul de lege. În acest sens, criteriul de calificare selectivă a unor încălcări drept contravenții nu se prezintă în mod clar, ținând cont de faptul că Legea nr. 62/2008 conține prevederi referitoare la alte încălcări care ar putea prejudicia drepturile și interesele persoanelor fizice (clienților), pasibile de sancționare contravențională, cum ar fi cele prevăzute la art. 42 alin. (2), (4) și (6) din Legea nr. 62/2008. Suplimentar, pentru a evita ambiguitatea textului și a asigura coerență în prevederile propuse, considerăm relevant completarea componentelor de contravenții prevăzute la art. 291 alin. (2)–(7) cu referințe detaliate la Legea nr. 62/2008.</p>	<p>Precizare: Modificarea de la art. 291, și anume alineatul (1) prevede că încălcarea regulilor stabilite prin legislația valutară va constitui contravenție, iar constatarea și examinarea acestor fapte vor fi realizate, conform competenței, de către autoritățile administrative aflate în subordinea Ministerului Finanțelor. Referitor la alineatele (2)–(7), acestea au fost introduse datorită faptului că prin Legea nr. 175/2023, Comisiei Naționale a Pieței Financiare i-au fost oferite competențe în domeniul protecției consumatorilor de servicii financiare. Respectiv, pentru sancționarea încălcărilor generale din legislația valutară vor fi responsabile autoritățile administrative din subordinea Ministerului Finanțelor, iar prevederile din legislația valutară ce se referă la protecția consumatorului au fost înserate la alineatele (2)–(7) din cod pentru a putea fi date în competența CNPF.</p>
<p>Banca Națională Moldova</p>	<p>a</p> <p>233</p>	<p>4. La fel, referitor la art. 291, pe tot parcursul textului, sugerăm substituirea cuvântului „consumator” cu cuvintele “persoane fizice” la forma gramaticală corespunzătoare în vederea uniformizării terminologiei utilizate în cuprinsul articolului cu cea din Legea nr. 62/2008 privind reglementarea valutară.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Se păstrează noțiunea de „consumator” pentru a uniformiza terminologia folosită în întregul Cod contravențional.</p>

<p>62. Articolul 293¹ :</p> <p>la alineatul (1) cuvintele „sau în lipsa contractului valid de asistență tehnică cu prestatorul autorizat” se exclud.</p> <p>la alineatul (4) textul „, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice” se exclude.</p> <p>la alineatul (10) textul „,cu amendă de la 200 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice” se exclude.</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>234</p>	<p>La finalul art. 293¹ alin. (5) se propune substituirea textului „o unitate convențională” cu textul „suma de 150 lei”.</p> <p>Argumente: Această modificare are un caracter redacțional și urmărește aducerea în concordanță a prevederilor art. 293¹ alin. (5) din Codul contravențional cu prevederile art. 254 alin. (1) din Codul fiscal (în vigoare din 01.01.2025 – Legea nr. 214/2024 pentru modificarea unor acte normative (ce vizează politica bugetar fiscală și vamală).</p>	<p>Se acceptă Uniformizarea cu prevederile art. 254 alin. (1) Cod fiscal nr. 1163/1997.</p>
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>235</p>	<p>Art. 293¹ se propune de completat cu alin.(11), care va avea următorul cuprins:</p> <p>„(11) Transmiterea de la echipamentul de casă și de control către Serviciul Fiscal de Stat a informațiilor financiare gestionate care nu corespund cerințelor tehnice la momentul certificării sau cu utilizarea sistemelor informaționale/ instrumentelor intermediare</p> <p>se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere a furnizorului echipamentului de casă și de control.”</p> <p>Argumente: Aferent propunerii înaintate este de menționat că, actualmente actele normative prevăd obligația transmiterii informației de la echipamentul de casă și de control către Serviciul Fiscal de Stat conform structurii aprobate și fără utilizarea sistemelor informaționale/ instrumentelor intermediare, nefiind prevăzută răspunderea pentru nerespectarea acestor prevederi, neexistând pârghii de conformare a contribuabililor în aceste cazuri.</p>	<p>Se acceptă A se vedea pct. 38 din Anexa nr. 3 la HG nr. 141/2019 cu privire la aplicarea echipamentelor de casă și de control la efectuarea decontărilor</p>
<p>63. La alineatul (5) al articolului 293²:</p> <p>- textul „art.50 alin. (1), (2), (5)” se substituie cu textul „art.50 alin. (1), (2), (4) și (5),”;</p> <p>- textul „art. 68 alin. (1), (3), (5),” se exclude.;</p> <p>- textul „ și la art. 77 alin. (4) din Legea cu privire la serviciile de plată și</p>	<p>Banca Națională Moldovei</p>	<p>236</p>	<p>6. La pct. 63 din proiectul de lege, adițional la modificările propuse, la art. 293² alin. (1) sugerăm excluderea enunțului „dacă aceste acțiuni au cauzat pagube persoanei fizice sau juridice ori statului sau dacă sunt însoțite de însușirea unui venit”. Necesitatea excluderii acestui enunț vine să asigure aplicarea sancțiunii contravenționale indiferent de cauzarea pagubei. Desfășurarea activității de prestare a serviciilor de plată și/sau de emiteră a monedei</p>	<p>Se acceptă</p>

moneda electronica” se substituie cu textul „art. 77 alin. (4) și art.78 din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică,”.		electronice fără înregistrare sau fără licență reprezintă în sine o faptă interzisă per se de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, indiferent dacă fapta comisă a cauzat sau nu pagube.	
	<p style="text-align: center;">Banca Națională Moldovei</p> <p style="text-align: right;">a</p>	<p style="text-align: center;">237</p> <p>7. De asemenea, la art. 293² din Codul contravențional, propunem excluderea din cuprinsul alin. (2) a textului ”acordarea creditelor legate de prestarea serviciilor de plată cu nerespectarea cerințelor stipulate la art. 25 alin.(3) și art. 88 alin. (11) din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, precum și fără licența corespunzătoare” și abrogarea alin. (3). Deși activitățile specificate în conținutul art. 293² alin. (2) din Codul contravențional, constituie activități suplimentare permise prestatorilor de servicii de plată nebancari (societăți de plată/furnizorul de servicii poștale/societăți emitente de monedă electronică), opinăm că desfășurarea neconformă a acestora, în primul rând, poate conduce la nerespectarea cerințelor prudențiale prevăzute de Legea nr. 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, nefiind clar de ce atribuțiile de constatare și sancționare pe aceste aspecte au fost delegate inițial autorităților administrative din subordinea Ministerului Finanțelor. 4 În context, considerăm că acordarea creditelor legate de prestarea serviciilor de plată este o activitate care implică respectarea cerințelor prudențiale impuse de către autoritatea de supraveghere prudențială, la caz – Banca Națională a Moldovei (BNM) și, respectiv, determinarea și sancționarea desfășurării acestei activități cu nerespectarea cerințelor stipulate la art. 25 alin. (3) și art. 88 alin. (11) din Legea nr. 114/2012, precum și cu nerespectarea reglementarilor emise în vederea executării legii referite, trebuie să se regăsească în aria de atribuții a BNM. Suplimentar, menționăm că nerespectarea cerințelor stipulate la art. 25 alin. (3), art. 78 și art. 88 alin. (11) din Legea nr. 114/2012 este posibil a fi verificată în baza indicatorilor stabiliți și raportați de către prestatorii de servicii de plată nebancari către BNM. Totodată, subliniem că activitatea de acordare a creditelor de către prestatorii de servicii de plată nebancari este reglementată și se verifică, inclusiv prin prisma</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>

		prevederilor Regulamentului cu privire la activitatea de creditare a prestatorilor de servicii de plată nebankari, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 158/2019. Astfel, în scopul asigurării unui proces rezultativ de verificare a nerespectării cerințelor stipulate la art. 25 alin. (3), art. 78 și art. 88 alin. (11) din Legea nr. 114/2012, dar și a actelor normative emise de BNM, considerăm că BNM, fiind autoritatea competentă să constate încălcările referite, urmează să aplice sancțiunile corespunzătoare în cadrul procedurii de control efectuate în baza atribuției de supraveghere prudențială a prestatorilor de servicii de plată nebankari.	
Banca Națională Moldova	238	8. În privința art. 293 ² alin. (4) propunem substituirea cuvintelor „prevăzute de legislația cu privire la serviciile de plată” cu textul „în relațiile cu consumatorii, prevăzute în Capitolul IV din Legea nr.114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică”, având în vedere conținutul contravenției și domeniul de aplicare al Capitolului IV, prevăzut la art. 33 din Legea nr. 114/2012 precum și competențele CNPF în domeniul protecției consumatorilor financiari.	Precizare: art. 293 ² alin. (4) modificat prin Legea nr. 189/2025 pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului de protecție a drepturilor consumatorilor de servicii financiare), în vigoare din 25.10.2025 – Art. V, pct. 2.
Banca Națională Moldova	239	9. La art. 293 ² alin. (5), propunem substituirea textului ”prevăzute la art.50 alin.(1), (2), (5), art.52 alin.(4), art.53, art.55 alin.(1), art.56 alin.(1) și (2), art.58 alin.(3), art.59 alin.(1), (3), (4), (7), (8), art.61, art.62 alin.(6), art.63-67, art.68 alin.(1), (3), (5), art.70 alin.(2)-(4), (6), (8)-(10) și la art.77 alin.(4)” cu textul „în relațiile cu consumatorii, prevăzute în Capitolul V și art. 77 alin. (4)”. Propunerea este argumentată reieșind din domeniul de aplicare al Capitolului V, prevăzut în art. 49 din Legea nr. 114/2012 și competentele CNPF în domeniul protecției consumatorilor financiari. Suplimentar, considerăm oportun de a exclude referința la art. 78 din Legea nr. 114/2012, în cuprinsul art. 293 ² alin. (5), reieșind din rațiunile descrise la pct. 7 din prezentul aviz. Drept consecință, în contextul modificărilor propuse la pct. 8 și 9, precum și în vederea asigurării unei coerențe în reglementări, propunem ajustarea corespunzătoare a art. 106 alin. (2) lit. c) din Legea nr.114/2012.	Precizare: art. 293 ² alin. (5) modificat prin Legea nr. 189/2025 pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului de protecție a drepturilor consumatorilor de servicii financiare), în vigoare din 25.10.2025 – Art. V, pct. 2.

	<p align="center">Ministerul Finanțelor</p>	<p align="center">240</p>	<p>La art. 295 alin. (1) cifrele „25 la 50” de substituit cu cifrele „50 la 75” iar cifrele „50 la 75” de substituit cu cifrele „75 la 100”.</p> <p>La alin. (2) „25 la 50” de substituit cu cifrele „50 la 75” iar cifrele „50 la 75” de substituit cu cifrele „75 la 100”.</p> <p>La alin. (4) cifrele „5 la 10” de substituit cu cifrele „30 la 60” iar cifrele „10 la 20” de substituit cu cifrele „60 la 90”.</p> <p>Argumente: Propunerea de majorare a sancțiunilor contravenționale urmărește scopul de asigurare a aplicării corespunzătoare a legii contravenționale, făcând uz de principiul individualizării răspunderii contravenționale și sancțiunii contravenționale, în urma cărui fapt agentul constatat căruia i s-a atribuit prin lege aplicarea rigorilor normative, va ține cont de caracterul și de gradul prejudiciabil al contravenției, de persoana făptuitorului și de circumstanțele atenuante ori agravante, aplicând astfel o sancțiune contravențională.</p>	<p>Precizare: Majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
	<p align="center">Ministerul Finanțelor</p>	<p align="center">241</p>	<p>La art. 295 alin. (7) după sintagma „autorității publice” de completat cu sintagma „și raportul financiar privind modul de utilizare a sumelor de desemnare procentuală”.</p> <p>Argumente: Modificarea propusă se impune din motiv că în rezultatul verificării corectitudinii utilizării și raportării sumelor primite de beneficiarii desemnării procentuale, efectuată de Inspectoratul Control Financiar de Stat în cadrul controlului cameral, s-a constatat că din 511 entități verificate, care au prezentat 1479 declarații ONG-17 (Declarația cu privire la impozitul pe venit pentru organizațiile</p>	<p>Se acceptă Pct. 34 din HG nr. 1286/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul desemnării procentuale</p>

			necomerciale), pentru sumele primite în perioada anilor 2019 - 2021 și raportate în perioada 2021-2023, circa 57% sau 837 declarații au fost depuse cu erori, sau cu încălcarea prevederilor pct.30 din Regulamentul cu privire la mecanismul desemnării procentuale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1286/2016, fără posibilitatea de tragere la răspundere contravențională a persoanelor cu funcții de răspundere, deoarece în redacția actuală a codului nu cuprinde declarațiile din ONG-17.	
	Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	242	<p>Cu referire la prevederile art. 318 și art. 319, propunem următoarea redacție:</p> <p>Articolul 318. Neexecutarea documentelor executorii</p> <p>(1) Neexecutarea sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată ori a documentelor executorii menționate în Codul de executare</p> <p>se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 45 la 60 de ore sau cu arest contravențional de la 10 la 15 zile.</p> <p>(2) Neexecutarea sau eschivarea de la executare de către o persoană cu funcție de răspundere a documentelor indicate la alin. (1) ori împiedicarea executării acestora</p> <p>se sancționează cu amendă de la 150 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 60 la 80 de ore sau cu arest contravențional de la 15 la 25 zile.</p> <p>Articolul 319. Neexecutarea obligațiilor prevăzute de Codul de executare</p> <p>(1) Acțiunile (inacțiunile) persoanelor care, fără motive întemeiate, nu îndeplinesc cerințele executorului judecătorec în cadrul procedurii de executare sau împiedică executarea documentului executoriu</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 100 de unități convenționale.</p> <p>(2) Neîndeplinirea obligației de către părțile procedurii de executare de a comunica executorului judecătorec schimbarea domiciliului sau a sediului, precum și necomunicarea în termenele prevăzute de Codul de executare a informațiilor solicitate de</p>	<p>Precizare: Majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>

			<p>executorul judecătoresc în virtutea atribuțiilor sale se sancționează cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 30 la 50 de ore sau cu arest contravențional de la 7 la 10 zile</p> <p>(3) Efectuarea sau solicitarea de la terțe persoane a efectuării actelor de executare silită de către altă persoană, decât executorul judecătoresc se sancționează cu amendă de la 1000 la 1500 de unități convenționale sau arest contravențional de la 15 la 30 de zile.</p> <p>(4) Efectuarea de către terțe persoane, inclusiv angajatori sau instituții bancare, a acțiunilor prevăzute de Codul de executare, la solicitarea altor persoane, decât executorul judecătoresc, se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale sau arest contravențional de la 15 la 30 de zile.</p> <p>Modificările propuse supra țin de excluderea din art. 318 Cod Contravențional a amenzii drept pedeapsă, or, din moment ce hotărârea judecătorească nu este executată – soarta amenzii aplicate ca și sancțiune pentru neexecutare va fi aceeași. Astfel, aplicarea acestei sancțiuni nu rezolvă situația, ci doar crește numărul actelor executorii neexecutate.</p> <p>Modificările propuse au drept scop eficientizarea procedurii de executare, cât și asigurarea atât a achitării amenzilor în bugetul de stat, cât și asigurarea, în cazul imposibilității de achitare, a unei alte modalități de sancționare a contravenienților, în vederea asigurării scopului general al sancțiunilor contravenționale.</p>	
<p>68. Articolul 326¹ : se completează cu alin. (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) Neincluderea de către persoana responsabilă a actelor emise de autoritățile administrației publice locale, inclusiv a proceselor-verbale ale ședințelor consiliului local, a documentelor și informațiilor prevăzute de lege, în Registrul de stat al actelor locale, sau includerea incompletă a acestora,</p>	Cancelaria de Stat	243	<p>În context, menționăm că în procesul de elaborare, consultare și promovare a proiectului consolidat de modificare a Codului contravențional, prin scrisoarea nr. 29-78-1553 din 9 februarie 2024 către Ministerul Justiției, Cancelaria de Stat a înaintat propuneri în vederea îmbunătățirii cadrului normativ, precum și soluționarea deficiențelor de aplicare în practică a prevederilor normative.</p> <p>Prezentul proiect de lege, fără referință doar la o singură propunere din cele înaintate și anume completarea art. 326¹ cu alin. (2¹) din Codul contravențional. Prin urmare, reiterăm propunerile</p>	Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicarecontrar art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu

<p>se sancționează cu amendă de la 30 la 45 unități convenționale.”.</p>			<p>enunțate anterior, vizând: completarea art. 326¹ cu alin. (2²): „(2²) Împiedicarea desfășurării activității persoanei responsabile de includerea actelor în Registrul de Stat al actelor locale, inclusiv prin nefurnizarea actelor emise și a materialelor conexe, sau furnizarea incompletă a acestora, se sancționează cu amendă de la 45 la 60 unități convenționale.”.</p>	<p>privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p>
<p>69. Articolul 327 va avea următorul cuprins: „Articolul 327. Încălcarea prevederilor Legii cu privire la rezervele de stat și de mobilizare (1) Încălcarea de către depozitarul responsabil a termenelor de prezentare a rapoartelor privind disponibilul și circulația bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare ale Agenției Rezerve Materiale se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere. (2) Includerea de date false în rapoartele privind disponibilul și circulația bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare prezentate Agenției Rezerve Materiale se sancționează cu amendă de la 12 la 24 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere. (3) Nerespectarea caracteristicilor cantitative și calitative ale bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare aflate la păstrare la depozitarii responsabili. se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>244</p>	<p>La punctul 69 din proiect, pornind de la prevederile articolelor 28 și 30 din Legea 104/2020 privind rezervele de stat și de mobilizare, se propune ca art. 327 alineatele (4) și (5) să aibă următorul conținut: „(4) Neasigurarea integrității sigiliilor aplicate de către reprezentanții Agenției Rezerve Materiale la depozit, siloz, stivă sau orice alt loc de păstrare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare aflate la păstrare la depozitarii responsabili se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.” „(5) Neinformarea în scris a Agenției Rezerve Materiale despre deteriorarea sigiliilor aplicate de către reprezentanții Agenției Rezerve Materiale la depozit, siloz, stivă sau orice alt loc de păstrare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare aflate la păstrare la depozitarii responsabili, în termen de 24 de ore din momentul constatării se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.” Totodată, se propune completarea art. 327 din Codul contravențional cu alineatele (6) și (7) cu următorul conținut: „(6) Neasigurarea accesului necondiționat a reprezentanților Agenției Rezerve Materiale la locurile de stocare a rezervelor de stat și de mobilizare, inclusiv în vederea efectuării inventarierii, controlului, constatărilor în interes de stat și/sau prelevării probelor</p>	<p>Se acceptă parțial. „(4) Neasigurarea integrității sigiliilor aplicate de către reprezentanții Agenției Rezerve Materiale la depozit, siloz, stivă sau orice alt loc de păstrare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare aflate la păstrare la depozitarii responsabili se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere. (5) Neinformarea în scris și în termen a Agenției Rezerve Materiale despre deteriorarea sigiliilor aplicate de către reprezentanții acesteia la depozit, siloz, stivă sau orice alt loc de păstrare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare aflate la păstrare la depozitarii responsabili se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.” (6) Neasigurarea accesului necondiționat a reprezentanților Agenției Rezerve Materiale la locurile de stocare a rezervelor de stat și de mobilizare, inclusiv în vederea efectuării inventarierii, controlului, constatărilor în interes de stat și/sau prelevării probelor</p>

<p>de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(4) Distrugerea sau deteriorarea fără acordul Agenției Rezerve Materiale a sigiliilor aplicate de către reprezentanții acesteia la depozit, siloz, stivă sau orice alt loc de păstrare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare aflate la păstrare la depozitarul responsabil</p> <p>se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(5) Neinformarea Agenției Rezerve Materiale, despre deteriorarea sigiliilor aplicate de către reprezentanții acesteia la depozit, siloz, stivă sau orice alt loc de păstrare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare aflate la păstrare la depozitarii responsabili</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 20 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.</p>			<p>se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p> <p>„(7) Neinformarea Agenției Rezerve Materiale de către depozitarul responsabil despre aplicarea sechestrelor privind locurile de păstrare a bunurilor din rezervele de stat și de mobilizare</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	<p>se sancționează cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 40 unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>
<p>70. Articolul 327¹ va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 327¹. Încălcarea normelor privind inițierea și desfășurarea procedurilor de atribuire a contractului de achiziții publice/sectoriale/acordurilor cadru și contractului de achiziție publică de valoare mică</p> <p>(1) Divizarea achiziției publice prin desfășurarea altei proceduri de atribuire decât cea care ar fi fost utilizată conform limitelor valorice ale contractelor de achiziție publică/sectorială, care declanșează necesitatea unei proceduri de achiziție publică/sectorială</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>245</p>	<p>La art. 327¹ alin. (1) sintagma „de la 15 la 60 de unități convenționale” se substituie cu textul „de la 70 la 120 de unități convenționale”</p> <p>Argumente: Raționamentele care au stat la baza propunerii de majorare a sancțiunii constă în faptul că subiectul divizării procedurilor de achiziții publice este unul complex și sensibil, având implicații semnificative asupra transparenței, concurenței și eficienței utilizării fondurilor publice. Această practică se referă la fragmentarea unor contracte mari în mai multe contracte mai mici, ceea ce poate părea benefic, dar poate aduce și riscuri importante.</p> <p>Totodată, în ultima perioadă tot mai multe autorități contractante abuzează utilizând divizarea ca o strategie de ocolire a regulilor care reglementează domeniul achizițiile publice, favorizând în mod evident anumiți operatori economici, iar prin aplicarea</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>			<p>unei sancțiuni mai aspre acest fenomen s-ar descuraja și autoritățile vor utiliza în vederea atribuirii contractelor proceduri clasice (licitație deschisă, restrânsă etc).</p>	
<p>(2) Restricționarea în orice mod a accesului operatorilor economici la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice/sectoriale/acordurilor-cadru, excluderea operatorilor economici de la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice/sectoriale/acordurilor-cadru contrar prevederilor cadrului normativ</p> <p>se sancționează cu amendă de la 40 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(3) Nesemnarea declarațiilor de confidențialitate și imparțialitate de către membrii grupului de lucru</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 30 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(4) Aplicarea incorectă și/sau discriminatorie în raport cu participanții procedurii de atribuire a criteriilor de calificare și selecție, și a criteriilor de atribuire stabilite în documentația de atribuire</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(5) Aplicarea neconformă a prevederilor legislației privind anularea procedurilor de achiziții publice și a condițiilor de modificare a contractelor de achiziții publice/sectoriale/acordurilor-cadru și contractelor de achiziție publică de valoare mică</p> <p>se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>246</p>		<p>9. Art. 327¹ alin. (3) urmează să fie exclus, or, în conformitate cu Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice ANSC este obligată să-și monitorizeze executarea propriilor Decizii de către entitățile/autoritățile contractante și să întreprindă măsurile ce se impun. Mai mult ca atât, Deciziile ANSC sunt obligatorii pentru părți. Contractul de achiziții publice încheiat cu nerespectarea deciziei ANSC este lovit de nulitate absolută.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Nulitatea absolută a contractului este o sancțiune de drept civil care lovește actul, însă aceasta nu implică automat o formă de răspundere asupra persoanei pentru neexecutarea deciziei ANSC, contrar pct. 30 subpct. 17) din HG nr. 10/2021 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru în domeniul achizițiilor publice.</p> <p>Pct. 30 și pct. 47 din HG nr. 10/2021, impun membrilor GLA obligația să execute deciziile ANSC sub sancțiunea „răspunderii conform legislației”, însă în lipsa unei norme contravenționale, această prevedere rămâne una declarativă.</p>
<p>se sancționează cu amendă de la 10 la 30 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(4) Aplicarea incorectă și/sau discriminatorie în raport cu participanții procedurii de atribuire a criteriilor de calificare și selecție, și a criteriilor de atribuire stabilite în documentația de atribuire</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(5) Aplicarea neconformă a prevederilor legislației privind anularea procedurilor de achiziții publice și a condițiilor de modificare a contractelor de achiziții publice/sectoriale/acordurilor-cadru și contractelor de achiziție publică de valoare mică</p> <p>se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>247</p>		<p>Prin avizul nr.04/1-06-156 din 23.02.2024, Ministerul Finanțelor a transmis propunerile pentru modificarea art. 327¹ din Codul Contravențional nr.218/2008. În proiectul de lege pentru modificarea Codului contravențional nr.218/2008 transmis spre avizare, prevederea din alin.(7) se repetă în alin.(6). Prin urmare, textul alin.(6) va fi modificat după cum urmează:</p> <p>(6) Includerea de date eronate și/sau omiterea includerii unor date/informații obligatorii în documentele întocmite și/sau informațiile prezentate pe marginea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice sectoriale/acordurilor-cadru și contractelor de achiziție publică de valoare mică.</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>	<p>Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare contrar art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p>
<p>se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(5) Aplicarea neconformă a prevederilor legislației privind anularea procedurilor de achiziții publice și a condițiilor de modificare a contractelor de achiziții publice/sectoriale/acordurilor-cadru și contractelor de achiziție publică de valoare mică</p> <p>se sancționează cu amendă de la 40 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>248</p>		<p>10. La art. 327¹ alin. (14) sintagma „de la 15 la 60 de unități convenționale” se substituie cu textul „de la 50 la 60 unități contravenționale”.</p>	<p>Precizare: Răspunderea contractuală intervine exclusiv între părțile contractului și este reglementată prin clauzele stabilite de comun acord, inclusiv prin mecanismele de sancționare prevăzute în contract. Prin urmare,</p>

<p>(6) Neprezentarea în termen la solicitarea Agenției Achiziții Publice, a informației necesare privind încheierea și executarea contractelor de achiziții publice/sectoriale în scopul îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor sale</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(7) Neprezentarea în termen la solicitarea Agenției Achiziții Publice, a informației necesare privind încheierea și executarea contractelor de achiziții publice/sectoriale în scopul îndeplinirii funcțiilor și atribuțiilor sale</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>			<p>Argumente: Sancțiunile prevăzute în clauzele contractuale au rolul de a asigura respectarea acestora și de a descuraja comportamentele necorespunzătoare. Nerespectarea acestora de către autoritatea contractantă nu face decât să submineze autoritatea contractuală și să încurajeze abaterile, iar mărirea sancțiunilor va descuraja acest fenomen</p>	<p>aplicarea unei sancțiuni contravenționale pentru neexecutarea sau modificarea neconformă a clauzelor contractuale ar reprezenta o dublă sancționare, încălcând principiul proporționalității.</p> <p>Dacă se dorește descurajarea unor astfel de practici, soluția adecvată nu este incriminarea acestora prin Codul contravențional, ci întărirea mecanismelor de control asupra executării contractelor de achiziții publice și aplicarea riguroasă a sancțiunilor prevăzute în contract. Autoritățile competente pot interveni prin măsuri administrative pentru soluționarea acestor litigii.</p>
<p>se sancționează cu amendă de la 20 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(8) Neprezentarea către Agenția Achiziții Publice în termen a informației privind contractele exceptate de la legislația din domeniul achizițiilor publice/sectoriale în conformitate cu prevederile actelor normative</p> <p>se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(9) Refuzul sau nerespectarea regulilor de a include în componența grupului de lucru reprezentanții societății civile, conform prevederilor legislației</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(10) Neexecutarea deciziilor emise de către Agenția Națională de Soluționarea Contestațiilor conform atribuțiilor se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>249</p>	<p>8. La articolul 327¹ alin. (2), (3) și (4) vor avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Restricționarea cu rea-credință în orice mod a accesului operatorilor economici la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice/sectoriale/acordurilor-cadru, excluderea operatorilor economici de la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice /sectoriale/acordurilor-cadru contrar prevederilor cadrului normativ se sancționează cu amendă de la 40 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(3) Nesemnarea declarațiilor de confidențialitate și imparțialitate de către membrii grupului de lucru al autorității contractante/furnizorul de servicii de achiziție se sancționează cu amendă de la 10 la 30 unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 20 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(4) Aplicarea cu rea-credință - incorectă și/sau discriminatorie - în raport cu participanții procedurii de atribuire a criteriilor de calificare și selecție, și a criteriilor de atribuire stabilite în documentația de atribuire se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	<p>Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare contrar art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p>

<p>(11) Încălcarea normelor de întocmire și păstrare a dosarului de achiziții publice/sectoriale se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(12) Nepublicarea trimestrială în Sistemul informațional automatizat „Registrul de stat al achizițiilor publice” de către autoritatea contractantă/entitatea contractantă a informației cu privire la achizițiile publice de valoare mică efectuate se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere. (13) Neexpedierea în termenul stabilit de legislație a procesului-verbal cu privire la examinarea neconformitățile invocate în raport și măsurile întreprinse către Agenția Achiziții Publice se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(14) Admiterea abaterilor de la clauzele contractuale prestabilite în contractul de achiziție publică sau modificarea neconformă a acestora, neaplicarea sancțiunilor prevăzute în clauzele contractuale față de operatorul economic se sancționează cu amendă de la 15 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p>			<p>Totodată, propunem excluderea alin. (7) or textul acestuia este identic cu cel din alin. (6).</p>	
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>250</p>	<p>11. Art. 327¹ alin. (15) Atribuirea contractului de achiziție publică unui operator economic care nu se încadrează în criteriile de eligibilitate stabilite în Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice</p>	<p>Nu se acceptă Fapta se încadrează în textul alin. (4) art. 327¹ în redacția propusă în proiect.</p>

			<p>se sancționează cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Argumente: Excluderea operatorilor economici care nu îndeplinesc criteriile de eligibilitate prevăzute în art. 19 este esențială pentru menținerea integrității și transparenței în procesul de achiziții publice. Această măsură protejează nu doar resursele financiare publice, ci și reputația autorităților contractante, asigurând că operatorii economici selectați în urma procedurilor de achiziții publice sunt de încredere, etici și conformi cu legislația. Prin eliminarea operatorilor implicați în activități ilegale, corupție, finanțarea terorismului, insolvabilitate sau comportamente necorespunzătoare, se încurajează un mediu competitiv sănătos, se apără drepturile cetățenilor și se contribuie la un sistem de achiziții publice eficient și responsabil. Astfel, respectarea acestor criterii reprezintă nu doar o obligație legală, ci și o responsabilitate socială esențială pentru dezvoltarea durabilă și bunăstarea comunității.</p>	
	Ministerul Finanțelor	251	<p>12. Art. 327¹ alin. (16) Modificarea la momentul încheierii contractului de achiziții publice, a unor elemente ale ofertei câștigătoare prin impunerea de noi cerințe ofertantului câștigător sau implicarea oricărui alt ofertant decât cel care a prezentat oferta cea mai avantajoasă</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Argumente: Modificarea elementelor esențiale la etapa de semnare a contractului de achiziție publică, în special a termenilor de calificare și a criteriilor de referință stabilite inițial, reprezintă o practică inadmisibilă care subminează transparența și corectitudinea procesului de achiziție. Această abordare nu doar că afectează integritatea procedurii, dar și crează premise pentru favoritisme și abuzuri, compromițând competitivitatea și încrederea în</p>	<p>Nu se acceptă Fapta se încadrează în textul alin. (4) și (5) al art. 327¹ în redacția din proiect.</p>

			sistemul de achiziții publice. Astfel, este imperativ necesar pentru a combate acest fenomen prin aplicarea sancțiunilor contravenționale	
	Ministerul Finanțelor	252	<p>13. Art. 327¹ alin. (17) Acceptarea ofertelor de către autoritatea contractantă fără solicitarea justificării a prețului anormal de scăzut.</p> <p>se sancționează cu amendă de la 40 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Argumente: Acceptarea ofertelor anormal de scăzute fără a solicita justificări demonstrează o lipsă de responsabilitate din partea autorităților contractante, care nu își exercită atribuțiile de monitorizare și evaluare corectă a ofertelor. Subsecvent, această practică poate conduce la riscuri financiare semnificative pe termen lung, deoarece operatorii economici pot solicita ulterior majorări de costuri, afectând astfel bugetele destinate proiectelor publice. Mai mult ca atât, în proporție de 70% dintre operatorii economici care au obținut contracte cu oferte anormal de scăzute recurg ulterior la modificarea contractului sau sunt în imposibilitate executării acestora.</p>	Nu se acceptă Fapta se încadrează la alin. (4) al art. 327 ¹ în redacția propusă în proiect.
	Ministerul Finanțelor	253	<p>14. Art. 327¹ alin. (18) Nerespectarea prevederilor legale privind inițierea sau desfășurarea procedurilor de achiziție publică sau a achizițiilor publice de valoare mică, prin intermediul SIA „RSAP”</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere</p> <p>Argumente: Obligația de desfășurare a achizițiilor publice de valoare mică prin intermediul sistemului asigură transparența și concurența. Nerespectarea acestor principii de către autoritatea contractantă și evitarea utilizării sistemului favorizează practicile anticoncurențiale.</p>	Nu se acceptă Acțiunea se încadrează în fapta prevăzută la alin. (2) al art. 327 ¹ în redacția prevăzută de proiect.
	Ministerul Finanțelor	254	15. Art. 327 ¹ alin. (19) Nerespectarea obligației de solicitare a înscrierii operatorului	Se acceptă

			<p>economic în Lista de interdicție, în conformitate cu prevederile legislației</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 100 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Argumente: Pct. 10 al HG nr. 1418/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici, prevede expres că, Autoritatea contractantă care a constatat îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor asumate în cadrul procedurilor de achiziție publică, ceea ce a cauzat un prejudiciu sau a afectat activitatea acesteia, sau conduita contrară prevederilor legislației a operatorului economic va iniția obligatoriu procedura de înscriere în Listă, în termen de 60 de zile din momentul apariției temeiurilor prevăzute la pct. 14 din prezentul Regulament. În marea majoritate a cazurile, autoritățile contractante nu solicită înscrierea în Lista de interdicție atunci când operatorii economici nu-și execută contractele, astfel prin această norma ei vor fi doar disciplinați.</p>	<p>Pct. 10-11 din HG nr. 1418/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de întocmire a Listei de interdicție a operatorilor economici</p>
	Ministerul Finanțelor	255	<p>16. Art. 327¹ alin. (20) Nerespectarea termenelor de prezentare a Dărilor de seamă/Deciziilor de atribuire și altor acte Agenției Achiziții Publice</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 70 unități convenționale aplicată persoanei fizice.</p> <p>Argumente: În conformitate cu prevederile Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice autoritățile contractante sunt obligate să expedieze Agenției un set de documente, cum ar fi: Dările de seamă, Anunțul de atribuire, etc. Sunt cazuri în care autoritățile contractante nu expediază aceste documente, respectiv, este imperios necesar să avem o asemenea sancțiune în acest sens. Mai mult ca atât, în conformitate cu pct. 31 subpct. 1) al Hotărârii de Guvern nr.10/2021 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru în domeniul achizițiilor publice, secretarul grupului de lucru are</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Acțiunea se încadrează în fapta prevăzută la alineatul (6) în redacția prevăzută de proiect.</p> <p>Cu referire la darea de seamă relevăm că aceasta reprezintă o condiție sine qua non pentru înregistrarea contractului la Trezorerie. În absența acesteia, autoritatea contractantă nu poate efectua plăți, procesul fiind blocat automat. Respectiv, sancționarea contravențională a unei acțiuni nerealizarea căreia oricum împiedică instituția să funcționeze este redundantă.</p>

			<p>obligația să transmită Agenției Achiziții Publice, în termen de 3 zile lucrătoare de la data adoptării deciziei privind rezultatele procedurii de achiziție publică, decizia privind atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru și/sau anularea procedurii de achiziție publică, precum și decizia de modificare a contractului de achiziție publică/acordului-cadru și să asigure întocmirea și păstrarea dosarului de achiziție publică pe un termen de 5 ani de la inițierea procedurii de achiziție publică.</p>	
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>256</p>	<p>17. Art. 327¹ alin. (21) Nerespectarea prevederilor legale de a publica anunțurilor pe marginea procedurii de achiziții publice în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Argumente: Potrivit art. 28 al Legii nr.131/2015 privind achizițiile publice și Hotărârii Guvernului nr.1419/2016 cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de planificare al contractelor de achiziții publice, anunțul de intenție urmează a fi publicat în Buletinul Achizițiilor Publice în mod separat pentru fiecare procedură de achiziție în termen de cel mult 30 de zile de la data aprobării bugetului propriu al autorității contractante. Autoritatea contractantă are obligația de a include în anunț cel puțin informațiile cuprinse în anexa nr. 3 a Legii nr. 131/2015 și, dacă este necesar, alte informații considerate utile de către aceasta. Publicarea anunțului de intenție este obligatorie pentru contractele a căror valoare estimată pentru bunuri și servicii este egală sau mai mare de 800 000 lei, iar pentru lucrări este egală sau mai mare de 2 000 000 lei. În cazul achizițiilor publice prevăzute la art.2 alin.(3) din Legea nr.131/2015, anunțul de intenție va fi publicat și în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene. Respectiv, în ultima perioadă crește numărul autorităților/entităților contractante care nu publică anunțul în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Obligația publicării în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene este monitorizată ex-ante de către Agenția Achiziții Publice. Orice omisiune în acest sens este identificată prin rapoartele de monitorizare emise de AAP, care dispun măsuri de remediere. Astfel, remedierea erorii în timpul procedurii asigură restabilirea legalității fără a fi necesară represiunea contravențională. În cazul în care Grupul de lucru pentru achiziții refuză conformarea la raportul de monitorizare, fapta se sancționează prin alin. (12) ala rt. 327¹.</p>

	<p align="center">Banca Națională Moldovei</p> <p align="center">a</p>	<p align="center">257</p>	<p>14. La pct. 70 din proiectul de lege, cu referire la redacția propusă a art. 327¹, menționăm următoarele. La alin. (1), sugerăm uniformizarea normelor de sancțiune propuse la art. 327¹ alin. (1) la textul normei materiale, prin utilizarea terminologiei din art. 76 alin. (1) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, respectiv: „Divizarea achiziției prin încheierea de contracte de achiziții publice/sectoriale separate în scopul aplicării unei alte proceduri de achiziție publică decât procedura care ar fi fost utilizată în conformitate cu legea în cazul în care achiziția nu ar fi fost divizată”, pentru a exclude dificultățile de interpretare și aplicabilitatea practică.</p> <p>La alin. (2), propunem, revizuirea oportunității menținerii expresiei „Restricționarea în orice mod”, având în vedere caracterul ambiguu și potențialul interpretării eronate a prevederii. În condițiile Legii nr. 131/2015, „accesul direct și nerestricționat al operatorilor economici” se asigură prin publicarea documentației de atribuire, iar aceasta poartă caracterul unei posibilități și nu obligații. Alte modalități de restricționare a accesului operatorilor economici la procedura de achiziție nu sunt reglementate expres în legea materială. În ceea ce privește sancționarea contravențională în situația excluderii operatorilor economici de la procedura de atribuire a contractelor de achiziții publice/sectoriale/acordurilor-cadru contrar prevederilor cadrului normativ, precizăm că este un aspect al procedurii de achiziție care poate fi contestat la Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor (ANSC) de către operatorul economic considerat prejudiciat. În acest caz, remedierea se va realiza prin intermediul normelor care vizează examinarea contestațiilor. În contextul dat, considerăm pertinentă completarea notei de fundamentare cu explicații cu privire la corelarea competenței ANSC care vizează examinarea contestațiilor și competența Agenției Achiziții Publice (AAP) de examinare a contravențiilor prevăzute la art. 327¹ din Codul contravențional, având în vedere că, decizia ANSC va</p>	<p align="center">Se acceptă parțial</p> <p>Referitor la propunerea de excludere a sancțiunilor pe motivul existenței mecanismului de contestare precizăm că Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor restabilește legalitatea procedurii de achiziție publică (remedierea procedurii), în timp ce Agenția Achiziții Publice sancționează conduita ilicită a agentului public. Procedura de remediere administrativă și răspunderea contravențională sunt procese cu finalități distincte paralele.</p> <p>În timp ce Agenția Națională pentru Soluționarea Contestațiilor restabilește legalitatea procedurii de achiziție publică prin anularea sau modificarea actelor neconforme (funcția de <i>remediere</i>), Agenția Achiziții Publice sancționează conduita ilicită a persoanei cu funcție de răspundere (funcția de <i>represiune și prevenție</i>). Faptul că un act a fost anulat sau reevaluat prin decizia ANSC constituie proba materială a încălcării normelor de desfășurare a procedurii. Prin urmare, răspunderea contravențională este subsecventă constatării ilegalității și este imperativă pentru a descuraja practicile administrative defectuoase, precum și pentru a preveni recidiva.</p>
--	--	----------------------------------	---	---

		<p>constitui o măsură de remediere în cazul în care se constata încălcarea prevederilor art. 19 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice. 7 La alin. (4), cu referire la stabilirea răspunderii contravenționale, precizăm că, orice potențial ofertant are dreptul să conteste aspectele nelegale din cadrul documentației de atribuire, aceasta fiind o cale de atac efectivă împotriva posibilelor erori ale autorităților contractante. Potrivit competenței, ANSC este instituția care se expune pe aceste aspecte și, respectiv, nu este clar cum vor fi aplicate prevederile cu privire la răspunderea contravențională, în cazul în care AAP – autoritatea competentă să examineze contravențiile prevăzute la art. 327¹ și ANSC vor avea opinii diferite asupra aceluiași aspect de interpretare și aplicabilitate. Aspectele menționate în alin. (4) sunt decise doar de ANSC, prin depunerea contestațiilor de către operatorii economici. Prin urmare, remedierea în aceste cazuri este deja atinsă prin intermediul procedurii de contestare a aspectelor nelegale din cadrul documentației de atribuire. De asemenea, la alin. (5), evidențiem caracterul general al normei, ceea ce poate genera interpretări diferite privind stabilirea răspunderii contravenționale. La fel, menționăm că, ANSC este autoritatea care decide asupra cazurilor de aplicare incorectă a temeiurilor de anulare a procedurii de atribuire, fiind stabilită o procedură legală de remediere a acestor situații în cazul în care sunt comise. În ceea ce privește modificarea contractelor de achiziție, la fel există o procedură legală, prin care AAP întocmește rapoarte de monitorizare și, autoritățile contractante au posibilitatea să remedieze erorile comise. Sub aspect redacțional, propunem excluderea alin. (7) având în vedere că dublează cuprinsul alin. (6) și, drept consecință, renumerotarea alineatelor (8)-(14), în redacția propusă prin proiectul de lege. Cu referire la cuprinsul alineatului (11), pentru claritate, propunem completarea notei de fundamentare la proiectul de lege cu precizări suplimentare cu referire la spectrul de acțiuni care urmează a fi calificate drept încălcări ale normelor de întocmire și păstrare a dosarului de achiziții publice/sectoriale.</p>	
--	--	--	--

<p>71. Articolul 330 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 330. Încălcarea legislației cu privire la statistica oficială</p> <p>(1) Prelucrarea datelor individuale de către personalul, inclusiv personalul angajat și/sau contractat temporar al Biroului Național de Statistică, în alte scopuri decât scop statistic</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.</p> <p>(2) Refuzul executării, neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către respondenți și altor furnizori de date a obligațiilor prevăzute de lege privind prezentarea datelor, neprezentarea în termen a datelor agregate sau a celor individuale, inclusiv a datelor cu caracter personal, în scopul producerii statisticilor oficiale, precum și prezentarea de date eronate ori în volum incomplet, cu excepția informației privind convingerile ideologice, apartenența politică, antecedentele penale, sănătatea și viața intimă ale persoanei fizice.</p> <p>se sancționează cu amendă de la 20 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei 34 cu funcție de răspundere, cu amendă de la 50 la 80 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>(3) Împiedicarea și/sau obstrucționarea reprezentanților Biroului Național de Statistică în cadrul realizării cercetărilor statistice, inclusiv a recensămintelor</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată</p>	<p>Biroul</p> <p>Național</p> <p>de</p> <p>Statistică</p>	<p>258</p>	<p>La Art. I, la punctul 71 din proiectul legii care se referă la operarea modificărilor la „Articolul 330. Încălcarea legislației cu privire la statistica oficială”, aliniatul al doilea se va expune în următoarea redacție:</p> <p>„(2) Refuzul executării, neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către respondenți și altor furnizori de date a obligațiilor prevăzute de lege privind prezentarea datelor, neprezentarea în termen a datelor agregate sau a celor individuale, inclusiv a datelor cu caracter personal, în scopul producerii statisticilor oficiale, precum și prezentarea de date eronate ori în volum incomplet, cu excepția informației privind convingerile ideologice, apartenența politică, antecedentele penale, sănătatea și viața intimă ale persoanei fizice</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Argumentare: Propunerea este înaintată în contextul uniformizării mărimii sancțiunilor propuse a fi aplicate la art.330 a Codului Contravențional, pentru abaterile de încălcare a legislației cu privire la statistica oficială, propunere formulată de către BNS prin scrisoarea cu nr. 14-10/34 din 19.02.2024.</p>	<p>Precizare: Referitor la propunerile privind majorarea sancțiunilor, menționăm că acestea nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator.</p> <p>Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale.</p> <p>O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>
---	---	-------------------	--	---

<p>persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 180 de unități convenționali aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 120 la 300 de unități convenționali aplicată persoanei juridice.”</p>				
	<p align="center">Serviciul de Informații și Securitate</p>	<p align="center">259</p>	<p>Potrivit art. 5 din Legea nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, urmează a fi supuși verificării, fără careva excepții, toate categoriile de titulari sau candidați la funcții publice stipulate de Lege. Conform conceptului actului legislativ respectiv, este interzisă numirea unei persoane în funcție, pînă la realizarea verificării corespunzătoare potrivit Legii nr. 271/2008. Cu toate acestea o sancțiune care ar penaliza neexecutarea legii nu există, fapt care diminuează eforturile de aplicare a normelor imperative.</p> <p>În acest context, propunem instituirea unei noi componente de contravenție:</p> <p>„Articolul 330⁶. Încălcarea prevederilor Legii privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice</p> <p>Numirea în funcție publică a persoanei fără efectuarea preliminară a verificării în conformitate cu prevederile Legii nr.271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, se sancționează cu amendă de la 150 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcții de răspundere, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”</p> <p>Reieșind din faptul că, potrivit art. 3 pct. 11) din Legea nr. 136/2023 privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova și art. 6 din Legea nr. 271/2008, SIS este desemnat în calitate de organ de verificare, se impune completarea art. 423¹ din Codul contravențional, cu stabilirea competenței de constatare a contravenției prevăzute de art. 330⁶ Serviciului de Informații și Securitate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea de instituire a unei noi componente de contravenție este inoportună, având în vedere că cadrul normativ actual oferă pârghii suficiente pentru sancționarea conduitei vizate, iar instituirea unei norme speciale ar genera o fragmentare excesivă a Codului contravențional.</p> <p>Art. 5 din Legea nr. 271/2008 enumeră titularii și candidații supuși verificării privind lipsa sau existența factorilor de risc la numirea în funcția publică, obligație care este dublată de art. 45 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care condiționează promovarea în funcțiile de conducere de nivel superior de recepționarea avizului consultativ al Serviciului de Informații și Securitate. Această rigoare procedurală este detaliată în pct. 47 și 60 din Anexa nr. 1 a HG nr. 201/2009, conform cărora actul administrativ de numire nu poate fi emis în lipsa avizului SIS, sarcina de a acorda suportul necesar în solicitarea acestuia revenind subdiviziunii resurse umane.</p> <p>Astfel, atât semnarea actului administrativ de numire, cât și gestionarea procesului de solicitare a avizului sunt acțiuni ce vizează exercitarea directă a atribuțiilor de serviciu. În consecință, semnarea actului de numire în lipsa avizului obligatoriu constituie, în funcție de circumstanțele faptei, fie abuz de putere sau de serviciu (art. 312), fie exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 313), ori neglijență în</p>

				serviciu (art. 312 ²). Totodată, este de menționat că art. 19 alin. (10) din Legea nr. 271/2008 prevede deja sancțiuni pentru încălcarea regimului de protecție a materialelor verificării, restul abaterilor fiind absorbite de contravențiile de serviciu generice, care asigură sancționarea oricărei încălcări a normelor imperative ce reglementează funcția publică.
73. Articolul 332: Se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Încălcarea regulilor de acces și aflare în fâșia de protecție a frontierei de stat se sancționează cu amendă de la 20 la 40 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”.	Ministerul Afacerilor Interne	260	La punctul 73 din proiect se propune completarea alin. (1) cu textul „sau cu amendă de la 10 la 20 unități convenționale aplicată persoanei juridice”. Argumentarea modificărilor propuse se bazează pe prevederile art. 43 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova.	Nu se acceptă „Încălcarea regulilor de acces și aflare în fâșia de protecție a frontierei de stat” vizează în mod direct comportamentul persoanelor fizice, care în mod nemijlocit pătrund sau se află în zona de protecție fără respectarea regulilor stabilite. Desfășurarea unei activități se face în baza unei autorizații sau licențe, iar obținerea acestora nu poate fi făcută pentru desfășurarea unei activități în locuri interzise, cum ar fi fâșia de protecție a frontierei de stat – decât cu avizul Poliției de Frontieră.
44. La articolul 332 ¹ : la alin.(1) cuvintele „document valabil de trecere a frontierei de stat” se substituie cu cuvintele „act de călătorie valabil”;	Ministerul Afacerilor Interne	261	La punctul 74 din proiect se propune ca art. 332 ¹ alin. (1) să fie modificat după cum urmează „la alin. (1) cuvintele „document valabil de trecere a frontierei de stat” se substituie cu cuvintele „document de călătorie”. Propunerea înaintată se bazează pe art. 2 din Legea nr. 28/2024 cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova care reglementează expres noțiunea de „document de călătorie”. Tot la art. 332 ¹ , se propune ca sancțiunea prevăzută la alin. (3) să fie modificată după cum urmează „, textul „de la 90 la 180”se substituie cu textul „de la 1200 la 1500”. Majorarea sancțiunii pentru alin. (3) derivă din necesitatea racordării acesteia la cuantumul amenzii stabilite la art. 4 alin. (1) din Directiva 2004/82/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind obligația operatorilor de transport de a comunica datele privind pasagerii, care stabilește limitele minime și maxime de sancționare a	Se acceptă parțial Cu referire la propunerea de completare a art. 332 ¹ alin. (4) contravine principiilor fundamentale de aplicare și individualizare a sancțiunii contravenționale prevăzute în Capitolele IV și V din Codul contravențional. Cofnrom art. 41, sancțiunea contravențională se individualizează în funcție de „caracterul și gradul prejudicial al faptei”. Totodată Codul contravențional prevede deja un regim specific pentru repetarea faptelor de către persoana juridică la art. 34 alin. (2 ²) și (2 ³), potrivit cărora se aplică amendă în mărime dublă sau triplă pentru a doua, respectiv a treia abatere în decursul unui an. Introducerea unei sancțiuni de suspendare a activității la

			<p>operatorilor de transport de către statele membre ale Uniunii Europene pentru netransmiterea informațiilor privind pasagerii pe care îi vor transport sau transmiterea datelor incompleta ori eronate. Majorarea cuantumului amenzilor va descuraja operatorii aeriene pentru a opta aplicarea amenzii în defavoarea executării obligației stabilite de cadrul normativ existent.</p> <p>De asemenea, la alin. (3) se propune excluderea textului „, la cerere, ”. Potrivit art. 52 alin. (1) din Legea nr. 28/2024 cu privire la Frontiera de stat a republicii Moldova, operatorii de transport aerian sunt obligați să transmită Poliției de Frontieră și Serviciului Vamal, până la începerea controlului la trecerea frontierei, informațiile privind pasagerii pe care urmează să-i transporte, precum și lista personalului care deservește ruta. Aceste informații trebuie să includă: a) numărul și tipul documentului de călătorie; b) cetățenia; c) numele, prenumele, patronimicul; d) data de naștere; e) punctul de trecere; f) codul transportului; g) ora de plecare și ora de sosire a transportului; h) numărul total de persoane transportate; i) punctul inițial de îmbarcare. Prin urmare, nu este necesară cererea Poliției de frontieră pentru ca transportatorii să transmită datele cu privire la pasagerii pe care îi vor transporta.</p> <p>La fel, se propune completarea art. 332¹ cu un alineat nou, cu următorul conținut „(4) Comiterea de către transportatori a contravențiilor prevăzute la alineatele (1)-(3), mai mult de 4 ori pe parcursul unui an calendaristic, se sancționează cu privarea de dreptul de a desfășura activitatea economică pe o perioadă de la 3 la 6 luni”.</p> <p>Urmare a propunerii de completare a art. 332¹ cu alin. (4) se impune necesitatea atribuirii competenței de constatare și examinare a acestora de către organele de specialitate în domeniul transporturilor. Astfel, se propune efectuarea modificărilor de rigoare la art. 407 alin. (4) din Codul Contravențional, prin completarea listei articolelor cu art. 332¹ alin. (4).</p>	<p>a patra abatere, fără o corelare cu aceste agravante pecuniare deja existente, creează un regim sancționator hibrid și disproportionat.</p>
75. La articolul 333: la alineatul (2), după cuvintele „manifestată prin utilizarea documentelor	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	262	La pct. 75 din art. I al proiectului, propunem completarea cu prevederile necesare pentru a asigura concordanța legislației contravenționale cu prevederile	Precizare: Articolul 333 actualizat prin Legea nr. 112/2025 pentru modificarea unor acte normative (activități

<p>neautentice”, se completează cu cuvintele „prin întrebuițarea actelor de identitate nevalabile.”;</p> <p>se completează cu alin.(4²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4²) Nerespectarea de către cetățenii străini a obligației de a perfecta în termenul stabilit și a deține permanent asupra lor permisul de ședere sau buletinul de identitate pentru apatrizi, de a nu-l înstrăina și de a-l prezenta la solicitarea organelor abilitate ori de câte ori li se solicită se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale.”.</p>		<p>alin. (3) al art. 3 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția nouă care va intra în vigoare începând cu 31.03.2025 și care stabilește că persoanelor cărora li s-a recunoscut statutul de apatrid li se eliberează Cartea de rezidență.</p>	<p>conexe punerii în circulație a cărții de identitate eliberate cetățenilor Republicii Moldova și a cărții de rezidență eliberate cetățenilor străini, apatrizilor, refugiaților și beneficiarilor de protecție umanitară), în vigoare din 01.01.2026 – Art. IX, pct. 1</p>
	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>263</p> <p>La punctul 75 din proiect, se propune completarea art. 333 cu un alineat nou, cu următorul conținut „(2¹) Încălcarea de către cetățenii străini sau de către apatrizi a termenului de tranzit a teritoriului Republicii Moldova acordat prin viză de către autoritățile competente se sancționează cu amendă de la 18 la 30 de unități convenționale.”. Propunerea rezidă din faptul că în practică persistă cazuri când străinii, care au obligația deținerii unei vize pentru tranzitarea teritoriului Republicii Moldova, neglijează termenul de tranzit stabilit în viza eliberată de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale Republicii Moldova în străinătate, prezentându-se la punctul de trecere a frontierei de stat, pe sensul ieșire din țară, după scurgerea perioadei pentru care i-a fost acordată permisiunea de tranzitare a Republicii Moldova. În lipsa normei de sancționare, străinului i se autorizează ieșirea din Republica Moldova, fără a suporta careva consecințe ca rezultat al nerespectării obligațiilor pe care și le-a asumat și pe care le-a încălcat.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Alin.(1) al art. 333 prevede răspunderea pentru încălcarea regulilor de ședere prin nepărsirea teritoriului țării la expirarea termenului de aflare sau ședere acordat.</p> <p>Art. 17 din Legea 200/2010 privind regimul străinilor în RM prevede că viza de tranzit oferă străinului dreptul de aflare în RM nu mai mult de 5 zile. Prin urmare, depășirea acestui duce la încălcarea termenului de aflare acordat, acțiune ce se încadrează în fapta prevăzută la alin.(1) al art. 333 din Codul contravențional.</p>
	<p>Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație al MAI)</p>	<p>264</p> <p>La articolul 333 alineatul (2) după cuvintele „actelor de identitate” se va introduce textul „, ori prin întrebuițarea actelor de identitate nevalabile”.</p> <p>Modificările propuse survin în scopul ajustării Codului contravențional la prevederile art. 9 lit. i) al legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în care întrebuițarea actelor de identitate nevalabile, cu excepția prevăzută la art. 2 alin. (13), inclusiv a celor găsite, este prevăzută ca o încălcare a legii sus menționate, iar în conformitate cu alin. (2) al aceluiași articol, încălcările prezentei legi atrag după sine răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>La moment „întrebuițarea actelor de identitate nevalabile” de către cetățenii străini nu este</p>	<p>Se acceptă</p>

		prevăzută drept o contravenție, fapt care este în contradicție cu prevederile Legii nr. 273/1994.	
Avocatul Poporului (Ombudsman)	265	<p>4. În partea ce ține de pct.75, prin care cetățenii străini sunt responsabilizați pentru nerespectarea obligației de a perfecta în termenul stabilit permisul de ședere sau buletinul de identitate pentru apatrizi, considerăm că urmează să fie completat, astfel încât să fie prevăzută și o excepție, prin care persoana poate să nu fie sancționată dacă poate demonstra că nerespectarea acestei obligații nu a depins de propria voință. Această excepție, pe de o parte va permite agentului constator să examineze universalitatea circumstanțelor, iar pe de altă parte, nu va încărca sistemul judiciar cu plângeri în acest sens.</p> <p>Menționăm că Abordarea Bazată pe Drepturile Omului, care se regăsește în instrumentele și standardele internaționale obligă statul să întreprindă măsuri pozitive, care să reglementeze relațiile de zi cu zi din societate, iar existența unor potențiale circumstanțe, care indiferent de dorința persoanelor și a acțiunilor întreprinse în vederea perfectării în termenul stabilit a permisului de ședere sau buletinului de identitate pentru apatrizi pot conduce la nerespectarea acestui termen, urmează a fi luate în calcul de către legislator și autoritățile care vor aplica această normă.</p> <p>De exemplu, Convenția privind statutul refugiaților indică în art.6 (la final) o excepție: cu excepția condițiilor care, datorita naturii lor, nu pot fi îndeplinite de către un refugiat.</p> <p>În contextul dat, propunem revizuirea modificărilor propuse la acest articol.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Codul contravențional stabilește instrumentele necesare pentru protecția drepturilor persoanei și pentru individualizarea sancțiunii. Astfel, conform art. 41, la aplicarea sancțiunii, agentul constator este obligat să țină cont de circumstanțele atenuante și de caracteristica persoanei. Dacă nerespectarea termenului de perfectare a actelor a fost cauza de factori externi, independent de voința persoanei, aceste situații se încadrează în categoria circumstanțelor atenuante (art. 42) sau chiar pot conduce la înlăturarea caracterului contravențional al faptei (art. 25 Cazul fortuit).</p> <p>De asemenea, sistemul actual garantează dreptul la un proces echitabil prin posibilitatea de a contesta procesul-verbal în instanța de judecată. Prin urmare, inserarea unei clauze de „excepție” atât de generale în textul legii ar lăsa loc de interpretări arbitrare la etapa constatării, subminând caracterul imperativ al normei administrative și riscând să creeze un regim de impunitate greu de verificat.</p>
Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație al MAI)	266	<p>Articolul 333 se completează cu alineatul (4^a) cu următorul cuprins:</p> <p>„(4^a) Nerespectarea de către cetățenii străini a obligației de a-și perfecta în termenul stabilit permisul de ședere provizorie</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 12 la 30 de unități convenționale”.</p> <p>Necesitatea modificării Codului contravențional reiese din faptul că Legea nr. 200/2010 cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova impune în termen de 5 zile calendaristice de la data</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Fapta se încadrează în prevederea alineatului (4^a) al art. 333. Potrivit art. 3 din legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova, „cartea de rezidență” este definită ca actul de identitate eliberat străinilor cărora li s-a acordat drept de ședere, indiferent de forma acestuia (permis de ședere provizorie, buletin de identitate pentru apatrizi, etc).</p>

		<p>eliberării dreptului de ședere în scop de muncă sau de la data intrării în țară a străinilor să se prezinte la Inspectoratul General pentru Migrație pentru obținerea permiselor de ședere corespunzător.</p> <p>Totodată, în Codul contravențional este prevăzută sancționarea străinilor privind desfășurarea activității de muncă de către cetățeni străini sau apatrizi, aflați provizoriu în Republica Moldova, fără permis de ședere în scop de muncă liberat în modul stabilit de legislație.</p> <p>Astfel, în scopul responsabilizării străinilor de a perfecta permisul de ședere se solicită modificările propuse, cu includerea normei de sancționare.</p>	
	<p>Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație al MAI)</p>	<p>267</p> <p>Articolul 334 se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:</p> <p>„(5) Nerespectarea de către beneficiarul solicitant a angajamentelor asumate în raport cu străinul angajat prevăzute în articolul 43¹ alin. (7) lit. b), d) și e) din Legea nr. 200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova</p> <p>Se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice pentru fiecare angajat.”</p> <p>Art. 43¹ alin. (7) al legii nr. 200/2010 menționează expres că beneficiarul solicitant poate cere acordarea dreptului de ședere provizorie în scop de muncă prin asumarea angajamentelor în raport cu străinul angajat. Însă, la moment nu există nici o normă care ar asigura respectarea acestor angajamente și ar responsabiliza angajatorul. În contextul dat, în vederea combaterii traficului de ființe umane în scop de muncă forțată în condiții precare și asigurarea drepturilor angajaților străini, este indispensabilă impunerea unei responsabilități în raport cu angajatorul prin instituirea normei date.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Se consideră inoportună instituirea unui nou alineat, deoarece fapta descrisă se regăsește, ca substanță juridică, în elementele constitutive ale art. 334 alin. (4) din Codul contravențional. Astfel, alin. (4) sancționează „prezentarea intenționată a datelor neveridice pentru acordarea sau prelungirea dreptului de ședere în scop de muncă”. Angajamentele prevăzute la art. 43¹ alin. (7) din Legea nr. 200/2010 (privind calificarea, salarizarea, asigurarea medicală și suportarea cheltuielilor de îndepărtare) constituie tocmai suportul factologic și juridic în baza căruia se acordă dreptul de ședere. Prin urmare, nerespectarea acestor angajamente demonstrează că datele și promisiunile prezentate inițial autorității au fost neveridice sau au fost utilizate doar ca un paravan pentru a eluda legea. Mai mult, sancționarea separată a „nerespectării angajamentului” (după angajare) față de „prezentarea datelor neveridice” (la angajare) ar putea genera dificultăți majore în probațiune și riscul dublei sancționări pentru aceeași conduită ilicită.</p>
	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>268</p> <p>11. Se propune modificarea art. 336 alin. (1) din Codul contravențional, după cum urmează: după</p>	<p>Nu se acceptă</p>

			<p>textul „ofițerului de informații și securitate” se completează cu textul „a carabinierului.”</p> <p>Modificarea propusă are ca scop protejarea angajatului Inspectoratului General de Carabinieri de acțiunile ilegale reglementate în norma vizată, în timpul exercitării misiunii de menținere, asigurare, restabilire a ordinii publice și securității publice.</p>	<p>Conform art. 2 din Legea nr. 288/2016, personalul angajat în cadrul autorităților administrative din subordinea MAI are calitatea de „funcționar public cu statut special”. Astfel, termenul de carabinier este deja inclus în categoria mai largă de „angajat cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne” cuprinsă la art. 336 alin. (1).</p>
	Agencia Servicii Publice	2269	<p>În vederea executării acțiunilor conținute în Planul Național de Reglementări pentru anul 2025, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 841 din 18.12.2024 (acțiunea nr. 73 - Aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative), precum și ținând cont de angajamentele asumate în cadrul ședinței interinstituționale din 12.12.2024 privind examinarea divergențelor atestate în procesul de avizare a proiectului Planului Național de Reglementări pentru anul 2025, desfășurată sub egida Cancelariei de Stat, Agenția Servicii Publice înaintează propuneri de modificare a Codului Contravențional în vederea integrării acestora în proiectul de lege existent pentru modificarea Codului contravențional, din următoarele considerente. În vederea alinierii Republicii Moldova la acquis-ul Uniunii Europene, a fost adoptată Legea nr. 68/2024 pentru modificarea Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, care vizează punerea în circulație la nivel național a noului model de act de identitate de tip card care se va elibera cetățenilor Republicii Moldova – cartea de identitate. Potrivit art. II. alin. (1) din Legea nr. 68/2024, cartea de identitate urmează a fi pusă în circulație la data în care vor fi îndeplinite condițiile tehnice necesare eliberării acestui act de identitate, dar nu mai târziu de 31 martie 2025. În vederea implementării cărții de identitate, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 757 din 13.11.2024, prin care au fost operate modificări la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013, care vizează și modernizarea serviciilor de înregistrare la domiciliu și la reședința temporară prin</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>La art. 339¹ alineatul unic devine alineatul (1) și se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:</p> <p><i>„(2) Comunicarea tardivă despre pierderea sau găsirea actelor de identitate, ori întrebuintarea actelor de identitate nevalabile peste termenul stabilit de lege, cu excepțiile prevăzute de legislația electorală</i></p> <p><i>se sancționează cu amendă de la 12 la 18 unități convenționale.”</i></p> <p>Autorul propune sancționarea neexecutării obligațiilor prevăzute de art. 8 din legea nr. 273/1994. Subliniem că neexecutarea obligației prevăzută la art. 8 lit. a) este sancționată de art. 339¹ (redacția actuală) și art. 349 alin. (1) Cod contravențional.</p> <p>În partea ce vizează obligația de la lit. d) al art. 8 din Legea nr. 273/194, conform art. 38 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, domiciliul persoanei fizice reprezintă o stare de fapt bazată pe reședința sa obișnuită, care demonstrează o legătură apropiată și stabilă cu locul vizat, determinată de intenția persoanei și de elemente factuale complexe, cum ar fi durata și regularitatea prezenței, iar nu de îndeplinirea mecanică a unor termene restrictive. Mai mult, art. 39 din Codul civil instituie deja o sancțiune civilă specifică și eficientă pentru neconcordanța</p>

		<p>excluderea informației cu privire la domiciliul și/sau reședința temporară a titularului din cartea de identitate, date care vor fi disponibile prin intermediul platformei de interoperabilitate „MConnect”, precum și instituirea mecanismului de înregistrare declarativă la reședința temporară. Pentru a asigura aplicabilitatea și eficiența normelor introduse este necesară stabilirea și reglementarea consecințelor depunerii unor declarații false și nerespectării obligațiilor titularului actelor de identitate sau reprezentantului legal al acestuia stipulate la art.8 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr. 68/2024. Astfel, se propun următoarele modificări la Codul Contravențional: 1. Completarea art. 3391 cu alin. (2) care stabilește sancțiuni pentru nerespectarea obligațiilor titularului actului de identitate și ale reprezentantului legal al acestuia stabilite la art.8 din Legea nr. 273/1994.</p> <p><i>”La articolul 3391, alineatul unic devine alineatul (1), iar articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) Nerespectarea obligațiilor titularului actului de identitate și ale reprezentantului legal al acestuia stabilite la art.8 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte se sancționează cu amendă de la 12 la 18 unități convenționale.”;</i> Nr. 01/496 din 15.01.2025 Potrivit art. 8 din Legea nr. 273/1994 în redacția Legii nr. 68/2024, titularul actului de identitate și reprezentantul legal al acestuia are următoarele obligații: a) să prezinte actul de identitate la cererea reprezentanților oficiali ai autorităților publice abilitate prin lege să legitimeze persoanele fizice; b) în termen de 15 zile de la pierderea, furtul sau găsirea actului de identitate, să comunice despre aceasta autorității competente; c) în termen de 30 de zile de la producerea sau de la constatarea uneia dintre situațiile prevăzute la art.5 alin.(1), să solicite autorității competente eliberarea unei noi cărți de identitate sau a unei noi cărți de rezidență; d) în termen de 15 zile de la schimbarea domiciliului sau a reședinței temporare, să solicite autorității competente înregistrarea la adresa nouă de domiciliu sau de</p>	<p>datelor din Registrul de stat al populației, și anume inopozabilitatea noului domiciliu sau a reședinței temporare față de terți. În aceste condiții, intervenția dreptului contravențional ca instrument represiv încalcă <i>principiul subsidiarității și al proporționalității (ultima ratio)</i>, de vreme ce remediu de drept comun acoperă integral riscurile juridice. Această abordare este susținută și de HG nr. 125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova (pct. 88-98), potrivit căreia înregistrarea locuitorilor are un scop pur statistic, de management al datelor din sistemul unic integrat, fără a putea îngreuna dreptul constituțional la libera circulație și alegere a domiciliului. De altfel, această obligație administrativă nu se califică drept o încălcare în textul art. 9 din Legea nr. 273/1994.</p>
--	--	--	--

			reședință temporară pentru actualizarea informației respective în Registrul de stat al populației. Aceste modificări au fost operate cu scopul: - responsabilizării locuitorilor Republicii Moldova, inclusiv prin sancționarea acestora pentru încălcarea obligațiilor acestora stabilite prin lege; - obținerii în termenul stabilit de lege a actelor de identitate conform statutului său juridic; - evitarea utilizării de către titular a actelor de identitate cu statut nevalabil, declarate pierdute/furate; - evitarea utilizării actelor de identitate cu statut nevalabil, declarate pierdute/furate de către persoane terțe în scopuri ilicite (falsificarea și contrafacerea, identitate falsă, furt de identitate etc.); - actualizarea informației în Registrul de stat al populației cu privire la adresa de domiciliu/reședință temporară la care locuiesc de facto	
	Agenția Servicii Publice	2270	<p>2. Se propune completarea art. 340 cu alin. (2) care stabilește sancțiuni pentru comunicarea de date false pentru a fi înscrise în Registrul de stat al populației.</p> <p><i>”Articolul 340: titlul articolului va avea următorul cuprins:</i></p> <p><i>„Articolul 340. Comunicarea de date false pentru a fi înscrise în actele de identitate și în Registrul de stat al populației.”; alineatul unic devine alineatul (1), iar articolul se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins: „(2) Comunicarea de date false pentru a fi înscrise în Registrul de stat al populației se sancționează cu amendă de la 24 la 42 de unități convenționale.”;</i></p> <p>Aceste completări au fost condiționate de modificările care au intervenit recent prin Hotărârea Guvernului nr. 757 din 13.11.2024 (Monitorul Oficial nr. 490-493 din 26.11.2024) la Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 125/2013 în contextul punerii în circulație a cărții de identitate și modernizării serviciilor publice de înregistrare a locuitorilor Republicii Moldova la adresa de domiciliu și reședință temporară. Astfel, potrivit pct. 1172 din Regulament, odată cu punerea în circulație a cărții de identitate se pune în aplicare și un nou mecanism de înregistrare, și</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Sanționarea comunicării de date false în declarația pe proprie răspundere privind adresa (pct. 117² HG nr. 125/2013) urmează a fi atrasă exclusiv pe filieră penală, în baza art. 352¹ din Codul penal al republicii Moldova nr. 985/2002 (Falsul în declarații). Introducerea faptei în Codul contravențional este conceptual eronată și de o pericolozitate majoră pentru circuitul juridic civil, întrucât subestimează gravitatea efectelor materiale produse de o înregistrare fictivă. Declararea cu rea-intenție a unei adrese false în baza noului mecanism „<i>prin declarație</i>” de la pct. 117² din Regulament nu reprezintă o simplă abatere administrativă, ci un atentat direct la integritatea Registrului de stat al populației și la dreptul de proprietate garantat de Constituție.</p> <p>Consecințele unei înregistrări obținute prin fraudarea consimțământului proprietarului sunt de natură penală și civilă complexă, putând servi drept fundament juridic fraudarea executărilor silite, eschivarea de la procedurile judiciare sau manipularea</p>

		<p>anume înregistrarea declarativă a persoanelor la reședința temporară pe un termen ce nu va depăși un an. Această normă va fi aplicabilă cetățenilor Republicii Moldova care pentru înregistrare la reședința temporară nu au posibilitate să prezinte documentele ce atestă dreptul de proprietate sau de folosință asupra locuinței, pe motiv că nu au în proprietate nici o locuință sau nu pot obține contractul de locațiune sau declarația de primire în spațiu locativ a proprietarului/coproprietarilor locuinței în care locuiesc de facto. Înregistrarea se va efectua pe baza declarației pe proprie răspundere a solicitantului prin care confirmă faptul domicilierei pe adresa respectivă cu acordul proprietarului (coproprietarilor) locuinței, indicând datele identificatoare ale acestuia (acestora): numele, prenumele. Propunerea respectivă rezidă din practica statelor europene (Germania, Belgia, Franța etc.), precum și în temeiul prevederilor art. 38 alin. (3) din Codul civil nr.1107/2002, care prevede că reședința temporară a persoanei fizice este locul unde își are locuința temporară sau secundară. Implementarea serviciului de înregistrare la reședința temporară în baza declarației pe propria răspundere este condiționată de acțiunile care urmează a fi întreprinse pentru asigurarea condițiilor necesare pentru respectarea prevederilor art. 8 lit. d) din Legea nr. 273/1994, care prevede obligația titularului actului de identitate sau a reprezentantului legal al acestuia de a solicita autorității competente, în termen de 15 zile de la schimbarea domiciliului sau a reședinței temporare, înregistrarea la adresa nouă de domiciliu sau de reședință temporară pentru actualizarea informației respective în Registrul de stat al populației. Este de menționat, că urmare proceselor migraționale interne din sat în oraș (la muncă, studii) o bună parte din persoane nu au posibilitatea să se înregistreze la adresa de domiciliu sau reședință temporară la care locuiesc de facto pe motiv că sunt în imposibilitate de a prezenta documentul ce atestă dreptul de proprietate sau de folosință asupra locuinței, fie că închiriază o locuință, fără întocmirea unui contract de locațiune sau locuiesc cu proprietarul care este lipsă timp îndelungat (plecat peste hotare), fie că proprietarul/coproprietarii</p>	<p>circumscripțiilor sociale și electorale. Determinarea caracterului fals al declarației, precum și probarea situației de fapt prin care solicitantul afirmă „nu poate obține sub nicio formă declarația de primire în spațiu locativ din partea proprietarului/coproprietarilor locuinței”, necesită instrumente specifice de investigație penală (audierea vecinilor, verificări operative, etc), care excedează total competențele și capacitățile unui agent constator din cadrul Agenției Servicii Publice.</p> <p>Fapta întrunește deja toate elementele constitutive ale infracțiunii de fals în declarații, prevăzută la art. 352¹ alin. (1) din Codul penal, fiind o declarație necorespunzătoare adevărului, făcută unui organ competent în vederea producerii unor consecințe juridice. Menținerea acestei fapte în sfera contravențională ar crea o impunitate mascată, oferind infractorilor posibilitatea de a „răscumpăra” o fraudă imobiliară sau socială majoră cu o simplă amendă contravențională achitată în jumătate. Din aceste considerente, în scopul asigurării unui efect cu adevărat disuasiv și al protejării drepturilor de proprietate împotriva înregistrărilor abuzive, propunerea se respinge, constatarea acestor fapte urmând a fi redirecționată direct către organele de urmărire penală.</p>
--	--	--	---

		<p>nu au posibilitatea să depună declarația-acord de primire în spațiul locativ. Potrivit prevederilor normative actuale, persoana care nu are posibilitatea de a fi înregistrată la domiciliu sau la reședința temporară obține buletinul de identitate sau, după caz, buletinul de identitate provizoriu fără mențiunea respectivă. Această prevedere, pe de o parte, asigură dreptul tuturor cetățenilor Republicii Moldova să obțină buletin de identitate, iar pe de altă parte a contribuit la creșterea substanțială a numărului de locuitori ai Republicii Moldova, care nu sunt înregistrați nici la domiciliu și nici la reședința temporară, numărul cărora constituie circa 170 000 de persoane. Acest fenomen denaturează datele statistice cu privire la locuitorii unităților administrativteritoriale ale Republicii Moldova, care sunt utilizate în procesul decizional și în elaborarea politicilor sociale. Astfel, prin obligarea tuturor cetățenilor Republicii Moldova care locuiesc în Republica Moldova de a se înregistra la domiciliu sau la reședința temporară se intenționează redresarea situației atestate, iar pentru a asigura posibilitatea tuturor locuitorilor Republicii Moldova de a se înregistra la domiciliu și/sau la reședința temporară se propune reconceptualizarea acestui sistem prin introducerea unei modalități inovative, și anume în temeiul declarației pe proprie răspundere de înregistrare la reședința temporară pe o perioadă de un an, pe adresa la care persoana locuiește de facto, cu posibilitatea înregistrării repetate la expirarea termenului reședinței temporare. Pentru a evita înregistrări fictive, autoritatea competentă va verifica statutul locuinței, corectitudinea adresei locuinței și a datelor identificatoare ale proprietarului/coproprietarilor prin Registrul bunurilor imobile și Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al adreselor. Totodată, potrivit prevederilor pct. 181 din Regulament, persoana care va declara cu rea intenție date eronate, incomplete sau false privind adresa sau privind domicilierea cu acordul proprietarului, se va sancționa potrivit modificării propuse la art. 340 alin. (2) din Codul contravențional.</p>	
--	--	--	--

<p>76. La articolul 344: alineatul (2) litera d) va avea următorul cuprins:</p> <p>„d) neasigurarea de către vânzător și de către prestator a respectării condițiilor tehnice obligatorii pentru păstrarea și/sau utilizarea produsului stabilite de producător pe etichetă sau în documentația tehnică ce însoțește produsul; sau ”</p> <p>alineatul (4) se completează cu litera i) cu următorul cuprins:</p> <p>„i) încasarea compensațiilor pentru rambursare anticipate a creditelor de consum de către consumatori, cu încălcarea limitelor stabilite de lege, se sancționează cu amendă de la 450 la 600 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p align="center">Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p align="center">271</p>	<p>În scopul îmbunătățirii mecanismului de protecție a drepturilor consumatorilor și, respectiv, responsabilizarea comercianților, se propune modificarea art.344 din Codul contravențional prin completarea alin.(3) cu o literă nouă (lit.f)), cu următorul cuprins:</p> <p>„f) neprezentarea sau prezentarea necompletă de către operatorul aerian a comunicării scrise în care sunt precizate normele de compensare și asistență a pasagerilor afectați de refuzul la îmbarcare, anulare a zborului sau de o întârziere de cel puțin două ore a zborului, neprezentarea în formă scrisă a coordonatelor autorității publice cu atribuții în domeniul protecției consumatorilor în transportul aerian și activităților conexe; încălcarea drepturilor minime ale pasagerilor la deservire, la rambursare a întregului cost al biletului și compensație</p> <p>se sancționează cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p> <p>Astfel, va fi creat un mecanism eficient de răspundere a operatorilor aerieni în cazul în care aceștia nu vor respecta drepturile minime ale pasagerilor. Aceste obligații ale operatorilor aerieni sunt stabilite și reies din Hotărârea Guvernului nr.836/2012 pentru aprobarea Regulamentului privind compensarea și asistența pasagerilor în eventualitatea refuzului la îmbarcare și anulării sau întârzierii prelungite a zborurilor.</p> <p>La fel, în scopul evitării defavorizării consumatorilor, dar și descurajării operatorilor aerieni de a utiliza practici comerciale incorecte (înșelătoare și/sau agresive), se propune ca pedepsele principale sub forma de amendă de la lit.d) a alin.(3) al art.344 din Codul Contravențional să fie majorate corespunzător, și anume: de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.</p> <p>Înăsprirea pedepsei pecuniare va avea ca efect chibzuința suplimentară din partea operatorilor aerieni atunci când comercializează servicii sau produse</p>	<p align="center">Se acceptă parțial</p> <p>„ f) neprezentarea sau prezentarea incompletă de către operatorul aerian a comunicării scrise privind normele de compensare și asistență a pasagerilor afectați de refuzul de îmbarcare, anulare sau întârziere de cel puțin 2 ore a zborului se sancționează cu amendă de la 120 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>Referitor la propunerile privind majorarea sancțiunilor, menționăm că acestea nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea</p>
--	--	----------------------------------	--	---

		consumatorilor, demotivându-i să acționeze înșelător și/sau agresiv.	drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	272	<p>Art.344:</p> <p>1) alin.(1) se propune a se completa cu litera g) cu următorul conținut:</p> <p>„g) Prelungirea termenului de valabilitate a produselor alimentare stabilit de producător și indicat pe produs, pe etichetă, pe ambalaj sau în documentația de însoțire la etapa de depozitare și/sau preambalare a produselor alimentare prin reetichetare sau reambalare.”</p> <p>se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale sau cu amendă în mărimea valorii produsului respectiv, dar nu mai puțin de 120 de unități convenționale, aplicată persoanei juridice;</p> <p>Drept teme servește art.12 alin.6) din Legea 306/2018 privind siguranța alimentelor.</p>	Se acceptă litera f)
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	273	2) la alin.(2) lit.d) după cuvintele „ce însoțește produsul” se propune de a completa cu sintagma „,inclusiv, nerespectarea vecinătății produselor la comercializare; sau”.	Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicarecontrar art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.
Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	274	3) art. 344 alin. (2) se propune completarea cu litera m) cu următorul cuprins: „,m) Introducerea pe piață a produselor alimentare sau furajelor care conțin peste 0,9% sau constau din organisme modificate genetic neautorizate în conformitate cu Legea nr.152/2022 cu privire la	Se acceptă „,l) introducerea pe piață a produselor alimentare sau furajelor care conțin organisme modificate genetic sau sunt rezultate din astfel de organisme

		<p>reglementarea și controlul organismelor modificate genetic.</p> <p>se sancționează cu amendă de la 500 la 1000 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”.</p> <p>Necesitatea completării prezentului articol, derivă din faptul că, actualmente, Codul Contravențional nu conține prevederi privind introducerea pe piață a produselor alimentare sau furajelor modificate genetic neînregistrate conform normelor legale. Se menționează că recent, din legislația Uniunii Europene, au fost armonizate la nivel național acte legislative care urmează să reglementeze domeniul OMG, în speță produsele alimentare sau furajele modificate genetic: Legea nr.152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic; Legea nr. 394/2023 privind produsele alimentare și furajele modificate genetic. Astfel o condiție imperativă la prevederile menționate este înregistrarea obligatorie a OMG de către Agenția de Mediu, iar includerea sancțiunilor contravenționale pe acest caz este importantă.</p>	<p>conform Legii nr. 152/2022 cu privire la reglementarea și controlul organismelor modificate genetic”</p>
<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>275</p>	<p>6. Se completează cu articolul 344² cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 344² . Încălcarea cerințelor în domeniul supravegherii pieței</p> <p>(1) Încălcarea de către producător, importator, reprezentantul autorizat, furnizorul de servicii de logistică a cerințelor stabilite de reglementarea tehnică aplicabilă produsului, în cazul în care aceasta impune o declarație UE de conformitate sau o declarație de performanță prin:</p> <p>a) neverificarea dacă au fost întocmite corespunzător declarația UE de conformitate sau declarația de performanță și documentația tehnică; sau</p> <p>b) nerespectarea obligației de a păstra declarația de conformitate UE sau declarația de performanță la dispoziția autorităților de supraveghere a pieței pe durata prevăzută de reglementările tehnice aplicabile; sau</p> <p>c) nerespectarea obligației de a asigura accesul la documentația tehnică pentru autoritățile de supraveghere a pieței, la solicitarea acestora, se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități</p>	<p>Precizare: Având în vedere că propunerea de completare cu art. 344² vizează transpunerea unor acte UE, se consideră necesar restituirea propunerii către autor în vederea prezentării unei analize de compatibilitate depline și a Tabelului de concordanță aferent, pentru a evalua dacă sancțiunile și obligațiile propuse corespund întocmai exigențelor UE.</p> <p>Suplimentar, se subliniază că orice normă sancționatoare trebuie să fie însoțită de o lege materială clară și predictibilă, inclusiv sub aspect procedural, a cărei încălcare atrage după sine răspunderea contravențională.</p>

		<p>convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>d) nerespectarea obligației de a prezenta autorității de supraveghere a pieței, în termen de maximum 24 de ore de la constatarea riscului, toate informațiile și documentele necesare pentru a demonstra conformitatea produsului, în limba română, se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(2) nerespectarea obligației agenților economici de a indica pe produs sau pe ambalajul acestuia, pe colet sau în documentele de însoțire, denumirea, denumirea comercială înregistrată sau marca înregistrată, precum și datele de contact, inclusiv adresa poștală, se sancționează cu amendă de la 70 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(3) nerespectarea obligației reprezentantului autorizat de a furniza, la cererea autorității de supraveghere a pieței, o copie a mandatului, în limba română se sancționează cu amendă de la 30 la 50 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 20 la 30 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(4) nerespectarea obligațiilor de cooperare cu autoritățile de supravegherea pieței de către:</p> <p>a) operatorii economici în ceea ce privește măsurile care ar putea elimina sau reduce riscurile prezentate de produsele care au fost puse la dispoziție pe piață de către acești operatori; sau</p> <p>b) furnizorii de servicii ale societății informaționale, la cererea autorităților de supraveghere a pieței și în cazuri specifice, pentru a facilita orice măsură luată pentru eliminarea sau, dacă acest lucru nu este posibil, pentru reducerea riscurilor prezentate de un produs care este sau a fost oferit spre vânzare online prin intermediul serviciilor lor, se sancționează cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale</p>	
--	--	--	--

		<p>aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 150 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(5) împiedicarea, sub orice formă, de către operatorii economici a autorităților de supraveghere a pieței de a-și exercita competențele stabilite la art. 16 alin. (4) pct. 1)-5) din Legea nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor, se sancționează cu amendă de la 70 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 40 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>(6) nerespectarea, de către operatorii economici, a solicitării autorității de supraveghere a pieței , în absența altor mijloace disponibile pentru eliminarea unui risc grav, următoarele:</p> <p>a) eliminarea dintr-o interfață online a conținutului referitor la produsele respective sau impunerea afișării unui avertisment explicit în atenția utilizatorilor finali atunci când aceștia accesează interfața online; sau</p> <p>b) restricționarea de către furnizorii de servicii ale societății informaționale accesului la interfața online, inclusiv prin solicitarea unei părți terțe relevante să implementeze astfel de măsuri,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 1000 la 1200 de unități convenționale aplicată persoanei juridice, cu amendă de la 500 la 700 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.</p> <p>Motivare: Stabilirea contravențiilor pentru încălcarea cerințelor Legii nr. 162/2023 privind supravegherea pieței și conformitatea produselor se impune în scopul aplicării uniforme a legii, asigurând că toți operatorii economici sunt tratați echitabil și că există un cadru legal clar și eficient. Prin urmare, legea stabilește obligații pentru operatorii economici de a se asigura că produsele care le importă și le plasează pe piață sunt conforme cu cerințele de siguranță și de conformitate. Astfel că, nerespectarea cerințelor de supraveghere a pieței compromite siguranța și sănătatea consumatorilor, ceea ce justifică aplicarea unor contravenții/sancționarea operatorilor economici care nu se conformează.</p>	
--	--	---	--

	<p align="center">Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p align="center">276</p>	<p>5. Prin Hotărârea Guvernului nr.259/2024 cu privire la instituirea și funcționarea Schemei de compensare și de reducere a emisiilor de carbon pentru aviația internațională (CORSA), au fost implementate cerințele Standardelor internaționale și a practicilor recomandate (SARP/s) „Protecția mediului”, Anexa 16, Volumul IV din Convenția privind aviația civilă internațională.</p> <p>Aceste cerințe impun operatorilor aerieni eligibili obligația de a compensa emisiile de carbon, efectuate supra nivelului de referință determinat de Organizația Aviației Civile Internaționale (OACI). Astfel, operatorii sunt obligați să țină evidența și să raporteze anual (după o verificare independentă), către Autoritatea Aeronautică Civilă. Datele primite sunt raportate anual OACI de către Autoritatea Aeronautică Civilă. După generalizare, OACI determină mărimea obligațiilor de plată ale operatorilor aerieni, care ulterior urmează a fi achitate.</p> <p>Nici standardele OACI, nici cadrul normativ național, nu conțin prevederi ce ar motiva operatorii aerieni să respecte cerințele aplicabile, iar în eventualitatea neexecutării de către aceștia a obligațiilor stabilite prin Hotărârea de Guvern nr.259/2024, nu este afectată nicidecum siguranța zborurilor.</p> <p>Astfel, în vederea responsabilizării operatorilor aerieni de a executa acțiunile menționate, în scopul asigurării raportării de către aceștia a emisiilor de CO2 rezultate din zborurile internaționale, precum și în vederea realizării angajamentelor Republicii Moldova față de OACI, se propune completarea Codului Contravențional cu un nou articol, cu următorul cuprins:</p> <p>„Neexecutarea de către operatorii aerieni, în termenul legal stabilit, a acțiunilor de monitorizare, raportare, verificare și stingere a obligațiilor de compensare a emisiilor de carbon rezultate din zborurile internaționale se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 400 la 600 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.</p>	<p align="center">Precizare Normă introdusă prin Legea nr. 53 din 09.04.2026</p>
--	--	----------------------------------	---	---

<p>78. La articolul 349 alineatul (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(5) Imixtiunea sub orice formă în activitatea auditului public, cu scopul de a împiedica exercitarea atribuțiilor funcționale, neprezentarea fără motive întemeiate a datelor, informațiilor, actelor sau documentelor solicitate de către Curtea de Conturi în condițiile și termenele legale, precum și îngrădirea accesului liber pe teritoriul, sediul, spațiile entităților auditate și/sau de la care se culeg probe de audit în vederea limitării posibilității de efectuare a acțiunilor procedurale de către public, se sancționează cu amendă de la 120 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 270 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p> <p>la alineatul (6) cuvintele „repetat și necontestate” se exclude.</p>	<p>Curtea de Conturi</p>	<p>277</p>	<p>1. Totodată, ca urmare a acceptării propunerilor înaintate de Curtea de Conturi (<i>scrisoarea nr.03-111-24 din 20.02.2024</i>), se denotă faptul că dispoziția alineatului (5) al art. 349 a fost expusă cu unele greșeli/omisiuni care necesită a fi corectate în felul următor:</p> <p>„(5) Imixtiunea sub orice formă în activitatea auditorului public, cu scopul de a împiedica exercitarea atribuțiilor funcționale, neprezentarea fără motive întemeiate a datelor, informațiilor, actelor sau documentelor solicitate de către Curtea de Conturi în condițiile și termenele legale, precum și îngrădirea accesului liber pe teritoriul, sediul, spațiile entităților auditate și/sau de la care se acumulează probe de audit în vederea limitării posibilității de efectuare a acțiunilor procedurale de către auditorul public,”.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Ministerul Finanțelor</p>	<p>278</p>	<p>18. Art. 349 de completat cu un nou alin. (4¹) cu următorul conținut:</p> <p>„(4¹) Împiedicarea activității legitime a funcționarilor din cadrul Inspectoratului Control Financiar de Stat, prin neadmiterea lor la efectuarea controalelor, îngrădirea accesului în încăperile, depozitele, spațiile comerciale ale persoanelor juridice și persoanelor fizice supuse controlului, neprezentarea documentelor/ informațiilor solicitate, prezentarea informației neveridice sau incomplete, precum și neexecutarea conformă și în termen a cerințelor înaintate prin prescripțiile executorii.</p> <p>se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice și cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere.”</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Fapta descrisă cade sub incidența normei generale de la art. 349 alin. (1) Cod contravențional.</p>

			<p>Argumente: Prevederile propuse vin să responsabilizeze conducătorii și persoanele cu funcții de răspundere din cadrul entităților inspectate sub riscul de a fi sancționați pecuniar pentru împiedicarea sub orice formă a funcționarilor împuterniciți legal ai Inspectoratului Control Financiar de Stat la exercitarea atribuțiilor de serviciu, la efectuarea inspectărilor financiare inițiate, ne reprezentarea documentelor/informațiilor necesare sau prezentarea informației neautentice sau incomplete pentru desfășurarea conformă a inspectărilor financiare, neexecutarea conformă și în termen a prescripțiilor executorii. Mai mult proiectul vizat instituie la mai multe entități asemenea reglementari.</p>	
	Ministerul Afacerilor Interne	279	<p>13. Se propune înăsprirea sancțiunilor contravenționale prevăzute la art. 352 și art. 353 din Codul contravențional, din motiv că majorarea sancțiunilor pecuniare la articolele nominalizate, este argumentată de necesitatea ocrotirii angajaților Ministerului Afacerilor Interne și creșterii alarmante a ratei contravențiilor prenotate pe teritoriul Republicii Moldova. Blândețea actualelor sancțiuni pecuniare, încurajează făptuitorii și alte persoane spre comiterea intenționată a acțiunilor de jignire premeditată a onoarei, demnității și reputației profesionale a militarului și/sau funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.</p> <p>În asemenea condiții și reieșind din multitudinea de reacții și păreri împărțite în societate, se impune necesitatea reevaluării sancțiunilor contravenționale prevăzute la art. 352 și 353 din Codul contravențional sub aspectul eficacității acestora în procesul de prevenire și combatere a unor noi contravenții.</p>	<p>Precizare: Propunerile privind majorarea sancțiunilor nu pot fi acceptate în contextul prezentului proiect de lege, întrucât acesta nu vizează reglementarea regimului sancționator. Stabilirea și modificarea cuantumului sancțiunilor contravenționale reprezintă un exercițiu legislativ complex, care presupune o abordare echilibrată și fundamentată, luând în considerare un ansamblu de factori esențiali, printre care: gradul de pericol social al faptei; realitățile sociale și economice; caracterul efectiv, proporțional și disuasiv al sancțiunii; eficiența măsurii sancționatorii în asigurarea conformității comportamentului cetățenilor cu normele legale. O eventuală modificare a regimului sancționator trebuie să rezulte dintr-o analiză sistemică, în ansamblu și unitară. Prin urmare, pentru a evita o intervenție legislativă fragmentară și lipsită de coerență, și în lipsa unei evaluări ample și multidimensionale, propunerile de majorare a sancțiunilor vor fi reținute pentru o eventuală examinare în cadrul unui proiect de lege separat, ce va avea drept obiectiv exclusiv reglementarea regimului sancționator.</p>

	Ministerul Afacerilor Interne	280	<p>12. Se propune modificarea art. 353 alin. (1) și (2) din Codul contravențional, după cum urmează: după textul „ofițerului de informații și securitate” se completează cu textul „a carabinierului.”</p> <p>Modificarea propusă are ca scop protejarea angajatului Inspectoratului General de Carabinieri de acțiunile ilegale reglementate în norma vizată, în timpul exercitării misiunii de menținere, asigurare, restabilire a ordinii publice și securității publice.</p>	<p>Nu se acceptă A se vedea pct. 269 din sinteză.</p>
	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	281	<p>23. La articolul 353 alin. (1), după textul „angajatului cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne”, se completează cu textul „agentului constator”.</p> <p>Argumentare: Redacția actuală a Codului contravențional nu prevede sancțiuni pentru ultragierea și altor agenți constatori, care nu fac parte din instituțiile prevăzute la alineatul 1. În acest sens, propunem completarea articolului, astfel încât toți agenții constatori, indiferent de autoritatea din care face parte, să fie protejați de acțiunile ilicite de ultragiere.</p>	<p>Nu se acceptă Art. 353 din Codul contravențional reglementează fapta contravențională orientată împotriva colaboratorului organului de ocrotire a normelor de drept aflat în exercițiul funcțiunii sau al datoriei obștești de asigurare a securității statului, de menținere, asigurare și restabilire a ordinii publice, de asigurare a siguranței circulației rutiere, de executare a hotărârilor instanței de judecată și a documentelor executorii și de combatere a criminalității.</p>
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	282	<p>12. În activitatea practică a Agenției Naționale Transport Auto sunt înregistrate o multitudine de cazuri de ultragiere, de către contravenienți, precum și de terți, a inspectorilor Agenției în exercițiul funcțiunii, iar aceste fapte rămân nepedepsite de către Codul Contravențional, fapt pentru care se conturează necesitatea completării acestuia cu o nouă contravenție pentru sancționarea acestor fapte.</p> <p>În prezent, Codul Contravențional protejează cadrul didactic, lucrătorul medical, militarul, colaboratorul organelor de ocrotire a normelor de drept, cu excepția funcționarul public.</p> <p>În aceste circumstanțe, se propune completarea Capitolului XVIII din Codul Contravențional cu un nou articol, după cum urmează: „Articolul 353¹. Ultragierea funcționarului public</p> <p>(1) Ultragierea funcționarului public, adică jignirea premeditată a onoarei, demnității sau</p>	<p>Nu se acceptă Faptele descrise cad sub incidența art. 69 (Injuria), art. 78 (Vătămarea integrității corporale), sau art. 354 (Huliganismul nu prea grav) Cod contravențional.</p>

			<p>reputației profesionale a acestuia, în exercițiul funcțiunii</p> <p>se sancționează cu amendă de la 10 la 25 de unități convenționale aplicată persoanei fizice.</p> <p>(2) Ultragierea funcționarului public însoțită de acte de huliganism și/sau vătămare corporală, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 50 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice sau cu arest contravențional de până la 15 zile.”</p> <p>În contextul propunerii înaintate (de completare a Capitolului XVIII din Cod Contravențional cu art.353¹ „Ultragierea funcționarului public”), se propune ca competența materială de constatare și examinare a faptei contravenționale să fie atribuită poliției, în acest scop urmând a fi completat și art.400 alin.(1) din Codul Contravențional cu această contravenție.</p>	
<p>79. La alineatul (1) al articolului 357, la finalul propoziției se completează cu cuvintele „cu sau fără privarea, în toate cazurile, de dreptul de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la un an.”.</p>	<p>Avocatul Poporului (Ombudsman)</p>	<p>283</p>	<p>Avocatul Poporului a fost sesizat de persoane care au reclamat nerespectarea obligațiilor statului, în special ale autorităților publice, de a preveni și combate eficient poluarea fonică. Aceste sesizări evidențiază o problemă persistentă și îngrijorătoare cu care se confruntă cetățenii, având un impact negativ asupra calității vieții și sănătății acestora. În procesul examinării aspectelor invocate, Avocatul Poporului a solicitat concursul autorităților publice relevante pentru a elucida problemele semnalate și pentru a identifica soluții adecvate, în special din perspectiva îmbunătățirii și consolidării cadrului normativ în acest domeniu. În urma consultărilor cu autoritățile competente, Agenția Națională pentru Sănătate Publică (ANSP) a comunicat că majoritatea petițiilor parvenite de la cetățeni se referă la disconfortul cauzat de zgomotul provenit de la diverse surse, printre care obiectivele de comerț și alimentație publică, șantierele de construcții și obiectivele industriale. Această constatare subliniază diversitatea surselor de poluare fonică și necesitatea unei abordări comprehensive în reglementarea și controlul acestora. În acest sens, ANSP a subliniat necesitatea de a investi și alte autorități cu competențe de aplicare a sancțiunilor contravenționale, în funcție de domeniul lor de</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Este necesară realizarea unei distincții între zgomotul comportamental (art. 357) și poluarea fonică industrială/comercială (art. 273). Astfel, zgomotul comportamental prin natura sa este sporadic și imprevizibil. Constatarea acestuia se bazează pe percepția senzorială a agentului constator și pe declarațiile martorilor, nefiind necesară măsurarea instrumentală.</p>

		<p>supraveghere. Mai exact, s-a menționat necesitatea de a atribui Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) și Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică (INST) competențe clare în ceea ce privește aplicarea sancțiunilor contravenționale la obiectivele aflate în supravegherea lor, conform domeniului specific de competență. Această propunere vizează eficientizarea procesului de control și sancționare a poluării fonice, prin implicarea mai multor instituții cu expertiză specifică în diverse domenii. De asemenea, ANSP a menționat că există numeroase situații de disconfort cauzat de zgomotul produs de comportamentul oamenilor. Acest tip de zgomot are, de regulă, un caracter sporadic, nepermanent, de scurtă durată și nu se supune investigațiilor instrumentale sau procedurilor standard de evaluare sanitară. Aceste activități, deși perturbatoare, se califică, în prezent, în mare parte, drept tulburarea liniștii publice și intră sub incidența art. 357 din Codul Contravențional. Cu toate acestea, cadrul normativ actual nu acoperă în mod adecvat toate situațiile și inconvenientele ce apar în viața cotidiană, lăsând un gol legislativ în ceea ce privește anumite forme de poluare fonică. Conform art. 400 din Codul Contravențional, contravenția prevăzută la articolul 357 se constată și se examinează de către poliție. Reieșind din conținutul acestui articol nu necesită măsurări pentru a dovedi/argumenta încălcarea, ceea ce face aplicarea sancțiunilor mai flexibilă, dar și mai subiectivă. Măsurarea nivelului de zgomot este necesar doar în cazurile de depășire a limitelor de zgomot, conform art.273, dar aceste cazuri pot fi constatate de ANSP, iar măsurările nu sunt efectuate de Poliție. Această distincție între tipurile de contravenție poate duce la confuzie și interpretări greșite. Contravenția de la art.273 pct.14 face parte din categoria încălcărilor regulilor de comerț, iar potrivit prevederilor art.406 din Codul Contravențional aceasta se constată de către Agenția Națională pentru Sănătate publică. Articolul 216 din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior (în vigoare din 22.02.2024) prevede protecția populației împotriva zgomotului și a vibrației la desfășurarea activității de comerț. Potrivit acestui</p>	
--	--	--	--

		<p>articol, comercianții sunt obligați să respecte normativele admise de emiteră a zgomotului și a vibrației, aprobate de Guvern. Se interzice amplasarea unităților comerciale care utilizează deservirea muzicală (discobaruri, săli de festivități și alte unități similare) în blocuri locative, instituții de învățământ, instituții medicale sau în lăcașuri de cult. Unitățile comerciale care utilizează deservirea muzicală (discobaruri, săli de festivități și alte unități similare) sunt obligate să aplice măsurile necesare de izolație fonică în vederea respectării normativelor admise de emiteră a zgomotului și a vibrației pentru a nu crea disconfort locatarilor din zona sau localitatea în care sunt amplasate. În vederea respectării normativelor admise, persoanele fizice și juridice care desfășoară activități în domeniul comerțului interior sunt obligate, la prescrierea autorităților cu drept de control, inclusiv în cazul petițiilor, să solicite măsurări. Astfel, măsurarea nivelului de zgomot și al vibrației poate fi efectuată, la cerere, de către: a) Agenția Națională pentru Sănătate Publică; b) subdiviziunile abilitate ale autorității administrației publice locale; c) laboratoarele și instituțiile acreditate în conformitate cu legislația; d) executorul judecătoresc, conform art. 25 din Codul de executare nr. 443/2004.</p> <p>În domeniul respectiv, Guvernul a aprobat Hotărîrea de Guvern nr. 181 din 15.03.2019 pentru aprobarea Regulamentului sanitar privind normativele admise de emiteră a zgomotului și a vibrației la desfășurarea activităților de comerț interior¹. Acest Regulament stabilește nivelurile admise ale zgomotului și vibrației pentru populație la desfășurarea activităților de comerț interior de către unitățile comerciale. Controlul asupra executării prezentei hotărîri se pune în sarcina Agenției Naționale pentru Sănătate Publică. Regulamentul prevede că intervalul timpului de evaluare este interval de timp în care se efectuează evaluarea zgomotului: de zi – de la 7.00 pînă la 22.00; de noapte – de la 22.00 pînă la 7.00. Propunerea anterioară a Avocatului Poporului Este important de menționat că, la data de 10.11.20212, Avocatul Poporului a înaintat Guvernului o propunere privind instituirea unui grup de lucru interinstituțional.</p>	
--	--	--	--

		<p>S-a recomandat ca acest grup de lucru să fie format din reprezentanți ai autorităților competente în domeniu, în special din cadrul ANSP, Ministerului Afacerilor Interne și alte instituții relevante pentru a examina oportunitatea inițierii procedurii de perfecționare a cadrului normativ existent. Aspecte problematice propuse pentru examinare vizau, în principal, reglementarea normativelor admisibile de emiteră a zgomotului produs în timpul zilei și stabilirea unor sancțiuni eficiente și proporționale pentru nerespectarea acestor normative. Prin aceste măsuri, se urmărește asigurarea faptului că statul își poate onora obligația pozitivă de a preveni eficient poluarea fonică și de a proteja drepturile cetățenilor la un mediu sonor sănătos. Propunerea de perfecționare a cadrului normativ respectivă a fost determinată de solicitarea Consiliului pentru egalitate, urmare examinării a două cazuri relevante, care ilustrează diversele aspecte ale problemei poluării fonice. Într-unul dintre cazuri³, o persoană a reclamat că vecinul său a construit un atelier de prelucrare a lemnului în curte, fără a înregistra afacerea în mod corespunzător. Activitatea acestui atelier produce un zgomot insuportabil, care afectează grav sănătatea și viața privată a reclamantului. Acest caz evidențiază problema poluării fonice generate de activități economice neautorizate sau desfășurate în condiții improprii, în zone rezidențiale. În celălalt caz, petiționarul a invocat disconfortul semnificativ creat de zgomotul permanent produs de vecinii săi dintr-un bloc de locuințe, care interpretau la diferite instrumente muzicale, perturbând desfășurarea orelor online ale copiilor săi minori. Acest caz scoate în evidență problema poluării fonice intermitente, dar persistente, generate de activități recreative sau de vecinătate, care pot avea un impact negativ asupra studiului, odihnei și stării de bine a altor locatari. Cadrul normativ comparat Pentru a identifica soluții eficiente și a îmbunătăți cadrul normativ național, este util să analizăm și experiența altor țări în domeniul prevenirii și combaterii poluării fonice. În acest sens, un exemplu relevant este legislația din România, cum ar fi Legea nr. 121 din 3 iulie 2019 privind evaluarea și gestionarea zgomotului</p>	
--	--	--	--

		<p>ambiant, Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială⁶. Legea nr. 61/1991 pentru sancționarea faptelor de încălcare a unor norme de conviețuire socială, a ordinii și liniștii publice, prevede la art. 2 o serie de contravenții legate de poluarea fonică, oferind un model util de reglementare: Tulburarea, fără drept, a liniștii locuitorilor prin producerea de zgomote cu orice aparat sau obiect ori prin strigăte sau larmă; Tulburarea liniștii locatarilor între orele 22.00-8.00 și 13.00-14.00 de către orice persoană, prin producerea de zgomote, larmă sau prin folosirea oricărui aparat, obiect ori instrument muzical la intensitate mare în localurile sau în sediile persoanelor juridice, în locuințele persoanelor fizice sau în orice alt loc din imobile cu destinația de locuințe ori situat în imediata vecinătate a acestora; Organizarea de petreceri cu caracter privat și utilizarea de aparatură muzicală la intensitate de natură a tulbura liniștea locuitorilor, în corturi, alte amenajări sau în spațiu neacoperit, situate în perimetrul apropiat imobilelor cu destinația de locuințe sau cu caracter social, în mediul urban. Această legislație stabilește clar faptele contravenționale legate de poluarea fonică și, de asemenea, indică autoritățile competente să constate și să sancționeze aceste contravenții. În România, constatarea acestor contravențiilor este de competența primarului, a persoanelor împuternicite de acesta, precum și a ofițerilor și agenților de poliție. Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului Avocatul Poporului atrage atenția asupra faptului că Republica Moldova a fost deja condamnată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) în cauza Roman v. Republica Moldova pentru nerespectarea obligației de a lua măsuri adecvate pentru a pune capăt poluării fonice. În această cauză, Curtea Europeană a considerat că statul nu și-a respectat obligația pozitivă de a garanta dreptul reclamantei la respectarea domiciliului, a vieții private și de familie, constatând astfel o încălcare a articolului 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. Curtea a subliniat că evaluarea nivelului minim de poluare fonică este relativă și depinde de circumstanțele specifice ale</p>	
--	--	--	--

		<p>fiecărui caz, inclusiv intensitatea, durata inconvenientelor și efectul acestora asupra sănătății fizice și psihice. Odată ce inconvenientele cauzate de zgomot ating un nivel minim de gravitate, autoritățile naționale au obligația de a adopta măsuri de protecție a dreptului la respectarea locuinței și a vieții private și de familie. Astfel, jurisprudența CtEDO subliniază importanța respectării obligațiilor internaționale ale statului în domeniul protecției împotriva poluării fonice și necesitatea de a asigura un cadru normativ și instituțional eficient în acest sens. Cadrul normativ al UE În contextul eforturilor de combatere a poluării fonice, este relevant să menționăm și cadrul normativ al Uniunii Europene. Potrivit Directivei 2002/49/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 iunie 2002 privind evaluarea și gestiunea zgomotului ambiental⁸ atingerea unui nivel înalt de protecție a sănătății și a mediului este un obiectiv fundamental al politicii comunitare, iar protecția împotriva zgomotului este o componentă esențială a acestei politici. În Cartea verde asupra strategiei viitoare privind zgomotul, Comisia Europeană a identificat zgomotul ambiental ca fiind una dintre principalele probleme de mediu cu care se confruntă Europa. Directiva 2002/49/CE se aplică zgomotului ambiental la care sunt expuși oamenii, în special în zonele construite, parcurile publice, zonele de liniște din aglomerații, zonele liniștite din spațiile deschise, în apropierea școlilor, a spitalelor și a altor clădiri sau zone sensibile la zgomot. Concluzii și recomandări Avocatul Poporului salută inițiativa Ministerului Justiției de a elabora un proiect de Lege pentru modificarea Codului Contravențional al Republicii Moldova (813/MJ/2024) în vederea abordării acestei probleme importante, prin intervenția la art. 273 pct.(14), 357, 395, 406, 439/4, 439/9. Potrivit notei de fundamentare urmare analizei efectuate de către Ministerul Afacerilor Interne a fost stabilit faptul că în perioada anului 2022 pe teritoriul mun. Chișinău au fost înregistrate un număr impunător (2.655 de apeluri 112) de informații cu privire la încălcarea ordinii de drept, unde au fost raportate/sesizate diverse încălcări în localurile și zonele de agrement din municipiu. În</p>	
--	--	--	--

			<p>urma examinării sesizărilor de către organul de constatare au fost adoptate decizii, după caz, cu întocmirea proceselor verbale cu privire la contravenție atât în privința persoanelor fizice cât și în privința persoanelor juridice (376 procese-verbale) sau cu funcție de răspundere, fiind aplicate sancțiuni sub formă de amendă. Având în vedere că la etapa actuală se intervine în cadrul normativ pertinent, Avocatul Poporului propune examinarea oportunității:</p> <p>1. Extinderii competențelor de constatare a contravențiilor și pentru alte autorități, în special, atribuirea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) și Inspectoratului Național pentru Supraveghere Tehnică (INST) a dreptului de a constata contravențiile prevăzute la art. 273 pct. 14 din Codul contravențional.</p> <p>2. Clarificarea procedurilor de măsurare a zgomotului pentru a evita interpretări subiective și a asigura o aplicare corectă a art.357, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stabilirea unui mecanism de colaborare între Poliție și ANSP pentru evaluarea nivelului de zgomot, pentru a asigura o aplicare unitară și corectă a normelor. - Stabilirea unor norme clare privind nivelurile maxime admise de zgomot pe parcursul zilei, cu precizarea intervalelor orare specifice, concomitent cu implementarea unui sistem de sancțiuni adecvate și progresive. 	
	Banca Națională a Moldovei	284	<p>17. Completarea propusă la art. 357 alin. (1) din Codul contravențional cu privire la măsura de siguranță – suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate, este similară cu redacția completării aprobate prin Legea nr. 136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și a Codului contravențional), în vigoare din 07 septembrie 2024. Având în vedere intenția autorului expusă în nota de fundamentare la proiectul de lege examinat, precum și modificările operate la art. 357 alin. (1) din Codul contravențional, prin Legea nr. 136/2024, recomandăm revizuirea necesității completării propuse la pct. 79 din proiectul de lege.</p>	Precizare: Art. 357 alin. (1) completat prin Legea nr. 136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și a Codului contravențional), în vigoare din 07.09.2024
80. La articolul 358:	Ministerul Infrastructurii și	285	<p>La art.358 din Codul Contravențional, propunem excluderea prevederilor lit.a) din art.358,</p>	Se acceptă parțial (doar lit. b))

<p>litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>„c) necorespunderea sau blocarea căilor și ieșirilor de evacuare, a căilor de acces, a accesului tehnicii de intervenție destinată salvării persoanelor și stingerii incendiilor, la sursele de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor și la mijloacele de stingere a incendiilor;”</p> <p>litera d) va avea următorul cuprins: „d) lipsa sau insuficiența instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, stingere, de protecție antifum, surselor de alimentare cu apă, tehnicii pentru stingerea incendiilor sau a mijloacelor de stingere a incendiilor”</p> <p>litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>„e) admiterea disfuncționalității rețelelor de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor, instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, stingere, de protecție antifum;”</p> <p>se completează cu litera f) cu următorul cuprins:</p> <p>„f) neasigurarea căilor de evacuare cu indicatoare sau iluminat natural/artificial/rezervă”</p> <p>se completează cu litera g) cu următorul cuprins:</p> <p>„g) nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor la utilizarea focului deschis, la efectuarea lucrărilor cu focul deschis, de sudare electrică sau cu gaze, la exploatarea echipamentului și instalațiilor electrice, precum și la utilizarea termogeneratoarelor;”</p> <p>se completează cu litera h) cu următorul cuprins:</p> <p>h) neasigurarea măsurilor de interdicere a fumatului pe teritoriul sau în</p>	<p>Dezvoltării Regionale</p>		<p>ținând cont că acestea reprezintă încălcări minore care conform prevederilor art.51 al Legii nr.131/2012 privind controlul de stat, reprezintă încălcări ale legislației a căror înlăturare poate avea loc fără ca activitatea curentă a persoanei să fie afectată și care nu creează un pericol iminent pentru drepturile și libertățile fundamentale care fac obiectivul prezentei legi, pentru mediu ori pentru viața, sănătatea și proprietatea persoanelor.</p> <p>Totodată, lit.b) al art.358 se propune cu următorul cuprins: „b) neasigurarea instruirii salariaților privind măsurile de apărare împotriva incendiilor;”.</p>	
<p>litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>„e) admiterea disfuncționalității rețelelor de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor, instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, stingere, de protecție antifum;”</p> <p>se completează cu litera f) cu următorul cuprins:</p> <p>„f) neasigurarea căilor de evacuare cu indicatoare sau iluminat natural/artificial/rezervă”</p> <p>se completează cu litera g) cu următorul cuprins:</p> <p>„g) nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor la utilizarea focului deschis, la efectuarea lucrărilor cu focul deschis, de sudare electrică sau cu gaze, la exploatarea echipamentului și instalațiilor electrice, precum și la utilizarea termogeneratoarelor;”</p> <p>se completează cu litera h) cu următorul cuprins:</p> <p>h) neasigurarea măsurilor de interdicere a fumatului pe teritoriul sau în</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>286</p>	<p>9. Se propune modificarea art. 358 și art. 358¹ din Codul contravențional, după cum urmează:</p> <p>„Articolul 358. Încălcarea regulilor de apărare împotriva incendiilor</p> <p>Încălcarea normelor și regulilor de asigurare a apărării împotriva incendiilor, manifestată prin:</p> <p>a) necorespunderea sau blocarea căilor și ieșirilor de evacuare, a căilor de acces, a accesului tehnicii de intervenție destinată salvării persoanelor și stingerii incendiilor, la sursele de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor și la mijloacele de stingere a incendiilor;</p> <p>b) lipsa sau insuficiența instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, stingere, de protecție antifum, surselor de alimentare cu apă, tehnicii pentru stingerea incendiilor sau a mijloacelor de stingere a incendiilor;</p> <p>c) admiterea disfuncționalității rețelelor de alimentare cu apă pentru stingerea incendiilor, instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, stingere, de protecție antifum;</p> <p>d) neasigurarea căilor de evacuare cu indicatoare sau iluminat natural/artificial/rezervă;</p> <p>e) nerespectarea regulilor de apărare împotriva incendiilor la utilizarea focului deschis, la efectuarea lucrărilor cu focul deschis, de sudare electrică sau cu gaze, la exploatarea echipamentului și instalațiilor electrice, precum și la utilizarea termogeneratoarelor;</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017, avizele și recomandările conțin obiecții și propuneri motivate, cu anexarea, după caz, a versiunii redactate a proiectului sau a unor prevederi.</p> <p>În partea ce vizează modificarea art. 358 din Codul contravențional enumerarea acțiunilor ce constituie încălcare limitează sfera de aplicare a art. 358 din Codul contravențional care sancționează acțiunile ce constituie încălcare a regulilor de apărare, ori constituie încălcare acțiunile interzise prin cadrul normativ conex (Legea nr. 267/1994 privind apărarea împotriva incendiilor, Legea securității și sănătății în muncă nr. 186/2008, Codul urbanismului și construcțiilor nr. 434/2023, etc) și care se regăsesc generic în textul normei în redacția actuală de la art. 358 din Codul contravențional.</p>

<p>încăperile obiectivelor înafara locurilor special amenajate; se completează cu litera i) cu următorul cuprins: „i) refuzul persoanei supuse controlului de a îndeplini, în termenele stabilite, prescripțiile sau măsurile restrictive conform legislației, se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p>		<p>f) neasigurarea măsurilor de interdicere a fumatului pe teritoriul sau în încăperile obiectivelor înafara locurilor special amenajate; g) refuzul persoanei supuse controlului de a îndeplini, în termenele stabilite, prescripțiile sau măsurile restrictive dispuse repetat și necontestate conform legislației, se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice." Redacția actuală a Codului contravențional permite sancționarea faptelor de încălcare a normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor expuse în lit. a) – d) al art. 358 din Codul contravențional. Astfel, este imposibil sancționarea faptelor care încălcă normele și regulile de apărare împotriva incendiilor. În prezent, experiența empirică demonstrează că o mare parte din persoanele fizice și juridice continuă să respecte doar prevederile stipulate în art. 358 lit. a) - d), ignorând prevederile regulilor de apărare împotriva incendiilor, ceea ce conduce la producerea incendiilor soldate cu prejudiciu material considerabile și, în unele cazuri, cu decesul persoanelor. Ca urmare, persoanele fizice și/sau juridice care se fac vinovate de producerea incendiilor cauzate ca urmare a nerespectării regulilor de apărare împotriva incendiilor nu pot fi sancționate de către organele competente, astfel se crează un vid legislativ pentru aplicarea măsurilor de constrângere.</p>	
	<p>Inspectorat ul Național pentru Supraveghere Tehnică</p>	<p>287</p> <p>La art.358 din Codul Contravențional, propunem excluderea prevederilor lit.a) din art.358, ținând cont că acestea reprezintă încălcări minore care conform prevederilor art.51 al Legii nr.131/2012 privind controlul de stat, reprezintă încălcări ale legislației a căror înlăturare poate avea loc fără ca activitatea curentă a persoanei să fie afectată și care nu creează un pericol iminent pentru drepturile și libertățile fundamentale care fac obiectivul prezentei legi, pentru mediu ori pentru viața, sănătatea și proprietatea persoanelor.</p>	<p>Se acceptă parțial A se vedea pct. 285</p>

			Totodată, lit.b) al art.358 se propune cu următorul cuprins: „b) neasigurarea instruirii salariaților privind măsurile de apărare împotriva incendiilor;”.	
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	288	<p>În ceea ce privește art.358¹ din Codul Contravențional se propune următorul cuprins:</p> <p>„Art.358¹. Încălcarea normelor sau a cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă, manifestată prin:</p> <p>a) admiterea disfuncționalității instalațiilor de infrastructură tehnico-edilitară la edificiile de protecție civilă, inclusiv rețelele de apă și canalizare, instalații automate de semnalizare, înștiințare, instalații de ventilare, instalații și echipamente electrice și instalații termice;</p> <p>b) admiterea disfuncționalității sistemelor naționale înregistrate de înștiințare, informare a angajaților, obiectivelor și populației din vecinătate despre pericolul unei situații excepționale;</p> <p>c) blocarea căilor de acces/evacuare la edificiile de protecție civilă;</p> <p>d) admiterea folosirii averii protecției civile, schimbarea sau comercializarea ei, darea în arendă, fără coordonarea stabilită;</p> <p>e) eschivarea de la răspunderea pentru întreținerea, păstrarea și folosirea averii protecției civile;</p> <p>f) eschivarea unităților economice, din vina cărora s-au produs situații excepționale, de la obligația de a recupera prejudiciul adus sinistraților;</p> <p>g) lipsa specialiștilor titulari sau a persoanelor responsabile pentru protecția civilă;</p> <p>h) neîndeplinirea măsurilor de protecție a localităților și populației împotriva proceselor geologice periculoase, alunecărilor de teren, inundațiilor, de păstrare a substanțelor chimice și radiative;</p> <p>i) refuzul persoanei supuse controlului de a îndeplini, în termenele stabilite, prescripțiile sau măsurile restrictive dispuse repetat și necontestate conform legislației,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017, avizele și recomandările conțin obiecții și propuneri motivate, cu anexarea, după caz, a versiunii redactate a proiectului sau a unor prevederi.</p> <p>Totodată, conform art. 1 din Legea nr. 271/1994 cu privire la protecția civilă, protecția civilă a Republicii Moldova reprezintă un sistem de măsuri și acțiuni, întreprinse pe scara întregului stat pe timp de pace și de război, în vederea asigurării protecției populației, proprietății în condițiile calamităților naturale și ecologice, avariilor și catastarofelor, epifitotilor, epizootiilor, incendiilor, precum și în cazul aplicării mijloacelor de nimicire moderne (denumite în continuare în condițiile situațiilor excepționale).</p> <p>Respectiv, propunerea formulată prin enumerarea acțiunilor ce constituie încălcarea a normelor sau a cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă ar îngusta câmpul de aplicare a art. 358¹ din Codul contravențional față de redacția actuală.</p> <p>A se ține cont suplimentar și de hotărârea Guvernului aprobată anual cu privire la măsurile de pregătire în domeniul protecției civile a RM.</p>

			amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”.	
	Ministerul Afacerilor Interne	289	<p>9. Se propune modificarea art. 358 și art. 358¹ din Codul contravențional, după cum urmează:</p> <p>„Articolul 358¹. Încălcarea normelor și a cerințelor de protecție civilă</p> <p>Încălcarea normelor sau a cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă, manifestată prin:</p> <p>a) admiterea disfuncționalității rețelelor de apă și canalizare, instalațiilor automate de semnalizare, înștiințare, instalațiilor de ventilare, instalațiilor și echipamentelor electrice și instalațiilor termice la edificiile de protecție civilă;</p> <p>b) admiterea disfuncționalității sistemelor naționale înregistrate de înștiințare, informare a angajaților, obiectivelor și populației din vecinătate despre pericolul unei situații excepționale;</p> <p>c) blocarea căilor și ieșirilor de evacuare, a căilor de acces la edificiile de protecție civilă;</p> <p>d) admiterea folosirii averii protecției civile, schimbarea sau comercializarea ei, darea în arendă, fără coordonarea stabilită;</p> <p>e) eschivarea de la răspunderea pentru întreținerea, păstrarea și folosirea averii protecției civile;</p> <p>f) eschivarea unităților economice, din vina cărora s-au produs situații excepționale, de la obligația de a recupera prejudiciul adus sinistraților;</p> <p>g) lipsa specialiștilor titulari sau a persoanelor responsabile pentru protecția civilă;</p> <p>h) neîndeplinirea măsurilor de protecție a localităților și populației împotriva proceselor geologice periculoase, alunecărilor de teren, inundațiilor, de păstrare a substanțelor chimice și radiative;</p> <p>i) refuzul persoanei supuse controlului de a îndeplini, în termenele stabilite, prescripțiile sau măsurile restrictive dispuse repetat și necontestate conform legislației,</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>A se vedea pct. 288 din sinteză</p>

			<p>se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice."</p> <p>Redacția actuală a Codului contravențional permite sancționarea faptelor de încălcare a normelor și regulilor de apărare împotriva incendiilor expuse în lit. a) – d) al art. 358 din Codul contravențional. Astfel, este imposibil sancționarea faptelor care încălcă normele și regulile de apărare împotriva incendiilor. În prezent, experiența empirică demonstrează că o mare parte din persoanele fizice și juridice continuă să respecte doar prevederile stipulate în art. 358 lit. a) - d), ignorând prevederile regulilor de apărare împotriva incendiilor, ceea ce conduce la producerea incendiilor soldate cu prejudiciu material considerabile și, în unele cazuri, cu decesul persoanelor. Ca urmare, persoanele fizice și/sau juridice care se fac vinovate de producerea incendiilor cauzate ca urmare a nerespectării regulilor de apărare împotriva incendiilor nu pot fi sancționate de către organele competente, astfel se crează un vid legislativ pentru aplicarea măsurilor de constrângere.</p>	
	Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică	290	<p>5) La „Art. 358¹, propunem următoarea redacție:</p> <p>Încălcarea normelor sau a cerințelor prevăzute de legislația cu privire la protecția civilă, manifestată prin:</p> <p>a) admiterea disfuncționalității instalațiilor de infrastructură tehnico-edilitară la edificiile de protecție civilă, inclusiv rețelele de apă și canalizare, instalații automate de semnalizare, înștiințare, instalații de ventilare, instalații și echipamente electrice și instalații termice;</p> <p>b) admiterea disfuncționalității sistemelor naționale înregistrate de înștiințare, informare a angajaților, obiectivelor și populației din vecinătate despre pericolul unei situații excepționale;</p> <p>c) blocarea căilor de acces/evacuare la edificiile de protecție civilă;</p>	Nu se acceptă A se vedea pct. 288 din sinteză

			<p>d) admiterea folosirii averii protecției civile, schimbarea sau comercializarea ei, darea în arendă, fără coordonarea stabilită;</p> <p>e) eschivarea de la răspunderea pentru întreținerea, păstrarea și folosirea averii protecției civile;</p> <p>f) eschivarea unităților economice, din vina cărora s-au produs situații excepționale, de la obligația de a recupera prejudiciul adus sinistraților;</p> <p>g) lipsa specialiștilor titulari sau a persoanelor responsabile pentru protecția civilă;</p> <p>h) neîndeplinirea măsurilor de protecție a localităților și populației împotriva proceselor geologice periculoase, alunecărilor de teren, inundațiilor, de păstrare a substanțelor chimice și radiative;</p> <p>i) refuzul persoanei supuse controlului de a îndeplini, în termenele stabilite, prescripțiile sau măsurile restrictive dispuse repetat și necontestate conform legislației,</p> <p>se sancționează cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 200 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere,</p>	
<p>81. Articolul 364: alineatul (3) va avea următorul cuprins: „(3) Amplasarea sau difuzarea publicității pentru un produs a cărui producere și/sau comercializare este interzisă prin lege”;</p> <p>alineatul (5¹) va avea următorul cuprins: „(5¹) Difuzarea publicității exterioare, conținutul căreia reprezintă publicitate subliminală, înșelătoare, discriminatorie, prin care se denigrează produse, servicii sau profesii și/sau care este difuzată pentru realizarea unei practici comerciale incorecte și este susceptibilă să denatureze, în mod esențial, comportamentul economic al consumatorului mediu”;</p>	<p>Consiliul pentru Egalitate</p>	<p>291</p>	<p>2. În continuare, în ceea ce privește modificările conținute la pct. 81 al proiectului de lege, Consiliul solicită excluderea termenului „discriminatorie” din cadrul art. 364 alin. (5¹) în redacția proiectului, din considerentul că publicitatea discriminatorie este diferită de publicitatea subliminală sau înșelătoare, ca scop și efect, or publicitatea discriminatorie este în măsură să aducă atingere demnității umane a unui grup de persoane, nu doar să denatureze comportamentul economic al consumatorului mediu.</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Consiliul pentru Egalitate</p>	<p>292</p>	<p>3. În același context, reiterăm propunerea de atribuire a competenței de a constata și examina contravenția de prezentare, producere ori difuzare a publicității discriminatorii și/sau sexiste Consiliului pentru Egalitate. Or, actualmente, cadrul normativ în vigoare nu este unul eficient în combaterea fenomenului publicității discriminatorii și/sau sexiste, având în vedere că unii actori au în această privință</p>	<p>Nu se acceptă Conform art. 50 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, Consiliul pentru Egalitate nu are competențe de a realiza controlul privind respectarea legislației cu privire la publicitate.</p>

la alineatul (6), cuvintele „agenții de publicitate” se substituie cu cuvintele „producătorii de publicitate, furnizorii de publicitate, distribuitorii de publicitate și/sau difuzorii de publicitate”.

atribuții de a sancționa asemenea acțiuni limitate la domeniile de competență, în timp ce altele nu dețin expertiza necesară în acest sens. Astfel, acțiunile de prezentare, producere ori difuzare a publicității sexiste constituie contravenție în conformitate cu art. 364 alin. (6) al Codului Contravențional și se constată de Consiliul Concurenței, în cazul în care acțiunile respective au fost săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența acestuia. În alte cazuri, contravenția prevăzută de art. 364 alin. (6) se constată și se examinează de către poliție.

În conformitate cu prevederile Recomandării Adunării Parlamentare a Consiliului Europei 1555 (2002) și ale Recomandării Comitetului de Miniștri către Statele Membre privind egalitatea de gen și media (2013), sexismul este un fenomen ce subminează egalitatea și demnitatea inerentă ființelor umane în bază de sex, manifestându-se prin comportament, atitudine sau reprezentare a unui gen sau sex ca fiind inferior, sau mai puțin competent, sau mai puțin valoros decât celălalt gen sau sex, sau care face uz de prejudecăți sau stereotipuri în prezentarea eronată a imaginii femeii sau a bărbatului, sau a aspectului social al relațiilor dintre femei și bărbați, sau a masculinității sau feminității. Din această perspectivă, Consiliul, ca organism național de combatere a discriminării și asigurare a egalității, este instituția indicată pentru a constata și sancționa publicitatea sexistă. De altfel, până în prezent, Consiliul a fost sesizat în privința distribuirii publicității sexiste și a constatat caracterul discriminator al materialelor examinate în 16 cauze. În deciziile pe aceste cauze, Consiliul a subliniat că distribuirea materialelor publicitare ce promovează stereotipuri sexiste și în acest mod aduc atingere fie demnității femeilor, fie demnității bărbaților, constituie o formă a discriminării, în sensul Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității. Din aceste considerente, modificările propuse sunt oportune în vederea contracarării fenomenului publicității sexiste și discriminatorii, prin atribuirea Consiliului a competențelor de a sancționa asemenea acțiuni, atunci când acestea sunt constatate.

		Astfel, recomandarea propusă presupune excluderea textului „sexiste” din cadrul art. 364 alin. (6), și completarea acestuia cu alineatul (6 ¹) cu următorul cuprins: „(6 ¹) Prezentarea, plasarea, producerea, furnizarea, distribuirea publicității discriminatorii și/sau sexiste, se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”		
	Comisia Electorală Centrală	293	La articolul 364 alineatul (10), după sintagma „publicității politice” de completat cu textul „sau mesajelor de interes public”.	Se acceptă Legea 62/2022 cu privire la publicitate reglementează inclusiv condițiile de producere, distribuire, furnizare și/sau difuzare a mesajelor de interes publice (capitolul III din lege). Totodată, încălcarea regulilor nu este sancționată de Codul contravențional precum publicitatea politică.
	Ministerul Sănătății	294	9. În denumirea articolului 364 ¹ , cuvintele „publicitatea și sponsorizarea” se substituie cu textul „publicitatea, promovarea și sponsorizarea”.	Precizare: Denumirea art. modificată prin Legea nr. 125/2025 pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului), în vigoare din 24.06.2026 – Art. III, pct. 3.
	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției)	295	Se completează cu art. 365 ⁶ cu următorul cuprins: „ Articolul 365⁶. Pretinderea, acceptarea sau primirea, personal sau prin mijlocitor a bunurilor, serviciilor, privilegiilor sau avantajelor sub orice formă, care nu i se cuvin, pentru sine sau pentru o altă persoană, în scopul exercitării sau al neexercitării unor drepturi prevăzute de actele normative, altele decât cele electorale Se sancționează cu amendă de la 300 la 500 de unități convenționale sau cu arest contravențional de la 5 la 10 zile”. Experiența ultimei perioade electorale a scos în evidență nenumărate cazuri când cetățenii în schimbul unor remunerări parvenite din partea grupărilor/organizațiilor criminale își exercită unele drepturi garantate de către legislație (spre exemplu:	Nu se acceptă Fenomenul participării remunerate la întruniri în scopul destabilizării ordinii publice este reglementat și sancționat de art. 47 ² Cod contravențional. Codul contravențional are rolul de a sancționa faptele prejudiciabile care atentează la ordinea publică și valorile ocrotite de lege, însă textul propus pentru articolul 365 ⁶ nu definește o finalitate ilicită concretă. În lipsa unei fapte prejudiciabile specifice, precum cel din materia electorală sau a ordinii publice, articolul devine o barieră în exercitarea libertăților fundamentale, pentru care răspunderea contravențională pentru un comportament legal este vădit

			<p>dreptul la întrunire) în interesul acestora în scopul destabilizării ordinii sociale.</p> <p>Prin urmare din cauza vidului legislativ existent aceste tipuri de ilegalități nu pot fi contracarate.</p>	<p>disproporționată și contrară cerinței de previzibilitate a legii.</p>
	<p>Ministerul Apărării</p>	<p>296</p>	<p>Hotărârea Guvernului nr. 77/2001.</p> <p>5. Concomitent, considerăm oportună revizuirea prin majorare a sancțiunilor pecuniare pentru contravențiile prevăzute la art. 366-369, art. 370 alin. (1) și art. 371-373 Cod contravențional. Raționamentul majorărilor se impun în contextul în care, actualmente moneda națională a suferit deprecieri din cauza ridicării inflației, ceea ce prezumă că sancțiunile în mărimea actuală nu își realizează efectiv scopul de corectare și reeducare a persoanelor fizice sau juridice care încălcă prevederile legislației în domeniul apărării naționale.</p> <p>Cu atât mai mult, comunicăm că conform prevederilor Legii nr. 345/2003 cu privire la apărarea națională, apărarea națională este una din cele mai importante funcții ale statului și constituie cauza întregului popor. Un sistem de apărare și securitate puternic este esențial pentru a proteja populația și economia națională, creând astfel precondiții pentru creșterea economică. Fără capacități solide de apărare și securitate nu pot fi garantate dezvoltarea economiei, furnizarea de servicii publice, protecția infrastructurii și reziliența entităților critice, etc.</p> <p>Remarcăm și faptul că, Strategia securității naționale a Republicii Moldova aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr. 391/2023, stabilește ca direcții de acțiune și obiective naționale de securitate ale Republicii Moldova, precum: securitatea militară și apărarea independenței, suveranității, unității și a integrității teritoriale a țării. În vederea realizării obiectivelor naționale de securitate și apărare, implicit pentru combaterea amenințărilor, a riscurilor și a vulnerabilităților, Strategia stabilește una din direcțiile principale de acțiune – dezvoltarea potențialului de apărare al Republicii Moldova prin construcția unor Forțe Armate moderne, profesioniste, înzestrate cu echipament modern și tehnologii avansate.</p>	<p>Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicare contrar art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.</p>

	<p align="center">Ministerul Apărării</p>	<p align="center">297</p>	<p>3. La art. 373¹-373³ Cod contravențional se propune repetat revizuirea și excluderea sancțiunii „muncă neremunerată în folosul comunității”, reieșind din faptul că aceasta contravine prevederilor art.37 alin. (7) din Codul contravențional, care prevede expres că „Munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată militarilor prin contract și persoanelor care nu au atins vârsta de 16 ani.”</p> <p>Raționamentul acesteia constă și în imposibilitatea antrenării militarilor pe contract în alte activități, reieșind din statutul special al acestora și misiunea de bază ce rezidă în îndeplinirea obligației privind apărarea Patriei. Or, în anumite situații conform prevederilor art.14 alin.(5) al Legii nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor „în perioada stării de urgență, de asediu sau de război, a executării serviciului de luptă, de alarmă, a participării la exerciții și antrenamente militare, la alte acțiuni legate de asigurarea capacității de luptă și de mobilizare, timpul de serviciu a militarilor nu se limitează.”</p> <p>În acest sens, pentru contravențiile propuse la art. 373¹-373³, considerăm oportună substituirea sancțiunii „munca neremunerată în folosul comunității” cu sancțiunea pecuniară „amendă”, cuantumul căreia poate fi calculat reieșind din prevederile art. 34 alin. (4) lit. c) Cod contravențional „muncă neremunerată în folosul comunității, calculându-se o oră de muncă pentru o unitate convențională” (spre exemplu: „de la 30 la 60 de ore” a se substitui cu „de la 30 la 60 unități convenționale”) sau determinarea sancționarea disciplinară a militarilor prin contract conform Regulamentului disciplinei militare, aprobat prin Legea nr.52/2007.</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Deși art. 37 alin. (7) Cod contravențional nu amdeite aplicarea muncii neremunerate în folosul comunității pentru militarii prin contract, alineatul (9) al aceluiași articol admite executarea acesteia pentru militarii în termen și pentru cei cu termen redus.</p>
	<p align="center">Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p align="center">298</p>	<p>15. În continuare, este imperioasă amendarea art. 383 din Codul contravențional, prin completarea articolului prenotat cu un alineat nou, care să constituie temei legal de elaborare și aprobare a unui Nomenclator, care să prevadă cheltuielile aferente procesului contravențional desfășurat de către agenții constatatori.</p> <p>În context, se remarcă că, potrivit art. 383 alin. (1) din Codul contravențional, plata cheltuielilor</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Potrivit art. 374 alin. (3) Cod contravențional, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală, precum și al normelor dreptului internațional și ale tratatelor internaționale cu privire la drepturile și libertățile</p>

			<p>judiciare se efectuează în conformitate cu art. 229 din Codul de procedură penală. Totuși, în practică, norma menționată este defectuoasă, deoarece aceasta este aplicabilă doar în cazurile în care instanța de judecată examinează cauzele contravenționale.</p> <p>Respectiv, în cazul în care agenții constatați constată și examinează contravenții, norma reliefată devine inuzabilă, întrucât este imposibilă recuperarea cheltuielilor aferente procesului contravențional în afara unei proceduri judiciare.</p> <p>Mai mult, se reliefează că la art. 400-423¹¹ din Codul contravențional se regăsesc autoritățile publice care au statut de agent constator și care constată și, după caz, examinează contravenții, conform arealului funcțional. În atare circumstanțe, se consideră oportun ca legiuitorul să stabilească expres în art. 383 din Codul contravențional, dacă Nomenclatorul în cauză va fi reglementat în modul stabilit de Guvern sau acesta va fi aprobat în cadrul fiecărei autorități publice în care activează agenți constatați, prin act administrativ normativ al conducătorului acesteia.</p> <p>În final, se atrage atenția că Ministerul Afacerilor Interne a remis prin scrisoarea nr. 44/22-864 din 23 februarie 2024 Ministerului Justiției tabelul cu propuneri pentru modificarea Codului contravențional. În acest context, se punctează că nu toate propunerile înaintate de către Ministerul Afacerilor Interne au fost luate în considerare la elaborarea proiectului supus examinării. Din acest motiv, întru excluderea unor imprecizii, se consideră relevantă examinarea oportunității includerii în avizul generalizat a propunerilor care nu au fost luate în considerare la definitivarea proiectului supus avizării.</p>	<p>fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte.</p> <p>Conform art. 383 alin. (1) din același Cod, plata cheltuielilor judiciare se efectuează în conformitate cu art. 229 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003.</p> <p>Urmare a examinării propunerilor formulate de către Ministerul Afacerilor Interne prin scrisoarea nr. 44/22-864 din 23 februarie 2024, menționăm că acestea au constituit unul dintre temeiurile de lucru la elaborarea versiunii proiectului remis spre avizare. O parte din propuneri au fost valorificate, în măsura în care au corespuns conceptului proiectului, principiilor de tehnică legislativă și politicii contravenționale promovate.</p> <p>Propunerile care nu se regăsesc în proiect necesită o analiză suplimentară sub aspectul compatibilității cu cadrul normativ conex, al proporționalității intervenției și al impactului asupra mecanismului sancționator și procedural. Procesul de consolidare a modificărilor la Codul contravențional presupune nu doar preluarea propunerilor formulate de autorități, ci și evaluarea efectelor juridice ale acestora asupra coerenței reglementărilor și aplicării uniforme a legislației.</p> <p>Totodată, proiectul remis spre avizare reprezintă o etapă intermediară a procesului de elaborare normativă, iar propunerile formulate vor continua să fie examinate prin prisma avizelor recepționate, a politicii punitive promovate și a principiilor legalității și proporționalității.</p>
	<p align="center">Uniunea Națională Executorilor Judecătorești</p>	<p align="center">299</p>	<p>În altă ordine de idei, vom menționa că potrivit prevederilor alin.(3) al art.383 din Codul contravențional „Persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de</p>	<p>Precizare: Conform art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017, avizele și recomandările conțin obiecții și propuneri motivate, cu anexarea, după caz, a</p>

			care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie”. Ne fiind remunerat pentru activitatea sa în calitate de agent contator, considerăm fundamental greșit că executorul judecătoresc să suporte riscurile financiare ale respingerii demersului său de atragere la răspundere contravențională. UNEJ a semnalat recent Ministerului Justiției un caz, în care debitorul pe lângă faptul că nu execută hotărârea judecătorească, va mai și încasa de la executorul judecătoresc o sumă considerabilă cu titlu de prejudiciu, pentru că executorul judecătoresc a întocmit în privința sa proces-verbal contravențional. Aceste situații descurajează executorii judecătorești – or, ei nu doar sunt impuși să lucreze fără avansarea cheltuielilor pe mai bine de 60% de dosare, să aplice cuantumul cheltuielilor mult sub rata inflației, dar mai și riscă să plătească prejudicii pentru activitatea sa făcută pro bono.	versounii redactate a propiectului sau a unor prevederi.
82. La articolul 385 alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Agentul constator este reprezentantul autorității publice care constată fapta contravențională și/sau soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod. În exercitarea atribuțiilor, agentul constator decide, în mod independent cu privire la efectuarea acțiunilor de constatare și de soluționare, cu excepția cazurilor în care legea prevede autorizarea sau confirmarea acestora de către judecătorul de instrucție. Agentul constator se supune prevederilor prezentului cod. Orice imixtiune în activitatea agentului constator este interzisă.”.	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	300	13. Art. 385 se completează cu trei alineate, după cum urmează: (2) ² Cerințele agentului constator legate de constatarea, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, în condițiile legii, sînt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice. (2) ³ Agentul constator poate solicita persoanelor fizice și juridice prezentarea obiectelor, actelor, documentelor sau altor informații care pot servi la constatarea, examinarea și soluționarea cauzei contravenționale, iar persoanele cărora le-a fost adresată o solicitare, sunt obligate să răspundă în termenul indicat în interpelare, sub sancțiunea prevăzută de art. 201 alin. (6) Cod de procedură penală. (11) Conflictele de competență apărute între agenții constatori se soluționează de către judecătorul de instrucție, în termen de 5 zile din data depunerii unei cereri de către unul dintre agenți. Argumentare: Potrivit art. 374 alin. (3) al Codului contravențional, procesul contravențional se desfășoară pe principii generale de drept contravențional, în temeiul Constituției, al prezentului cod, al Codului de procedură penală(...). În același	Nu se acceptă Codul contravențional prin art. 400 – 423 ¹¹ delimitează exhaustiv competența fiecărei autorități în parte. Această competență este dublată și confirmată de legile materiale speciale care reglementează atribuțiile fiecărei autorități/instituții. Instituirea unui mecanism de soluționare a conflictelor de competență prin intervenția judecătorului de instrucție este contrară naturii procesului contravențional (celerității). Respectiv, o astfel de procedură ar genera o etapă judiciară intermediară ce ar duce inevitabil la tergiversarea examinării cauzelor contravenționale. Referitor la obligativitatea cerințelor agentului constator, o astfel de obligație generală de a prezenta obiecte sau documente sub sancțiune încalcă garanțiile fundamentale prevăzute la art. 377 și art. 384 Cod contravențional, care protejează libertatea de mărturisire

		<p>timp, practica judiciară conturată în acest segment, califică contravențiile ca „mini-infracțiuni”, agenții constatatori urmând să respecte cu strictețe drepturile fundamentale ale persoanelor, care sunt similare celor prevăzută în Codul de procedură penală. Pe de altă parte, deși agentului constatator îi sunt impuse o serie de măsuri ce necesită a fi întreprinse pentru demonstrarea vinovăției unei persoane, acestuia nu-i sunt puse la dispoziție instrumente suficiente pentru documentarea eficientă a cauzelor contravenționale. Astfel, în redacția actuală a Codului contravențional, nu există o normă care ar obliga persoanele fizice și juridice, altele decât persoanele în privința cărora a fost pornită procedura contravențională, să prezinte informații relevante procesului contravențional. Prin urmare, pentru a înzestra agentul constatator cu suficiente pârghii legale de a solicita și primi obiecte, informații și documente relevante cazului, se impune stabilirea atât a dreptului acestuia de a solicita, cât și obligația destinatarilor de a pune la dispoziția acestuia a celor solicitate, similar abordării din Codul de procedură penală.</p> <p>Totodată, se propune stabilirea unui mecanism de soluționare a conflictelor de competență dintre agenții constatatori, indiferent de tipul acestuia: negativ sau pozitiv. De notat că, în practică se întâlnesc cazuri în care agenții constatatori cărora le-a fost remisă spre examinare o cauză contravențională, refuză soluționarea acesteia pe motiv că nu ar fi competentă în acest sens. Prin urmare, pentru a nu prejudicia drepturile persoanelor care au sesizat organele de drept, se impune necesitatea stabilirii unei proceduri legal prin care respectivele conflicte să fie soluționate eficient.</p>	<p>împotriva sa și dreptul persoanei de a nu contribui la propria acuzare. În acest sens, lista obligațiilor persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional este stabilită la art. 384 alin. (4), iar orice extindere a măsurilor de constrângere ar afecta echilibrul procesual, transformând procesul contravențional într-unul penal, lipsit de garanțiile specifice acestuia.</p> <p>Mai mult, o astfel de normă ar eluda garanțiile speciale prevăzute la art. 425 alin. (6¹) și art. 427 alin. (4), care interzic în mod expres ridicarea obiectelor și documentelor dacă această măsură stopează activitatea economică a persoanei. Cadrul legal actual oferă deja instrumentele necesare pentru administrarea probelor prin cercetarea la fața locului, expertize sau ridicări autorizate (art. 425-431), fără a fi necesară instituirea unei obligații de colaborare forțată care ar vicia admisibilitatea probelor conform art. 425 alin. (6) lit. a) și c) Cod contravențional.</p>
Ministerul Afacerilor Interne	301	<p>7. Completarea art. 385 din Codul contravențional cu un nou aliniat, cu următorul conținut:</p> <p>„(11) Conducătorul organelor de specialitate specificate la art.400-423¹² pot reține materialele și cauzele contravenționale repartizate unui agent constatator și le transmite altui agent constatator, în cazul:</p>	<p>Nu se acceptă Propunerea este acoperită de art. 385 alin. (10) Cod contravențional.</p>

		<p>a) transferului, delegării, detașării, suspendării sau eliberării din funcție a agentului constataator, potrivit legii;</p> <p>b) absenței agentului constataator, dacă există cauze obiective care justifică urgența și care împiedică prezentarea acestuia”.</p> <p>Amendamentul propus va permite stabilirea clară a modului de substituire a agentului constataator care a inițiat procesul contravențional, dar, din motive neimputabile acestuia, participarea sa ulterioară este imposibilă, precum și pentru eliminarea tergiversării procesului contravențional.</p>	
<p>Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor</p>	302	<p>Cu referire la recuzarea agentului constataator - șefului și/sau șefului adjunct al Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor – persoana care examinează cauza contravențională. Conform prevederilor art. 385 Cod contravențional (Temeiurile de recuzare),</p> <p>(1) Agentul constataator este reprezentantul autorității publice care soluționează, în limitele competenței sale, cauza contravențională în modul prevăzut de prezentul cod.</p> <p>(2) Este desemnat ca agent constataator funcționarul din autoritățile indicate la art.400-423¹⁰, împuternicit cu atribuții de constataare a contravenției și/sau de sancționare.</p> <p>(3) Persoana indicată la alin.(2) nu poate participa la desfășurarea procesului contravențional în calitate de agent constataator dacă:</p> <p>a) există cel puțin una dintre circumstanțele indicate la art. 33 din Codul de procedură penală, care se aplică în modul corespunzător;</p> <p>b) se află în situație de conflict de interese.</p> <p>(4) Faptul că agentul constataator a constatat contravenția sau a soluționat, în limitele competenței sale, cauza contravențională ori a participat anterior în calitate de agent constataator în fața instanței de judecată pe cauza respectivă nu constituie un impediment pentru participarea lui ulterioară la judecarea aceleiași cauze contravenționale.</p> <p>(5) În cazul în care există motivele prevăzute la alin.(3), agentul constataator este obligat să facă declarație de abținere.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Procedura de recuzare a agentului constataator este reglementată prin art. 385 alin. (7) Cod contravențional. În cazul admiterii recuzării sau imposibilității motivate de participare a agentului constataator la examinarea cauzei contravenționale în instanța judecătorească, autoritatea poate desemna un alt reprezentant în acest scop, conform art. 385 alin. (10) din același Cod.</p>

		<p>(6) Pentru aceleași motive, agentul constatator poate fi recuzat și de către participanții la procesul contravențional în cauza respectivă, investiți cu asemenea drept prin prezentul cod.</p> <p>(9) Decizia agentului constatator în cauza contravențională emisă cu încălcarea prevederilor alin.(3) este pasibilă de a fi atacată în instanța de judecată.</p> <p>(10) În cazurile prevăzute la alin.(5) și (6), precum și în cazul imposibilității motivate de participare a agentului constatator la examinarea cauzei contravenționale în instanța judecătorească, autoritățile indicate la alin. (2) pot desemna un alt reprezentant în acest scop.”</p> <p>Astfel, la caz constatăm că, Codul contravențional nu prevede procedura de recuzare/de abținere a șefului ISSPNPC - persoana care examinează cauza contravențională, fapt pentru care necesită o completarea art. 385 CC într-o formă mai detaliată despre procedura dată. Or, nu este clar procedura în sine cât și cine va putea ulterior să examineze cauza contravențională în cazul în care șeful ISSPNPC va fi recuzat sau va trebui să își i-a abținere de la examinarea unei cauze contravenționale. În acest sens, vă informăm că potrivit practicii judiciare, ISSPNPC a avut deja 2 cauze în instanța de judecată, potrivit cărora, a fost recuzat șeful Inspectoratului. Deși cererile de recuzare au fost respinse, totuși considerăm că pe viitor ar putea apărea situații când ultimul va fi recuzat, iar în acest caz, nu este clar cine va împuternici (sau va avea dreptul de a împuternici) să examineze cauza în care șeful/șeful adjunct au fost recuzați. Mai mult, potrivit prevederilor art. 455 alin. (2¹-2²) Cod contravențional, ”(2¹) Dacă pe parcursul judecării cauzei contravenționale se constată că agentul constatator este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, el poate fi înlocuit cu un alt agent constatator, fără reluarea judecării cauzei contravenționale de la început. Agentului care a intervenit în proces instanța îi oferă timp suficient pentru a lua cunoștință de materialele cauzei contravenționale, inclusiv de cele cercetate în instanță, și pentru a se pregăti de participarea de mai departe la</p>	
--	--	--	--

		<p>procesul contravențional. Agentul are dreptul să solicite repetarea unor acțiuni procesuale deja efectuate în ședință în lipsa lui dacă are de concretizat circumstanțe suplimentare. (2²) Înlocuirea agentului constatatator se dispune de conducătorul autorității publice în care activează agentul constatatator.”</p> <p>Reieșind din normele legale menționate supra, atestăm că în cazul în care agentul constatatator este în imposibilitate de a participa în continuare la ședință, acesta poate fi înlocuit doar cu un alt agent constatatator, fapt pentru care întru asigurarea bunei funcționalități a Inspectoratului (participarea/reprezentarea în instanța de judecată), este necesar ca toți colaboratorii/angajații Direcției juridice să dețină statutul de inspector - agent constatatator, sau să intervenim cu modificări în partea reprezentării instituției în baza de procură.</p>	
<p>84. Articolul 396 alineatul (3) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3) În cazul refuzului începerii urmăririi penale, încetării urmăririi penale din cauza că fapta constituie o contravenție, procurorul dispune, prin ordonanță motivată, pornirea procesului contravențional și o transmite autorității publice cu competență de examinare a contravențiilor stabilite sau după caz examinează cauza, prin derogare de la alin.(1).”.</p>	<p>Procuratur a Generală</p>	<p>303</p> <p>La pct. 84 din proiect, se propune modificarea art. 396 alin.(3) potrivit următorului cuprins: „În cazul refuzului începerii urmăririi penale, încetării urmăririi penale din cauza că fapta constituie o contravenție, procurorul dispune, prin ordonanță motivată, pornirea procesului contravențional și o transmite autorității publice cu competență de examinare a contravențiilor stabilite sau după caz examinează cauza, prin derogare de la alin.(1).”</p> <p>Reieșind din sintagma evidențiată, nu este clar în ce condiții procurorul va transmite cauza conform competenței și în ce cazuri va examina cauza contravențională. Considerăm astfel că, sintagma „sau după caz” va crea o incertitudine în aplicarea legii, fiind create premise pentru o selecție discreționară a cazurilor care vor fi transmise pentru examinare conform competenței și a celor reținute pentru examinare de către procuror.</p> <p>Asigurarea și respectarea principiului certitudinii juridice obligă statul să edicteze într-o manieră previzibilă normele adoptate, or principiul certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept, consfințit prin art. I alin.(3) din Constituție. Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (cauza</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>Silver și alții v. Regatul Unit, hotărârea din 25 martie 1983, §80).</p> <p>Prin urmare, propunem excluderea textului „sau după caz examinează cauza, prin derogare de la alin.(1)” din redacția alin.(3) art.396.</p>	
Avocatul Poporului (Ombudsman)	304	<p>5. Cu referire la modificările propuse în pct.84 și 86 din proiect, care intervin cu modificări ale art.396 și 400 ale Codului Contravențional, reamintim că anterior, Avocatul Poporului a intervenit către Ministerul Justiției cu o propunere de modificare a legislației, și a explicat necesitatea completării art. 396 alin. (2) din Codul Contravențional (competența procurorilor) după cifra „336” cu sintagma „și 320”, iar la fel s-a propus excluderea din art. 400 alin. (4) din Codul Contravențional (competența Ministerului Afacerilor Interne) a cifrei „320”.</p> <p>În acest sens, s-a atenționat că există o neconcordanță dintre normele Codului Contravențional și Legea cu privire la Avocatul Poporului în partea ce ține de autoritatea competentă de a examina contravențiile privind imixtiunea în activitatea Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, inclusiv omisiunea de a atribui examinarea acestei contravenții în competența Procurorului. Astfel, potrivit prevederilor art. 25 alin. (1) lit. c) din Legea nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul), Avocatul Poporului „este în drept să sesizeze procurorul referitor la săvârșirea contravenției prevăzute la art. 320 din Codul Contravențional al Republicii Moldova”. Pe de altă parte, Codul Contravențional stabilește în art. 400 alin. (4) în competența angajaților subdiviziunilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne constatarea cazurilor de imixtiune în activitatea Avocatului Poporului și Avocatului Poporului pentru drepturile copilului.</p> <p>Reiterăm necesitatea examinării propunerii Ombudsmanului pentru a fi inclusă în acest proiect și soluționarea neconcordanței dintre normele Codului Contravențional și Legea cu privire la Avocatul Poporului în partea ce ține de autoritatea competentă de a examina contravențiile privind imixtiunea în activitatea Avocatului Poporului și Avocatului</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Contravenția prevăzută de art. 320 Cod contravențional se constată de de către angajații subdiviziunilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuțiile poliției, conform art. 400 alin. (4), însă se remite spre examinare instanței de judecată competente, în sensul prevăzut de alin. (5) al art. 400 în coroborare cu art. 395 alin. (1) pct. 1) lit. b) Cod contravențional.</p>

			Poporului pentru drepturile copilului, inclusiv omisiunea de a atribui examinarea acestei contravenții în competența Procurorului.	
<p>85. Articolul 399: la alineatul (2) cuvintele „procese verbale de constatare a contravențiilor.”, se substituie cu cuvintele „procesul verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate.” se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins: „(2¹) În cazul în care anumite acțiuni procesuale pot fi efectuate în afara teritoriului unde se desfășoară procesul contravențional, agentul constator poate să dispună, prin delegație, efectuarea acestor acțiuni altui agent constator din cadrul aceleiași autorități competente să soluționeze cauza contravențională, precum și din raza teritorială unde acțiunile delegate urmează să fie realizate. Delegația se execută în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data recepționării.”</p>	Procuratură Generală	305	<p>Astfel, potrivit prevederilor art. 399 alin. (2) din Codul contravențional, agentul constator poate constata contravenții ale căror constatare, soluționare și sancționare sînt atribuite competenței unor alte organe, or, potrivit prevederilor art. 385 alin. (2) Cod contravențional: „Este desemnat ca agent constator funcționarul din autoritățile indicate la art. 400-423¹², imputernicit cu atribuții de constatare a contravenției și/sau de sancționare.”</p> <p>De menționat că, constatarea contravenției prevăzute de art. 265¹ Cod contravențional-„<i>Însușirea, înstrăinarea în cazurile nepermise de lege, tăinuirea bunurilor gajate, înghețate, luate în leasing, sechestrare sau confiscate</i>” nu este atribuită nici unei autorități indicate la art. 400-423¹² Cod contravențional, însă, soluționarea/judecarea acestei contravenții este în competența instanței de judecată (art. 395 alin. (1) pct. 1) Cod contravențional). Pe cale de consecință, constatarea contravenției enunțate nu este de competența nici unui organ iar prin formularea actuală a art. 399 alin. (2) Cod contravențional, agentul constator poate constata doar contravenții ale căror constatare este atribuită unui anumit organ concret.</p> <p>Astfel, în scopul excluderii unor asemenea inadvertențe procedurale propunem acordarea Ministerului Afacerilor Interne competenței de constatare a tuturor contravențiilor, cu excepția celor care sunt atribuite de Codul contravențional competenței altor organe.</p>	<p>Precizare: Art. 265¹ a fost atribuit în competența autorității administrative din subordinea Ministerului Finanțelor (art. 402 alin. (1)), prin Legea 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia), în vigoare din 14.06.2025 – Art. VIII, pct. 11.</p>
<p>86. Articolul 400: la alineatul (1): - textul „art. 91¹ alin. (13)–(18) și (20)” se substituie cu textul „art. 91¹ alin. (10), (13)–(18), și (20)”: - după cifra „283” se completează cu textul „art.283¹”; - după cifrele „289¹ ”se completează cu textul „art.318²”; - după cifra „209” se completează cu cifra „210”;</p>	Ministerul Muncii și Protecției Sociale	6	<p>La pct. 86 din art. I al proiectului, cu referire la modificarea art. 400 din Codul contravențional, menționăm că alin. (6) al art. 400 în actuala redacție a Codului respectiv, reprezintă o normă abrogată.</p> <p>Prin urmare, pct. 86 din art. I al proiectului de lege examinat, va reglementa completarea art. 400 din Codul contravențional cu alin. (7) cu același text, care este propus în redacție nouă la alin. (6) al articolului respectiv.</p> <p>Complementar, în toate cazurile sancțiunilor aplicate persoanelor cu vârsta între 16 și 18 ani,</p>	<p>Se acceptă parțial doar alineatul (6) Cu referire la instituirea muncii neremunerate în folosul comunității ca sancțiune alternativă <i>în toate cazurile</i> pentru minorii cu vârsta între 16 și 18 ani este inoportună reieșind idn următoarele considerente. Potrivit art. 37 alin. (3) Cod contravențional, munca neremunerată în folosul comunității poate fi aplicată doar persoanelor care acceptă să execute o</p>

<p>- după textul „art.349 alin.(1)” se completează cu textul „și (5)”;</p> <p>la alineatul (3⁴) textul „precum și șefii echipelor mobile” se exclude;</p> <p>la alineatul (5) după cifra „70¹” se completează cu cifra „70⁴”;</p> <p>se completează cu alineatul (6) cu următorul cuprins:</p> <p>„(6) Termenul de păstrare digitală a proceselor - verbale cu privire la contravenții și a materialelor probatorii este de 3 ani.”.</p>		<p>urmează a fi prevăzută sancțiunea cu munca neremunerată în folosul comunității ca formă alternativă amenzii stabilite. Se va ține cont de faptul că persoanele din categoria vizată de persoane, de cele mai multe ori nu dispun de mijloace financiare proprii, respectiv în cazul sancțiunii cu aplicarea amenzii, aceasta nu va avea efectul educativ așteptat, deoarece achitarea amenzii se va realiza de către părinții/tutorii/curatorii acestor persoane. De asemenea, este necesară luarea în considerare a copiilor din categoria persoanelor cu vârsta menționată, care se află în servicii de plasament social și care, de asemenea nu vor putea achita amenzi.</p>	<p>asmenea sancțiune, cu excepția contravenției prevăzută de art. 78¹ și art. 318¹. Porpunerea de a generaliza această sancțiune ignoră dreptul minorului de a refuza această măsură, consimțământul fiind o condiție sine qua non pentru validitatea executării și evitarea muncii forțate.</p> <p>Totodată, în conformitate cu art. 16 alin. (3) Cod contravențional, în cazul minorilor, accentul trebuie pus pe măsurile de constrângere cu caracter educativ prevăzute la art. 104 Cod penal al Republicii Moldova nr. 985/2002, acestea fiind adaptate lipsei de experiență socială a minorului și deficiențelor educaționale identificate, oferind un grad de reabilitate superior sancțiunii contravenționale clasice.</p>
	<p>Ministerul Sănătății</p> <p>307</p>	<p>10. La articolul 400, alin. (1) textul ”art. 77, alin.(8)” se substituie cu textul „art. 77³ alin. (1)”, iar textul „art. 91¹ alin. (13)-(18) și (20)” se substituie cu textul „art. 91¹ alin. (10), (13)–(18), și (20)” se exclude, prevederile sunt la moment incluse în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului) nr. 280 din 22.08.2024, înregistrat în Parlamentul Republicii Moldova și alin. (10) trece în atribuția ANSP.”;</p>	<p>Precizare: art. 400 alin. (1) ajustat prin Legea nr. 125/2025 pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului), în vigoare din 24.06.2026 – Art. III, pct. 4.</p>
	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>308</p>	<p>La punctul 86 din proiect, nu se susține modificarea propusă - după cifra „209” se completează cu cifra „210”. Potrivit art. 407 alin. (4) din Codul contravențional, Autoritatea Aeronautică Civilă are competența de constatare și examinare a contravențiilor. Respectiv, angajații acesteia, ca și oricare agenți constatare din cadrul autorităților competente să soluționeze cauzele contravenționale urmează să respecte toate cerințele legale stabilite de art. 374 - 451⁵ din Codul contravențional pentru desfășurarea legală a procesului contravențional. Invocarea faptului că este în imposibilitatea desfășurării unor acțiuni procesuale în calitate de agent constator (a se vedea textul din Nota de fundamentare: „pentru constatarea și examinarea</p>	<p>Se acceptă</p> <p>A se vedea pct. 10 subpct. 5) lit. q) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile, aprobat prin HG. 133/2019.</p>

	<p>contravenției menționate, inclusiv și adoptarea unei decizii asupra cazului examinat, se impun un șir de acțiuni procesuale, precum: identificarea contravenientului, citarea la organul constatator pentru audierea referitor la circumstanțele cazului, identificarea/audierea martorilor, precum și, după caz, a victimelor, colectarea altor probe și informații etc.”) nu constituie teme rezonabil și întemeiat de preluare a competenței și atribuirea acesteia unei alte autorități. Mai mult, nu este clară intenția autorului în contextul în care Autoritatea Aeronautică Civilă, conform art. 407 alin. (4) din Codul Contravențional, examinează și constată contravențiile prevăzute la articolele 84, 208, 210 – 220⁶, 273 pct. 1), 2), 4), 6), 10) – 13), 278 – 281, 283 alin. (1) și 344, iar potrivit Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 133/2019, misiunea Autorității constă în implementarea politicilor în domeniul aviației civile și supravegherea respectării de către persoanele fizice și juridice a legislației în acest domeniu pentru asigurarea siguranței zborurilor, securității aeronautice, protecției consumatorului. În plus, pct. 10 subpct. 5) lit. q) din Regulamentul prenotat, indică exhaustiv faptul că Autoritatea Aeronautică Civilă exercită atribuția de constatare și examinare a contravențiilor din domeniul aviației civile, precum și aplică sancțiuni contravenționale în conformitate cu prevederile Codului contravențional. Adițional, contravenția propusă de a fi preluată spre examinare de către Poliție, excede competența funcțională a Poliției instituită prin Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, or această contravenție este din domeniul aviației civile, domeniu excedent Poliției (a se vedea pct. 7 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 547/2019). Concomitent, referitor la argumentele din Nota de fundamentare, precum că „deseori, pe lângă elementele constitutive ale contravenției prevăzute la articolul precitat, acțiunile unor pasageri nedisciplinați la bordul aeronavei întrunesc, prin concurs, elementele constitutive ale altor contravenții care nu țin de</p>	
--	--	--

		<p>competența Autorității Aeronautice Civile” se comunică ca acestea sunt nefundamentate, or, în asemenea cazuri, agentul constatator urmează să se conformeze rigorilor art. 440 alin. (5) din Codul contravențional ce prevede că, dacă la depistarea sau la examinarea cazului contravențional se stabilește competența unei alte autorități abilitate să constate contravenția sau să examineze cauza contravențională, procesul-verbal cu privire la contravenție și materialele acumulate se remit în aceeași zi conform competenței. În plus, în conformitate cu art. 399 alin. (2) din Codul contravențional, agentul constatator poate constata contravenții ale căror constatare, soluționare și sancționare sunt atribuite competenței unor alte organe. În astfel de cazuri, agentul va remite organelor respective procesele-verbale de constatare a contravențiilor.</p> <p>Subsidiar, în lumina raționamentelor expuse, se propune excluderea competenței Poliției de examinare și constatare a faptei contravenționale prevăzute de art. 220 din Codul contravențional „Omiterea informării autorităților competente despre producerea evenimentelor aeronautice”, or această contravenție se examinează și constată și de către Autoritatea Aeronautică Civilă, a se vedea art. 407 alin. (4) din Codul contravențional.</p> <p>Tot aici, nu se susține modificarea propusă - după textul „art. 349 alin. (1)” se completează cu textul „și (5)”, deoarece obligația prezentării datelor, informațiilor, actelor sau documentelor este impusă de Curtea de Conturi, autoritate publică benefică a executării obligației prenotate. În plus, în prezent Codul contravențional stabilește clar la art. 4236 că contravențiile prevăzute la art. 481 alin. (4), art. 3192 și art. 349 alin. (5) se constată de către Curtea de Conturi, iar în Nota de fundamentare nu este explicată necesitatea unei asemenea modificări.</p>	
Ministerul Afacerilor Interne	309	<p>La fel, în partea ce se referă la modificările art. 400 alin. (3⁴), se propune ca alin. (3⁴) să fie modificat după cum urmează „textul „precum și șefii echipelor mobile” se substituie cu textul „ofițerii și subofițerii superiori”. Ca argumentare se precizează că, rezultat al reorganizării, în cadrul Inspectoratului</p>	<p>Nu se acceptă În cazul altor autorități publice cu atribuții de constatare și sancționare a contravențiilor (cum ar fi INST, ANSA, ANRE, CNAM etc.), această competență este rezervată doar unui cerc restrâns de</p>

		<p>General al Poliției de Frontieră nu se regăsește subdiviziunea echipe mobile, respectiv se impune necesitatea efectuării modificărilor prin excluderea funcțiilor de șefi ai echipelor mobile ca titulari ai dreptului de examinare a cauzelor contravenționale și aplicare a sancțiunilor. Totodată, prin propunere se urmărește conferirea calității de agenți constataatori personalului Poliției de Frontieră care dețin funcții de ofițeri și subofițeri superiori din cadrul sectoarelor Poliției de Frontieră. Oferirea calității de agent constataator va permite acestora pornirea proceselor contravenționale și examinarea prezenței/lipsei în faptele comise de către persoane a elementelor constitutive ale contravenției, după caz, cu emiterea deciziei de sancționare. La moment, din numărul total de efectiv al Poliției de Frontieră doar 13% din funcții conferă calitatea de agent constataator. Numărul de agenți constataatori existent nu este suficient pentru documentarea faptelor sancționate contravențional, care se măresc de la an la an. În cazul acceptării propunerii de a fi atribuită calitatea de agent constataator personalului Poliției de Frontieră care deține funcții de ofițeri și subofițeri superiori ai unității control al frontierei, numărul agenților constataari va constitui 55%, puțin peste jumătate din numărul de personal al Poliției de Frontieră. Este de menționat faptul că, în componența patrului planificate la supravegherea frontierei de stat, în marea majoritate a cazurilor, nu este personal care să dețină calitatea de agent constataator, reieșind din numărul limitat al acestora, respectiv apar anumite deficiențe la documentarea contravențională a persoanelor care comit contravenții ce atentează la securitatea frontalieră. Astfel, la depistarea de către patrula Poliției de Frontieră a persoanelor care au comis o contravenție este sesizat agentul constataator care se deplasează la fața locului, uneori parcurgând distanțe considerabile (uneori și peste 50 km într-o direcție) sau persoanele sunt conduse la sediul sectorului Poliției de Frontieră pentru a fi documentate contravențional. Deplasarea agentului constataator la locul comiterii faptei sau a persoanei la sediul subdiviziunii durează în timp, impune cheltuieli suplimentare și creează</p>	<p>persoane cu funcții de conducere: șefi, adjuncți, șefi de direcții și secții. Mai mult de atât, cadrul actual aplicabil Poliției de Frontieră este deja unul relativ extins și favorabil, întrucât permite nu doar șefilor și adjuncților, ci și ofițerilor superiori să examineze cauzele contravenționale și să aplice sancțiuni.</p> <p>În partea ce vizează păstrarea digitală a procesului-verbal cu privire la contravenție și a materialelor probatorii pe o durată de 3 ani, propunerea de completare a art. 400 se exclude din proiect.</p>
--	--	---	---

		<p>persoanei anumite incomodități prin așteptarea până se prezintă agentul constataitor sau prezentarea la entitate. După oferirea calității de agenți constataitori, acest personal va fi dotat cu formulare cu numerotație specială și fără numerotație specială, care sunt necesare pentru acumularea probelor și emiterea deciziei de sancționare. Pentru cazurile respective va fi posibilă aplicare procedurilor simplificate de constatare și examinare a contravenției, cu emiterea deciziilor de sancționare prin care se va aplica sancțiune redusă a amenzii. Oferirea calității de agent constataitor va duce la realizarea parțială a acțiunii - implementarea proiectului pilot de asigurarea a autonomiei funcționale și decizionale a patrului Poliției de Frontieră în activitatea de supraveghere a frontierei de stat, care se conține în Planul de activitate al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră pentru anul 2024.</p> <p>Totodată, nu se susține completarea art. 400 cu alin. (6) întrucât prevederile privind păstrarea digitală a proceselor-verbale cu privire la contravenții și materialelor probatorii urmează să fie incluse, în general, în Codul contravențional, nu doar în articolul care reglementează competența agenților constataitori ai Ministerului Afacerilor Interne. Prin urmare, se recomandă completarea Codului contravențional cu un articol nou, care va reglementa faptul că toate porocesele</p> <p>verbale cu privire la contravenție urmează a fi păstrate 3 ani. Cu titlu de informare, se comunică că Ministerul Afacerilor Interne promovează proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „E-Dosar” (număr unic 506/MAI/2024), în vederea furnizării unei platforme configurabile centralizate și eficiente pentru susținerea digitală a activităților de gestiune a dosarelor penale și contravenționale și activităților conexe. Acest sistem vizează îmbunătățirea modului în care datele și informațiile sunt colectate, procesate și partajate între</p>	
--	--	--	--

		diversele instituții implicate în procesul juridic și administrativ.		
	Ministerul Afacerilor Interne	310	<p>Articolul 400:</p> <p>Alineatul (1), după textul „prevăzute la art. 47” se completează cu textul „art. 47¹”, iar textul „365³ și 365⁵” se substituie cu textul „365³, 365⁵ și 365⁶”.</p> <p>În urma atribuirii responsabilității de examinare a contravenției de corupere electorală pasivă exclusiv Centrului Național Anticorupție, s-a constatat că aceasta este insuficiente, având în vedere complexitatea și volumul potențialelor încălcări.</p> <p>Dimensiunea și complexitatea acțiunilor instituționale necesare pentru derularea corespunzătoare a procesului electoral, atât ca volum de muncă documentar, cât și ca acoperire teritorială, sugerează o abordare multisectorială în examinarea și constatarea acestor cazuri.</p> <p>Pentru a asigura o aplicare eficientă și echitabilă a legii, se va examina oportunitatea extinderii competențelor de examinare a contravențiilor de corupere electorală pasivă și către poliție. O astfel de abordare va permite o acoperire mai largă și o mai bună gestionare a cazurilor, având în vedere atât volumul de muncă, cât și diversitatea regională necesară documentării acestor cazuri.</p> <p>În cadrul campaniei electorale al alegerilor prezidențiale și a Referendumului constituțional, de către organele de drept, au fost constatate și acumulate probe privind coruperea electorală a cetățenilor RM, prin acceptarea și primirea sistematică a mijloacelor financiare din străinătate.</p> <p>Prin urmare, conform prevederilor art. 47¹ ale Codului contravențional (coruperea electorală pasivă), este în competența Centrului Național Anticorupție. La fapt, dacă să ne referim la numărul de persoane care au acceptat și primit în perioada lunilor octombrie-noiembrie 2024 mijloace financiare, cifrele indică un număr de 140.000 mii cetățeni.</p> <p>În aceste circumstanțe CNA este în imposibilitate fizică de a asigura documentarea numărului masiv de contravenții identificate.</p> <p>Soluția este de a modifica/completa art. 400 din Codul contravențional, cu includerea art. 47¹.</p>	<p>Precizare: Articolul 400 alin. (1) Cod contravențional a fost completat în sensul propus prin Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia), în vigoare din 14.06.2025 – Art. VIII, pct. 10.</p>

	Ministerul Educației și Cercetării	3311	La articolul 400 alineatul (1), după textul „,96,” se introduce textul„,96 ² ,..	Precizare: art. 96 ² nu se regăsește în actuala redacție a Codului contravențional.
	Ministerul Afacerilor Interne	312	<p>14. O altă problemă derivă din incertitudini și contradicții generate de utilizarea inconsecventă și neuniformă a termenilor „constată”, „examinează”, „soluționează”, „aplică sancțiuni”, fapt ce creează ambiguități în practica soluționării cauzelor contravenționale.</p> <p>Astfel, pentru anumite autorități competente să soluționeze cauzele contravenționale, legiuitorul specifică că acestea doar „constată” anumite categorii de contravenții, fără a concretiza cui aparține competența de examinare și sancționare. De fapt, în majoritatea cazurilor, autoritățile care constată contravențiile sunt în același timp cele care examinează și soluționează cauzele contravenționale, prin prisma prevederilor art. 440 din Codul contravențional, care definește constatarea faptei contravenționale, înglobând inclusiv luarea unei decizii și aplicarea unei sancțiuni contravenționale. Această normă vine în contradicție vădită cu dispoziția art. 374 din Codul contravențional, care prevede trei faze distincte ale procesului contravențional (constatarea, examinarea, soluționarea și aplicarea sancțiunii) și în acest sens în vederea eliminării acestei coliziuni a normelor juridice, se consideră necesară modificarea art. 440 din Codul contravențional care ar limita constatarea la prima fază a procesului contravențional și corespunzător, completarea art. 374 din Codul contravențional cu alineate suplimentare care vor stabili o reglementare distinctă a fazelor procesului contravențional.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Capitolul III indică limitele de competență ale autorităților competente în soluționarea cauzelor contravenționale. Totodată, limitele competenței sunt prevăzute inclusiv în norma materială aferent domeniului în care s-a produs încălcarea.</p>
	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General pentru Migrație al MAI)	313	<p>La articolul 400 alineatul (3⁶) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(3⁶) Sunt în drept să examineze și să aplice sancțiuni pe cauzele cu privire la contravențiile prevăzute la art. 333, 334 și 334¹ funcționarii publici cu statut special din cadrul Inspectoratului General pentru Migrație împuterniciți cu asemenea atribuții conform fișei postului.”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Constatarea faptei contravenționale constituie o etapă tehnică, în timp ce examinarea și sancționarea constituie una ct de autoritate care necesită un grad sporit de responsabilitate și control ierarhic. Conform art. 400 alin. (3⁵) Cod contravențional, angajații cu statut special</p>

			<p>1. Afectarea procesului de aplicare a sancțiunii contravenționale, din motiv că contravenientul nu poate fi sancționat pentru fapta contravențională săvârșită, la locul faptei, deoarece ofițerul de caz din cadrul Inspectoratului General pentru Migrație (IGM) nu are statut de agent constatat, ceea ce îngreunează considerabil activitatea acestuia.</p> <p>2. Statutul de agent constatat în cadrul IGM este atribuit doar Șefului IGM, adjuncții acestuia, șefilor de direcții/secții, care au un specific larg de activități ce țin de planificarea, organizarea, coordonarea, monitorizarea și evaluarea activității direcției/secției, aceștia din urmă nu reușesc întodeauna să se prezinte fizic la examinarea cauzelor contravenționale în judecată, în așa mod fiind încălcate prevederile art. 455 alin. (2) din Codul contravențional, care stipulează că „prezența agentului constatat sau, după caz, a procurorului, în cazul în care acesta este parte în cauza contravențională, la ședința de judecare a cauzei contravenționale este obligatorie”.</p>	<p>din cadrul IGM au dreptul de a constata faptele contravenționale în temeiul atribuțiilor de serviciu. Atribuirea competenței de „examinare și sancționare” șeful, șeful adjunct, șefii direcțiilor, șefii secțiilor Inspectoratului General pentru Migrație, potrivit alin. (3⁶) al aceluiași articol reprezintă o garanție a obiectivității și legalității, asigurând unitatea de practică la nivelul întregii instituții, în corespundere cu pct. 8 subpct. 2) lit. f) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Migrație, aprobat prin HG nr. 16/2023.</p> <p>Cu referire la dificultatea prezentării în instanța de judecată, relevăm că aceasta nu reprezintă o problemă legislativă, ci una de organizare administrativă internă. Conform art. 455 alin. (2¹) și (2²) coroborat cu art. 385 alin. (10) Cod contravențional, conducătorul IGM poate desemna responsabilul de caz să reprezinte instituția în instanță printr-o simplă împuternicire, fără a fi necesară modificarea competenței materiale de sancționare în textul art. 400 din Cod.</p>
	Banca Națională a Moldovei	314	<p>12. Potrivit pct. 6 din Recomandarea Comisiei Europene din 22 martie 2010 privind domeniul de aplicare și efectele statutului de mijloc legal de plată al bancnotelor și monedelor euro (2010/191/UE), „Statele membre nu trebuie să interzică și nici să penalizeze distrugerea totală a unor cantități mici de bancnote și monede în euro de către persoane fizice. Statele trebuie totuși să interzică distrugerea neautorizată a unor cantități mari de bancnote și monede în euro.”. Astfel, în contextul inițierii procesului național de armonizare a legislației naționale la acquis-ul EU, în vederea reglementării unui regim similar celui prevăzut pentru moneda euro, inclusiv prin penalizarea distrugerii neautorizate în cantități mari a bancnotelor și monedelor emise de Banca Națională a Moldovei, propunem completarea</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 8 din Legea nr. 1232/1992 cu privire la bani statuează că Semnele bănești ale Republicii Moldova devenite inutilizabile se primesc și se schimbă pe semne bănești noi de Banca Națională a Moldovei, precum și de băncile cărora ea le-a acordat acest drept. Particularitățile și modul de determinare a solvabilității semnelor bănești sint stabilite de Banca Națională a Moldovei.</p> <p>Totodată, art. 61 alin. (2) din Legea nr. 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei prevede că bancnotele și monedele metalice uzate sau necorespunzătoare circulației sunt retrase,</p>

			<p>Codului contravențional cu o componență de contravenție care să sancționeze distrugerea neautorizată în cantități mari a bancnotelor și monedelor emise de Banca Națională a Moldovei, contravenție care ar urma să fie constatată și examinată de Ministerul Afacerilor Interne conform art. 400 alin. (1) din Codul contravențional.</p>	<p>distruse și înlocuite de Banca Națională cu alte bancnote și monede metalice.</p> <p>Prin urmare, legislația nu face distincție între distrugerea neintenționată ori cu intenție a bancnotelor și monedelor metalice. Proiectele care implică modificarea Codului contravențional nr. 218/2008, în scopul alinierii la acquis-ul UE, urmează a fi elaborate și promovate de autoritățile responsabile de transpunerea acestora. Promovarea proiectelor va fi precedată de o coordonare prealabilă cu Ministerul Justiției. Scopul acestui exercițiu rezidă în asigurarea coerenței și a previzibilității în procesul de transpunere a actelor UE, precum și evitarea dublării etapelor aferente creației legislative reieșind din specificul exercițiului de transpunere (coordonarea proiectului de act normativ cu experții Comisiei Europene).</p>
	Ministerul Finanțelor	315	<p>19. La art. 402 pe întreg textul sintagma „autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor” de substituit cu sintagma „Inspectoratul Control Financiar de Stat,” la forma gramaticală corespunzătoare.</p> <p>Argumente: Aducerea în concordanță cu Hotărârea Guvernului nr.938/2023, cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat.</p>	<p>Precizare: Articolul 402 ajustat prin Legea nr. 327/2025 pentru modificarea unor acte normative (îmbunătățirea managementului finanțelor publice), în vigoare din 31.12.2025 – Art. VII.</p>
	Ministerul Finanțelor	316	<p>20. La art. 402 alin. (1), textul „art. 263” se substituie cu textul „art.55 alin.(3), art.55¹, art. 55², art. 263”.</p> <p>Argumente: Se propune completarea art.402 cu atribuții de constatare de către Serviciul Fiscal de Stat a contravențiilor prevăzute de art.55 alin.(3), art.55¹, art. 55² din Codul contravențional. La moment contravențiile date se constată de către Inspectoratul de Stat al Muncii. Serviciul Fiscal de Stat, în cadrul controlului fiscal la agenții economice, întreprinde acțiuni în vederea depistării și sancționării cazurilor de achitare a salariilor „în plic” sau utilizării „muncii la</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Obiectul juridic al contravențiilor prevăzute la art. 55-55² constă în protecția drepturilor constituționale ale salariaților. Respectiv, competența de constatare și examinare a contravențiilor care vizează legislația muncii reprezintă atribuția exclusivă a Inspectoratului de Stat al Muncii, în calitate de autoritate responsabilă în protecția drepturilor sociale și a securității în muncă. Conform art. 8¹ lit. e) din Legea nr. 140/2001</p>

			<p>negru”, inclusiv, în partea ce ține de verificarea corectitudinii determinării bazei impozabile și a impozitului din salariu, a contribuțiilor în Bugetul asigurărilor sociale de stat și în Fondul asigurării obligatorii de asistență medical.</p> <p>Totodată, în cazul în care se depistează utilizarea muncii nedeclarate, achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în contabilitate, Serviciul Fiscal de Stat transmite materialele acumulate, după competență, pentru constatarea și întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenție, pentru constatarea contravenției prevăzute la art. 55¹ și art. 55² din Codul contravențional.</p> <p>Tot aici, în contextul acceptării propunerii de completare a art.349, la art. 402 alin.(1) sintagma „349 alin.(1)” de completat cu sintagma „, (4¹)”</p> <p>De asemenea, în acest context se impune aranjarea consecutivă a articolelor prevăzute la art.402 alin.(1) după cum urmează:</p> <p>„(1) Contravențiile prevăzute la art.204 alin.(6) și (7), art.263, 263², 265, art.272, art.272¹ alin.(1), (2), (4) - (6) și (12), art.274 alin.(1), art.275 alin.(2), art.277 alin.(2), (3), (6), (8) și (9), art.277¹ alin.(1), (2) și (4), art.282, art.288, 289, 290, 290¹, 291, art.293, 293¹, 293² alin.(1), (2) și (3), art.295 alin.(1)-(6) și (9), art.295¹, art.297, 297¹, 298, 299, 301¹, 311, 327¹ și art. 349 alin.(1), (4¹) se examinează conform competenței, de către Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul Control Financiar de Stat și Agenția Achiziții Publice.”</p>	privind Inspectoratul de Stat al Muncii, în cadrul activității de control, inclusiv la finalizarea acesteia, inspectorii de muncă pot transmite un raport către autoritățile fiscale, după caz.
	Banca Națională a Moldovei	317	10. La art. 402 alin. (1), sugerăm de a se completa după textul “art. 291” cu textul “alin. (1)” în vederea clarificării că aceste încălcări vor fi sancționate de către autoritățile administrative din subordinea Ministerului Finanțelor și pentru a evita ambiguitatea prevederii, în contextul în care CNPF, la fel, urmează să aplice sancțiuni în privința încălcărilor reflectate la art. 291 alin. (2) – (7).	Se acceptă A se vedea pct. 230 din sinteză
	Ministerul Finanțelor	318	21. La art. 402 alin. (2) sintagma „conducătorii subdiviziunilor teritoriale ale acesteia” de substituit cu sintagma „conducătorii de direcții	Se acceptă parțial Propunerea de la lit. a) se acceptă parțial. Sintagma „conducătorii

			<p>generale și adjuncții lor, conducătorii subdiviziunilor structurale ale acestora” mai departe după text.</p> <p>Argumente: Aducerea în concordanță cu Hotărârea Guvernului nr.938/2023, cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, inclusiv cu structura Inspectoratului, aprobată prin Anexa nr.2 la aceasta.</p> <p>Tot aici, se propune completarea art. 402 alin.(2) după sintagma „directorul Agenției Achiziții Publice și adjunctul lui” se completează cu sintagma „precum și angajații din cadrul Agenției împuterniciți prin ordinul directorului”.</p> <p>Argumente: În prezent, se înregistrează un număr semnificativ de sesizări referitoare la aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute de art. 327¹ din prezentul Cod. De asemenea, sunt identificate multe abateri admise de autoritățile contractante, constatări realizate de personalul agenției în cadrul monitorizării conformității desfășurării procedurilor de achiziție publică.</p> <p>Totodată, aplicarea sancțiunilor contravenționale nu este responsabilitatea exclusivă a directorului, dar necesită implicarea și colaborarea altor persoane care nemijlocit au constatat contravenția la etapa examinării procedurii de achiziție publică.</p>	<p>subdiviziunilor teritoriale ale acesteia” se substituie cu sintagma „conducătorii direcțiilor generale și adjuncții acestora”.</p> <p>Motivul acceptării parțiale a propunerii vine în concordanță cu pct. 17 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, aprobat prin HG nr. 938/2023 care statuează că deciziile privind aplicarea amenzilor și/sau sancțiunilor pecuniare sunt emise de către șeful Inspectoratului, adjuncții acestuia, conducătorii direcțiilor generale și adjuncții acestora. Propunerea de la lit. b) se respinge. Potrivit pct. 16 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Achiziții Publice, aprobat prin HG nr. 67/2024, dreptul de primă semnătură pe toate actele Agenției îl are directorul, iar în lipsa acestuia, dreptul de primă semnătură îi revine directorului adjunct, conform ordinului de delegare a atribuțiilor.</p>
	Serviciul Fiscal de Stat	319	<p>Serviciul Fiscal de Stat, în vederea executării acțiunilor stabilite la pct.5.1, 5.2, 5.3 și 5.8 din Planul de integritate al Serviciului Fiscal de Stat pentru perioada ianuarie 2026 - decembrie 2027, aprobat prin Ordinul SFS nr.26 din 23.01.2026, elaborat în conformitate cu prevederile art. 19 alin. (2) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale în vederea diminuării și înlăturării riscurilor de corupție consemnate în Raportul privind evaluarea integrității instituționale în cadrul Serviciului Fiscal de Stat (recomandările nr.147-149 și nr.154), întocmit de Centrul Național Anticorupție, prezintă spre examinare și eventuală promovare, propunerile de modificare a Codului contravențional, conform anexei infra. Potrivit recomandărilor Centrului Național Anticorupție, autoritatea fiscală urmează să întreprindă următoarele acțiuni:</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Dreptul contravențional, prin natura sa represivă, reclamă o corelare între obligația sectorială stabilită de norma materială primară și legislația punitivă. Reconfigurarea sau restrângerea competențelor materiale ale unor agenți constatatori nu poate fi realizată în mod izolat, ci trebuie examinată multidimensional și sub toate aspectele de impact sistemic. O asemenea intervenție normativă fragmentată, operată prin eliminarea mecanică a articolelor 263, 265, 272, 277, 282 și 289 din textul de atribuire a competenței, generează un viciu structural major și un risc iminent de blocaj instituțional prin crearea unui vid legislativ total. Consecința directă a</p>

		<p>R.147) Promovarea de comun cu Ministerul Finanțelor, a unor modificări la Codul contravențional în vederea excluderii atribuțiilor paralele la constatarea și sancționarea unor contravenții, inclusiv la aplicarea unor măsuri procesuale de constrângere care derivă din art. 263, 265, 272, 277, 282, 289 din Codul contravențional.</p> <p>R.148) Includerea expresă a atribuțiilor de constatare pentru contravențiile prevăzute la art.402 alin. (1) din Codul contravențional, astfel încât să nu existe ambiguități care să permită interpretări abuzive sau practici neunitare.</p> <p>R.149) Excluderea sintagmelor care admit discreții, precum „sau” și „sau, după caz”, de la art. 402 alin. (1) din Codul contravențional, pentru a preveni aplicarea discreționară a legii și a reduce riscurile de corupție sau neglijența în serviciu.</p> <p>R.154) Înaintarea propunerilor de majorare a limitelor amenzi pentru activitățile economice ilicite, astfel încât sancțiunea să depășească beneficiul financiar potențial și să devină efectiv descurajantă. Introducerea unor praguri diferențiate în funcție de amploarea activității ilicite, volumul veniturilor nedeclarate sau durata desfășurării faptei. Menționăm că înaintarea propunerilor de modificare a Codului contravențional, în sensul recomandărilor Centrului Național Anticorupție este realizată inclusiv în temeiul prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, conform căruia Planul de integritate urmează a fi implementat în termen de până la 12 luni din momentul adoptării, precum și în temeiul alin. (6) al aceluiași articol, potrivit căruia entitatea publică vizată urmează să întocmească semestrial un raport cu privire la implementarea planului de integritate, pe care îl publică pe pagina sa web oficială și îl transmite Centrului Național Anticorupție.</p> <p>Astfel, se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Excluderea atribuțiilor paralele la constatarea și sancționarea unor contravenții, inclusiv la aplicarea unor măsuri procesuale de constrângere care derivă din art. 263, 265, 272, 277, 282, 289 din Codul contravențional; 	<p>acestei excluderi este apariția unei situații de impunitate obiectivă, în care nicio altă autoritate publică din sistemul administrativ al Ministerului Finanțelor nu va mai deține abilitarea legală de a constata și examina fapte de o gravitate deosebită pentru securitatea economică a statului, etc.</p> <p>Astfel, orice modificare a competențelor Agenției Servicii Publice, Serviciului Fiscal de Stat sau Inspectoratului Control Financiar de Stat trebuie corelată obligatoriu cu desemnarea prealabilă și expresă a unei autorități succesoare capabile să preia volumul operativ. În absența unei analize de impact fundamentate care să garanteze continuitatea actului de justiție contravențională și să excludă riscul prescrierii termenelor de răspundere din cauza transferurilor birocratice, menținerea normei în redacția actuală este imperativă pentru asigurarea ordinii de drept și a celerității procesuale.</p>
--	--	---	---

			<p>- Includerea expresă a atribuțiilor de constatare pentru contravențiile prevăzute la art.402 alin. (1) din Codul contravențional, astfel încât să nu existe ambiguități care să permită interpretări abuzive sau practici neunitare.</p> <p>- Excluderea sintagmelor care admit discreții, precum „sau” și „sau, după caz”, de la art. 402 alin. (1) din Codul contravențional, pentru a preveni aplicarea discreționară a legii și a reduce riscurile de corupție sau neglijență în serviciu.</p>	
87. La articolul 404 alin. (1) și alin. (11): textul „art. 279” se exclude, după textul „și (5)” și se completează cu textul „art. 291 alin. (2)-(7), art. 293 ² alin. (4) și (5).”.	Banca Națională a Moldovei	320	18. La pct. 87 cu referire la modificările operate la art. 404 alin. (1), sugerăm completarea proiectului cu următoarea modificare – textul „310 ³ se exclude”, având în vedere că la pct. 65 din proiectul de lege, se propune abrogarea art. 310 ³ din Codul contravențional.	Se acceptă
88. La articolul 404 ¹ alineatul (4) se abrogă.	Consiliul Concurenței	321	<p>Conform art. 404¹ alin. (1) Cod contravențional, contravențiile prevăzute la art. 273 pct. 5⁵), art. 330¹, 330³, 330⁵ și 364 alin. (3), (4), (5¹) și (6) săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența sa, se constată de către Consiliul Concurenței. Autoritatea de concurență atrage atenția asupra necesității modificării prevederilor art. 404¹ alin. (1) Cod contravențional, prin substituirea textului art. 273 pct. 5⁵) cu textul art. 273 pct. 5⁵).</p> <p>Conform pct. 81 din proiect alin. (5¹) din art. 364 Cod contravențional va avea următorul cuprins: Difuzarea publicității exterioare, conținutul căreia reprezintă publicitate subliminală, înșelătoare, discriminatorie, prin care se denigrează produse, servicii sau profesii și/sau care este difuzată pentru realizarea unei practici comerciale incorecte și este susceptibilă să denatureze, în mod esențial, comportamentul economic al consumatorului mediu.</p> <p>În domeniul publicității, potrivit prevederilor art. 50 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la publicitate nr. 62/2022, controlul privind respectarea legislației cu privire la publicitate se realizează de către Consiliul Concurenței – în limita atribuțiilor sale prevăzute de Legea concurenței nr. 183/2012.</p> <p>În acest context, ținem să atenționăm că, în acord cu art. 39 lit. f) din Legea concurenței nr.</p>	Nu se acceptă Conform art. 39 lit. f) din Legea concurenței nr. 183/2012, Consiliul Concurenței examinează și constată încălcări ale Legii nr. 62/2022 cu privire la publicitate ce vizează publicitatea comercială în cazul în care sunt afectate drepturile întreprinderilor. Potrivit art. 3 din Legea nr. 62/2022 cu privire la publicitate, publicitatea comercială reprezintă publicitatea care are ca obiect unul sau mai mulți comercianți și/sau mijloacele de individualizare ale acestuia/acestora, unul sau mai multe produse și/sau mijloacele de individualizare ale acestuia/acestora, de asemenea evenimente/acțiuni (lansări de produse și altele asemenea).

			<p>183/2012, de atribuția Consiliului Concurenței ține doar examinarea și constatarea încălcării Legii cu privire la publicitate nr. 62/2022, în partea ce vizează publicitatea comercială în cazul în care sunt afectate drepturile întreprinderilor.</p> <p>Respectiv, dat fiind că Consiliul Concurenței nu deține competențe ce vizează protecția drepturilor consumatorilor în domeniul publicității, considerăm imperios necesar, excluderea din art. 404¹ Cod contravențional a trimiterii la art. 364 alin. (5¹) întrucât, competențe de protecție a consumatorilor în domeniul publicității deține Inspectoratul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor în conformitate cu art. 408 coroborat cu 364 alin. (5¹) Cod contravențional și Ministerul Afacerilor Interne potrivit art. 400 alin. (1) coroborat cu art. 364 alin. (6) Cod contravențional sau, alternativ, propunem a fi păstrat textul normei în vigoare a alin. (5¹) art. 364 din Codul contravențional.</p>	
<p>89. Articolul 406: la alineatul (1): - textul „art. 91¹” se substituie cu textul „art. 91¹ alin. (1)-(9), (11) și (12),”. - textul „art. 266¹” se exclude;</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>322</p>	<p>11. La articolul 406, alin. (1) textul ”art. 77, alin. (1) și (3)” se substituie cu textul „art. 77³, alin. (2)”, iar textul „art. 91¹” se substituie cu textul art. 91¹ alin. (1)-(9), (11) și (12),”se exclude, prevederile sunt la moment incluse în proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului) nr. 280 din 22.08.2024, înregistrat în Parlamentul Republicii Moldova și este expus în redacție nouă. Concomitent, intervenția de abrogare a alin. (3) din art. 77 este dictată de faptul că activitatea de supraveghere și controlul al activității farmaceutice a fost delegată Agenției Medicamentului și Dispozitivelor Medicale potrivit modificărilor la Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător efectuate prin Legea nr. 216/2023. Astfel, contravenția stabilită la art.77 alin. (3) privind desfășurarea activității farmaceutice în locuri neautorizate neindicate în licență (conform propunerilor înaintate prin prezentul proiect) se constată și se examinează de asemenea de Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale conform competențelor atribuite în art. 406¹ din Cod Contravențional.</p>	<p>Precizare: Articolul 406 ajustat prin Legea nr. 125/2025 pentru modificarea unor acte normative (controlul tutunului), în vigoare din 24.06.2026 – Art. III, pct. 5.</p>

	Cancelaria de Stat	323	la pct. 89 din proiectul de lege, în legătură cu completarea art.273 din Codul contravențional cu un nou (a se vedea pct.53 din proiectul de lege), se propune substituirea cifrelor „12)-14)” din textul art. 406 alin. (1) din Codul contravențional cu cifrele „12)-14 ¹)”;	Se acceptă
	Ministerul Sănătății	324	12. Articolul 406 ¹ alin. (1) textul „alin. (1)–(7)” se exclude, iar la alin. (2) textul ”și 344” se substituie cu textul ”344, 349 alin. (1) și (6)”;	Precizare: Articol ajustat prin Legea nr. 153/2025 cu privire la medicamente, în vigoare din 17.08.2025 - Art. II, pct. 6
90. La articolul 407: la alineatul (1) după textul „art. 283 alin.(1)”, se completează cu alineatul „art.332 ¹ alin. (4)”; la alineatul (4) cifra „210” se substituie cu „211”; la alineatul (5) litera b) se exclude.	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	325	La art. 407 alin. (1) nu este clară completarea după textul „art. 283 alin. (1)”, cu textul „art. 332 ¹ alin. (4)”, or în redacția actuală, art. 332 ¹ are doar 3 alineate și nu 4, iar noile prevederi ale Codului aplicabile din 03.11.2024, nu prevăd modificări ale acestui articol. Prin urmare, art. 407 urmează a fi modificat conform celor menționate supra.	Se acceptă
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	326	13. Codul Contravențional, la art.207 ¹ „Nerespectarea capacității maxime de îmbarcare în transportul autorizat de persoane”. Însă observăm o omisiune în finalitatea acestei proceduri contravenționale, or, la art.407 „Organele de specialitate în domeniul transporturilor”, lipsind contravenția prevăzută de art.207 ¹ din Codul Contravențional. Prin urmare, reieșind din funcțiile și atribuțiile Agenției Naționale Transport Auto, se conturează necesitatea completării art.407 alin.(1) Cod contravențional, după textul „207,” cu textul „art.207 ¹ ,”. Completarea competenței Agenției de constatare și examinare a contravenției prevăzute de art.207 ¹ din Codul Contravențional vine să asigure eficiența controlului operațiunilor de transport în scopul supravegherii siguranței și securității rutiere, precum și a respectării drepturilor consumatorilor.	Precizare: Constatarea și examinarea faptei contravenționale prevăzută la art. 207 ¹ Cod contravențional este atribuită MAI – art. 400 alin. (1) Cod contravențional. În vederea completării art. 407 cu art. 207 ¹ , art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.
	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale	327	În conformitate cu art.407 alin.(4) din Codul Contravențional, contravenția prevăzută de art.220 ⁶ Cod contravențional „Utilizarea dispozitivelor de iluminare ce prezintă pericol pentru siguranța zborurilor” se constată și se examinează de către Autoritatea Aeronautică Civilă.	Nu se acceptă Contravenția prevăzută de art. 220 ⁶ Cod contravențional nu vizează o simplă tulburare a ordinii publice, ci o încălcare a normelor de siguranță aeronautică. Constatarea pericolului

		<p>Pentru constatarea contravenției respective, examinarea și adoptarea deciziei în conformitate cu legislația în vigoare, este necesară îndeplinirea unui șir de acțiuni procesuale precum: cercetarea la fața locului, ridicarea de obiecte/documente, identificarea făptuitorului, citarea acestuia la organul constator pentru audiere referitor la circumstanțele cazului, identificarea/audierea martorilor, precum și, după caz, colectarea altor probe și informații etc.</p> <p>Astfel, luând în considerare că utilizarea dispozitivelor de iluminare respective se produce în diferite locații atribuite teritorial, inclusiv, raioanele din țară, unde domiciliază și activează participanții la proces, iar cercetarea la fața locului se impune ca atare, Autoritatea Aeronautică Civilă, în majoritatea cazurilor, este în imposibilitate de a interveni prompt din motivul distanței mari care urmează a fi parcursă până la locul faptei, precum și necunoașterea specificului teritoriului unde s-a produs aceasta. Impedimentele menționate pot fi depășite prin intervenirea poliției locale la locul faptei, având contact direct cu persoanele, precum și posibilitatea acumulării, într-un termen restrâns, a probatoriului după săvârșirea faptei.</p> <p>În contextul enunțat, se propune modificarea art.407 alin.(4) din Codul Contravențional, cu migrarea art.220⁶ din Codul Contravențional din competența Autorității Aeronautice Civile în competența poliției.</p>	<p>pentru zbor necesită cunoștințe tehnice vaste privind culoarele de zbor, unghiurile de incidență, puterea fluxului luminos și normativele aeronautice internaționale, atribuție exclusivă a Autorității Aeronautice Civile potrivit pct. 10 subpct. 6) lit. g) HG nr. 133/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Autorității Aeronautice Civile.</p>
Ministerul Afacerilor Interne	328	<p>La punctul 90 din proiect, nu se susține modificarea de la alin. (4) unde cifra „210” se substituie cu cifra „210”. Argumentarea acestei poziții se regăsește în textul prezentat la pct. 86 din aviz.</p>	<p>Precizare: proiectul de lege prevede substituirea cifrei „210” cu cifra „211”.</p>
Procuratură Generală	329	<p>La pct.90 din proiect, cu privire la completarea alin.(1) al art.407, cu textul „art.332¹ alin.(4)”, indicăm asupra faptului că art.332¹ nu are un asemenea alineat, acesta nefiind prevăzut nici de lege și nici de proiect.</p>	<p>Se acceptă A se vedea pct. 325 din sinteză</p>
ÎM „Regia Transport Electric”	330	<p>În conformitate cu art. 204 din Codul Contravențional al Republicii Moldova, călătoria fără bilet constituie o contravenție. Totuși, art. 407 nu specifică în mod expres organul competent pentru</p>	<p>Nu se acceptă Pct. 80-84 din Regulamentul cu privire la transportul auto de călători și bagaje, aprobat prin HG nr. 854/2006</p>

		<p>constatarea și examinarea acestor contravenții, ceea ce generează dificultăți majore în aplicarea sancțiunilor. Această lacună legislativă creează următoarele probleme : 1. Controlorii Î.M. „Regia Transport Electric” nu au competența legală pentru a întocmi procese-verbale și a sancționa călătorii frauduloși. În cazul refuzului acestora de a prezenta un act de identitate, identificarea lor devine imposibilă. 2. Organele de Poliție refuză să intervină, motivând că sancționarea acestei contravenții nu ține de competența lor, ceea ce face imposibilă aplicarea sancțiunilor prevăzute de lege. 3. Lipsa unui mecanism clar de sancționare favorizează, evaziunea la plata biletului, generând pierderi financiare semnificative pentru întreprindere, afectând sustenabilitatea transportului public și calitatea serviciilor oferite locuitorilor municipiului Chișinău. Propunere de completare a proiectului de lege privind modificarea Codului contravențional: În scopul eliminării incertitudinii juridice cu privire la competențele organelor abilitate și pentru asigurarea unei aplicări eficiente a sancțiunilor contravenționale în domeniul transportului public, se propune completarea punctului 90 din proiectul de lege, după cum urmează: 1. La articolul 407 alineatul (2) litera a), după sintagma „inspectori abilitați cu funcții de control” se introduce textul: „a întreprinderilor municipale”. sau, după caz: 2. Se introduce o literă nouă, litera a¹), cu următorul cuprins: „a¹) Contravențiile prevăzute la art. 204 se constată și se examinează de către întreprinderile municipale din domeniul transportului auto și electric. Argumentare: Modificarea propusă va permite inspectorilor .intreprinderilor municipale de transport să constate și să sancționeze contravențiile prevăzute de art. 204. Implementarea acestei măsuri va aduce multiple beneficii: - Creșterea disciplinei și a responsabilității în transportul public; - Aplicarea eficientă și uniformă a sancțiunilor pentru călătoria fără bilet; - Creșterea veniturilor întreprinderii” ceea ce va permite îmbunătățirea serviciilor pentru cetățeni.</p>	<p>reglementează procedura de control al activității transportului auto de călători.</p> <p>Totodată, art. 407 alin. (2) indică agentul constatat în drept să constate contravenții și examineze cauzele contravenționale în transportul electric, să aplice măsuri procesuale de constrângere și sancțiuni în limitele competenței.</p>	
91. La articolul 408:	Ministerul Sănătății	331	<p>13. La articolul 408 alineatul (1), după textul „art. 84,” se introduce textul „art. 91¹ alin. (21),”.</p>	Precizare: Articolul 408 ajustat prin Legea nr. 125/2025 pentru modificarea unor acte normative

<p>la alineatul (1) cuvintele „art. 277 alin. (5) și (10)” se substituie cu cuvintele „art. 277,”.</p>	<p>Banca Națională a Moldovei</p>	<p>332</p>	<p>11. Întru evitarea caracterului ambiguu a prevederilor și în scopul delimitării certe a competențelor CNPF și Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, se propune revizuirea referinței la art. 293² alin. (4) și (5), cuprinsă la art. 408 alin. (1) precum și a referinței propuse la art. 404 alin. (1), întrucât examinarea acestor contravenții revine CNPF și Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor, în limita domeniilor de activitate ce țin de activitatea lor. Actualmente, art. 408 alin. (1) din Codul Contravențional stabilește competența Inspectoratului de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și Protecția Consumatorilor de a constata și examina contravențiile prevăzute la art. 293² alin. (4) și (5) din Codul Contravențional, fără a fi delimitate categoriile de prestatori de servicii de plată vizați, iar, în urma modificărilor operate, art. 404 din Codul contravențional, prevede competența CNPF de a constata și examina contravențiile prevăzute la art. 293² alin. (4) și (5), însă fără precizare dacă acestea sunt comise de prestatorii de servicii de plată prevăzuți la art. 5 alin. (1) lit. a)-c) din Legea nr. 114/2012. Urmează a se ține cont de faptul că atribuțiile de supraveghere în domeniul protecției consumatorilor ale CNPF nu se extind asupra prestatorilor de servicii de plată prevăzuți la art. 5 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 114/2012 (furnizorii de servicii poștale care activează în conformitate cu Legea nr.36/2016).</p>	<p>(controlul tutunului), în vigoare din 24.06.2026 – Art. III, pct. 6.</p> <p>Nu se acceptă Conform art. 399 alin. (1) din Codul contravențional, agentul constataitor soluționează cauza „în limitele competenței sale”. Această competență materială este deja definită și delimitată prin legile speciale ce reglementează activitatea autorităților de supraveghere și control.</p>
<p>92. Articolul 408²: la alineatul (1) textul „art. 283¹” se exclude iar textul „159 alin. (1)-(4) și (5)” se substituie cu cifra „159”.</p>	<p>Ministerul Sănătății</p>	<p>333</p>	<p>14. La articolul 408² la alin. (1) după textul „273 pct. (13)” se va completa cu textul „14) și 14¹”.</p>	<p>Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și</p>

			generează impedimente în aplicarecontrar art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.
Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică	334	<p>2) La punctul 92 a proiectului de Lege înaintat, se propune excluderea sintagmei „ „textul „159 alin. (1)-(4) și (5)” se substituie cu cifra „159” ”</p> <p>Urmare a modificării HG nr. 1104/2018 se constată un șir de clauze care se raportează la contravențiile constatate de Administrația publică locală, care au tangență nemijlocită prin aplicarea cadrului legal și anume, emiterea de acte permissive reglementate prin clauzele Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, și Legea nr. 163/2011 privind autorizarea lucrărilor de construcție, (ulterior Codul Urbanismului și a Construcțiilor nr. 434/2023) impune constări conform competențelor prevăzute la Art. 191 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat, clauze prevăzute expres de HG nr. 1104/2018:</p> <p>pct.5. Proprietarii rețelelor de gaze naturale, operatorii de sistem, autoritățile administrației publice locale, proprietarii/deținătorii de terenuri, persoanele fizice și juridice care desfășoară lucrări sau oricare alte activități în zonele de protecție a Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova Inspectoratul Național pentru Supraveghere Tehnică 5073 01.10.2024 rețelelor de gaze naturale poartă răspundere pentru nerespectarea cerințelor prezentului Regulament în conformitate cu legislația în vigoare.</p> <p>pct.6. Autoritățile administrației publice locale sânt responsabile pentru informarea populației și a persoanelor interesate cu privire la prevederile prezentului Regulament.</p> <p>pct.7. Autoritățile administrației publice locale adoptă decizii privind atribuirea și înstrăinarea terenurilor cu orice destinație în zona de amplasare a rețelelor de gaze naturale cu condiția avizării</p>	<p>Se acceptă alin.(4¹) va fi transferat la APL (423¹⁰) iar alin.(4) va rămâne la INST.</p>

	<p>proiectelor deciziilor menționate de către operatorii de sistem.</p> <p>pct.8. În cazul încălcării prevederilor prezentului Regulament, care au ca consecință reducerea fiabilității livrării gazelor naturale și/sau prin care sânt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul, operatorii de sistem sânt obligați să întreprindă măsuri de urgență pentru prevenirea avariilor și catastrofelor cu caracter tehnogen, inclusiv să sisteze efectuarea lucrărilor și să sesizeze organele de resort.</p> <p>O altă normă reiese din faptul că Regulamentul privind zonele de protecție ale rețelelor de gaze naturale HG nr.1104/2018 este elaborat și aprobat în temeiul art.4 alin.(1) lit.1) din Legea nr.108/2016, cu privire la gazele naturale (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 193-203, art.415) și scopul Legii prenotate nr.108/2016, inclusiv prevederile art. 3. Obiective de reglementare,alin.(2) Obiectivele de reglementare ale prezentei legi sunt următoarele: lit.e) stabilirea atribuțiilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, a drepturilor și obligațiilor întreprinderilor de gaze naturale, a relațiilor reciproce între întreprinderile de gaze naturale, precum și a relațiilor acestora cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, prevăzute de pentru excluderea situațiilor incerte INST, expune propunerile de modificare a CC a RM:</p> <p>pct.14. Informația privind amplasarea reală a rețelelor de gaze naturale se prezintă, în termen de 30 zile de la data punerii în funcțiune, de către operatorii de sistem autorităților administrației publice locale, pentru a fi transpuse pe hărțile funciare raionale/municipale.</p> <p>pct.15. Autoritățile administrației publice locale sânt responsabile pentru transpunerea informației pe hărțile funciare și informarea persoanelor juridice și fizice interesate cu privire la amplasarea rețelelor de gaze naturale.</p> <p>pct.16. Operatorii de sistem oferă gratuit informații persoanelor fizice și juridice cointeresate, la solicitarea scrisă a acestora, informații privind amplasarea rețelelor de gaze naturale.</p>	
--	--	--

		<p>pct.33. Indicatoarele de identificare sau stâlpii din beton armat, din metal sau alte materiale se instalează în perioada lucrărilor de construcție a rețelelor de distribuție a gazelor naturale. După punerea în funcțiune, reparația sau renovarea indicatoarelor de identificare a amplasării rețelelor de gaze naturale se efectuează de către operatorul sistemului de distribuție.</p> <p>pct.51. Operatorul de sistem eliberează, în termen de 5 zile lucrătoare de la data depunerii cererii, acordul pentru executarea lucrărilor, cu condiția corespunderii documentelor anexate prevederilor actelor normative.</p> <p>pct.57. Operatorul de sistem asigură prezența reprezentantului acestuia la locul executării lucrărilor.</p> <p>pct.66. Dacă în procesul executării lucrărilor se constată deteriorarea conductei de gaze naturale sau scurgerea gazelor naturale, personalul și mijloacele tehnice se retrag în mod de urgență în afara limitelor zonei de protecție, cu informarea imediată a operatorului de sistem despre cele întâmplate. etc.</p> <p>Actualmente Legea nr.151 din 09.06.2022 „privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor tehnice potențial periculoase” prin art.25, alin.(7), la fel prevede că „Supravegherea tehnică de stat privind exploatarea în siguranță a obiectivelor industriale și întreținerea instalațiilor tehnice/sistemelor tehnologice se efectuează în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, precum și în baza actelor normative aplicabile.</p> <p>Deci se propune completarea art. 423¹⁰ Alin (1), după sintagma art. 158 de completat cu „art. 159 pct. 4¹ „, La alin (3) după sintagma „art.116,, de completat cu „art. 159 pct. 4¹”.</p>	
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării	335	<p>6. Punctul 92 prin care se modifică art. 408², reieșind din argumentele prezentate pentru pct. 28 din proiect (modificare alin. (4) și (4¹) din art. 159) se va exclude.</p> <p>Motivare: Actualmente art. 25 alin. (7) din Legea nr. 151/2022 privind funcționarea în condiții de siguranță a obiectivelor industriale și a instalațiilor</p>	Se acceptă A se vedea pct. 334 din sinteză

		<p>tehnice potențial periculoase”, prevede că, „Supravegherea tehnică de stat privind exploatarea în siguranță a obiectivelor industriale și întreținerea instalațiilor tehnice/sistemelor tehnologice se efectuează în conformitate cu prevederile legii prenotate și ale Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat, precum și în baza actelor normative aplicabile. Regulamentul privind zonele de protecție ale rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1104/2018, stabilește un șir de norme care se raportează la contravențiile constatate de administrația publică locală, care au tangență nemijlocită prin aplicarea cadrului legal și anume, emiterea de acte permissive reglementate prin Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, și Legea nr. 163/2011 privind autorizarea lucrărilor de construcție (ulterior Codul urbanismului și a construcțiilor nr. 434/2023) impune constatări conform competențelor prevăzute la art. 191 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat. O altă normă reiese din faptul că Regulamentul privind zonele de protecție ale rețelelor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1104/2018 este elaborat și aprobat în temeiul art. 4 alin. (1) lit. 1) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, unul din obiective stabilite la art. 3 alin. (2) lit. e) a legii prenotate „e) stabilirea atribuțiilor Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, a drepturilor și obligațiilor întreprinderilor de gaze naturale, a relațiilor reciproce între întreprinderile de gaze naturale, precum și a relațiilor acestora cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică”. Normele respective permit excluderea incertitudinilor în aplicarea de către Inspectoratul Național pentru Supravegherea Tehnică a prevederilor Codului contravențional. În acest sens, se propun modificări la art. 159 alin. (4) și (4¹), precum și la art. 423¹⁰ alin. (1) și (3) din Codul Contravențional.</p>	
<p align="center">Cancelaria de Stat</p>	<p align="center">336</p>	<p align="center">în legătură cu completarea prevederilor Codului contravențional cu un nou articol - ”266³” (a se vedea pct.50 din proiectul de lege), propunem la art. 409 alin. (1) din Codul contravențional, după textul „55³-61,” să urmeze textul „art. 266³”. Menționăm că,</p>	<p align="center">Se acceptă</p>

			potrivit anexei la Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat (pct.12), verificare respectării prevederilor legale referitoare la raporturile de muncă, intermedierea muncii și activitatea agențiilor private și a intermediarilor nelicențiați care desfășoară activități legate de plasarea în câmpul muncii în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova este atribuită organului de control - Inspectoratul de Stat al Muncii.	
<p>94. Articolul 411: La alineatul (1): - textul „art. 159 alin. (4¹)” se exclude; - cifra „169¹” se substituie cu cifra „169²”.</p>	<p>Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	337	<p>22. La art. 411 alin. (1) textul „169¹” se substituie cu textul „169²” iar „art.84”, „art.273 pct.1), 2), 4), 6), 10)–13)”, „art.278–281, art.283 alin.(1) și art.344” se exclud, iar la art. 411, alin. (2) se exclude în totalitate.</p> <p>Argumentare: Necesitatea excluderii articolelor menționate din competența Agenției, ține de inaplicabilitatea acestora în practica. Or, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică este autoritate de reglementare, care monitorizează activitatea întreprinderilor energetice și a celor din domeniul public de alimentare cu apă și de canalizare. Activitatea întreprinderilor vizate este reglementată atât de legile sectoriale (Legea cu privire la gazele naturale, Legea cu privire la energia electrică, Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legea cu privire la produsele petroliere, Legea cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare) cât și de actele normative secundare adoptate de către ANRE. De notat că, cadrul normativ menționat nu impune întreprinderilor din domeniul energetic și al celui de alimentare cu apă și de canalizare, anumite obligații, nerespectarea cărora ar impune aplicarea sancțiunilor contravenționale prevăzute de art. 84, art.273 pct.1), 2), 4), 6), 10)–13)”, art.278–281, art.283 alin.(1) și art.344”. Or, pentru nerespectarea de către subiecții indicați mai sus a prevederilor actelor normative, survine răspunderea contravențională în baza art. 169 – 1692. Din aceste considerente, menținerea în competența Agenției a unor articole inaplicabile, este cel puțin inoportună.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>(doar de la alin 1)</p>
<p>95. La articolul 413, alineatul (1), textul „alin. (1) și (2)” se exclude.</p>	<p>Procuratură Generală</p>	338	<p>La pct.95 din proiect, nu este clară oportunitatea excluderii art.169¹ (Încălcarea normelor de desfășurare a activității de către participanții la piața</p>	<p>Precizare: Art. 169¹ nu se exclude, acesta va rămâne în competența ANRE deoarece modificarea va prevedea</p>

			produselor petroliere) din competența de constatare și examinare a acestei contravenții de către Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică.	că ANRE are competența în cazul art. 167 - 169 ² .
96. Articolul 414 la alin. (1) după textul „art.80 alin.(2),” se completează cu textul „(2 ¹)”.	Ministerul Sănătății	339	16. Articolul 414, alin. (1) după textul „273 pct. 13)” se completează cu textul „14) și 14 ¹)”	Nu se acceptă A se vedea pct. 323 din sinteză
	Cancelaria de Stat	340	la pct. 97 din proiectul de lege, în legătură cu completarea Codului contravențional cu un nou articol - ”196 ² ” (a se vedea pct.41 din proiectul de lege) – se propune indicarea substituirii cifrei „196 ¹ ” din textul art. 414 alin.(1) din Codul contravențional cu cifra „196 ² ”, pentru a stabili competența Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor în vederea constatării și examinării contravenției respective;	Se acceptă
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	341	La art.414 alin.(1) referința la art. 98 alin.(1) și art.279 se vor exclude, pe motiv că prevederile acestora au fost încorporate parțial la art.98 și parțial în art. 269. Este de menționat, că necesitatea intervenției derivă din faptul că, instrumentele juridice coercitive ale statutului (prin intermediul Agenției) trebuie să asigure apărarea drepturilor și intereselor cetățenilor ce sunt afectați de zgomotul și vibrația derivată de la desfășurarea activității de comerț.	Se acceptă
97. Articolul 415: se completează cu alineatul (1 ¹) cu următorul cuprins: „(1 ¹) Contravenția prevăzută la art. 242 se examinează de Ministerul Apărării în măsura în care acțiunile indicate constituie competența acestuia.”	Ministerul Apărării	342	4. La art. 415 alin. (2) lit. a) se propune substituirea textului „organele administrativ-militare” cu textul „organele/secțiile administrativ-militare”. Respectiv, la art. 415 alin. (4) lit. b) se propune substituirea textului „sau comandanții organelor administrativ-militare” cu textul „ , comandanții organelor administrativ-militare și șefii secțiilor administrativ-militare.” Propunerea înaintată derivă din contextul în care aria de activitate a centrelor militare (organe administrativ militare) se extinde asupra mai multor unități administrativ-teritoriale de nivelul al doilea (secții administrativ militare), ceea ce impune cheltuieli bugetare suplimentare pentru organele administrativ-militare (comandanții organelor administrativ-militare (centrelor militare)) de a se deplasa în/sau din raioane în orașe unde își au activitatea inclusiv secțiile administrativ – militare, pentru a aplica sancțiuni contravenționale. Respectiv,	Nu se acceptă Competența de a aplica sancțiuni contravenționale în domeniul apărării naționale (art. 415 Cod contravențional) trebuie să rămână concentrată la nivelul conducerii organelor administrativ-militare (centrele militare) pentru a asigura un control ierarhic riguros și o practică unitară. Invocarea costurilor de deplasare sau a dificultăților logistice nu justifică descentralizarea unei competențe de autoritate care vizează drepturile și obligațiile fundamentale ale cetățenilor (serviciul militar). Problemele de ordin administrativ-organizatoric pot fi soluționate prin instrumente interne de management, fără a interveni în structura competențelor stabilită de Codul contravențional

			<p>redacția actuală a Codului contravențional nu oferă șefilor secțiilor administrativ-militare posibilitate de a examina contravențiile din domeniul evidenței militare, ceea ce în practică face imposibilă atragerea la răspundere contravențională a persoanelor în raza de competență a secțiilor administrativ-militare, respectiv permite eschivarea acestora de la serviciu militar în termen.</p> <p>Propunerea este în corespundere cu art. 28 alin. (2) lit. h) din Legea nr.345/2003 cu privire la apărarea națională și Regulamentul privind activitatea administrativ-militară și efectivul-limită al organelor administrativ-militare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 77/2001.</p>	
	Cancelaria de Stat	343	<p>În context, menționăm că în procesul de elaborare, consultare și promovare a proiectului consolidat de modificare a Codului contravențional, prin scrisoarea nr. 29-78-1553 din 9 februarie 2024 către Ministerul Justiției, Cancelaria de Stat a înaintat propuneri în vederea îmbunătățirii cadrului normativ, precum și soluționarea deficiențelor de aplicare în practică a prevederilor normative.</p> <p>Prezentul proiect de lege, fără referință doar la o singură propunere din cele înaintate și anume completarea art. 326¹ cu alin. (2)¹ din Codul contravențional. Prin urmare, reiterăm propunerile enunțate anterior, vizând reformularea art. 415¹ din Codul contravențional:</p> <p>„La art. 415¹ se propune:</p> <ul style="list-style-type: none"> - expunerea alin. (2) în următoarea redacție: <p>„(2) Sunt în drept să constate contravenții, să încheie procese-verbale și să aplice sancțiuni șefii și șefii adjuncți ai oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat”.</p> <ul style="list-style-type: none"> - alin. (3) se exclude.”. <p>Subsidiar, modificările la art. 415¹, alin. (2) se impun în scopul asigurării respectării procedurilor și diminuarea cheltuielilor atât pentru Cancelaria de Stat cât și pentru contravenient.</p> <p>Astfel:</p> <p>Conform art. 393 alin. (1) sunt componente să soluționeze cauzele contravenționale:</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Competența de a aplica sancțiuni contravenționale trebuie să rămână un atribut al conducătorului entității (șeful oficiului teritorial), asigurând astfel un filtru de legalitate și control asupra actelor întocmite de subalterni. Suplimentar, natura funcțiilor de consilier sau adjunct, axată pe monitorizare și suport metodologic (pct. 16 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Oficiului pentru coordonarea implementării priorităților Guvernului, aprobat prin HG nr. 657/2009), este incompatibilă cu exercitarea puterii de sancționare în faza de examinare a cauzei.</p> <p>Rațiunile de ordin economic (cheltuieli de transport sau distanțe geografice) nu pot fundamenta modificarea competenței materiale într-un stat de drept. Mai mult, legislația actuală oferă suficiente mecanisme pentru reprezentarea instituției în instanță de către orice angajat împuternicit (art. 385 alin. 10 Cod contravențional), fără a fi necesară cumularea calității de agent care aplică sancțiunea cu cea de agent care o susține în judecată la toate nivelurile ierarhice.</p>

		<p>a) instanța de judecată; b) b) procurorul; c) c) comisia administrativă; d) d) agentul constatator (organele de specialitate specificate la art. 400-423¹²).</p> <p>Iar, potrivit art. 393 alin. (2), cauzele contravenționale aflate în componența autorităților prevăzute la alin. (1) se soluționează de către autoritatea competentă în a cărei rază teritorială a fost săvârșită contravenția. În cazul contravenției continue sau prelungite, cauza se soluționează de către autoritatea în a cărei rază teritorială s-a consumat ori a fost curmată contravenția.</p> <p>Conform art. 448 alin. (4), contestația împotriva deciziei emise asupra cauzei contravenționale se depune la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenței teritoriale, care a examinat cauza. În cel mult 5 zile lucrătoare de la data depunerii, agentul constatator expediază contestația și dosarul cauzei contravenționale în instanța de judecată competentă.</p> <p>Având ca temei juridic prevederile art. 393 și art. 448 Cod contravențional, șefii oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat citează la sediul oficial pentru audieri și întocmirea procesului verbal a persoanelor prevăzute la art. 326¹ Cod contravențional. În aceste condiții când oficiul are în gestiune mai multe raioane, persoana citată trebuie să se prezinte în alt raion pentru efectuarea actelor procesuale, ceea ce implică anumite cheltuieli financiare., iar ulterior, după remiterea în instanța de judecată a dosarului contravențional după locul comiterii contravenției, șeful oficiului în calitate de agent constatator se va deplasa la procesele de judecată admitând anumite cheltuieli de transport care pe alocuri pot fi chiar mai mari decât amenda posibilă a fi aplicată.</p> <p>În cazul în care se va permite șefilor adjuncți să constate contravenții și să aplice sancțiuni, va diminua cheltuielile de deplasare a subiecților, prevăzuți la art. 326¹ Cod contravențional, precum și în eventualitatea contestării procesului-verbal, șeful adjuncț din teritoriu se va prezenta în instanța de</p>	
--	--	---	--

			<p> judecată de la locul comiterii contravenției fără a admite cheltuieli suplimentare.</p> <p>Totodată, modificarea art. 415¹ alin. (2), prin permiterea aplicării sancțiunii contravenționale de către șeful sau șeful adjunct al Oficiului Teritorial al Cancelariei de Stat, va permite aplicarea procedurii speciale contravenționale prevăzute la cap. VII – Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției, ceea ce va duce la aplicare unei sancțiuni mai mici.</p>	
	<p align="center">Uniunea Națională Executorilor Judecătorești</p>	<p align="center">344</p>	<p>Propunem excluderea prevederilor art. 421 din Codul contravențional. Reieșind din textul art. 421, executorul judecătorec este agentul constatator în cazul contravențiilor ce țin de „Neexecutarea intenționată sau eschivarea de la executare a hotărârii instanței de judecată ori a documentului executoriu” și „neexecutarea obligațiilor prevăzute de Codul de executare”. Prin urmare, aceste norme sunt în contradicție cu prevederile alin.(3) art. 385 din Codul contravențional. Articolul menționat prevede că persoana nu poate participa la desfășurarea procesului contravențional în calitate de agent constatator, dacă există cel puțin una dintre circumstanțele indicate la art. 33 din Codul de procedură penală, care se aplică în modul corespunzător sau se află în situație de conflict de interese. Textul art. 33 din Codul de procedură penală enumeră o listă de circumstanțe care, aplicate mutatis mutandis executorilor judecătorești ca și agenți constatatori fiind indică asupra unor aspect rezonabile de imparțialitate și preconcepție în privința debitorului sau altui subiect al contravențiilor prevăzute de art. 319, 318 Cod Contravențional. Prin urmare, nu este rezonabil și echitabil ca executorul judecătorec să fie agent constatator în cazul contravențiilor ce prevăd în mod direct neexecutarea cerințelor acestuia, dat fiind faptul că executorul judecătorec este direct interesat în desfășurarea procedurii de executare.</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Prevederile art. 381 Cod contravențional privind imparțialitatea și accesul liber la justiție nu sunt încălcate prin menținerea competenței executorului judecătorec de a constata contravențiile de la art. 318 și 319 din același Cod. Deși executorul judecătorec are un rol activ în procedura de executare, acesta acționează în calitate de agent constatator doar pentru a fixa fapta materială a neexecutării, fără a avea dreptul de a aplica sancțiunea. Garanția unei instanțe independente și imparțiale, prevăzută la art. 381 alin. (2), este pe deplin asigurată prin faptul că examinarea cauzei în fond și aplicarea sancțiunii revin exclusiv instanței de judecată conform art. 421 alin. (3). Controlul judiciar exercitat de instanță este instrumentul care elimină orice risc parțialitate, asigurând cercetarea completă și obiectivă a circumstanțelor cauzei.</p>
	<p align="center">Ministerul Sănătății</p>	<p align="center">345</p>	<p>15. La articolul 423³ alineatul (1), după cuvintele „prevăzute la” se introduce textul „art. 91¹ alin. (23),”.</p>	<p align="center">Nu se acceptă</p> <p>Examinarea faptei prevăzută de art. 91¹ alin. (23) a fost transmisă în competența Agenției Naționale pentru Sănătate Publică (art. 406) – Art. III, pct. 5</p>

				din Legea nr. 125/2025 (controlul tutunului), în vigoare din 24.06.2026..
	Consiliul pentru Egalitate	346	<p>4. Totodată, Consiliul reiterează propunerile de modificare a art. 423⁵ din Codul Contravențional, în vederea atribuirii competenței de a examina și a aplica sancțiuni pe cauzele cu privire la contravențiile stipulate la art. 54², 65¹, 70², 70³, 71¹ din Codul Contravențional. Deși propunerea nu a fost acceptată la etapa de modificare a cadrului normativ privind nediscriminarea, Consiliul este de opinie că acest fapt va consolida mandatul Consiliului pe domeniul combaterii discriminării prin atribuirea competenței de a sancționa faptele discriminatorii și va contribui la realizarea recomandărilor 127.32 și 127.33 înaintate Republicii Moldova ca urmare a Evaluării Periodice Universale, care au fost acceptate de către aceasta. De asemenea, Comisia Europeană contra Rasismului și Intoleranței (ECRI) în cadrul Raportului pertinent celui de-al VI-lea ciclu de monitorizare aferent Republicii Moldova a recomandat la pct. 4 acordarea competenței Consiliului pentru Egalitate de a aplica sancțiuni contravenționale în cauzele ce vizează discriminarea.</p> <p>Totodată, Comitetul ONU pentru Eliminarea Discriminării Rasiale în cadrul Observațiilor finale asupra celui de-al doisprezecelea raport combinat cu cel de-al paisprezecelea raport periodic al Republicii Moldova la pct. 16 lit. (a) a recomandat statului revizuirea cadrului normativ, în vederea consolidării și extinderii mandatului Consiliului pentru Egalitate în ceea ce privește combaterea discriminării rasiale în conformitate cu articolul 1 al Convenției, în partea ce privește posibilitatea acestuia de a impune sancțiuni. I</p> <p>Astfel, se propun următoarele modificări în acest sens:</p> <p>“La art. 423⁵: Articolul 423⁵ va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1) Contravențiile specificate la art. 54², 65¹, 70², 70³, 71¹, 71² și 364 alin. (6¹) se constată și se examinează de către Consiliul pentru egalitate.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Propunerea urmează a fi revăzută în contextul lipsei alineatului (6¹) în structura art. 364 Cod contravențional.</p>

			(2) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie în mod colegial procese-verbale membrii Consiliului pentru egalitate.”.	
	Comisia Electorală Centrală	347	În caz de acceptare a propunerii de la pct. 1 din prezentul aviz, la articolul 423 ⁷ : la alineatul (1), după cifra 51 prin virgulă de inclus cifra 51 ¹ ; la alineatul (2), după textul „și președinții consiliilor electorale de circumscripție” de completat cu sintagma „de nivelul al doilea”.	Precizare: Articolul ajustat prin Legea nr. 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia), în vigoare din 14.06.2025 – Art. VIII, pct. 12
101. Articolul 423 ⁸ : alineatul (1) va avea următorul cuprins: „(1) Contravențiile prevăzute la art. 74 alin. (1) -(4 ¹), (5), (6), (9), (11)-(13), (15) și (16) precum și cele prevăzute la art. 179 - doar în privința bunurilor de patrimoniu cultural – monumente de istorie și cultură de categorie națională sau locală, se constată și se examinează de către Agenția de Inspectare a Monumentelor.”; alineatul (2) va avea următorul cuprins:	Procuratură Generală	348	La pct.101 din proiect, nu este clară oportunitatea abrogării art.423 ⁶ care stabilește competența Curții de Conturi de constatare a unor contravenții.	Precizare: Propunerea de abrogare a art. 423 ⁶ se exclude din proiect.
„(2) Contravențiile prevăzute la art. 74 alin. (1)- (3), (5), (10), pentru bunurile de patrimoniu cultural-monumente de istorie și cultură de categorie locală sau monumente de for public de categoria B, se constată de către direcțiile/secțiile/serviciile de cultură ale autorităților publice locale.”; la alineatul (3), după cifra „(11)” se completează cu cifra „(14)”; alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Sînt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale: a) directorul general al Agenției de Inspectare a Monumentelor, directorul adjunct și specialiștii agenției respective, în cazul contravențiilor prevăzute la art.	Ministerul Culturii	349	Articolul 423 ⁸ de expus în următoarea redacție: Articolul 423 ⁸ . Organele de stat cu atribuții în domeniul patrimoniului cultural (1) Contravențiile prevăzute la art. 74 alin. (1) -(4 ¹), (5), (6), (9), (11)-(14), (16)-(19), precum și cele prevăzute la art. 179 – doar în privința bunurilor de patrimoniu cultural – monumente de istorie și cultură de categorie națională sau locală și a zonelor de protecție ale monumentelor, se constată și se examinează de către Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor. (2) Contravențiile prevăzute la 74 alin. (1) - (3), (5), (10), pentru bunurile de patrimoniu cultural – monumente de istorie și cultură de categorie locală sau monumente de for public de categoria B și a zonelor de protecție ale monumentelor, se constată de către direcțiile/secțiile/serviciile de cultură ale autorităților publice locale. (3) Contravențiile prevăzute la art. 74 alin. (1), pentru bunurile de patrimoniu cultural – situri arheologice, și la art. 74 alin. (6)–(9), (15) se constată de către Agenția Națională Arheologică. (4) Sunt în drept să constate contravenții și să încheie procese-verbale: a) directorul general al Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, directorul adjunct și	Precizare: Premisele modificării legislației constă în analiza temeinică teoretică și practică a fenomenului, a relațiilor sociale respective, a jurisprudenței, analiza comparativă a celor mai bune practici și evaluarea soluțiilor alternative posibile. Respectiv, autorul avizului nu a prezentat careva analize sau cercetări prin care să demonstreze că dispozițiile actuale sunt deficitare și generează impedimente în aplicarecontrar art. 32 alin. (5 ¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate.

<p>74 alin. (1)-(4¹), (5), (6), (9), (12), (13), (15), (16), și în cazul contravențiilor prevăzute la art. 179 doar în privința bunurilor de patrimoniu cultural - monumente de istorie și cultură de categorie națională sau locală;</p> <p>b) specialiștii direcțiilor/secțiilor/serviciilor cultură ale autorităților publice locale, în cazul contravențiilor prevăzute la 74 alin. (1) - (3), (5), (10), pentru bunurile de patrimoniu cultural - monumente de istorie și cultură de categorie locală sau monumente de for public de categoria B;</p> <p>c) directorul general al Agenției Naționale Arheologice, directorul adjunct și specialiștii agenției respective, în cazul contravențiilor prevăzute la art. 74 alin.(1), pentru bunurile de patrimoniu cultural situri arheologice, și la art. 74 alin. (6)-(9), (14).”;</p>		<p>specialiștii Agenției respective, în cazul contravențiilor prevăzute la art. 74 alin. (1) –(4¹), (5), (6), (9), (11)-(14), (16)-(19) și în cazul contravențiilor prevăzute la art. 179 – doar în privința bunurilor de patrimoniu cultural – monumente de istorie și cultură de categorie națională sau locală și a zonelor de protecție ale monumentelor;</p> <p>b) specialiștii direcțiilor/secțiilor/serviciilor cultură ale autorităților publice locale, în cazul contravențiilor prevăzute la 74 alin. (1) - (3), (5), (10), pentru bunurile de patrimoniu cultural – monumente de istorie și cultură de categorie locală sau monumente de for public de categoria B;</p> <p>c) directorul general al Agenției Naționale Arheologice, directorul adjunct și specialiștii Agenției respective, în cazul contravențiilor prevăzute la art. 74 alin. (1), pentru bunurile de patrimoniu cultural – situri arheologice, și la art. 74 alin. (6)–(9), (15);</p> <p>(5) Procesele-verbale cu privire la contravenții se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.</p> <p>(6) În cazul constatării contravențiilor prevăzute la art. 74 și art.179, agentul constator este în drept să dispună sistarea executării lucrărilor de construcție și să solicite instanței de judecată aplicarea măsurii de siguranță prevăzute la art. 439⁶.</p>	
<p>102. Articolul 423¹⁰ alin.(1), după cifra „158” se completează textul „170 175”.</p>	<p>Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării</p>	<p>350</p> <p>7. La pct. 103 din proiect, reieșind din argumentele prezentate la punctul 3 de mai sus de modificare a art. 159 alin. (4) și (4¹), se propune completarea art. 423¹⁰ după cum urmează:</p> <p>la alin. (1) după textul „art. 158” de completat cu textul „art. 159 alin. (4¹)”;</p> <p>la alin. (3) după textul „art. 116” de completat cu textul „art. 159 alin. (4¹)”</p>	<p>Se acceptă</p>
	<p>Serviciul de Informații și Securitate</p>	<p>351</p> <p>În corespondență cu art. 4 alin. (3) din Legea nr. 170/2007 privind statutul ofițerului de informații și securitate, ofițerul de informații are un statut special, conferit de prezenta lege.</p> <p>În conformitate cu art. 3 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, subiecții ai declarării sunt funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 8 alin. (1) lit. f) din Legea nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, nu se atribuie la secret de stat și nu pot fi secretizate informațiile privind faptele de încălcare a legii de către autoritățile publice și persoanele cu funcție de răspundere din cadrul acestora.</p>

	<p>De asemenea, potrivit art. 7¹ alin. 97) al Legii nr. 133/2016 „Declarațiile depuse de către subiectul declarării, ale cărui identitate și calitate constituie secret de stat în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat, dinc adrul Serviciului de Informații și Securitate, Centrul Național Anticorupție și Ministerul Afacerilro Interne, sunt controale de către o comisie special desemnată în acest sens de către conducătorul organizației publice. Comisia este constituită exclusiv din angajații organizației publice respective care au acces la informațiile secretizate.”</p> <p>Ținând cont de aceste prevederi legale, precizăm că controlul declarațiilor de avere și interese depuse de către ofițerii de informații este realizat de către comisia specială instituită în cadrul SIS.</p> <p>În acest sens, problema apare în momentul în care încălcările regimului juridic al declarațiilor de avere și interese întrunesc elementele unei componente de contravenție. Prin urmare, Comisia specială nu are competența de a constata contravențiile respective, ci doar Autoritatea Națională de Integritate (în continuare - ANI) (art. 7 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 132/2016).</p> <p>Constatarea contravențiilor din acest domeniu în privința ofițerilor de informații de către ANI este un proces complicat care poate duce la expirarea termenului de tragere la răspundere contravențională, precum și a altor inconveniențe. Bunăoară, cauza contravențională poate fi repartizată aleatoriu unor inspectori de integritate care nu au dreptul de acces la secretul de stat ceea ce va face imposibilă examinarea sesizării pe o anumită perioadă de timp până la redistribuirea materialelor, iar la redistribuirea repetată nu există certitudinea că aceasta va fi repartizată unui inspector cu dreptul de acces la secret de stat.</p> <p>De asemenea, vom fi în prezența unei alte probleme - divulgarea identității și calității ofițerului de informații unor persoane neautorizate ceea ce creează vulnerabilități la adresa securității proprii precum și a Serviciului.</p> <p>Pe această cale, pentru înlăturarea deficiențelor enumerate, propunem operarea următoarelor modificări la Codul contravențional:</p>	<p>Suplimentar, art. 8 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 245/2008 interzice secretizarea informațiilor privind starea reală de lucruri în domeniul ordinii de drept. Procesul contravențional este o componentă a ordinii de drept, iar extragerea acestuia din regimul comun de constatare și plasarea lui într-o procedură închisă contravine spiritului legii menționate.</p> <p>Autoritatea Națională de Integritate este singura entitate mandată prin leges ă asigure controlul impartial al averilor. Transferul atribuțiilor de sancționare către comisii interne încalcă principiul obiectivității, creează o discriminare față de ceilalți subiecți ai declarării, afectând încrederea publică în integritatea sectorului de securitate și a instituțiilor de forță, precum și subminează eforturile de combatere a corupției și de asigurare a transparenței în serviciul public.</p>
--	--	--

	<p>- de completat cu un nou articol cu următorul conținut:</p> <p>„Articolul 423¹² Comisiile speciale privind controlul declarațiilor de avere și interese personale din cadrul Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne</p> <p>(1) Conlravențiile prevăzute la art. 313¹ 313⁴-313⁶, 319 și 330² se constată de către membrii Comisiilor speciale privind controlul declarațiilor de avere și interese personale în privința angajaților Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne ale căror identitate și calitate constituie secret de stat în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.</p> <p>(2) Președinții Comisiilor speciale privind controlul declarațiilor de avere și interese personale în privința angajaților Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne sînt în drept să constate contravențiile menționate la alin. (1), să examineze cauzele contravenționale și să aplice sancțiuni în privința angajaților din cadrul autorităților în care este instituită comisia.”.</p> <p>În contextul operării modificărilor respective se impune necesitatea ajustării art. 319¹, după cum urmează:</p> <p>- la alineatul (1), după textul „Autoritatea Națională de Integritate” se completează cu textul „sau a Comisiei speciale privind controlul declarațiilor de avere și interese personale în privința angajaților Serviciului de Informații și Securitate, Centrului Național Anticorupție și Ministerului Afacerilor Interne”.</p> <p>Aceste modificări vin să eficientizeze mecanismul de control a declarațiilor de avere și interese ale angajaților a căror identitate este atribuită la secretul de stat prin integrarea tuturor etapelor</p>	
--	---	--

		(sesizare, examinare, soluționare, constatare și sancționare) și implementarea acestuia de către comisia specială fără a mai fi necesară separarea etapelor și atribuirea acestora diferitor entități.	
Primăria mun. Bălți	352	<p>Articolul 423¹⁰ alin. (1) „Contravenția prevăzută la art. 238 alin. (2) se constată și se examinează de către agenții constatați desemnați de către primar” de completat cu posibilitatea constatării și examinării de către agenții constatați desemnați de către primar a contravenției prevăzute de Articolul 204 alin. (1). În cazul în care călătoria fără bilet de călătorie este constatată de agenții constatați desemnați de către primar există anumite avantaje care pot apărea pentru autorități și pentru sistemul de transport public, precum și ajută la asigurarea veniturilor necesare pentru funcționarea și întreținerea transportului public. Fără plata biletelor; aceste sisteme ar putea întâmpina dificultăți financiare, ceea ce ar afecta calitatea serviciilor oferite. Prin aplicarea amenzilor și sancțiunilor, autoritățile pot descuraja comportamentele ilegale, prevenind astfel un număr mare de călătorii fără bilet. Acest lucru ajută la menținerea unui comportament responsabil al pasagerilor și la evitarea încălcării nejustificate a sistemului de transport. Călătoria fără bilet pune o povară asupra celor care respectă regulile și plătesc pentru transport. Prin aplicarea sancțiunilor, autoritățile contribuie la asigurarea unei distribuiri corecte a costurilor între toți utilizatorii, protejând interesele celor care plătesc pentru serviciile de transport. Constatarea încălcării regulilor și aplicarea sancțiunilor contribuie la eficiența controlului și la optimizarea activităților autorităților care se ocupă cu gestionarea transportului public din cadrul autorităților publice. Aceste măsuri ajută la monitorizarea fluxului de pasageri și la identificarea posibilelor zone problematice sau neglijențe ale sistemului, la educarea publicului și la conștientizarea importanței respectării regulilor. Constatarea și sancționarea încălcării legii pot contribui la crearea unui precedent, în care pasagerii devin mai responsabili în ceea ce privește comportamentul lor în transportul public.</p>	<p>Precizare: Art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate. Suplimentar a se vedea pct. 330.</p>

<p>104. Articolul 425: La alineatul (7) cuvintele „în partea ce ține de declarații” se exclud.</p>	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	<p>353</p>	<p>14. La art. 425 alin. (2) Cod contravențional, sintagma „procesul-verbal cu privire la contravenție” se exclude.</p> <p>Argumentare: Potrivit art. 425 alin. (1) Cod contravențional, probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției și la cunoașterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei. Pe de altă parte, potrivit art. 442 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui. Corespunzător, probele servesc la constatarea vinovăției și subsecvent la încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție. Din aceste considerente, procesul-verbal cu privire la contravenție a priori nu poate fi considerat drept mijloc de probă în contextul în care acestea este actul de învinuire care se bazează la rîndul său pe probele acumulate în procesul contravențional.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Conform art. 443 alin. (1) lit. d), g) și alin.(4) poate servi drept mijloc de probă deoarece în aceasta se consemnează date referitor la fapta contravențională, locul și timpul săvîrșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție; obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa, precum și obiecțiile și probele victimei; În procesul-verbal se individualizează corpurile delictive (se descriu forma, mărimea, culoarea, greutatea, alte caracteristici care permit individualizarea lor), indicîndu-se datele proprietarului.</p>
	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>354</p>	<p>8. Se propune modificarea art. 435 din Codul contravențional, după cum urmează:</p> <p>a) alin. (1), textul „depăși 3 ore” de substituit cu textul „depăși 24 ore”;</p> <p>b) alin. (2), textul „nu mai mult de 24 de ore:” de substituit cu textul „nu mai mult de 48 de ore:”.</p> <p>Practica organelor de drept în domeniu a demonstrat faptul că reținerea persoanei pentru o perioadă de 3 ore este insuficientă pentru realizarea acțiunilor procesuale. Uneori, doar deplasarea persoanei de la locul comiterii ilegalității până la inspectoratul de poliție, pentru întocmirea actelor procesuale, durează aproape jumătate din termenul legal de reținere din diverse motive (opunerea de rezistență, ambuteiaje etc.). Mai mult, problematice sunt cazurile ce implică persoane aflate în stare de ebrietate, care deși sunt reținute de facto, perfectarea actelor procesuale corespunzătoare nu poate fi realizată, deoarece aceștia se află sub influența</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Reținerea contravențională are un caracter administrativ strict și trebuie să se limiteze la timpul minim necesar pentru identificarea persoanei și întocmirea actelor procesuale, termenul general de 3 ore fiind unul echilibrat în raport cu gradul de pericol social al contravenției. Extinderea acestui termen la 24 de ore este nejustificată, mai ales prin prisma normelor procesual-penale unde, pentru fapte mult mai grave, identificarea persoanei este limitată la cel mult 6 ore conform art. 166 alin. (5¹) Cod de procedură penală. Eventuala necesitate de a prelungi durata reținerii peste limita generală de 3 ore este deja prevăzută și reglementată la alin. (2) al art. 435, însă aceasta poate opera exclusiv pentru</p>

			alcoolului sau alte substanțe interzice. Eliberarea unor astfel de persoane, după 3 ore, reprezintă un pericol pentru societate, întrucât sunt agresive și pot comite alte ilegalități.	categorii specifice de contravenții sau subiecți și doar cu autorizarea judecătorului de instrucție, fapt ce constituie o garanție împotriva privării arbitrare de libertate. Dificultățile logistice sau starea de ebrietate a persoanei nu pot fundamenta o derogare generală de la aceste termene, autoritățile având obligația de a-și eficientiza procedurile interne fără a afecta drepturile fundamentale ale cetățeanului.
	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General de Poliție)	355	<p>Articolul 435:</p> <p>La alineatul (1), textul „3 ore” se substituie cu textul „24 de ore”;</p> <p>La alineatul (2), textul „24 de ore” se substituie cu textul „48 de ore”.</p> <p>La art. 435 se recomandă ca reținerea să se efectueze pentru un termen mai mare de 3 ore, întrucât practica în domeniu a demonstrat faptul că reținerea persoanei pentru o perioadă de 3 ore este insuficientă pentru realizarea acțiunilor procesuale.</p> <p>Or, pentru doar deplasarea persoanei de la locul comiterii ilegalității până la inspectoratul de poliție, pentru încotmirea actelor procesuale, uneori durează aproape jumătate din termenul legal de reținere din diverse motive (opunerea de rezistență, ambuteiaje, etc).</p> <p>Mai mult, problematice sunt persoanele aflate în stare de ebrietate, care deși nu sunt reținute de facto, perfectarea actelor procesuale corespunzătoare nu poate fi realizată, deoarece aceștia se află sub influența alcoolului sau alte substanțe interzise. Eliberarea unor astfel de persoane, în decurs de 3 ore, reprezintă un pericol pentru societate, întrucât sunt agresive și pot comite alte ilegalități.</p>	Nu se acceptă A se vedea pct. 354 din sinteză
	Procuratură Generală	356	Atribuirea faptelor prevăzute la art.112 alin.(1) în redacția propusă de proiect, în competența Inspectoratului pentru Protecția Mediului (art. 405 din Codul contravențional), contravine prevederilor pct.9 din Hotărârea de Guvern nr.548 din 13.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului	Nu se acceptă Aducerea silită reprezintă o măsură de constrângere cu un impact major asupra libertății individuale, care trebuie să rămână sub controlul exclusiv al instanței de judecată în cadrul procesului contravențional. Spre deosebire de

		<p>pentru Protecția Mediului, care indică funcțiile de bază ale entității, și anume:</p> <p>„exercitarea controlului și supravegherii de stat asupra respectării actelor normative în domeniul protecției mediului și utilizării raționale a resurselor naturale la întreprinderi, instituții, organizații, cu orice tip de proprietate și formă juridică de organizare, de către autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și persoanele fizice și juridice; prevenirea, contracararea cazurilor de încălcare a legislației privind protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale; coordonarea activităților cu impact asupra mediului înconjurător, susceptibile cu prejudicierea și schimbarea componentelor mediului sau resurselor naturale; constatarea și examinarea cazurilor de încălcare a legislației privind protecția mediului și utilizarea rațională a resurselor naturale, inclusiv contravenționale, aplicarea sancțiunilor conform legislației, calcularea și recuperarea prejudiciilor aduse componentelor mediului înconjurător după principiul „poluatorul plătește”; alte funcții în domeniul său de activitate, stabilite prin actele normative.”</p> <p>În acest context, este de menționat că protecția sistemelor centralizate de irigare și/sau desecare, proprietate publică a statului nu ține de competența organelor de mediu.</p> <p>În mod similar, este de menționat că, constatarea și examinarea contravențiilor prevăzute în proiectul alin. (9) din art.148 Codul contravențional nu reprezintă o atribuție specifică Inspectoratului de Protecție a Mediului or, stabilirea încălcării regulilor de import, export, reexport, tranzit este de competența Serviciului vamal. Astfel, în redacția propusă, art.112 alin.(1) și art.148 alin.(9) din Codul contravențional nu pot rămâne de competența Inspectoratului pentru protecția Mediului motiv pentru care se impune modificarea art.405 din Codul contravențional, prin excluderea acestor articole.</p> <p>Propunem modificarea art.437 din Codul contravențional în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 437. Aducerea silită</p>	<p>procesul penal, unde interesele urmăririi penale pot justifica o astfel de ingerință prin ordonanță a procurorului, în materie contravențională, pericolul social redus al faptelor nu fundamentează necesitatea aducerii forțate a persoanei în fața agentului constator sau a procurorului. Actualul cadru normativ asigură un echilibru corect, oferind posibilitatea examinării cauzei în absența persoanei dacă aceasta a fost legal citată, fără a fi nevoie de privarea de libertate prin conducere silită. Extinderea dreptului de a emite ordonanțe de aducere silită către procuror în faza extrajudiciară ar crea un dezechilibru între interesul autorității și dreptul cetățeanului la libertate, ignorând natura administrativă a contravenției.</p>
--	--	---	---

		<p>(1) Aducerea silită constă în aducerea forțată a persoanei la autoritatea competentă să soluționeze cauzele contravenționale în cazul în care aceasta, fiind citată, în modul stabilit de lege, nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat autoritatea care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale, iar prezența ei era necesară.</p> <p>(2) Poate fi supusă aducerii silite numai persoana participantă la proces, pentru care este obligatorie citarea autorității competente să soluționeze cauzele contravenționale, și care:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) se eschivează de la primirea citației; 2) se ascunde de autoritatea competentă să soluționeze cauzele contravenționale. <p>(3) Aducerea silită se efectuează în baza unei ordonanțe eliberate de procuror sau a încheierii instanței de judecată.</p> <p>(4) Ordonanța sau încheierea privind aducerea silită va cuprinde:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) data și locul emiterii; 2) numele, prenumele, funcția și semnătura persoanei care dispune aducerea; 3) numele, prenumele și domiciliul persoanei care trebuie să fie adusă; 4) data, ora și locul în care persoana urmează să fie adusă; 5) motivul aducerii. <p>(5) Persoana nu poate fi supusă aducerii silite în timpul nopții, cu excepția cazurilor care nu suferă amânare.</p> <p>(6) Nu pot fi supuse aducerii silite minorii, femeile gravide, persoanele bolnave, starea cărora este confirmată prin certificat medical eliberat de o instituție medicală de stat.</p> <p>(7) Aducerea silită se execută de către organele de poliție.”</p> <p>O nouă redacție a art.437 din Codul contravențional, este necesară din motiv că agentul constatator și procurorul sunt lipsiți nejustificat de dreptul de a supune aducerii silite persoana, care se eschivează de la prezentare în vederea soluționării cauzei contravenționale. În acest sens, pentru a-și putea exercita corespunzător atribuțiile agentul</p>	
--	--	---	--

			<p>constatator și procurorul trebuie să fie învestiți cu dreptul de a emite ordonanță de aducere silită, așa cum procedează prin încheiere instanța de judecată. În același timp, se propune și reglementarea restricțiilor privind aducerile silite, pentru neadmiterea caracterului disproporționat al măsurii de constrângere aplicate în raport cu fapta prejudiciabilă.</p>	
	<p>Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI)</p>	357	<p>Art. 438¹ alin. (2) de completat cu o poziție nouă cu următorul cuprins: vehiculul este utilizat la transportarea organizată a alegătorilor spre secția de votare în ziua alegerilor în scopul determinării acestora să își exercite drepturile electorale.</p> <p>Conform art. 70 alin. (5) din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022 este interzisă transportarea organizată a alegătorilor spre secția de votare în ziua alegerilor în scopul determinării acestora să își exercite drepturile electorale.</p> <p>Art. 52¹ din Codul contravențional prevede sancționarea pentru încălcarea prevederii menționate, însă mijlocul de transport ar putea fi utilizat în continuare pentru comiterea faptei respective.</p> <p>Astfel, se propune ca în cazul utilizării mijlocului de transport pentru transportarea alegătorilor în scopul determinării persoanelor de a exercita dreptul de vot să fie ridicate plăcuțele cu numărul de înmatriculare a acestuia.</p> <p>În lipsa plăcuțelor de înmatriculare, mijlocul de transport nu va putea fi utilizat în circulația rutieră internă, inclusiv în traficul internațional.</p>	<p>Nu se acceptă Articolul 438¹ Cod contravențional reglementează interzicerea exploatării vehiculului exclusiv pentru deficiențe de ordin tehnic sau neconformități care afectează siguranța traficului rutier, fiind conceput strict pentru a elimina din trafic vehiculele care prezintă un pericol iminent din cauza stării lor tehnice. Introducerea transportului organizat al alegătorilor ca temei pentru ridicarea plăcuțelor de înmatriculare constituie o confuzie de concepte juridice, deoarece fapta prevăzută la art. 52¹ nu afectează integritatea structurală a vehiculului sau siguranța circulației. Pentru faptele prevăzute la art. 52¹ din Codul contravențional, legea stabilește deja sancțiuni pecuniare, iar utilizarea forței de constrângere prin imobilizarea vehiculului (fără a exista o deficiență tehnică) este disproporționată și străină naturii juridice a articolului 438¹. Astfel, utilizarea măsurii tehnice de retragere a numerelor de înmatriculare ca formă de pedeapsă complementară ar fi disproporționată, deoarece imobilizarea vehiculului trebuie să fie consecința unei stări tehnice precare, nu a conduitei electorale a conducătorului auto sau a pasagerilor.</p>
	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	358	<p>11. Referitor la art.439¹ din Codul Contravențional, ce reglementează suspendarea dreptului de utilizare a vehiculului rutier, intervenim cu următoarele propuneri de modificare, și anume:</p>	<p>Precizare: Art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a</p>

		<p>- la alin.(1) și (2), urmează a fi incluse inclusiv contravențiile prevăzute de art.197 alin.(1) și art.263³ alin.(5) din Codul Contravențional.</p> <p>- la alin.(2): urmează a fi modificat indicele la art.263 din 2 în 3;</p> <p>se va exclude textul „și (11)”, or art.263³ are numai 10 alineate;</p> <p>- la alin.(3), se va revizui aplicarea măsurii procesuale de constrângere pentru comiterea contravenției prevăzute de art.263³ alin.(9), astfel încât acest alineat se referă la acțiunile prevăzute la alin.(1)–(8) ale art.263³ săvârșite repetat în cursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată deja pentru această contravenție, iar pentru alin.(4), (5) și (8) din același articol nu sunt aplicabile măsurile procesuale de constrângere; pentru alin.(1), (3) și (6) sunt aplicabile și art.439¹ alin.(3) și (4) Cod contravențional;</p> <p>- la alin.(4): se va exclude textul „și (8)” – contravenția prevăzută la art.263³ alin.(8) este din domeniul activității conexe transportului rutier, iar obiect al contravenției nu este vehiculul rutier; se propune înlocuirea sintagmei „în cursul aceluiași an calendaristic” cu sintagma „pe parcursul a 12 luni”;</p> <p>- reieșind din prevederile alin.(3), alin.(5) urmează să aibă un alt conținut, în care să se regăsească și restul contravențiilor: art.197 alin.(5), art.200¹ alin.(2) și (3), art.224 alin.(6), (11) și (12), art.263³ alin.(9) și (10) - prevăzute la alin.(3). Prevederile actuale ale alin.(5) vor crea incertitudine la aplicarea măsurii procesuale de constrângere, pe un termen de 3 luni.</p> <p>Prin urmare, se propune ca alin.(5) să aibă următorul conținut: „Măsura de suspendare a dreptului de utilizare a vehiculului rutier încetează și plăcuțele cu numărul de înmatriculare împreună cu certificatul de înmatriculare se restituie în cel mult 3 zile, la cererea contravenientului, cu condiția prezentării dovezii de achitare a amenzii, iar în cazul contravențiilor prevăzute la art.197 alin.(3) și (5), art.200¹ alin.(2) și (3), art.224 alin.(6), (11) și (12), art.263³ alin.(1), (3), (6), (9) și (10) – după expirarea termenului de 3–6 luni”.</p>	<p>expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate. În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate</p>
--	--	---	---

<p>107. Articolul 439⁴ se completează cu litera e) cu următorul cuprins: „e) suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate.”.</p>	<p>Ministerul Afacerilor Interne</p>	<p>359</p>	<p>La punctul 107 din proiect se propune completarea art. 433 alin. (2) cu lit. e), cu următorul cuprins: „e) Inspectoratul General de Carabinieri, în vederea menținerii, asigurării și restabilirii ordinii și securității publice.”.</p>	<p>Precizare: Art. 32 alin. (5¹) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative impune autorităților avizatoare sau reprezentanților societății civile de a expedia autorului proiectului avize cu obiecții și propuneri motivate. În condițiile în care propunerea nu este argumentată, este dificil să se înțeleagă intenția autorului avizului cu privire la operarea modificărilor înaintate</p>
<p>108. La alineatul (1) al articolului 439⁶ după textul „prevăzute la art.” se completează cu cifra „79”.</p>	<p>Ministerul Energiei</p>	<p>360</p>	<p>La art. I pct. 109 din proiect, propunem completarea după numărul „79” cu numărul „168¹”, având în vedere că, art. I pct. 32 din proiectul de lege se completează cu articolul 168¹ cu următorul cuprins: „Articolul 168¹. Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor termice Încălcarea regulilor privind zonele de protecție a rețelelor termice, care poate avea ca efect reducerea fiabilității furnizării energiei termice și/sau prin care sunt puse în pericol persoanele, bunurile ori mediul, se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu amendă de la 90 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei juridice”, astfel completarea Codului contravențional cu articolul prenotat este condiționată de intrarea în vigoare a Hotărârii Guvernului nr. 876/2022 pentru aprobarea Regulamentului privind zonele de protecție a rețelelor termice.</p> <p>Potrivit pct. 61 al Regulamentului prenotat „în cazul în care se constată că în zona de protecție a rețelelor termice se efectuează sau au fost efectuate lucrări cu încălcarea prevederilor prezentului Regulament, unitățile termoelectrice sesizează organele competente, autoritatea administrației publice locale, cu remiterea tuturor materialelor acumulate, și solicită limitarea sau sistarea lucrărilor ori demolarea obiectelor construite”.</p> <p>În asemenea circumstanțe, considerăm că, este necesar ca agentul constatator să fie împuternicit cu dreptul de inițiere a procedurilor de aplicare a măsurii de siguranță prevăzute la art. 439⁴ lit. b) din</p>	<p>Se acceptă</p>

			Codul contravențional și anume „demolarea construcției neautorizate”.	
	Ministerul Energiei	361	La art. 439 ⁶ alin. (1), propunem după textul „134 ¹ ” completarea cu textul „159 alin. (4), alin. (4 ¹), 163 alin. (2)”. Modificarea are drept scop extinderea temeiurilor de demolare a construcțiilor neautorizate, în speță a celor amplasate în zona de protecție a rețelelor electrice și de gaze naturale.	Se acceptă parțial Art. 163 nu cuprinde alineatul (2).
	Ministerul Energiei	362	La art. 439 ⁶ alin. (2) propunem substituirea cuvântului „contravenției” cu cuvântul „contravențiilor”, iar înainte de textul „art.168” propune completarea cu textul „159 alin. (4), alin. (4 ¹), 163 alin. (2) și”. Menționăm că, încălcările comise în zona de protecție a rețelelor electrice și de gaze naturale sunt frecvente, iar lipsa reglementărilor ce ar permite aplicarea mecanismului de constrângere prin sancționarea persoanelor vinovate, face imposibilă aplicarea instrumentului de reacționare operativă la încălcarea zonelor de protecție a rețelelor de gaze naturale și de energie electrică, stoparea lucrărilor neautorizate, cât și disciplinarea persoanelor care admit încălcările respective.	Se acceptă parțial Art. 163 nu cuprinde alineatul (2).
109. Articolul 439 ⁹ va avea următorul cuprins: „ Articolul 439⁹ . Suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate (1) Suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate constă în interzicerea temporară persoanei fizice sau juridice de a desfășura o anumită activitate. Suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate are drept scop înlăturarea unei stări de pericol și/sau prevenirea săvârșirii unor fapte ce constituie contravenții. (2) Suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate se aplică de către instanța de judecată la demersul agentului constator, în procesul de examinare a contravențiilor pentru care se	Procuratur a Generală	363	La pct.109 din proiect, nu este clară necesitatea completării șirului de articole prevăzut la art.439 ⁶ alin.(1), care prevede faptele contravenționale pentru care se aplică demolarea construcțiilor neautorizate, cu art.79 care prevede răspunderea pentru încălcarea legislației privind donarea de sânge.	Precizare: Propunerea de completare cu art. 439 ⁹ urmează a fi exclusă din proiect.

<p>prevede sancțiunea privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate.</p> <p>(3) Instanța de judecată examinează, în cel mult 3 zile de la data depunerii, cu citarea părților, demersul agentului constatator cu privire la suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate. Neprezentarea în ședință a părților legal citate, fără motive întemeiate nu împiedică examinarea demersului.</p> <p>(4) În urma examinării, instanța va emite o încheiere care va conține una dintre următoarele soluții:</p> <p>a) admiterea demersului agentului constatator și suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate pentru o perioadă determinată;</p> <p>b) respingerea demersului agentului constatator.</p> <p>(5) Suspendarea dreptului de a desfășura o anumită activitate se aplică de instanța de judecată pe un termen ce nu poate depăși termenul maxim al sancțiunii privării de dreptul de a desfășura o anumită activitate prevăzut de norma contravențională.</p> <p>(6) Termenul executării măsurii de siguranță de suspendare a dreptului de a desfășura o anumită activitate se include în termenul de executare a sancțiunii de privare de dreptul special de a desfășura o anumită activitate.</p> <p>(7) În cel mult 3 zile de la data pronunțării încheierii, copia de pe aceasta se înmânează agentului constatator și persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional sau se remite acestora în cazul în care nu au fost prezente la ședința de examinare a demersului de suspendare a dreptului de a desfășura o anumită activitate, faptul</p>				
--	--	--	--	--

<p>expedierii și recepționării consemnându-se în dosar.”.</p>				
<p>110. Articolul 440: la alineatul (2) după cuvintele „sau denunț”, se completează cu cuvintele „autodenunț”; la alineatul (5) cuvintele „în aceeași zi”, se substituie cu cuvintele „în cel mult 3 zile lucrătoare”.</p>	<p>Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică</p>	<p>364</p>	<p>15. Art. 440 alin. (3) Cod contravențional, se completează cu două alineate noi, după cum urmează: „(3)¹. În cazuri de complexitate a proceselor contravenționale, atunci când se impune efectuarea unor măsuri adiționale ce necesită timp suplimentar, agentul constator este în drept să solicite conducătorului autorității din care face parte, prelungirea termenului prevăzut la alin. (3). „(3)² Conducătorul autorității din care face parte agentul constator, la solicitarea acestuia, poate dispune prelungirea termenului de examinare cu maxim 90 de zile din data inițierii procesului contravențional”.</p> <p>Argumentare: Varianta actuală a normei prevăzute la art. 440 alin. (3) Cod contravențional, prevede că, agentul constator dispune de 15 zile din data inițierii procesului contravențional pentru a emite decizia asupra cauzei contravenționale.</p> <p>În practică, respectivul termen este imposibil de respectat în cazul contravențiilor care nu au fost descoperite în flagrant și care presupun efectuarea unor acțiuni suplimentare de către agentul constator, cum ar fi citarea martorilor, cercetarea la fața locului, interpelarea și primirea unor informații sau date de la alte autorități, efectuarea expertizelor extrajudiciare sau efectuarea altor acțiuni care necesită timp. În aceste cazuri, în scopul documentării cazului contravențional, agentul constator este nevoit să încalce termenul prevăzut de art. 440 alin. (3) Cod contravențional, nefiind stabilită nici o sancțiune procesuală pentru depășirea acestuia. Totodată, un alt impediment în respectarea termenului, îl întâlnesc agenții constatori care nu sunt abilitați cu dreptul de a aplica sancțiuni contravenționale și care urmează să expedieze procesul-verbal cu privire la contravenție în adresa conducătorului autorității din care face parte, fapt care necesită timp suplimentar.</p> <p>Din aceste considerente, articolul 440 alin. (3) Cod contravențional este unul inaplicabil și practic imposibil de respectat, motiv pentru care se impune revizuirea acestuia, prin crearea unor mecanisme reale</p>	<p>Precizare: art. 440 alin. (3) a fost modificat prin Legea 100/2025 pentru modificarea unor acte normative (combaterea eficientă a fenomenului corupției electorale și a aspectelor conexe acestuia), în vigoare din 14.06.2025 – Art. VIII, pct. 13.</p>

			de prelungire a termenului în care agentul constatator urmează să emită decizia asupra cauzei contravenționale.	
Ministerul Afacerilor Interne	365		<p>La punctul 111 din proiect, la art. 440 alin. (5), se propune substituirea textului „procesul-verbal cu privire la contravenție” cu textul „acte de constatare a faptei”, deoarece odată ce a fost stabilită competența de examinare și de constatare a unei fapte contravenționale de către o altă autoritate publică, decât cea sesizată sau autosesizată, atunci procesul-verbal cu privire la contravenție cu decizia de sancționare vor trebui întocmite de această autoritate și nu de autoritatea care a fost sesizată inițial.</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>Conform art. 443 alin. (9), procesul-verbal are o structură complexă, iar partea sa rezolutivă poate cuprinde fie decizia de sancționare, fie decizia de remitere a cauzei către autoritatea competentă. Prin urmare, agentul constatator inițial nu aplică sancțiunea, ci doar constată preliminar situația și transmite dosarul prin proces-verbal de remitere.</p> <p>Pentru a reflecta mai clar intenția MAI, fără a altera terminologia codului, se propune o ajustare de redactare a textului actual din proiect, după cum urmează:</p> <p>La articolul 440, alineatul (5) după textul „procesul-verbal cu privire la contravenție” se completează cu textul „prin care se dispune remiterea cauzei” iar cuvintele „în aceeași zi” se substituie cu cuvintele „în cel mult 3 zile lucrătoare”.</p>
Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	366		<p>16. Art. 440 alin. (5) Cod contravențional, sintagma „procesul-verbal cu privire la contravenție și” se exclude.</p> <p>Argumentare: Procesul-verbal cu privire la contravenție reprezintă actul prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul, în baza constatărilor și probelor acumulate de agentul constatator. Prin urmare, conchidem că procesul-verbal cu privire la contravenție este actul prin care se finalizează procedura contravențională și care servește drept temei pentru emiterea deciziei asupra cauzei. Corespunzător, la etapa examinării procesului contravențional și constatării competenței unei alte autorități, agentul constatator nu poate întocmi procesul-verbal cu privire la contravenție, întrucât nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru caz, sau chiar nu a identificat persoana bănuită de</p>	<p>Se acceptă parțial</p> <p>A se vedea pct. 365 din sinteză</p>

			săvârșirea contravenției. Respectiv, este alogic ca agentul constatator să încheie un proces-verbal cu privire la contravenție, pe care să-l expedieze autorității competente pentru a continua acumularea probelor, cu întocmirea ulterioară a altui proces-verbal cu privire la contravenție. Cu toate acestea, în procesul examinării cauzelor contravenționale, s-a conturat o practică prin care, în cazul constatării competenței unei alte autorități, agenții constatatori întocmesc în formă liberă un „proces-verbal de constatare”, în care expun circumstanțele care justifică necesitatea transmiterii dosarului conform competenței. Respectiva abordare, deși nu are acoperire legală în sensul art. 440 alin. (5), reprezintă o soluție viabilă care necesită a fi examinată de către autor.	
	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	367	<p>17. La art. 441 alin. (1) lit. c), după cuvântul „acesteia” se completează cu textul „sau persoana juridică a fost lichidată”</p> <p>Argumentare: În redacția actuală, Codul contravențional nu conține temei de încetare a procesului contravențional cazul lichidării persoanei juridice, fapt care creează impedimente pentru încetarea corectă a procesului contravențional.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Conform art. 17 din Codul contravențional, persoana juridică, cu excepția autorităților publice, este pasibilă de răspundere contravențională.</p> <p>Prin urmare, lichidarea persoanei juridice determină dispariția acesteia ca subiect de drept, și subsecvent ca element obligatoriu al componenței contravenționale.</p>
	Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică	368	<p>18. La art.443 alin. (9) Cod contravențional, textul „de încetare a procesului contravențional sau” și textul „sau privind încetarea procesului”, se exclud.</p> <p>Argumentare: Potrivit art. 442 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul, cu alte cuvinte reprezentând actul de acuzare a persoanei în săvârșirea unei contravenții. Cu toate acestea, redacția normei actuale, ar presupune ca în actul de acuzare agentul constatator să dispună după caz și încetarea procesului contravențional. În viziunea noastră, este impropriu ca un act de acuzare să conțină în același timp și elemente de încetare a procesului. Astfel, se impune ca, în cazul existenței tuturor elementelor constitutive ale contravenției, agentul constatator să întocmească procesul-verbal cu privire</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Art. 441 din Codul contravențional enumeră temeiurile de încetare a procesului contravențional.</p> <p>Astfel, în dependență de competența agentului constatator (de a constata, examina și a aplica sancțiunea), potrivit alin. (9) al art. 443 din Codul contravențional va înceta procesul contravențional prin procesul-verbal cu privire la contravenție, sau dacă competența de a soluționa cauza contravențională aparține funcționarului abilitat cu acest drept sau unei autorități competente, fie instanța de judecată, procesul-verbal cu privire la contravenție va conține recomandarea de încetare a</p>

			la contravenție, iar în cazul în care există temeiuri de încetare a procesului, să dispună încetarea procesului prin intermediul unei Decizii motivate în acest sens.	procesului contravențional în cazul existenței unuia din temeiurile prevăzute la art. 441. În acest din urmă caz, temeiul de încetare a procesului contravențional se va indica în decizia de examinare a cauzei contravenționale, conform art. 447 ¹ din Codul contravențional.
	Ministerul Afacerilor Interne	369	6. În contextul promovării proiectului hotărârii Guvernului pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „E-Dosar” (număr unic 506/MAI/2024) și în vederea digitalizării acțiunilor procesuale se sugerează modificarea art. 382 alin. (2) și art. 443 ¹ alin. (1) din Codul contravențional, după cum urmează: a) la art. 382 alin. (2), după textul „prin poștă electronică” de completat cu textul „, prin mesaje scurte (SMS)”; b) art. 443 ¹ alin. (1), la ultimul enunț după textul „Solicitarea este expediată prin” de inclus textul „poștă electronică, prin mesaje scurte (SMS),”.	Nu se acceptă Reglementarea modalității digitale de citare este subsecventă aprobării reglementărilor privind implementarea Sistemului Informațional „E-Dosar”.
	Agencia Națională pentru Siguranța Alimentelor	370	La art.447 ¹ se propune de completat alin.(3) ¹ cu următorul conținut: „3 ¹ Erorile materiale evidente din cuprinsul deciziei de sancționare se corectează de însuși agentul constatator, autoritatea competentă care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu. Despre corectarea efectuată, agentul constatator, autoritatea competentă, întocmește un proces-verbal, făcându-se mențiune și la sfârșitul actului corectat.” Propunerile ce vizează rectificarea deciziei de sancționare, sunt similare art.249 din Codul de procedură penală, care stabilește modul de corectare a erorilor materiale. În acest sens, se completează cu normele Codului de procedură penală, or, actualmente, Codul contravențional nu conține reglementări în partea ce ține de rectificarea deciziei.	Nu se acceptă Art. 445 din Codul contravențional stabilește condițiile de nulitate absolută și relativă a procesului-verbal cu privire la contravenție.
	Ministerul Afacerilor Interne	371	La punctul 113 din proiect, în partea ce ține de completarea alin. (1) cu textul „inclusiv cu utilizarea semnăturii electronice calificate”, se consideră că amendamentul propus este de prisos și nu își are locul la această normă, deoarece obiectul de	Se acceptă Propunerea se exclude din proiect

			<p>referință a normei este dreptul de a contesta o decizie, indiferent dacă aceasta a fost emisă cu semnătură scrisă sau electronică.</p> <p>Totodată, se propune reformularea alin. (2¹) propus, fiindcă procurorul nu ar trebui să aibă posibilitate să conteste decizia agentului constataor „în cazul în care nu este de acord cu decizia agentului constataor”. Procurorul ar putea contesta decizia agentului constataor doar dacă aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de codul contravențional. Se optează pentru excluderea sintagmei de mai sus, deoarece dreptul de a contesta o decizie a unui agent constataor trebuie să fie fondat pe prevederi legale, dar nu pe voința procurorului. Totodată, trebuie luat în calcul că în calitate de agenți constataori pot fi reprezentanți ai circa 32 de autorități din diferite domenii ce implică relații social-juridice vaste (art. 400 – 423¹¹ din Codul contravențional), ceea ce ar depăși competența reală a unui procuror de a stabili dacă deciziile sunt sau nu legale. Reformularea amendamentului propus ar exclude eventuale intervenții arbitrare și subiective ale procurorilor pe diferite cauze contravenționale.</p>	
<p>113. Articolul 449 va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 449. Remiterea materialelor către procuror, către ofițerul de urmărire penală</p> <p>(1) Dacă în procesul contravențional se constată că fapta considerată contravenție a fost săvârșită în condiții care o plasează sub incidența legii penale, dosarul se remite prin proces-verbal cu privire la constatarea infracțiunii organului de urmărire penală conform competenței, sau după caz procurorului.</p> <p>(2) Dacă în cadrul efectuării urmăririi penale se constată că fapta constituie contravenție, organul de urmărire penală remite dosarul procurorului, cu propunerea de încetare a urmăririi penale.</p>	<p>Inspectorat ul de Stat pentru Supravegherea Produselor Nealimentare și protecția Consumatorilor</p>	372	<p>În altă ordine de idei, considerăm oportun și modificarea/clarificarea aplicabilității capitolului VII (Proceduri simplificate de constatare și examinare a contravenției) și anume a art. 451¹ CC, care la fel este inaplicabil de către ISSPNPC. Or, potrivit prevederilor art. 451¹ CC, ” (1) În cazul depistării unei fapte ce constituie contravenție, agentul constataor nu încheie proces-verbal cu privire la contravenție dacă sînt întrunite cumulativ următoarele condiții: a) contravenția poate fi constatată în temeiul constatărilor personale ale agentului constataor și nu necesită acumulare de probe; b) persoana acceptă constatățile agentului constataor, ca fiind suficiente pentru demonstrarea vinovăției, și recunoaște săvîrșirea contravenției; c) examinarea contravenției și aplicarea sancțiunii țin de competența agentului constataor; d) contravenția nu este pasibilă de sancțiunea confiscării bunurilor în conformitate cu art.439⁷.” Potrivit prevederilor art. 451⁵ CC, ” (1) Acordul de colaborare este o tranzacție încheiată între agentul constataor,</p>	<p>Precizare: se renunță la această propunere din proiect</p>

			<p>după caz, procuror și contravenient, care își recunoaște vina, integral, în schimbul unei pedepse reduse. Acordul de colaborare poate fi încheiat în orice moment al procesului contravențional pînă la soluționarea în fond a cauzei contravenționale.” Astfel, reieșind din prevederile art. art. 451¹, 451⁵ CC, constatăm că, acesta nu este aplicabil de către ISSPNPC, or, conform art. 408 CC, agentul constator care încheie proces-verbal cu privire la contravenție nu este același agent constator care examinează cauza și emite decizia asupra cauzei contravenționale, prin urmare, există diferențe între raționamentele aplicabilității legii. Reieșind din cele expuse supra, expunem dispoziția art. 5 din Codul contravențional potrivit căreia interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii contravenționale este interzisă, fapt pentru care intervine necesitatea modificării/completării/clarificării art. 461, art. 408, art. 451¹ Cod contravențional.</p>	
Ministerul Mediului	373	<p>La pct. 114 al proiectului, cu referire la articolul 449 din Codul contravențional, se notează că modificarea determină remiterea materialelor către procuror, către ofițerul de urmărire penală dacă în procesul contravențional se constată că fapta considerată contravenție a fost săvârșită în condiții care o plasează sub incidența legii penale, dosarul se remite prin proces-verbal cu privire la constatarea infracțiunii organului de urmărire penală conform competenței, sau după caz procurorului. (2) Dacă în cadrul efectuării urmăririi penale se constată că fapta constituie contravenție, organul de urmărire penală remite dosarul procurorului, cu propunerea de încetare a urmăririi penale.” În acest context se remarcă că, nu toate organele care constată contravenții, spre exemplu Inspectoratul pentru Protecția Mediului, sunt organe de constatare a infracțiunilor, respectiv modificarea propusă nu este pertinentă. Totodată, această propunere vine în contradicție cu prevederile Legii 131/2012 cu privire la controlul de stat. Conform art. 29 alin. (11) al actului precitat, organul de control transmite organului de urmărire penală o sesizare privind identificarea semnelor unei componente de infracțiune, la care se anexează procesul-verbal de</p>	<p>Precizare: Se renunță la această modificare.</p>	

		control și materialele ce țin de controlul în cauză în procesul-verbal de control se face consemnarea privind neexecutarea prescripției stabilite și despre restituirea sau nu a prejudiciului stabilit sau a contravalorii lui	
Procuratur a Generală	374	La pct. 114 din proiect, potrivit art.449 alin.(1) din Codul contravențional, „Dacă în procesul contravențional se constată că fapta considerată contravenție a fost săvârșită în condiții care o plasează sub incidența legii penale, dosarul se remite prin proces-verbal cu privire la constatarea infracțiunii organului de urmărire penală conform competenței, sau după caz procurorului”. În context, este de menționat că reieșind din prevederile art.273 din Codul de procedură penală, Agenția Achiziții Publice, Autoritatea administrativă de inspectare financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, Comisia Națională a Pieței Financiare, Consiliul Concurenței și Inspectoratul pentru protecția mediului, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția Medicamentului și Dispozitivelor Medicale, Organele de specialitate în domeniul transporturilor, nu sunt organe de constatare în sensul art. 273 din Codul de procedură penală și nu au împuterniciri de a întocmi procese verbale cu privire la constatarea infracțiunii. În calitate de agenți constatatori, entitățile enumerate au împuterniciri de a întocmi potrivit art.399 din Codul contravențional, procese-verbale de constatare a contravențiilor. Astfel, modificarea propusă la art.449 alin.(1) din Codul contravențional nu este aplicabilă tuturor autorităților competente să soluționeze cauze contravenționale.	Precizare: se renunță la această modificare
Art. II – Dispoziții tranzitorii			
Agencia Națională pentru Reglementarea în Energetică	375	La Art. II din lege, după textul „Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, se completează cu textul „cu excepția art. 162 ¹ și art. 162 ² care intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial”. Argumentare: Necesitatea intrării în vigoare a articolelor menționate într-un termen restrâns rezultă din necesitatea stringentă a organului supravegherii energetice de stat de a utiliza măsuri de constrângere	Se acceptă

			adecvate în privința electricienilor autorizați cât și laboratoarelor electrotehnice care fac abateri de la actele normativ-tehnice. De notat că, în majoritatea cazurilor, încălcările respective pot duce la consecințe grave pentru viața și sănătatea oamenilor, motiv pentru care se impune urgentarea procesului de asigurare a ANRE cu instrumente coercitive care ar descuraja astfel de încălcări.	
Propuneri suplimentare la proiectul de lege				
	Uniunea Avocaților	376	<p>Suplimentar, propunem completarea Codului penal cu art. 169¹ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 169¹. Hărțuirea</p> <p>(1) Hărțuirea, adică acțiunea sau seria de acțiuni fizice, verbale și/sau prin intermediul tehnologiilor informaționale sau comunicațiilor electronice, săvârșite cu intenție, precum și fapta celui care, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere, precum și fapta de publicare în rețele de socializare sau manifestarea unui comportament fizic, exprimate prin mesaje jignitoare verbal, nonverbal sau a altor acțiuni, în toate cazurile, care conduc la crearea unui mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor, jignitor sau ofensator, care au provocat prejudicii demnității umane, suferință, umilință, intimidare unei persoane sau grup de persoane,</p> <p>se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore.</p> <p>(2) Faptele prevăzute la alin. (1) săvârșite din motive de prejudecată,</p> <p>se pedepsește cu amendă în mărime de la 700 la 950 unități convenționale, sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani</p>	Nu se acceptă Depășește obiectul de reglementare al prezentului proiect de lege
	Uniunea Avocaților	377	Propunem completarea Codului penal cu o nouă componentă de infracțiune prin care să fie	Nu se acceptă Depășește obiectul de reglementare al prezentului proiect

		<p>incriminată desfășurarea ilegală a activității de avocat, și anume cu articolul 177² cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 177². Desfășurarea ilegală a activității de avocat</p> <p>(1) Desfășurarea oricărui gen de asistență juridică calificată prevăzută la art. 8 al Legii nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, sau oricărei activități specifice profesiei de avocat, sub nume de avocat sau invocând calitatea de avocat, ori orice altă calitate asociată cu aceasta, percepută sau care poate fi percepută drept activitate de avocat, utilizarea denumirii profesionale de avocat, purtarea robei de avocat sau utilizarea în documente a însemnelor profesiei de avocat, inclusiv a celor similare care pot fi confundate cu acestea, de către o persoană care nu are sau i-a fost retrasă licența pentru exercitarea profesiei de avocat, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.</p> <p>se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani.</p> <p>(2) Aceeași faptă săvârșită:</p> <p>a) cu obținerea unui profit în proporții mari;</p> <p>b) asupra a două sau mai multe persoane;</p> <p>c) cu utilizarea unei forme asociative, cu sau fără personalitate juridică;</p> <p>d) săvârșite de două sau mai multe persoane;</p> <p>e) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală</p> <p>se pedepsește cu amendă în mărime de la 1700 la 2700 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 până la 5 ani.”</p> <p>Propunerea rezidă din existența mai multor cazuri, raportate organului profesional al avocaților de către judecători și procurori, potrivit cărora anumite persoane desfășoară activitate avocațială și sub titlu de avocat fără a deține un drept legal în acest sens. Deseori, este vorba despre persoane cărora anterior lea fost retrasă licența pentru exercitarea profesiei de avocat și care nu au restituit licența și legitimația de avocat.</p>	
--	--	--	--

			<p>Organul profesional al avocaților nu dispune de pârghii legale pentru a ridica în mod silit aceste documente, fiind posibilă doar ridicarea acestora în calitate de corpuri delictive în cazul constatării comiterii unei contravenții sau infracțiuni cu utilizarea acestor acte la comiterea faptelor prejudiciabile prevăzute de lege.</p> <p>Din numeroasele interpelări recepționate de la instanțele de judecată și procurori în privința persoanelor care oferă în cadrul acestora asistență juridică avocațială, nefiind avocați, participând la acțiuni de urmărire penală și la ședințele de judecată, putem constata că în acest fel se aduce atingere dreptului fundamental la apărare și, totodată, se prejudiciază imaginea profesiei de avocat.</p> <p>La fel, am depistat cazuri când oficiul teritorial Cahul al Biroului Național de Statistică a eliberat chitanțiere pentru încasarea onorariilor și formulare de strictă evidență ale mandatelor avocațiale unei persoane care nu este și nici o dată nu a deținut licența de avocat și implicit, nu are calitatea de avocat, însă în baza mandatelor obținute de la biroul de statistică acorda asistență juridică necalitativă și necalificată, prejudiciind grav imaginea profesiei de avocat. În acest caz organul profesional al avocaților a fost nevoit să solicite anularea tuturor mandatelor eliberate.</p>	
	Ministerul Afacerilor Interne (Academia „Ștefan cel Mare” a MAI)	378	<p>Suplinirea: Art. 181¹ CP RM, cu o circumstanță agravantă în cadrul alin. (1²) care să prevadă răspunderea penală pentru aceleași acțiuni indicate la alin. (1) și (1¹) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală.</p> <p>Suplinirea: Art. 182 CP RM, cu o nouă circumstanță agravantă în cadrul alin. (3) care să prevadă răspunderea penală pentru aceleași acțiuni indicate la alin. (1) și (2) săvârșite de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală.</p>	Nu se acceptă Depășește obiectul de reglementare al prezentului proiect

			Agravarea răspunderii penale pentru coruperea electorală sau falsificarea rezultatelor votării de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală reprezintă o soluție importantă care ar sta la baza contracarării problematicei apărute în cadrul alegerilor prezidențiale și a referendumului constituțional în anul 2024 care s-au manifestat prin imixtiunea puternică a anumitor grupări criminale și a simpatizanților acestora în procesul electoral, lucru ce făcea parte din războiul hibrid existent de o perioadă îndelungată pe teritoriul acestui stat.	
	Ministerul Afacerilor Interne (Academia „Ștefan cel Mare” a MAI)	379	<p>Considerăm necesară schimbarea sediului legislativ al componentei de infracțiune de la art. 181¹ CP RM în cadrul capitolului XVI „Infracțiuni de corupție în sectorul privat” cu enumerarea art. 334¹ CP RM.</p> <p>Latura obiectivă la Coruperea electorală urmează a fi completată cu acțiunea de „<i>promisiunea de...</i>”.</p> <p>În așa fel infracțiunea se va statua potrivit obiectului generic la care atentează corect.</p>	Nu se acceptă Depășește obiectul de reglementare al prezentului proiect
	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI)	380	<p>De completat Codul penal al RM cu art. 181⁴ cu următorul cuprins:</p> <p>Organizarea, finanțarea și participarea la transportul organizat de persoane în scopul fraudării și/sau influențării rezultatelor votării se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu lichidarea persoanei juridice și confiscarea unității de transport rutier.</p>	Nu se acceptă Excede obiectul de reglementare al prezentului proiect
	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției al MAI)	381	<p>La articolul 93 din Codul de procedură penală al RM nr. 122/2003:</p> <p>alineatul (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(4) Datele de fapt obținute prin activitatea specială de investigații pot fi admise ca probe numai în cazurile în care ele au fost administrate și verificate prin intermediul mijloacelor prevăzute la alin. (2), în conformitate cu prevederile legii procesuale, cu</p>	Precizare: Alineatul (4) al art. 93 CPP completat prin Legea nr. 286/2023 pentru modificarea unor acte normative (privind activitatea specială de investigații), în vigoare din 01.01.2024 – Art. I, pct. 2.

			respectarea drepturilor și libertăților persoanei sau cu restricția unor drepturi și libertăți autorizată de către instanța de judecată”.	
		382	<p>4. Se propune de a revizui art. 11 lit. j) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443/2004, care va avea următorul cuprins:</p> <p>„j) actele administrative individuale cu privire la măsurile coercitive, aprobate/emise de autoritățile publice centrale, abilitate prin lege, cu funcții de reglementare și control, în cadrul soluționării litigiilor, impunerii obligațiilor sau aplicării amenzilor administrative (de constrângere);”.</p> <p>Explicație: De asemenea, având în vedere că măsurile dispuse de ANRCETI reclamă asigurarea unui grad ridicat de operativitate (este necesară inclusiv adoptarea unor acte de reglementare în regim de maximă urgență și punere în executare imediată), astfel că, apare drept necesară instituirea unui sistem de proceduri și competențe care să răspundă prompt necesităților determinate de particularitățile activității ANRCETI, în care scop se propune completarea/concretizarea prevederilor relevante din Codul de executare.</p> <p>Cu titlu preliminar, prin art. 11 lit. j) din Codul de executare (în redacția actuală), se prevede că deciziile de sancționare reprezintă document executoriu.</p> <p>Având în vedere că, în cea mai mare parte, deciziile de sancționare, care sunt emise de autorități, se emit în formă de decizii contravenționale, efectiv, prevederea supra este dublată de lit. c) din același cod.</p> <p>Așa fiind, la zi, redacția actuală a lit. j) din art. 11 din Codul de executare nu aduce „plus valoare” atribuțiilor autorităților abilitate.</p> <p>În acest context, se propune concretizarea (lărgirea câmpului de aplicare a normei vizate) și extrapolarea regimului executării silite asupra actelor administrative individuale care vizează aspecte de reglementare. Astfel, actele emise de autorități abilitate (nu numai de ANRCETI), vor putea fi puse</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Excede obiectul de reglementare a proiectului.</p>

**Agencia
Națională pentru
Reglementare în
Comunicații
Electronice
și
Tehnologia
Informației**

			<p>imediat în executare în cazul refuzului executării benevole (cu bună-credință) de către destinatar.</p> <p>Deci, este oportun de a completa lit. j) din art. 11 al Codului de executare pentru a avea un instrument suplimentar de exercitare eficientă și efectivă a puterii publice de autorități, în scopul realizării unui interes public.</p> <p>În acest mod, dispoziția ce se propune a fi modificată va fi ajustată la prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.</p>	
	Ministerul Finanțelor	383	<p>Subsidiar, având în vedere că prin proiect se propun mai multe modificări la Codul contravențional, corelativ se propune și modificarea Codului de executare nr. 443/2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214- 220, art. 704), cu modificările ulterioare, ce ține de restituirea amenzilor contravenționale/penale prin completarea codului cu art. 160¹, care va avea următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 160¹. Restituirea amenzii contravenționale/penale în baza actului judecătoresc definitiv/irevocabil.</p> <p>Prin derogare de la prevederile art. 157-160, dacă instanța de judecată care a încetat procesul contravențional sau penal, a anulat sau a declarat nul procesul-verbal cu privire la contravenție/decizia asupra cauzei contravenționale sau sentința/decizia de aplicare a amenzii penale și nu a soluționat, din oficiu, chestiunea cu privire la întoarcerea executării, restituirea amenzii contravenționale/penale, urmează a fi efectuată la cererea persoanei interesate, cu anexarea actului judecătoresc irevocabil în original, prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional/penal, anularea sau declararea nulității procesului-verbal cu privire la contravenție/deciziei asupra cauzei contravenționale sau sentinței/deciziei de aplicare a amenzii penale.”</p>	Precizare: Codul de executare nr. 443/2004 completat cu articolul 160 ¹ prin Legea nr. 187/2025 pentru modificarea unor acte normative (în vigoare din 01.01.2026) – Art. VIII.
	Ministerul Afacerilor Interne (Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al MAI)	384	<p>Articolul 70 din Codul electoral nr. 325/2022 de completat cu alineat (5¹) cu următorul cuprins:</p> <p>Se interzice transportarea organizată a persoanelor în scopul fraudării și/sau influențării rezultatului scrutinului electoral.</p>	Nu se acceptă Excede obiectul de reglementare al proiectului de lege

			<p>Dreptul de vot este consfințit de Legea supremă, care se exprimă prin alegeri libere, care au loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal, direct, secret și liber exprimat. Considerăm că transportarea persoanelor în mod organizat care urmăresc scopul influențării alegătorului în favoarea unui anumit candidat electoral sau formațiune politică, urmează a fi interzis prin act normativ și sancționat penal.</p>	
	<p>Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale</p>	<p>385</p>	<p>14. Suplimentar, luând în considerare modificările operate la Codul Contravențional, prin Legea nr.136/2024 pentru modificarea unor acte normative (modificarea Codului penal și a Codului contravențional), intervenim cu propunerea de completare a proiectului de lege cu următoarele prevederi:</p> <p>„Art.IV alin.(1) al Legii nr.423/2023 pentru modificarea unor acte normative (ajustarea legislației în domeniul transporturilor rutiere) se modifică după cum urmează:</p> <p>- lit.b) va avea următorul cuprins: „b) pct.11, 13 și 76 (Anexa nr.5 încălcările prevăzute la crt. B, C, D, E, G3-G4) care intră în vigoare la 1 ianuarie 2026;</p> <p>- se completează cu lit.b1) cu următorul cuprins: „b1) pct.76 (Anexa nr.5 încălcările prevăzute la crt. A, F, G1-G2, G5-G22, H, I, J, K, L) care intră în vigoare la 1 ianuarie 2025;”.</p> <p>În acest evocăm că, modificarea este necesară pentru asigurarea controlului asupra respectării de către operatorii de transport a regimului de muncă și odihnă.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Anexa nr. 5, introdusă în Codul transporturilor rutiere nr. 150/2014 prin Legea nr. 423/2023 pentru modificarea unor acte normative (ajustarea legislației în domeniul transporturilor rutiere) vizează Lista încălcărilor privind regimul de muncă și de odihnă al conducătorilor auto și nivelul de gravitate a acestora.</p> <p>Conform Notei de fundamentare al Legii nr. 423/2023, completarea constă în clasificarea clară a încălcărilor din domeniul regimului de muncă și odihnă, în dependență de nivelul de gravitate (minore, grave și foarte grave).</p> <p>Astfel, admiterea încălcărilor minore, grave și foarte grave ale timpului de muncă și odihnă a conducătorilor auto este sancționată de art. 197 alin. (11) - (13) din Codul contravențional.</p> <p>Totodată, potrivit Art. IV lit. b) din Legea nr. 423/2023, anexa nr. 5 intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.</p> <p>Prin propunerea de modificare a Art. IV lit. b) din Legea nr. 423/2023 și completarea cu lit. b1), se urmărește ca încălcările de la lit. A, F, G1, G2, G5-G22, H, I, J, K, L să intre în vigoare la o dată anterioară datei de 1 ianuarie 2026. De menționat că contravențiile de la art. 197 alin. (11) – (13) din Codul contravențional sunt orientate spre respectarea regimului de muncă și de odihnă al conducătorilor</p>

				<p>auto, iar subsecvent asigurarea siguranței rutiere.</p> <p>Acțiunile de la literele A-L calificate drept încălcări sunt interdependente cu condiția respectării regimului de muncă și de odihnă a conducătorului auto. Respectiv, intrarea în vigoare la perioade diferite ar denatura scopul normei juridice și aplicabilitatea acesteia,, ori în caz contrar, încălcările de la lit. A, F, G1, G2, G5-G22, H, I, J, K, L nu vor putea fi sancționate întrucât condiția respectării regimului de muncă și de odihnă (literele B, C, D, E, G3, G4 din anexa nr. 5) intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2026.</p>
	Curtea de Conturi	386	<p>2. Suplimentar, menționăm că operarea modificărilor la Codul contravențional impune modificarea Legii nr. 260 din 07.12.2017 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a Republicii Moldova, pentru a exclude neconcordanțele între aceste două acte normative. Astfel: la art.29 alin. (2) lit. d) va avea următorul cuprins:</p> <p>„d) să sesizeze poliția în cazurile de imixtiune sub orice formă în activitatea auditorului public și în cazurile prevăzute la art. 36 alin. (2) lit. a) și b);”.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Excede obiectul de reglementare al proiectului de lege</p>